

KKTC
YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ ANA BİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ DENETİMİ EKONOMİSİ VE PLANLAMASI BİLİM
DALI

EĞİTİM YÖNETİM SİSTEMİNDE YERELLEŞME VE TÜRKİYE İÇİN BİR
MODEL ÖNERİSİ

DOKTORA TEZİ

Suphi TURHAN

Lefkoőa
Aralık, 2020

KKTC
YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ ANA BİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ DENETİMİ EKONOMİSİ VE PLANLAMASI BİLİM
DALI

EĞİTİM YÖNETİM SİSTEMİNDE YERELLEŞME VE TÜRKİYE İÇİN BİR
MODEL ÖNERİSİ

DOKTORA TEZİ

Suphi TURHAN

Tez Danışmanı
Doç. Dr. Ahmet GÜNEYLİ

Lefkoőa
Aralık, 2020

Onay

Yakın Doğu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğüne,

Suphi Turhan'ın Eğitim Yönetim Sisteminde Yerelleşme ve Türkiye İçin Bir Model Önerisi çalışması 16/12/2020 tarihinde jürimiz tarafından Eğitim Yönetimi Denetimi Ekonomisi ve Planlaması Anabilim Dalında Doktora Tezi olarak kabul edilmiştir.

	Adı- Soyadı	İmza
Başkan	Prof. Dr. Mehmet Çağlar
Üye	Prof. Dr. Gökmen Dağlı
Üye	Prof. Dr. Behçet Öznacar
Üye	Doç. Dr. Oytun Sözüdoğru
Üye (Danışman)	Doç. Dr. Ahmet Güneyle

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

16/12/2020

Prof. Dr. Hüsnü Can BAŞER
Enstitüsü Müdürü

Etik İlkelere Uygunluk Beyanı

Bu tezin içinde sunduğum verileri, bilgileri ve belgeleri akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi; tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu; çalışmada bana ait olmayan tüm veri, düşünce, sonuç ve bilgilere bilimsel etik kurallar gereği olarak eksiksiz şekilde uygun atıf yaptığımı ve kaynak göstererek belirttiğimi beyan ederim.

Suphi TURHAN

16/12/2020

Teşekkür

Bu çalışma boyunca yakın desteğini her an hissettiğim, bilgi ve deneyimi, engin hoşgörüsü, fikirleri ve akademik bilgisiyle bana rehber olan tez danışmanım Doç. Dr. Ahmet Güneşli 'ye, tüm çalışmalarımda sınırsız destek veren değerli dostlarım Prof. Dr. Mustafa Çevik ve Doç. Dr. Hüseyin Polat'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Okul müdürü arkadaşlarım Harun Alpar Canatan, Mehmet Oktan, emekli ilköğretim müfettişi Dr. Hatice Bilgin, Adana ili Seyhan ilçesinde görev yapan başta şube müdürleri Mahmut Doğan ve Neslihan Küçük Doğan olmak üzere tüm yönetici ve öğretmenlere, kızım İlksen Helin'e, oğlum Sertaç'a, kendimi geliştirmemde benden yardımını hiç esirgemeyen ve çalışma metinlerimi sürekli okuyarak anlam bütünlüğü sağlamamda bana destek veren fedakâr eşim Birsen Turhan'a ve beni hep iyi yerde görmek isteyen aileme katkı, ilgi ve destekleri için teşekkür ederim. Benim her zaman en iyi olmamı isteyen ve bu günleri göremeyen babama sonsuz teşekkürlerimle...

Suphi Turhan

Özet

Eğitim Yönetim Sisteminde Yerelleşme ve Türkiye İçin Bir Model Önerisi

TURHAN, Suphi

Doktora Tezi, Eğitim Yönetimi Denetimi Ekonomisi ve Planlaması Bilim Dalı

Tez Danışman: Doç. Dr. Ahmet GÜNEYLİ

Aralık, 2020, 342 Sayfa

Bu çalışma; karma yöntem araştırmaları yoluyla, literatür, ülke eğitim sistemlerinin incelenmesi ve OECD ve Türkiye’deki eğitim raporlarının analizi ile eğitim yönetimi yerelleşme algısı ölçeği geliştirmeyi, eğitim yönetimi yerelleşmenin olumlu ve olumsuz yönlerini belirlemeyi, öğretmen, eğitim yöneticileri ve yerel yöneticilerin görüşleri doğrultusunda Türkiye için yerel bir eğitim yönetim modeli oluşturmayı amaçlamaktadır. Çalışmada literatür taraması, ölçek geliştirme, içerik analizi, yüz yüze görüşme, anket uygulama ve model oluşturma boyutlarından oluşmakta ve tarama modeli ile teorik modellemeye dayalı nitel ve nicel araştırma yöntemlerinin bir arada kullanıldığı karma yöntem kullanılmıştır.

Nitel çalışmalar; yerelleşmenin olumlu ve olumsuz yönlerinin tespiti için 1995-2018 yılları arasında yazılmış lisansüstü tezler ve makaleler seçilmiştir. Lisansüstü tezler için, Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi web sitesinden “eğitimde yerelleşme” kavramı ile tarama yapılarak 21 ve ProQuest’te kayıtlı 4 tez, ulusal makaleler için ise Google Akademik arama motoru, TÜBİTAK ULAKBİM, DergiPark indeksleri kullanılarak 52 ve Web Of Science, Scopus ve Ebsco’da yayınlanmış 51 makaleye ulaşılmıştır. Bu boyutta nitel araştırma yöntemi benimsenmiş olup doküman analizi tekniği kullanılmıştır. Lisansüstü tez ve ulusal makalelerden elde edilen tüm veriler MAXQDA10 nitel veri analiz programı ile grafik, Frekans ve yüzde tablolarına dönüştürülerek betimsel analizleri yapılmıştır. Bulgulara göre; 11 lisansüstü tez ve 9 ulusal makalede eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesi ile ilgili olumlu ve olumsuz başlıklara rastlanmıştır. Lisansüstü tez ve ulusal makalelerin kavramsal, betimsel, nicel ve nitel çalışmalardan oluştuğu görülmüştür. Lisansüstü tez ve ulusal makalelerde yer alan kavramlar içerdikleri anlam yükleri bakımından analiz edilmiş ve “Yerelden yönetimin tanımında geçen kavramlar”, “Yerel yönetimlerin iş ve işlemleri ile ilgili yönetsel kavramlar” ve

“Eğitimde yerelleşme ile oluşacak olumlu ya da olumsuz durumlar ile ilgili kavramlar” olmak üzere üç tematik alana ayrıldığı görülmüştür. Tematik alanlara ayrılan kavramlar olumlu ve olumsuz yönleri ile yeniden tanımlanmış ve eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesinin sağladığı olumlu ve olumsuz yönler bütünleştirilerek yeniden yazılmıştır.

Nicel çalışmalar için örneklem olarak Adana ili Seyhan ilçesinde görev yapan öğretmen, eğitim yöneticileri ve yerel yöneticiler seçilmiştir. Adana ili Seyhan ilçesinde 772 kişiye ulaşma hedeflenmiş ve 911 kişiye ulaşılmıştır. Anketler e-anket olarak tasarlanmış ve sanal ortamda uygulanmıştır.

Ölçek geliştirmenin literatür taraması için; ProQuest, Web Of Science, Scopus ve Ebsco, Google Akademik arama motoru, TÜBİTAK ULAKBİM, DergiPark ve kamu kurumu web sayfaları kullanılmıştır. Yapılan taramalarda eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesi alanında 1995-2018 yılları arasında alanda yazılmış 25 tez, 103 makale, 19 şura kararı raporu, 10 kalkınma planı, 2 proje, 3 yasal düzenleme, 6 rapor, 1 kitap ve 1 anayasal düzenlemeye ulaşılmıştır. İçerik analizi için 8 başlıklı bir veri toplama aracı geliştirilmiş ve veriler bu araçla toplanmıştır. Toplanan veriler MAXQDA 10 veri toplama ve analiz programına yüklenerek çeşitli kodlar yardımıyla analiz edilmiş ve 38 kod tespit edilmiştir. Bu kodlardan yola çıkılarak 46 maddelik soru havuzu oluşturulmuştur. Soru maddeleri kapsam geçerliliğini sağlamak için uzman görüşlerine başvurulmuştur. 10 uzmanın görüş ve önerileri değerlendirilerek her maddenin kapsam geçerlilik oranları belirlenip, kapsam geçerlilik indekslerine göre analiz edilerek kapsam geçerliliği sağlanmıştır. Kapsam geçerliliği sağlanan 3 faktör ve 36 açık uçlu soru maddesinden oluşan, aday Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşme Algısı Ölçeği formu geliştirilmiştir. Oluşturulan aday ölçek beş maddelik Likert tipindedir. Geliştirilen aday ölçek formu 2016-2017 eğitim öğretim yılında Adana İli Seyhan İlçesindeki yönetici ve öğretmenlere iki aşamada uygulanmıştır. Yapı geçerliliği için Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) uygulanmıştır. Açıklayıcı Faktör Analizi için SPSS v21 ve Doğrulayıcı Faktör Analizi için LISREL v8.80 veri analiz programları kullanılmıştır. Faktör analizinin yapılabilmesi için normallik ve Cronbach Alpha, Spearman-Brown ve Guttman iç tutarlılık testleri yapılmış ve analiz için uygun olduğu görülmüştür. Açıklayıcı faktör analizi yapılarak ölçeğin 3 faktör ve 36 soru maddesinden oluştuğu, toplam Varyans % 75,608 olduğu görülmüştür.

Doğrulayıcı faktör analizi ile model ölçüm referans uyumlarına bakıldığında, ölçek modelinin iyi uyum gösterdiği, geçerli ve güvenilir olduğu, belirlenen faktörlerin belirlenen alt soru maddeleri ile iyi üzeri uyum göstererek istenen algıları ölçebilecek yapıda olduğu, bilimsel alanda eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesi algısını ölçebilecek yalınlıkta olduğu söylenebilir. Öğretmen ve yöneticilerin eğitim yönetim sistemi ile ilgili algılarını ölçmek için geliştirilen ölçek 421 öğretmen ve yöneticiye uygulanmış ve öğretmen ve yöneticileri eğitim yönetim sistemin yerelleşmesine 5 üzerinden 3,50 düzeyinde katıldığı görülmüştür.

Hazırlanan yapılandırılmış görüşme formları ile Adana ilinde görev yapan 8 yerel yönetici ile yüz yüze görüşülmüş ve eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesi ve Türkiye için hazırlanacak bir yerel eğitim yönetim sistemi modeli için görüş ve önerileri alınmıştır. Yerel yöneticilerin tamamı böyle bir sistemi uygun bulmakta ve görev verilmesi halinde başarılı bir şekilde uygulayabileceklerini belirtmişlerdir. Model için belediye ve valiliklerin kuracağı kurulları tavsiye etmişlerdir.

Öğretmen ve yöneticilerin eğitim yönetim sistemi ile ilgili oluşturulacak model için bir anket uygulanmıştır. 421 öğretmen ve yöneticinin katıldığı 10 maddelik anket sonucunda öğretmen ve yöneticiler daha çok kurullarla yönetilecek bir modeli benimsemiş ve yetkilerin tamamının bu kurullara verilmesini uygun görmüşlerdir. PISA sınav ortalaması ve Gayri Safi Milli İç Hasılası (GSMH) OECD ülke ortalaması üzerinde bulunan 16 OECD ülkesinin eğitim yönetim sistemi incelenmiş ve model için yararlanılmıştır. Yapılan literatüre taramaları, ülke eğitim sistemi incelemeleri, görüşme ve anketlerden elde edilen sonuçlar dikkate alınarak Türkiye için bir yerel eğitim yönetim modeli oluşturulmuştur.

Tüm bu çalışmalar göstermektedir ki; eğitim sistemimizin bugün karşılaştığı sorunları ortadan kaldırmak için halk desteğinin alınması gerekmektedir. Eğitim yönetim sisteminin yerele devredilmesi eğitimdeki sorunları çözmek için en akıllıca yoldur. Halkın desteği ile eğitim sistemimiz tıpkı gelişmiş ülkelerde olduğu gibi daha sorunsuz işleyecek ve ülke kalkınması daha da hızlanacaktır. İnsanlarımıza güvenip eğitim yönetimi kendilerine teslim etmeliyiz. Thomas Jefferson'ın dediği gibi "yönetimin tek güvenilir emanetçisi bizzat halkın kendisidir." En kısa zamanda eğitim yönetim sistemimizi halkın kendisine emanet etmeliyiz. Bu çok acil...

Anahtar Kelimeler: *Yönetim*, Yönetim Sistemleri, Yerelleşme, Eğitim Yönetimi, Yönetim Kurulu

Abstract

Decentralization Of Educational Management System and a Model

Recommendation For Turkey

TURHAN, Suphi

**PhD, Department of Educational Administration and Economics and Planning
Science**

Thesis Advisor: Assoc. Dr. Ahmet GÜNEYLİ

December, 2020, 342 pages

This study aims to create localized education management model for Turkey through mixed method studies in line with the opinions of teachers, education managers and local managers, developing a perception of localization scale in education management with the analysis of Turkey's and OECD countries' reports. The study consists of literature review, scale development, content analysis, face-to-face interview, questionnaire application and modeling dimensions. Mixed method was preferred, in which the scanning model and qualitative and quantitative research methods based on theoretical modeling are used together.

Qualitative studies; Graduate theses and articles written between 1995 and 2018 were selected to determine the positive and negative aspects of localization. For postgraduate theses, 21 articles were obtained by scanning the website of the Council of Higher Education National Thesis Center with the concept of "decentralization in education". To be able obtain national articles, 52 articles were found by using the Google Academic search engine, TÜBİTAK ULAKBİM, and DergiPark indexes. 51 articles published in Web of Science, Scopus and Ebscho and lastly 4 articles registered in ProQuest has been obtained. In this dimension, qualitative research method has been adopted and document analysis technique has been used. Descriptive analysis was performed by transforming all data obtained from postgraduate thesis and national articles into graphics, frequency and percentage tables with the MAXQDA10 qualitative data analysis program. According to the findings; positive and negative headings about the localization of the education management system has been found in 11 master theses and 9 national articles. It has been observed that master's theses and national articles consist of conceptual,

descriptive, quantitative and qualitative studies. The concepts in postgraduate thesis and national articles have been analyzed in terms of their semantic load. It has been observed that they are divided into three thematic areas: "Concepts in the definition of local government", "Managerial concepts related to the business and operations of local governments" and "Concepts related to the positive or negative situations that will occur with decentralization in education". The concepts divided into thematic areas were redefined with their positive and negative aspects and the positive and negative aspects provided by the localization of the education management system were integrated and rewritten.

Teachers, education managers and local managers who are working in Adana province's Seyhan district were selected as samples for quantitative studies. It was aimed to reach 772 people in Seyhan district of Adana province and 911 people were reached. The questionnaires were designed as e-questionnaires and applied in virtual environment.

For the literature review of scale development; ProQuest, Web Of Science, Scopus and Ebscho, Google Scholar search engine, TÜBİTAK ULAKBİM, DergiPark and public institution web pages were used. In the searches, 25 theses, 103 articles, 19 council decision reports, 10 development plans, 2 projects, 3 legal regulations, 6 reports, 1 book and 1 constitutional regulation were obtained in the field of decentralization of the education management system between 1995 and 2018. A data collection tool with 8 titles was developed for content analysis and data were collected with this tool. The collected data were uploaded to the MAXQDA 10 data collection and analysis program then analyzed with the help of various codes. 38 codes were identified. Based on these codes, a 46-item question pool was created. Expert opinions were consulted to ensure the content validity of the question items. Content validity was ensured by evaluating the opinions and suggestions of 10 experts, determining the content validity rates of each item and analyzing it according to the content validity indexes. The Perception of Localization Scale of the Candidate Education Management System, consisting of 3 factors with content validity and 36 open-ended questions, was developed. The candidate scale created is Likert type with five items. The developed candidate scale form was applied to managers and teachers in Adana Province Seyhan District in two stages in the 2016-2017 academic year. Exploratory Factor Analysis (EFA) and Confirmatory Factor

Analysis (CFA) were applied for construct validity. SPSS v21 for Exploratory Factor Analysis and LISREL v8.80 for Confirmatory Factor Analysis were used. In order to perform factor analysis, normality and Cronbach Alpha, Spearman-Brown and Guttman internal consistency tests were performed and it was found to be suitable for analysis. Exploratory factor analysis was performed and it was seen that the scale consisted of 3 factors and 36 question items, and the total variance was 75.608%. Considering the model measurement reference fits with the confirmatory factor analysis, it can be said that the scale model fits well, is valid and reliable, that the determined factors are in a structure that can measure the desired perceptions by adapting well to the sub-question items, and it is simple enough to measure the perception of the localization of the educational management system in the scientific field. The scale, which was developed to measure the perceptions of teachers and administrators about the education management system, was applied to 421 teachers and administrators and it was observed that teachers and administrators participated in the localization of the education management system at a level of 3.50 out of 5.

Using the structured interview forms prepared, face-to-face interviews were made with 8 local managers working in Adana and opinions and suggestions on a local education management system model were taken, which will be prepared for the decentralization of education management system for Turkey. All local managers find such a system suitable and stated that they can implement it successfully if they are assigned. They recommended the boards to be established by municipalities and governorships for the model.

A questionnaire has been applied for the model to be formed regarding the education management system of teachers and administrators. As a result of the 10-item questionnaire in which 421 teachers and administrators participated, teachers and administrators adopted a model that would be governed mostly by boards, and they deemed it appropriate to delegate all the authorities to these boards. The education management system of 16 OECD countries whose PISA exam average and Gross National Domestic Product (GNP) are above the OECD country average have been examined and used for the model. A local education management model for Turkey has been created by taking into account of the literature scans, examination

of the country's education system, the results obtained from the interviews and surveys.

All these studies show that; public support is required to eliminate the problems faced by our education system today. Transferring the education management system to the local is the smartest way to solve problems in education. With the support of the people, our education system will run more smoothly, just like in developed countries and the development of the country will accelerate. We must trust our people and hand over the education management to them. As Thomas Jefferson said, "The only reliable custodian of the management is the people themselves." We must entrust our education management system to the people as soon as possible. This is very urgent...

Keywords: Management, Management Systems, Localization, Educational Administration, Board

İçindekiler

Onay	1
Etik ilkelere uygunluk beyanı.....	2
Teşekkür	3
Özet.....	4
Abstract	7
İçindekiler	11
Tablolar	15
Şekiller	19
Kısaltmalar	20

BÖLÜM I

Giriş	21
Problem Durumu	21
Amaç	42
Araştırmanın Alt Amaçları	42
Araştırma Alt Problemleri	42
Araştırmanın önemi	43
Sınırlılıklar	45
Tanımlar	45

BÖLÜM II

Kavramsal/Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar	48
Kavramsal/Kuramsal Çerçeve	48
Yönetim Kavramı ve Siyasal Yönetim Sistemleri	48
Türkiye'nin Yönetim Yapısı	57
Eğitim Yönetimi	74

Eğitim Yönetim Sisteminde Yerelleşmeye Geçen Ülkelerin Eğitsel, Yönetmel ve Ekonomik Gelişmişlik Açısında İncelenmesi (Eğitim Yönetim Sistemleri, PISA Sınav ve GSMH Ortalamaları)	89
İlgili Araştırmalar	97
Alanda Yazılmış Tezler	97
Alanda Yazılmış ve Yayınlanmış Makaleler	102
Alanda Yazılmış Kitap: Esergöl Balcı BUCAK (2000)	118

BÖLÜM III

Yöntem.....	119
Araştırmanın Modeli.....	119
Evren ve Örneklem	122
Verilerin Toplanması	133
Veri Toplama Araçları	137
Verilerin Çözümlemesi/ Analizi ve Yorumlanması.....	138
Araştırma Planı ve Süreci.....	141

BÖLÜM IV

Bulgular ve Yorumlar	142
Nitel Bulgular	142
Yerelleşmenin olumlu ve olumsuz bulguları (Araştırmanın 2. Alt problemi)	142
Ölçek maddeleri ile ilgili nitel bulgular (Araştırmanın 1. Alt problemi)	171
Yerel Yöneticilerin Eğitimde Yerelleşmeye Yönelik Olarak Görüşleri ve Kendilerini Hazır Görmelerine İlişkin Yorumları (Görüşme) (Araştırmanın 3. Alt problemi)	180
Milli Eğitim Şura Kararları	200
Kalkınma Planları	201
Nicel Bulgular	201
Ölçek Geliştirme Süreci (Araştırmanın 1. Alt problemi)	201
Betimleyici İstatistiksel Analizler (2. Uygulama).	234
Model için anket uygulama bulguları (Araştırmanın 4. Alt problemi)	249

BÖLÜM V.....	257
Tartışma	257
Araştırmanın 1. Alt problemi (Ölçek Geliştirme)	258
Araştırmanın 2. Alt problemi (Yerelleşmenin Olumlu ve Olumsuz Yönleri).....	263
Araştırmanın 3. Alt problemi (Yerel Yöneticiler ile Yüz Yüze Görüşme)	267
Araştırmanın 4. Alt problemi (Yerel Eğitim Yönetim Modeli)	273

BÖLÜM VI

Sonuç ve Öneriler	279
Sonuçlar.....	279
Araştırmanın 1. Alt problemi (Ölçek Geliştirme)	279
Araştırmanın 2. Alt problemi (Yerelleşmenin Olumlu ve Olumsuz Yönleri)	281
Araştırmanın 3. Alt problemi (Yüz Yüze Görüşme)	283
Araştırmanın 4. Alt problemi (Yerel Eğitim Yönetim Modeli)	284
Öneriler	286
Araştırmanın 1. Alt problemi (Ölçek Geliştirme)	286
Araştırmanın 2. Alt problemi (Yerelleşmenin Olumlu ve Olumsuz Yönleri).	287
Araştırmanın 3. Alt problemi (Yüz Yüze Görüşme).	287
Araştırmanın 4. Alt problemi (Yerel Eğitim Yönetim Modeli)	287
İleride Yapılacak Araştırmalara Yönelik Öneriler	296
Kaynaklar	298
Ekler.....	316
EK: 1 Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşmesi Ölçeği.....	317
EK: 2 Görüşme Formu ve Ekleri.....	321
EK: 3 Ölçek Soruları Uzman Değerlendirme Formu	325
EK: 4 Literatür Taraması Veri Toplama Aracı.....	327
EK: 5 Şura ve Kalkınma Planları Veri Toplama Aracı.....	328
EK: 6 Yerel Eğitim Yönetim Sistemi (Kurul Ve Komisyonlar) Anketi	329

EK: 7 Etik Kurulu Kararı	335
EK: 8 Anket Onay Yazısı.....	336
EK: 9 Özgeçmiş.....	337
EK 10: Orijinallik Raporu	340

Tablolar

Tablo 1 Yönetim Teorileri ve Süreçleri	51
Tablo 2. Eğitimde yerelleşme matrisi	77
Tablo 3 Milli Eğitim Şuralarında Görülen Yerelleşme İle İlgili Veriler	82
Tablo 4 Kalkınma Planlarında Görülen Yerelleşme İle İlgili Veriler	86
Tablo 5 2018 PISA sınavları ile GSYİH verileri ve OECD ortalamaları	93
Tablo 6 Ülkelerin Eğitim Kurumları Yönetim Şekli	95
Tablo 7 Alanda Yazılmış Yüksek Lisans ve Doktora Tezleri.....	99
Tablo 8 Alanda Yazılmış Makaleler	104
Tablo 9 Seyhan İlçesi 2016-2017 Öğretim Yılı Örgün ve Yaygın Eğitim Kurumları Sayısı.....	125
Tablo 10 Ölçek İçin Güven Seviyesi ve Kabul Edilebilir Hatay'a Göre Önceden Örneklem Büyüklüğü Hesaplama Tablosu	126
Tablo 11 Seyhan İlçesi 2016-2017 Öğretim Yılı Yönetici ve Öğretmen Sayıları ...	126
Tablo 12 Seyhan İlçesi 2016-2017 Öğretim Yılı Örgün ve Yaygın Eğitim Kurumları Sayısı.....	127
Tablo 13 Ölçek 1. Uygulama Öğretmen ve Yöneticilerin özelliklerine göre dağılımı	127
Tablo 14 Ölçek 2. Uygulama Öğretmen ve Yöneticilerin özelliklerine göre dağılımı	129
Tablo 15 Tezlerin Türlerine Göre Dağılımı	126
Tablo 16 Tezlerin Yıllara Göre Dağılımı.....	131
Tablo 17 Tezlerin Yayımlanma Yerine Göre Dağılımı	132
Tablo 18 Tezlerin Yöntemlere Göre Dağılımı	132
Tablo 19 Nicel İçerikli Tezlerin Örneklem Gruplarına Göre Dağılımı	132
Tablo 20 Araştırma Deseni Göre Dağılımı Araştırma Deseni	133
Tablo 21 Makalelerin Yıllara Göre Dağılımı	133
Tablo 22 Makalelerin Yayımlanma Yerine Göre Dağılımı	133
Tablo 23 Makalelerin Yönteme Göre Dağılımı.....	134
Tablo 24 Karma İçerikli Makalelerin Örneklem Gruplarına Göre Dağılımı	134
Tablo 25 Araştırma Deseni Göre Dağılımı	134
Tablo 26 Yerel Yöneticiler Kişisel Bilgiler Formu (Yüz yüze görüşmeler için)	134
Tablo 27 Araştırma Planı	143

Tablo 28 Tezlerde Görülen Yerelleşme İle İlgili Veriler (Faktörlere göre sınıflandırma)	146
Tablo 29 Makalelerde Görülen Yerelleşme İle İlgili Veriler (Faktörlere göre sınıflandırma)	149
Tablo 30 İçeriğinde Eğitim Yönetim Sisteminde Yerelleşme İle İlgili Olumlu ve Olumsuz Yönlerin Geçtiği Alanda Yazılmış Yüksek Lisans ve Doktora Tezleri	155
Tablo 31 İçeriğinde Eğitim Yönetim Sisteminde Yerelleşme İle İlgili Olumlu ve Olumsuz Yönlerin Geçtiği Alanda Yazılmış Makaleler	158
Tablo 32 Tez ve Makalelerde Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşmesinin Olumlu Yönlerinde Geçen Kavramlar ve Frekans Dağılımları	160
Tablo 33 Tez ve Makalelerde Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşmesinin Olumsuz Yönlerinde Geçen Kavramlar ve Frekans Dağılımları	162
Tablo 34 Tez ve Makalelerde Geçen Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşmesi İle İlgili Geçen Olumlu ve Olumsuz Yönlere Ait Kodlar ve Oluşturulan Kategoriler	164
Tablo 35 Aday Ölçek Formu 1. Faktör (Yerelden Yönetim Algısı) Soru Maddeleri Kaynak Bilgileri	174
Tablo 36 Aday Ölçek Formu 2. Faktör (Yerel Yönetimlerin Eğitim Yönetim Sistemini Yönetebilme Algısı) Soru Maddeleri Kaynak Bilgileri	176
Tablo 37 Aday Ölçek Formu 3. Faktör (Yerelleşmenin Ekonomi, Eğitim, Yönetim Ve Toplumsal Yaşama Katkıları Algısı) Soru Maddeleri Kaynak Bilgileri.....	177
Tablo 38 Milli Eğitim Şuralarında Görülen Yerelleşme ile İlgili Veriler.....	202
Tablo 39 Kalkınma Planlarında Görülen Yerelleşme ile İlgili Veriler.....	203
Tablo 40 Kapsam Geçerlilik Oranları (KGO).....	209
Tablo 41 Uzman Değerlendirme Formu'ndan Elde Edilen Bulgular	209
Tablo 42 Kapsam Geçerliliği İçin 1.Uzman Değerlendirme Forumu'ndan Elde Edilen Bulgular.....	209
Tablo 43 Tanımlamalar	211
Tablo 44 EYS Yerelleşme Algısı Ölçeği İç Tutarlılık Katsayıları	212
Tablo 45 KMO ve Bartlett Küresellik Testi.....	214
Tablo 46 Total Variance Explained (Açıklanan Toplam Varyans)	215
Tablo 47 Rotated Factor Matrix (Döndürülmüş Faktör Matrisi) (Varimax).....	217

Tablo 48 EYS Yerelleşme Algısı Ölçeği Alt Boyutları ve Bu Boyutlardan Yük Alan Maddeler	220
Tablo 49 Goodness of Fit Statistics	221
Tablo 50 Araştırmalarda Kullanılan Uyum İndekslerine İlişkin Mükemmel ve Kabul Edilebilir Uyum Ölçütleri ve Araştırma Sonucu	222
Tablo 51 Descriptives	224
Tablo 52 EYS Yerelleşme Algısı Ölçeği Güvenirlik Katsayıları	225
Tablo 53 KMO and Bartlett's Test	226
Tablo 54 Total Variance Explained	226
Tablo 55 Rotated Component Matrix ^a	229
Tablo 56 EYS Yerelleşme Algısı Ölçeği Alt Boyutları ve Bu Boyutlardan Yük Alan Maddeler	232
Tablo 57 Goodness of Fit Statistics	232
Tablo 58 Araştırmalarda Kullanılan Uyum İndekslerine İlişkin Mükemmel ve Kabul Edilebilir Uyum Ölçütleri ve Araştırma Sonucu	234
Tablo 59 Tercihinize bırakılırsa hangi yönetim sistemiyle çalışmak istersiniz?	236
Tablo 60 Tüm Değişkenler	236
Tablo 61 Yaş Değişkeni	237
Tablo 62 Varyansların Homojenliği Testi	238
Tablo 63 Anova Yaş Değişkeni	238
Tablo 64 Multiple Comparisons Dependent Variable	238
Tablo 65 Homojen Altbölümler	239
Tablo 66 Kıdem Değişkeni	240
Tablo 67 Varyansların Homojenliği Testi	240
Tablo 68 Anova Kıdem Değişkeni	240
Tablo 69 Post Hoc Games-Howell Tests Çoklu Karşılaştırma	241
Tablo 70 Homojen Altbölümler	242
Tablo 71 Eğitim Durumu Değişkeni	242
Tablo 72 Varyansların Homojenliği Testi	242
Tablo 73 Anova Eğitim Durumu Değişkeni	243
Tablo 74 Post Hoc Hochberg Testi Çoklu Karşılaştırma	243
Tablo 75 Homojen Altbölümler	243
Tablo 76 Çalıştığınız Kurum Değişkeni	244

Tablo 77 Varyansların Homojenliği Testi.....	244
Tablo 78 Anova	244
Tablo 79 Anova Çalıştığınız Kurum Değişkeni	245
Tablo 80 Faktör1 İstatistikleri	246
Tablo 81 Faktör 2 İstatistikleri	247
Tablo 82 Faktör3 İstatistikleri	248
Tablo 83 Genel İstatistik	251
Tablo 84 Eğitim Yönetim Sisteminin yerleşme rolü aşağıdakilerden hangisinde bulunmalı.....	252
Tablo 85 Sizce Yerelde Eğitim Nasıl Yönetilmelidir?	253
Tablo 86 İl Millî Eğitim Kurul/Komisyonunda Kimler Bulunmalı? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.)	253
Tablo 87 İlçe Millî Eğitim Kurul/Komisyonunda Kimler Bulunmalı	254
Tablo 88 Mesleki Ortaöğretim Kurul/Komisyonunda Kimler Bulunmalı?	255
Tablo 89 Sizce okul /kurul/komisyonunda kimler bulunmalı?	256
Tablo 90 Sizce Eğitim Denetim ve Değerlendirme komisyonlarında kimler bulunmalı?.....	256
Tablo 91 Sizce merkezi yönetim hangi görevlerini yerel eğitim birimlerine devretmelidir?.....	257
Tablo 92 Teşkilat Yapısı	290

Şekiller

Şekil 1 Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Sistemi	66
Şekil 2 Millî Eğitim Bakanlığı Teşkilat Şeması	78
Şekil 3 Araştırma Döngüsü	119
Şekil 4 Nitel ve nicel veri birleşimi	120
Şekil 5 Tezlerin Türlerine Göre Dağılımı	129
Şekil 6 Tezlerin Yıllara Göre Dağılımı.....	129
Şekil 7 Tezlerin Yayımlanma Yerine Göre Dağılımı	130
Şekil 8 Tezlerin Yöntemlere Göre Dağılımı	130
Şekil 9 Nicel İçerikli Tezlerin Örneklem Gruplarına Göre Dağılımı	130
Şekil 10 Makalelerin Yıllara Göre Dağılımı	131
Şekil 11 Makalelerin Yayımlanma Yerine Göre Dağılımı	131
Şekil 12 Makalelerin Yönteme Göre Dağılımı.....	132
Şekil 13 Karma İçerikli Makalelerin Örneklem Gruplarına Göre Dağılımı	132
Şekil 14 Veri Toplama ve Analiz Süreci.....	137
Şekil 15 Normal Q-Q Plot Faktör Ortalaması Şekil 16 Normal Q-Q Plot Grafiği	210
Şekil 17 Scree Plot (Yamaç-Birikinti Grafiği)	215
Şekil 18 Yol Analizi.....	221
Şekil 19 Normal Q-Q Plot Faktör Ortalaması Şekil 20 Normal Q-Q Plot Grafiği	222
Şekil 21 Scree Plot (Yamaç-Birikinti Grafiği)	226
Şekil 22 Yol Analizi.....	233
Şekil 23 MEB Merkez Teşkilatı Modeli	293
Şekil 24 MEB Yerel Teşkilat Modeli	294
Şekil 25 Yerel Mesleki Ortaöğretim Kurulu/Komisyonu Modeli	295
Şekil 26 Yerel Eğitim Denetim ve Değerlendirme Kurulu/Komisyonu Modeli	296
Şekil 27 MEB Okul Kurulu/Komisyonu Modeli.....	296

Kısaltmalar

EYS: Eğitim Yönetim Sistemi

MEB: Millî Eğitim Bakanlığı

YÖK: Yüksek Öğretim Kurumu

PISA: Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı

OECD: Ekonomik İş birliği ve Kalkınma Örgütü

BM: Birleşmiş Milletler

DB: Dünya Bankası

AB: Avrupa Birliği

GSYH: Gayri Safi Yurtiçi Hâsıla

IMF: Uluslararası Para Fonu

UNİCEF: Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu

UNDP: Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı

UNESCO: Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü

ILO: Uluslararası Çalışma Örgütü

DPT: Devlet Planlama Teşkilatı

AFA: Açımlayıcı Faktör Analizi

DFA: Doğrulayıcı Faktör Analizi

GSMH: Gayri Safi Milli Hâsıla

MÜ: Meclis Üyesi

BSK: Belediye Başkanı

STK: Sivil Toplum Örgütü

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

BÖLÜM I

Giriş

Bu bölümde problem durumu, literatür, amaç, araştırmanın önemi, sınırlılıkları ve araştırma alanı ile ilgili tanımlar yer almaktadır.

Problem Durumu

Dünyada yerelleşme çabaları geçmişten günümüze tartışılmaktadır. Çalışmalar bir süreç halinde devam etmekte ve işin aktif boyutunda uluslararası aktörler ön plana çıkmaktadır. IMF'nin 1960'larda, Dünya Bankası (WB) ve Ekonomik İş birliği ve Kalkınma Örgütü'nün (OECD) 1980'lerde başlayan küreselleşme ve neo-liberal politikaların ekonomi, siyaset, yönetim alanlarında önemli değişimler getirmiş (Doğan, 2016, s. 1795) ve yönetimde yerleşmenin ilk adımları atılmıştır. Atılan adımların bir tanesi de eğitimde yerelleşme ile ilgilidir. Yapılan çalışmaların çoğunda IMF, Dünya Bankası ve OECD'nin hem finansal hem de uzmanlık desteği vardır. Türkiye dahil birçok ülke (Arjantin, Peru, Brezilya, Endonezya, Mali, Pakistan, Uganda vb.) bu desteklerden faydalanmıştır (www.worldbank.com, www.oecd.org, www.imf.org). Bu ülkelerin çoğu eğitimde yerelleşme konusunda önemli adımlar atmış ve önemli ilerlemeler sağlamıştır.

Hizmetlerin oldukça çeşitlendiği ve yoğunlaştığı günümüzde ülkeler kendilerini küçük birimlere ayırarak yönetsel olarak rahatlamaya çalışmaktadırlar. Kimi ülkeler (Almanya, Fransa, İsveç, İsviçre, Rusya, İspanya, İtalya, Belçika vb.) kendi içlerindeki bu yönetim yapısını özerklik, özyönetim, yerel yönetim, bölgesel yönetim, kanton, otonom, federe devlet vb. adlarla sürdürmektedirler (Uygun, 2007). Kamu tarafından sunulan hizmetlerin yerelleşmesi ülkeden ülkeye farklılık göstermektedir. OECD (Ekonomik İş birliği ve Kalkınma Örgütü) ülkelerinin çoğunun yönetsel açıdan merkezi yönetim anlayışından vazgeçip, yetkilerini yerele devretme yoluna gittiği görülmektedir. Eğitim, sağlık, güvenlik vb. hizmet sektörlerindeki hizmetlerin kalitesinin artırılması için tüm yetkiler yerel aktörlere devredilmiş ve merkezi yönetimden bağımsız hareket edilerek büyük başarılar sağlamışlardır (Bakioğlu, 2014). Gulbenkian Komisyonu'nun (2014: 78) "Düşüncede küresel, eylemde yerel ol." sloganını hedef alarak hareket eden ülkelerin birçoğu raporun yayımlandığı 1995 yılından önce, bir kısmı da yayımlandıktan sonra eğitim yönetim sisteminde yerelleşme çalışmalarını da şekillendirmişlerdir.

Günümüzde eğitim tek merkezden yönetilemeyecek kadar çeşitlenmiştir. Merkezden yönetimle eğitim sorunları çözülemediği gibi daha da karmaşık hale gelmektedir. Bu nedenle çoğu gelişmiş veya gelişmekte olan ülke eğitim yönetim sistemlerini yerelleştirdikleri, yerel dinamikleri harekete geçirerek eğitimin kalitesini yükselttikleri görülmektedir. Ayrıca yerelleşme ile birlikte halkın, yerel yöneticilerin ve sivil toplum kuruluşlarının eğitime katılımını sağlamış ve katılımlı bir yönetim anlayışı oluşturmuşlardır. Katılımlı yönetimlerde yönetişim, ortak akıl, saydamlık, hesap verebilirlik, katılımcılık, demokratiklik, etkililik, etkinlik ve sürdürülebilirlik ilkeleri ön plana çıkmakta, istenilen sonuçlara ulaşmayı kolaylaşmaktadır. Katılımcılık yerel demokrasi kültürünün gelişimine katkı sunmakta bu da ülke demokrasisinin gelişmesine, uluslararası boyutta itibar kazanmasına olanak vermektedir.

Birleşmiş Milletler tarafından 1987 yılında Dünya Çevre ve Geliştirme Komisyonu (WCED) raporunda sürdürülebilirlik ilkelerini ilan etmiştir (WCED, 1987). 1992 yılında Rio de Janeiro’da düzenlenen Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Konferansı “Yeryüzü Zirvesi” Gündem 21 sürdürülebilir kalkınma ve yönetişim kavramını tanımlamıştır (Güneş & Beyazıt, 2012, s. 26). 1999 ve 2004’te ise OECD yönetişim ilkelerini tanımlamış ve tüm üye ülkelere uygulama konusunda tavsiyelerde bulunmuştur. Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Konferansı (WCED) ve OECD’nin belirlediği ve uygulama için öneride bulunduğu bu kavram ilkeleri eğitim yönetim sistemlerine yansıtılmış ülkeler eğitim, sosyal ve ekonomik gelişmişlik açısından dünya standartlarının üzerine çıkmışlardır (Tablo 5-6). Türkiye belirtilen tüm bu faaliyetlerin içinde yer almış bir OECD ülkesi olmasına rağmen halen eğitim yönetim yapısında hiçbir değişikliğe gitmemiş ve 1960’lardan kalan bir eğitim yönetim anlayışı ile devam etmektedir. Türkiye için bir değişim ve dönüşüm yapılması gerekliliği kaçınılmazdır. Daha çağdaş yönetim anlayışlarını benimsemek gerekir. Eğitim bir kişinin kararları ile yönetilemeyecek kadar önemli bir konudur. Türk eğitim yönetim sisteminde ortak akıl, sürdürülebilir, şeffaf, rekabetçi, hesap verilebilir, yönetişim, demokratik ve katılımla yönetim anlayışını hâkim kılmak, Türkiye’yi gelişmiş ülkelerin ekonomik, sosyal ve eğitimsel seviyesine taşıyacaktır.

Türk eğitim yönetim sistemi, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası (10, 24, 42, 62, 130 ve 131. Maddeleri), Hükümet Programları, Kalkınma Planları, Eğitim Öğretimi Düzenleyen Yasalar, Milli Eğitim Şuraları, Uluslararası Sözleşmeler, yönetmelikler,

yönerge ve genelgeler esas alınarak yürütülmektedir (Balcı, 2013, s. 2). Bu yasal dayanaklar okul öncesi eğitiminden yükseköğretime kadar eğitim kademelerini (430 Sayılı Öğretim Birliği Kanunu, Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (Bakanlar Kurulu Kararı: 25/8/2011-2011/652), 1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu, 222 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu, 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu) şekillendirmiştir. 652 sayılı kararnameye göre Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) Merkez, Taşra ve Yurt Dışı Teşkilatı'ndan oluşmaktadır. Merkez Teşkilatı Bakan, bakana bağlı Yükseköğretim Kurulu, Özel Kalem Müdürlüğü, Talim ve Terbiye Kurulu, Rehberlik ve Denetim Başkanlığı, Bakanlık Müşavirliği, Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği, İç Denetim Birimi Başkanlığı ve Bakan Yardımcılarından oluşmaktadır. Taşrada İl Milli Eğitim Müdürlükleri buna bağlı İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri ve Okul-Kurum Müdürlüklerinden oluşmaktadır (Balcı, 2013, s. 7,8).

Bu sitem aşırı merkeziyetçi bir yapıdadır (Şahin, 2003). Kararların hepsi merkezi yönetim tarafından alınır ve tüm ülkeye uygulanır. Aşırı bürokrasi vardır ve en alttaki yönetim biriminden en üstteki yönetim birimine kadar bürokratik süreçler devam etmektedir (Açıkalın, 2014). “Eğitim yönetimi kamu yönetiminin özel bir alanıdır” (Taymaz, 2000, s. 17). “Türkiye Eğitim yönetim yapısı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname” oluşturulan teşkilatlanma ile yukarıdan aşağıya oluşturulan merkezi bir yapıdadır. Eğitim politikaları merkezden belirlenmektedir (Balcı, 2013, s.27). Kararlar üstte alınır ve alt birimlere uygulanır. Eğitim yöneticileri bakanlığın aldığı tepeden inme kararlarla seçilmektedir. Genelde “müdürlükler” şeklinde yapılanmış bir teşkilatlanma vardır. Müdür atamaları kanun ve yönetmeliklerde belirtilen usul ve esaslara göre yapılır ve genellikle siyasaldır. Okul müdürleri daha çok bürokratik işlemleri yürüten memur statüsündedir (Açıkalın, 2014). Kararlar genellikle müdürler tarafından alınır ve uygulanır. Şahin (2003) devletin ulusal bütünlük kaygısı, katı merkeziyetçi, bürokratik ve dikey hiyerarşik yapıları ile düşünme ve hareket etme yetisini yitirmiş devasa bir organizmaya dönüştüğünü dile getirmekte ve bu anlamda merkeziyetçi Millî Eğitim Bakanlığının yapı ve işleyişinin değiştirilmesi gerektiğini özellikle vurgulamaktadır.

Eğitim yönetiminde hesap verebilirlik, şeffaflık, demokratiklik, yönetim süreçleri, sürdürülebilirlik, bilimsellik, karara katılım, rekabet, verimlilik ve esneklik

genellikle dikkate alınmamaktadır. Müdür ne derse o olur, en iyi o bilir anlayışı hâkimdir. Eğitimi böyle yönetmelerine rağmen Türkiye’de eğitim yöneticilerinin uyguladıkları çalışmalar ve liderlik özellikleri ile ilgili yapılan bilimsel çalışmaların çoğunda, okul müdürlerinden iyi ve yüksek oranda memnuniyet olduğu görülmektedir (Cemaloğlu & Kılınç, 2012, s. 165; Göksoy, Sagir, & Yenipinar, 2013, s. 18; Serin & Buluç, 2012, s. 435; Şekerci & Aypay, 2009, s. 156). Çok az araştırmada yüksek oranda başarısız oldukları vurgulanmaktadır (Summak & Özgan, 2007, s. 261). Ancak ülkenin içinde bulunduğu ekonomik, sosyal ve eğitimsel durumu en iyi ifade eden araçlardan bir olan PISA (Programme for International Student Assessment) sınav raporları ve Gayri Milli Safi Milli Hâsıla (GSYİH) (Gross domestic product) ortalamaları, mevcut eğitim yönetim sisteminin sonuçlarını daha farklı ortaya koymaktadır (Tablo 5-6). Burada büyük bir çelişki olduğu görülmektedir.

Eğitim belli bir noktada tıkanmıştır. Merkezden yönetim sakınca üretmektedir (İlimoğlu, 2014). Bu tıkanıklık ve sakıncanın ortadan kaldırılması ancak eğitim yönetimi alanında yapılacak yapısal değişikliklerle mümkündür. İşte bu çalışma bu yapısal değişikliklerin nasıl ortadan kaldırılabileceğine bir yol göstermek, bir çözüm üretmek ve alternatif bir yerel eğitim yönetim modeli ortaya koymak için yapılmıştır. Eğitim yönetiminde yerelleşmenin önemi ve sağladığı olumlu ve olumsuz görüşlerin alanda yapılan bilimsel çalışma sonuçlarına göre yeniden düzenlenmiş ve yönetim ile ilgili olanlar ayrıştırılarak kategorilere ayrıştırılarak yeniden yazılmış, OECD ülkelerinin eğitim yönetim yapıları, PISA sınav sonuçları ve GSMH’leri arasındaki ilişki incelenerek çeşitli sonuçlar ortaya konmuştur. Türkiye’de uzun süreden beri eğitim yönetiminde yerelleşme ile ilgili bilimsel çalışmalara katkı sunacak bir ölçek geliştirilmemiştir. Bu çalışma ile güncel bir ölçek oluşturulmuş ve ölçek sonuçları değerlendirilerek çeşitli sonuçlar elde edilmiştir. Belediye başkanı ve belediye meclis üyeleri ile yüz yüze görüşmeler yapılarak eğitim yönetiminin yerelleşmesi durumuna ne derecede hazır oldukları, yerele devredilmesi durumunda yaratacağı olumlu/olumsuz sonuçlar ve yerel eğitim yönetim modeli ile ilgili görüşleri alınmıştır. Yine eğitim yöneticilerine uygulanan bir anket ile yerel eğitim yönetim modeli geliştirilmiş ve sonuçları tartışılmıştır. Eğitim yönetiminde yerelleşme tüm boyutları ile ele alınmıştır.

Türk eğitim yönetim sisteminin bir an önce çağdaş bir eğitim yönetim sistemine kavuşturulması ihtiyacı bu çalışmanın yapılmasına neden olmuştur. Eğitim yönetiminde OECD ülkeleri ne yapmıştır? Nasıl bir yönetim anlayışı istiyoruz? Yöneticilerimizi nasıl seçmeliyiz? Bu soruların cevabını pragmatik, yorumlayıcı ve sosyal yapılandırmacılık felsefesi benimsenerek, ontolojik olarak hayat tecrübelerinin önemli olduğu, epistemolojik olarak gerçekliğin iş birliği ve tecrübe olarak şekillendiği, aksiyolojik olarak da bireysel değerlerin ürettiğine saygı esasına dayanan bir anlayışla aranmıştır. Metodolojik olarak da karma araştırma yöntemi ile tümevarımsal, olaylar arasında aşağı yukarı ilişkiler kurularak tündengelimsel bir yaklaşım izlenmiştir (Creswell 2017, s.36). Bu araştırma bir karma yöntem çalışmasıdır ve keşfedici ardışık desen kullanılarak yorumlayıcı çerçeveye uyulmuştur. Model genel tarama modelidir. Karma araştırma seçilmesinin nedeni nitel ve nicel verilerin tek başına yeterli olmamasıdır (Creswell, 2019, s. 15).

Araştırmada kullanılan nitel veriler yasalar, kalkınma planları, Milli Eğitim şura kararları, çeşitli raporlar, projeler, yüz yüze görüşmelerden, alan yazından ve OECD raporlarından, nicel veriler Adana Valiliği'nden izin alınarak Seyhan ilçesinde çalışan öğretmen ve yöneticilerden anket yoluyla toplanmıştır. Anketin geçerlilik ve güvenilirliği için uzman görüşleri alınmış, test tekrar test analizi, cronbach alfa güvenilirlik testi, açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör, T testi ve anova testi uygulanmıştır. Bunun sonucunda bir anket ve bir ölçek geliştirilmiştir. Anket ve ölçek soruları nitel ve nicel verilerin yorumlanmasıyla ortaya çıkarılmıştır. Anket ve ölçek, eğitim yönetiminde yerelleşmeye ilişkin algı ve yerel eğitim yönetim modelin ortaya çıkmasına kaynak oluşturmuştur. Model geliştirme sebebi Türkiye'deki eğitim yönetiminin yerelleşmesini gerekli gören bilimsel, yasal, proje vb. çalışmaların bir eğitim yönetim modeli ortaya koymamalarından kaynaklanmaktadır. Model sisteme geçişte kolaylık sağlanması içindir.

Artık dünya küresel bir köydür. Bu küresel köyü yerel dinamiklerle yönetmek daha kolay ve ekonomiktir. Küresel düşünüp yerel kararlar almanın zamanı ülkemiz için de gelmiş ve geçmektedir. Hızla gelişen bilişim ve iletişim teknolojilerinin ülkeler arasındaki gelişmişlik sınırını hızla birbirinden uzaklaştırmaktadır. Ya hemen yerleşmeli ya da geri kalmayı göze almalıyız. Toplumun tüm kesimlerini eğitimin içine katmadıkça gelişmiş ülkelerin seviyesine çıkmamız zorlaşacaktır. Bugün PISA sınav sonuçlarına baktığımızda sınav ortalamaları OECD ortalamalarının üzerinde

olan ülkelerin hemen hemen tümünün eğitim yönetim sistemlerini yerelleştirdikleri görülmektedir. Bu ülkelerin hepsinin GSMH'leri da OECD ülke ortalamalarının çok üzerindedir. Bunlar tesadüf olamaz. Bu ülkeler demokrasi sorunlarını çözmüş ve hiçbirinde iç savaş yoktur. Dünyaya hükmetmektedirler.

Eğitim artık tek merkezden yönetilemeyecek kadar karmaşıklaşmıştır. Merkezden yönetimle eğitim sorunları çözülemediği gibi daha da karmaşık hale gelmektedir. Yerelden yönetimin avantajları göz önüne alındığında; eğitim yönetim sisteminin yerele devredilmesinin eğitim sistemine önemli avantajlar katarak eğitimin kalitesinin artmasına sebep olacağı açıktır. Bu nedenle birçok gelişmiş/gelişmekte olan ülke eğitim yönetim sistemlerini yerelleştirmişlerdir. Yerel dinamikleri harekete geçirerek eğitimin kalitesini yükseltmişlerdir (Bakioğlu, 2014). Ayrıca yerelleşme ile birlikte halkın, yerel yöneticilerin ve sivil toplum kuruluşlarının eğitime katılımı sağlanmış ve katılımlı bir yönetim anlayışı oluşturulmuştur. Katılımlı yönetimlerde yönetişim; ortak akıl, saydamlık, hesap verebilirlik, katılımcılık, demokratiklik, etkililik, etkinlik ve sürdürülebilirlik ilkelerini ön plana çıkarmakta ve bu etkenler istenilen sonuçlara ulaşmayı kolaylaştırmaktadır. Katılımcılık yerel demokrasi kültürünün gelişimine katkı sunmakta, bu da ülke demokrasisinin gelişmesine ve uluslararası boyutta itibar kazanmasına imkân sağlamaktadır.

Türkiye'de ve dünyada eğitimde/eğitim yönetiminde yerelleşmenin olumlu ve olumsuz yönleri ile ilgili birçok bilimsel çalışma yapılmıştır. Bu bilimsel çalışmalarda genellikle eğitim yönetimi ile ilgili bölümler eğitimde yerelleşme ile ilgili çalışmaların içinde yer almış ya da okula dayalı yönetim ile iç içe ele alınmıştır. Bu çalışma ile eğitim/eğitim yönetiminde yerelleşme ile ilgili yapılan çalışmalara içerik analizi yapılarak, eğitim yönetiminde yerelleşmenin olumlu ve olumsuz yönleri ortaya çıkarılıp yeniden yazılmıştır. İçerik analizi kodlar kullanılarak yapılmış daha sonra kodlar çeşitli tematik alanlara ayrılarak tasnif edilmiştir. Tema ve kodlardan yola çıkılarak eğitim yönetiminde yerelleşmenin getirdiği olumlu ve olumsuz yönler yeniden yazılmıştır. Böylece eğitim yönetiminde yerelleşme ile ilgili olumlu ve olumsuz yönler tek bir bilimsel çalışmayla ortaya konulmuştur. Alanda eğitim yönetiminde yerelleşme ile ilgili çalışmalar yapacak olan araştırmacılara bütünsel bir çalışma sunulmuş olmaktadır. Ortaya konulan olumlu yönler eğitim yönetiminde yerelleşme için bir gerekçe oluşturmaktadır. Türkiye'de ve Dünya'da

kamusal faydası birçok çalışma ile ortaya konmuş olan eğitim yönetiminde yerleşme çalışmaları uzun yıllardan beri araştırma konusu olmakta ve olmaya devam etmektedir. Ancak bu çalışmalar ülkeden ülkeye çeşitli farklılıklar göstermektedir.

Bütün bunların ışığında küreselleşme ve teknolojik gelişmelerin dinamik yapılarından fazla etkilenen her ülkenin kendi iç yapısına göre uyum kriterleri ve iç işleyişlerini bilimsel olarak tanımlanmış eğitim sistemlerine gereksinimleri vardır. Eski paradigmalara dayalı olan eğitim sistemleri ile dünyadaki değişim hızına erişebilecek ve kontrol edebilecek nesillerin yetiştirilmesi çok zor olan bu sistemleri yeniden yapılandırıp organize etmek kaçınılmazdır (Çağlar ve Reis, 2007).

Literatür

Yerleşme teorisini Oates (1972) ve Rondinelli (1981) ortaya atmış ve yerel toplulukların yararına olan bir durum olarak ifade etmişlerdir. Daha sonra Rondinelli Oates'in yerleşme teorisine dayanan üç yerleşme biçimi olduğunu belirtmiştir; merkezden uzaklaştırma, yetki devri ve yetkilendirme (Aktaran, Kang, 2020). Bu çalışmalar yerleşmenin daha çok mali kısmı ile ilgili iken McGinn ve Welsh (1999) bu yerleşme biçimlerini eğitim bağlamına taşıyıp eğitim yönetiminde yerleşme hareketini başlatmış ve son olarak eğitimin finansal yerleşmeyi Werner ve Shah (2006) kavramsallaştırıp merkezden uzaklaştırma, yetki devri ve yetkilendirme kavramları ile bağdaştırmışlardır (Kang, 2020). Genel 'yerleşme' terimi içindeki bu tür ayrımların eğitimde çeşitli olası yerleşme biçimlerini dikkate alma ihtiyacını vurgulamaktadır. Literatür, bu farklılıkların yerleşme tartışmalarında dikkate alınması gerektiğini önermektedir.

Ulusal ve uluslararası literatürde yerleşme ile ilgili birçok farklı tanım yapılmıştır. Bucak (2000) karar verme yetkisinin aşağıya devri, demokrasi, az kontrol, katılım, sorumluluğu paylaşma ve bölgeler arası eşitsizliği ortadan kaldırma, Kang, (2020) merkezden uzaklaşma, Leung (2004) karar alma sorumluluğu, gücü ve yetkisinin üst seviyedeki kuruluşlardan alt seviyedeki kuruluşlara transferi, Yuliani (2004) siyasi, idari ve ulusal hiyerarşi içinde merkezi yönetimden düşük seviyedeki yönetim birimlerine gücün transferi, karar alma gücünün bölgelere, belediyelere veya yerel yönetimlere transferi, ve vatandaşların yönetime katılımını sağlayan bir araç, Hazman & Küçükilhan (2018) bürokratik sürecin ortadan kaldırılması ile daha üretken bir yönetim sisteminin sağlanarak, nitelikli bir ilerlemenin sağlanması,

OECD (1992) insanlara kendilerine tahsis edilen kaynakları yönetme hakkı vermekten daha fazlasını, ihtiyaçlarını belirlemede onlara bir rol vermeyi içerdiğini, Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO) ise karar alma gücü, eğitime erişim, israf ve kötü yönetimden kaynaklanan sorunların üstesinden gelinebileceği bir yönetim biçimi olarak tanımlamaktadır (Aktaran. Hazman & Küçükilhan, 2018, p.45). Dünya Bankası tanımına göre yerelleşme, “kamusal yetki ve sorumlulukların, merkezi yönetimden taşra örgütüne ve yerel yönetimlere ya da yarı özerk yönetim örgütlerine ve/veya özel sektöre devredilmesidir. Bu çerçevede ‘siyasal’, ‘yönetsel’, ‘mali’ ve ‘piyasa’ olmak üzere dört farklı yerelleşme türü tanımlanmaktadır. (Aktaran. Keskin, 2008, s. 618)

Ayrançöl & Tekdere (2016) literatürde tanım konusunda olduğu gibi yerelleşme türleri üzerinde de değişik sınıflamalar olduğunu dile getirmekte ve en çok başvurulan sınıflama yöntemleri bölgesel ve fonksiyonel yerelleşme olduğunu belirtmektedirler. Fonksiyonel yerelleşmenin, belirli bir fonksiyonu yürütme otoritesinin ulusal ya da yerel bazda bu konuda uzmanlaşmış örgütlere bırakılması ve bölgesel yerelleşmenin de kamuya ait fonksiyonların iyi belirlenmiş coğrafi sınırlara sahip yerel örgütlere devredilmesini içermektedir.

Gershberg (2005), Salinas (2014) eğitim yönetiminde yerelleşmenin gerekçelerini; yerel talepleri karşılamak, bürokrasiyi önlemek, kaynak israfını en aza indirmek, hükümet programlarını yerel ile eşgüdümlemek, iletişim maliyetini düşürmek, yerel dinamikleri harekete geçirerek yerelden finansal katılım sağlamak, yerelin teknik bilgi ve deneyimlerinden faydalanmak, yerel denetimin etkisini artırmak, hesap verebilirlik, iş birliği ve şeffaflığı sağlamak biçiminde aktarmaktadır. Yine Florestal ve Cooper (1997), Falcão (2015) tasarruf etmek, yönetim verimliliğini ve esnekliğini artırmak, gelirleri çeşitlendirerek arttırmak, sorumluluğu yerele devretmek, yönetsel sorumlulukları en alt yerel hükümet birimine vermek, yerel halka kendilerini ilgilendiren konularda söz hakkı tanımak, yerel çeşitliliğin farkına varmak şeklinde belirtmektedir. Bu çalışmaların eğitimde yerelleşmenin gerekliliğine ayrı bir anlam kattığı görülmektedir. Kentleşme, küreselleşme ve demokrasinin özünde meydana gelen değişimler, demokratikleşme, örgütsel ve yönetim yapılarında bölgesellik ve yerelleşme eğilimleri günümüz yönetim anlayışında ortaya çıkan en önemli olgulardan biridir (Görmez, 2005, s. 47). Dünya Bankası yerelleşmeyi; “kamusal faaliyetlerin işleyişindeki yetki ve sorumlulukların merkezi yönetimden

taşra ve yerel yönetimlere ya da yarı özerk kamu kurumlarına ve/veya özel sektöre devredilmesidir” şeklinde tanımlamaktadır (Keskin, 2008, s. 2). Keskin (2008) eğitimde yerelleşmeyi “eğitim hizmetinin yerelleşmesi, karar verme gücünün merkezi yönetimden yerel yönetimlere, sivil toplum örgütlerine ve okullara devredilmesi” şeklinde tanımlamaktadır (s. 4). Eğitim yönetim sisteminde yerelleşme, uzun zamandan beri tartışılan ve üzerinde birçok tez, makale, kitap yazılan ve eğitim sektöründe sürekli gündemde olan bir olgudur. Kimi zaman eğitimde yerelleşme, kimi zaman eğitim yönetiminde yerelleşme, kimi zaman da eğitimin yerinden yönetimi ya da okula dayalı yönetim olarak alan yazında yer almaktadır. Bir bütün olan bu kavramlar, içerik olarak aynı şeyleri temsil etmekte, bir başka deyişle eğitimin siyasi, mali ve idari yönden yerinden yönetimini ifade etmektedir. Hanson (1997), Bucak (2000), Gershberg (2005), Görmez (2005), Zajda (2006), Bilgiç (2009), Gershberg, González ve Meade (2012), Ökmen, Çağatay ve Görmez (2013) ve Popescu (2013) yerelleşmeyi; kamusal alanda iş birliği, iletişim, eşgüdüm, demokrasi, adalet, karara katılım, hızlı karar verme, şeffaflık, hesap verebilirlik, daha az bürokrasi, etkinlik ve verimliliğin en iyi kullanım alanı bulduğu bir yönetim alanı olarak tanımlamaktadırlar.

Bucak (2000), Falcão (2015), Papadopoulou ve Yirci (2013) eğitim yönetiminde yerelleşmenin eğitimsel, toplumsal, finansal ve yönetsel açıdan topluma kazandıracağı kavramları; gelişim, değişim, yenileşme, sorumluluk, erişim, insan hakları, rekabet, fırsat eşitliği, finansal katılım, bölgesel farklılık, eğitim kalitesi, eşitsizlik, kalkınmaya etki, ulusal birlik, uygulama, esnekliği, uyum, temsil, müfredat, eğitim programları, motivasyon, teşvik, güdüleme, sahiplenme, bütünleşme, demokrasinin gelişimi şeklinde sıralamaktadır. Söz konusu yazarlar; eğitim yönetim sisteminde yerelleşmenin oluşumuyla birlikte bu kavramların yönetimde olumlu ve olumsuz katkılarını çeşitli şekillerde ele almışlardır.

Günümüzde eğitim yönetim sistemlerinin yerelleşmesi bir öneri olmaktan çıkmış, zorunluluk haline gelmiştir. Bu zorunluluk birçok nedene dayandırılmaktadır. Hanson (1997), Zajda, 2006; Jeong, Lee ve Cho (2017), Rauf ve diğerleri (2017) bu nedenleri; hesap verebilirlik, karar alma süreçlerine yerelin gücünü katmak, yönetimde ve kaynak kullanımında verimliliği artırmak, kurumsal modernizasyonla ekonomik kalkınmaya katkı sunmak, finansal yetki ve sorumluluğu merkezden

yerele aktarmak, yerel demokrasiyi desteklemek, yerel yönetimlere yetki aktararak yerel kontrolü artırmak ve eğitimin kalitesini yükseltmek şeklinde sıralamaktadır.

Yerelleşme sadece olumlu yönüyle gündeme gelmemektedir. Olumsuz yönlerinin de olduğu dile getirilmektedir. Örneğin Hurst (1985) birçok siyasal parti, kurum ve baskı grupların eğitim ile yakından ilgilendiğini, bu grupların farklı ideolojik yapılara sahip olduğunu, gücü ellerine geçirmek ve diğerlerini devre dışı bırakmak konusunda çatışmaya girebileceklerinin beklenebileceğini ifade etmektedir. Bu nedenle, yerelleşme planlarının, baskın grupların diğer grupları dışarıda bırakarak ideolojik düşüncelerinin etkilerini artırmasıyla sonuçlanabileceği sakıncasına dikkat çekmektedir. Eğitimin güç odaklarının çatışma alanına girerek amacının dışına çıkacağı bunun da ülkenin geleceğine olumsuz etki sunacağı endişesini dile getirmektedir (Oates, 1999; Winkler & Gershberg, 2000; Bardhan ve Mookherjee, 2006; Pollitt, 2005; Oates, 2005). Ayrıca Li (2017) yerelleşmede finansmanın eğitimde fırsat eşitsizliğine neden olduğunu belirtmektedir. Papadopoulou ve Yirci (2013) yerelleşmenin eğitim yönetiminde tek bir politikayı takip etmeyi zorlaştırabileceğini ve Venkataraman & Keno (2015: 165) yeterli mali destek, eğitilmiş insan gücü eksikliği, öğretmen sayısının düşüklüğü gibi zorlukların aşılmasını güçleştirebileceğini belirtmektedirler.

Eğitim yönetiminde yerelleşme çabaları Türkiye’de yıllardan beri kalkınma planları, milli eğitim şura kararları, çeşitli yasal reform çalışmaları ile süre gelmektedir. Ancak eğitimde yerelleşme ile ilgili bu çalışmalar özellikle gelişmiş ülkelerde yapılan reformların oldukça gerisinde kalmaktadır. Buna sebep olarak Türkiye’deki çeşitli etnik, sosyal, siyasal ve kültürel farklılıklar öne sürülmektedir. Bu farklılıkların ileride farklı isteklerin ortaya çıkmasından endişe duyulmaktadır. Eğitim yönetiminde yerelleşme için öne sürülen bu gerekçeler olumsuzluklar olarak nitelendirildiği halde, bilimsel çalışma sonuçlarında eğitim yönetiminde yerelleşmenin olumlu olarak algılandığı görülmektedir. Anket, görüşme ve literatür taraması şeklinde yapılan bütün çalışmaların sonuçlarında eğitim yönetiminde yerelleşmenin olumlu sonuçlarının olumsuz sonuçlarına göre daha yüksek oranda değer gördüğü görülmektedir. Ancak siyasal söylemler ve politik menfaatler yerelleşmenin gecikmesine neden olmaktadır.

Ancak her şeye rağmen Türkiye’de eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesi ilgili çeşitli dönemlerde yasa çalışmaları, projeler, raporlar ve yönergeler yapılarak

yerelleşme konusunda bir hareketlenme olmuştur. Bu çalışmaların tamamında eğitim yönetiminde yerleşmenin olumlu ve olumsuz yönleri işlenmiştir. Örneğin; Merkezi Hükümet Teşkilatının Yeniden Düzenlenmesi Projesi ile amaçlanan, merkeziyetçi yapıya ait yetki ve görevlerin en uygun şekilde dağılımını sağlamak, gerçekçi bir örgütsel yapı ve yöntem, koordinasyon ve sistematik bir planlama, etkin bir mali denetim ve çok iyi işleyen bir personel yapılanması oluşturmaktır (Todaie, 1966; Coşkun, 2005). Kamu Yönetimi Araştırma Projesinin temel amacı yerel yönetim reformu için çeşitli ilke ve öneriler sunmak, merkeziyetçi-bürokratik nitelikteki yapıları yerleştirerek, etkili ve verimli hizmet üreten, güçlü ve demokratik yerel yönetim birimlerine dönüştürmektir (Todaie, 1991; Coşkun, 2005). Türkiye Sanayici ve İş Adamları Derneği'nin yaptığı 'Türkiye'de Eğitim Raporu' eğitim kalitesini etkileyen faktörler üzerinde durmuş ve Türkiye'de eğitimin kalitesini düşüren en önemli faktör olarak Merkezi yönetimi göstermiştir (Tüsiad, 1990; Bucak, 2000: 57). Millî Eğitim Bakanlığı Şura Kararları tavsiye niteliğindedir. Özellikle 8-19. Şura kararlarında eğitimde yetki devri, yerel yönetimleri güçlendirme ve okula dayalı yönetim ile ilgili tavsiyelerde bulunulmuştur (MEB, 2018). Kalkınma Planları Türkiye'de beşer yıllık aralarla hazırlanır. 3-10. kalkınma planlarında yerel yönetimlere 'eğitim dahil' yetki devri ile ilgili birçok kez planlama yapılmış ancak bunlar pek yerine getirilmemiştir (Kalkınma Bakanlığı, 2017). Şura kararları ile kalkınma planlarında ele alınan yerelleşme ile ilgili bölümler daha çok yerleşmenin olumlu yönleri ile ilgilidir. Anayasanın 123. maddesi altında Türkiye'de eğitim yönetiminin yerleşmesinin önünde bir engelin olmadığına en kesin örnektir. 123. Madde; "İdarenin kuruluş ve görevleri, merkezden yönetim ve yerinden yönetim esaslarına dayanır." biçiminde ifade edilmiştir (Anayasa, 1982).

Türkiye'de Millî Eğitim Bakanlığının örgüt yapısında merkezi yönetim anlayışından kaynaklanan sorunlardan dolayı eğitimde kalitenin ve verimliliğin düştüğü birçok bilimsel çalışma, rapor, yasal düzenleme çalışmaları, şura kararları ve kalkınma planlarında dile getirilmiştir. Özellikle eğitim yönetim sisteminin yerleşmesi Korkmaz (2010, s. 9-10) tarafından; "Türkiye'de eğitim hizmetlerinin yürütülmesinde temel sorumluluğun Millî Eğitim Bakanlığına verildiğini, bilgi çağı insanını yetiştirmek amacıyla, yönetim yapısında merkeziyetçilikten sıyrılarak katılımlı yönetime dayalı, yetkilerin işin yapıldığı yerel düzeylere aktarılacağı yeni düzenlemelere gidilmesinin bir zorunluluk haline geldiğini dile getirmiştir". Yine

İlimoğlu (2014, s.25) konuyla ilgili yaptığı çalışmada “Yerelleşmenin bir başka nedeni, merkezileşmenin sakınca üretmesi olduğunu ve dünyanın gelişmiş ülkelerinde kamu hizmetlerinin sadece merkezi yönetim tarafından sunulmadığını, sunulursa da istenilen kalite ve başarının elde edilmesinin mümkün olmadığını” belirtmiştir. Todaie (1992, s.166) “Eğitim hizmetinde verimliliği ve sürati artırmak, halk katkısını sağlamak gibi nedenlerle, eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesinin faydalı olabileceğine işaret etmektedir”. Coşkun (2005) “Eğitim hizmetinde verimliliği ve sürati artırmak, halk katkısını sağlamak gibi nedenlerle, eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesinin faydalı olabileceğine işaret etmektedir”. Son olarak Türkiye Cumhuriyeti 1982 Anayasasınının 127. Maddesi yerelleşmenin gerekliliğine şu atıfta bulunmaktadır: “Yerelleşme; insanların temel haklarını kullanmalarına imkân verir, üretim ve tüketimde etkinliği sağlar ve demokrasinin gelişimine katkı yapar.” (Anayasa, 1982). Tüm bunlara rağmen eğitim yönetiminde yerelleşme ile ilgili kalıcı bir ilerleme sağlanamamıştır. Toplumda eğitim yönetiminde yerelleşme ile ilgili çeşitli baskı gruplarının oluşturduğu olumsuz bir algı vardır. Ulusal bütünlüğü bozar algısı. Bu algı bu günlere gelmesine sebep olmuştur.

Eğitim ve siyasal çevrelerde eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesi ilgili oluşan gizli ve açık fikirler bu algılardır ve bu algıların kategorilere ayrılarak yeniden ölçülmesi gerekmektedir. Bu nedenle eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesi ile ilgili toplumsal algının belirlenerek yerelleşmenin getireceği olumlu ya da olumsuzluklarının topluma iyi anlatılması gerekmektedir. Türkiye’de eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesi ile ilgili genellikle nitel çalışmalar yapılmaktadır. Bu çalışmalar ya literatür çalışması ya da görüşme yöntemidir (Gülşen, 2005; Taşar, 2009; Ölmez & Tonbul, 2011; Öz Y., 2013; Şişman & Turan, 2003; Keskin, 2008; Karataş, 2012). Bazı çalışmalarda da çeşitli anketler kullanılmıştır (Karataş, Başyayla, Taş, & Topçu, 2017; Turan, Yücel, Karataş, & Demirhan, 2010; Kıran, 2001). Yıldırım ve Şimşek (2013) literatür taraması ve görüşme teknikleri çok önemli araştırma yöntemleri olduğunu, ancak sayısallaştırma zorluğu ve örneklem küçüklüğü gibi sınırlılıkları bulunduğunu belirtmektedir (s. 70). Ayrıca alan yazında eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesini ölçmeye yönelik güncel bir ölçek bulunmadığı görülmektedir (Köksal, 1997; Cınkır 2010). Bu nedenle öğretmen ve yöneticilerin eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesine ilişkin algılarını ölçen bir

ölçek geliştirilmesi bu alandaki algıların değişkenler ile ilişkisinin belirlenmesi, yapılacak yerelleşme çalışmalarına katkı sunması, önleyici ve müdahale edici çeşitli destekleyici fikirlerin ortaya konulması açısından alana önemli katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Çalışmanın amacı, öğretmen ve yöneticilerin eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesine ilişkin algılarının belirlenmesini sağlayacak bir ölçme aracının geliştirilmesi, yönetici ve öğretmenlerin yaşı, cinsiyeti, medeni durumu, katılma durumu, kıdemi, öğrenim durumu, çalıştığı kurum açısından eğitim yönetiminin yerelleşmesi algılarının belirlenmesidir. DeVellis (2014), “Bir olgunun göstergesi olarak bir davranışa güvenemediğimiz zamanlarda dikkatli ve geçerli bir şekilde hazırlanmış bir ölçek aracılığıyla bir yapıyı değerlendirmek daha yararlı olabilir” demektedir (s. 11). Eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesi ölçeği içsel olarak kabul gören bir olgunun nedenlerini ölçmeye ve o nedenlere bağlı olarak yeni stratejiler geliştirme ve önermeye yönelik bir çalışmadır. Eğitim yönetim sisteminde yerelleşme sorununun çözümüne önemli bir katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Eğitim yönetiminde yerelleşme artık tek başına yeterli görülmektedir. Yerel eğitim yönetim sistemlerinde de değişimlerin olması kaçınılmazdır. 20.yüzyıldaki toplumsal ve ekonomik değişimler yönetim alanına yeni kavramların girmesini sağlamıştır. Bunlardan en önemlisi yönetişim kavramıdır (Bulut, 2013). Birlikte yönetmek anlamına gelen yönetişim kavramı etkileşimi esas almakta ve yönetenle yönetilen arasındaki iletişimi sağlayan yönetim anlayışını kastetmektedir (Görmez, 2005; Göymen, 2014). Yönetişim kavramı, 1989 Dünya Bankası tarafından hazırlanan Dünya Gelişme Raporu’nda iyi yönetişim şeklinde kullanılmıştır (Bulut, 2013; Keskin, 2008). İyi yönetişim kavramı demokrasi, insan hakları, verimlilik, etkinlik, sorumluluk, açıklık, piyasa ekonomisi, katılım, sivil toplum, hesap verebilirlik, karar alma, karara katılım, halk denetimi, yönetimde ahlak ve liyakat gibi kavramları içermektedir (Bulut, 2013; Göymen, 2014). Bulut (2013), bütün bu kavramları yerel yönetişimle ilişkilendirmekte ve bunu da yönetimde yerelleşme ile ifade etmektedir. Yönetişim kavramının yerelleşme ile ilişkilendirilmesi çağdaş yönetim anlayışına geçişin bir göstergesi olarak kabul edilir. Bu da yerelleşmenin tanımı olarak benimsenmekte ve bu nedenle yönetimin siyasi, mali ve idari yönden yerel yönetimlere devredilmesi olarak açıklanmaktadır (Bilgiç, 2009). Ayrıca Ortiz (2006) iyi yönetişimin, ademi merkezizetçilik için iyi bir öngörücü olduğundan ve aralarındaki ilişkinin varlığından söz etmektedir (s. 136). Yönetişim kavramı, tüm

sektörde olduğu gibi eğitim sektöründe de oldukça rağbet görmektedir. Bu alanda birçok bilimsel çalışma ve uygulama kendini göstermektedir. Bu çalışmalar da eğitim ve eğitim yönetiminin yerleşme boyutunu içermektedir. Eğitim yönetiminde yerleşme sürdürülebilir kalkınmanın da bir ayağını oluşturmaktadır. Sürdürülebilir bir kalkınma için sürdürülebilir bir eğitim yönetimi şarttır.

Bartlett (2012), “sürdürülebilir kalkınmayı, gelecek nesillerin kendi ihtiyaçlarını karşılayabilme kabiliyetinden ödün vermeden, bugünün ihtiyaçlarını karşılayan bir gelişme” olarak tanımlamaktadır. Eğitim ve kalkınma arasındaki ilişki göz önüne alındığında eğitim yönetiminde sürdürülebilir yapıların oluşması sürdürülebilir kalkınmaya da etki edecektir. 1987 Dünya Çevre ve Kalkınma Komisyonu Raporu, sürdürülebilir kalkınmanın uygulama aşamalarını “iklim değişikliği ve temiz enerji, sürdürülebilir ulaşım, sürdürülebilir tüketim ve üretim, halk sağlığını tehdit eden konular, doğal kaynakları yönetme ve koruma, sosyal bütünleşme (entegrasyon), nüfus ve göç, küresel açlıkla mücadele” şeklinde sıralamaktadır (Aktaran: Afacan & Güler, 2011). Eğitim yönetiminde yerleşme bu aşamalardan olan “sosyal bütünleşme” kapsamına yakınlaşmakta ve sürdürülebilir bir eğitim yönetiminin bu bütünleşme ile sağlanacağı kabul edilmektedir. Bunun yolu eğitim yönetim sisteminin yerel yönetimlere devredilmesinden geçmektedir. Katılımlı yönetimlerde yönetişim, ortak akıl, saydamlık, hesap verebilirlik, katılımcılık, demokratiklik, etkililik, etkinlik ve sürdürülebilirlik ilkeleri ön plana çıkmakta ve bu etkenler istenilen sonuçlara ulaşmayı kolaylaştırmaktadır.

“Sürdürülebilir kalkınma, gelecek kuşakların kendi ihtiyaçlarını karşılayabilme potansiyelini ortadan kaldırmaksızın bugünün ihtiyaçlarının karşılanmasıdır” (WCED, 1987). Sürdürülebilir kalkınma kavramı daha çok uluslararası konferanslar ve anlaşmalar yoluyla eğitim literatürüne girmiştir ve sürdürülebilir kalkınmanın en önemli yapısıdır. Bu yapı gelecek için değişimin gerekliliği konusundaki farkındalık ve harekete geçme kararlılığını temsil etmektedir. Sürdürülebilir gelişme amaçlı eğitimin ekonomik, çevresel ve toplumsal olarak adlandırılan üç boyutu vardır ve bu boyutlara yönelik birçok etkili uygulama örnekleri mevcuttur (Seghezze, 2009, s. 439). Bonnet (2002) eğitimin sürdürülebilir kalkınmaya katkılarını; olumlu tutumlar ve çevre dostu davranışların kazandırılmasında eğitimi bir araç olarak kullanarak, bireylerin eleştirel düşünme

becerilerini, sürdürülebilirlik ile ilgili kavramsal algılamalarını geliştirerek onların daha sağlıklı kararlar almasını sağlamak olarak belirtmektedir.

Toplumlar sürdürülebilirlik hedeflerini geliştirdikçe, yerel eğitim sistemleri bu hedefleri güçlendirmelidir (McKeown, Hopkins, Rizi, & Chrystalbridge, 2002). Wu, Huang, Kuo ve Wu, (2010) yalnızca yerel düzeylerde, çevre koşullarına uyarlanmış sürdürülebilirlik eğitimi ile ilgili en iyi fikirlerin kaynağı olduğunu belirtirken bu kapsamda kaynakları en az tüketecek, çevreyi koruyacak ve sürdürülebilirliğini sağlayacak çözüm yolları için yoğun çalışmalar yapmaları gerektiğini vurgulamaktadır (s. 1). Eğitim kalitesini ve çocukların sağlığını korumayı amaçlayan çevreye duyarlı eğitim yapıları hem şu anki genç nesil hem de gelecek nesiller için sağlıklı bir dünya yaratılması açısından önem taşımaktadır.

Kurumsal yönetim anlayışlarının sürdürülebilir bir yapıya kavuşması kuşkusuz gelişmişliğin artmasına da neden olacaktır. Sürdürülebilir kalkınma ve eğitim arasındaki ilişki eğitim yönetimin de sürdürülebilir bir yapıda olması gerektiğini zorunlu kılmaktadır. Dünyada yaşanan yeni yönetim anlayışları buna bir altyapı oluşturabilmektedir. Özellikle OECD'nin gelişmekte olan ülkelere önerdiği iyi yönetim uygulamaları bu kapsamda değerlendirilebilir. OECD ülkelerinde “İyi yönetim uygulamaları” aktif bir yönetim kurulu, başkan, yönetici (CEO) ve dış direktörlerin varlığı ve iki kademeli bir yönetim kurulunu içermektedir. Gelişmekte olan ekonomilerdeki firmalar, kurum ve kuruluşlar, yerel düzenleyici otoriteler tarafından talep edilen veya önerilen OECD kurumsal yönetim ilkelerine uymaktadır (Chen, Li & Shapiro, 2011, s. 117). Bu kurumsal iyi yönetim anlayışı eğitimin gelişimine ve sürdürülebilir kalkınmanın devamına olumlu katkılar sunabilir.

Günümüzde yönetim kavramı farklı boyutlar kazanmıştır. Küreselleşmenin bir etkisi olarak ortaya çıkan bölgeselleşme ve yerelleşme eğilimleri yeni yönetim anlayışlarının ortaya çıkmasına neden olmuştur (Ökmen, Baştan, & Yılmaz, 2004). Bu yeni yönetim anlayışlarının temelinde küreselleşme, yerelleşme, yönetim, özelleştirme ve idari reform gibi kavramlar geçmektedir (Baysal, 2017). Yönetişim kavramı, birlikte yönetim anlayışını hâkim kılmaktadır. Yönetişim hızlı değişim, müşteri odaklılık ve piyasa tabanlılık kavramlarıyla öne çıkmakta ve yerinden yönetimi ön plana çıkarmaktadır. (Ökmen, Baştan, & Yılmaz, 2004). Yönetişim devlet merkezli anlayıştan çok toplum merkezli bir anlayışı içermektedir. Yönetişimin temel felsefesinde halk, sivil toplum ve kamu iş birliği vardır ve birlikte

yönetmek esastır. Katılımcılığı esas alır ve demokrasinin gelişimine katkı verir (Şişman & Turan, 2003).

Kamu kurumları ve özellikle iş dünyası yaşanan yönetsel değişimlere ayak uydurmak için özellikle yönetsel esaslı yönetim yapılanmalarına başvurarak değişime ve sürekli gelişime ayak uydurmaya çalışmaktadır. Özellikle 1990'lardan sonra gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler yönetim yapılanmalarına kurul ya da komisyon olarak adlandırılan ve kararların belirli gruplar tarafından alındığı çalışma grupları ile yönetmeye başlamışlardır. İş dünyasında artan kurumsal etki ve dolayısıyla hissedarların korunması için kurumsal yönetim çerçevesinin geliştirilmesi ihtiyacı arttıkça çeşitlilik, yönetim kurulunun izleme ve liderlik işlevlerini geliştirmek için gerekli bir faktör olarak zorunlu bir hal almıştır (Pechersky, 2016, s. 87). Yönetim kurulları şirkette pay sahiplerinin doğrudan temsilidir ve pay sahiplerinin menfaatlerinin korunmasında kontrol ve izleme işlevi görmektedir (Pechersky, 2016, s. 89). Yönetim kurullarının daha demokratik kararlar alması ve kurulların organizasyonun yönetiminde daha proaktif olma rolünün değişmesi nedeniyle tercih edilmektedir (Stevenson & Radin, 2015, s. 422).

Yönetişim teorileri son birkaç on yılda devletin rolünü kısıtlama ve kamu hizmetlerinin sunumunda demokratik ideallerin teşvik edilmesi vaadiyle öne çıkmakta ve yönetim organları, kurullar ve konseyler gibi yerel mekanizmalar yoluyla çalışmaktadır. Villadsen ve Dean (2012, s. 401), Leblebici, Kurban ve Sadioğlu (2012, s. 88) yönetişim kavramını; kurumsal yönetişim, iyi yönetişim ve kamu yönetişimi olarak üç şekilde tanımlamaktadır. Kurumsal yönetişim, genel olarak herhangi bir örgütteki iç sistem ve süreçlerin sağladığı yönetim ve hesap verebilirlik ile alakalı olduğunu, iyi yönetişimin, toplumsal, siyasal ve yönetsel yönetişimin Dünya Bankası, Birleşmiş Milletler (BM), Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD), Avrupa Birliği (AB) gibi uluslar üstü ve/veya uluslararası kuruluşlar tarafından yaygınlaştırılmış şekli olduğunu ve kamu yönetişimini ise kamu idari, politikaları, sosyo-siyasal, ağ ve sözleşme yönetişimi olarak farklı adlar altında ele alındığını belirtmektedir.

Bordean, Borza ve Maier (2011) kurumsal yönetişimi muhasebe, finans, yönetim, örgütsel davranış ve strateji bölümleri ile ekonomi, sosyoloji, psikoloji ve hukuk bölümlerini içerdiğini belirtmektedir (s. 986-988). Birlikte yönetim sivil toplum ve halk katılımını, bürokratik, siyasi ve uzman otoriteden daha güçlü kılar,

daha yatay, düzgün ve demokratik bir yönetim sistemi imajını oluşturmaktadır (Gobby & Niesche, 2019, s. 558). Kurumsal yönetişimin çalışma şekli, ülkenin kültürü, ekonomik durum ve organizasyon yapıları gibi çeşitli faktörlere bağlı olarak değişir ve rekabet edebilirlik ile ilgili yeni koşullara sürekli olarak açık, dinamik ve sürekli olarak uyarlanmaktadır (Fernández-Fernández, 1999, s. 235).

Kurumsal yönetişimin ana temasını yönetim kurulları oluşturur. Yönetim Kurulu, kurumsal karar almadaki merkezi rolü için kurumsal yönetimin en önemli parçası olarak tanımlanmıştır. Yönetim kurulları yönetişimin ana unsurudur ve yönetim kurulu seçimleri oldukça önemlidir. Mevcut araştırmalar Yönetim Kurulu'nun rolünü açıklamak için ajans teorisi ve yönetim veya organizasyon teorisi kullanmıştır (Chen, Li & Shapiro, 2011, s. 122). Yönetim Kurulunun başka bir rolü de meşruiyet, tavsiye ve savunuculuk, dış finansman ve diğer kuruluşlara bağlantılar da dahil olmak üzere kilit dış kaynaklar sağlamaktır (Chen, Li & Shapiro, 2011, s. 122). Literatür, yönetim kurullarının kaynak sağlama rolünü açıklamak için kaynak bağımlılığı teorisi ve işlem maliyeti teorisini kullanmıştır (Chen, Li & Shapiro, 2011, s. 122). Kurulların, yönetim kuruluna liderlik eden bir CEO veya yönetim kuruluna liderlik eden ayrı bir başkanın bulunmasını resmi bir yapıya sahip olduğunun göstergesi olarak kabul eder. Kurullar aynı zamanda resmi olarak içeride veya dışarıda atanan bağımsız yöneticilerin bir birleşiminden oluşur. Ayrıca, kurul içindeki sosyal etkileşimler gayri resmi bir sosyal ağ yapısına yol açmaktadır. Yönetim kurulu üyelerinin resmi yapı ve gayri resmi ağda, kararlar üzerindeki etki miktarını etkileyen bir pozisyonları vardır ve pozisyonları, karar alma sürecini oluşturan olay serileri hakkındaki algılarını etkiler (Stevenson & Radin, 2015, s. 427). Fernández-Fernández (1999) yönetim kurullarının seçimi için aşağıdaki önerileri sunar;

Yönetim kurulu profesyonellerden oluşmalı ve sayıları 5 ile 10 arasında olmalıdır. Kendi içinden bağımsız bir yönetici seçmelidir. Misyonunu ve genel denetleme ilkelerini açık olarak belirtmelidir. Şeffaf ve tarafsızlık ilkelerine uymalıdır. İcracı alt direktörlerden denetleme kurulu seçmelidir. Başkan tüm üyeleri katılmaya zorlamalıdır. Yönetim kurulu icraatlarını bağımsız bir denetleme kurulu denetlemelidir. Başarısızlıkta, yönetmeliklerle yönetim kurulu üye ve başkanlarının istifa etme yükümlülüğü getirmelidir. Yönetim kurulu başkanı ve atayacakları yöneticiler için yaş sınırı getirmelidir. Kurul yönetmeliği çıkar çatışmalarını

önlemeye yönelik hazırlanmalıdır. Kurumsal iletişim mekanizmaları oluşturulmalıdır. Dış denetim raporları şeffaflıkla paylaşılmalıdır. Yıllık raporlar yönetim ilkeleri çerçevesinde oluşturulmalı ve yayınlamalıdır (s. 245-247).

Pechersky (2016) yönetim kurulunda yaratıcılık, karar verme süreci ve stratejik kararlar için temel bir becer olduğunu ve yönetim kurulları oluşturulurken çeşitliğe önem vermek gerektiğini vurgulamaktadır (s. 94). Yine Pechersky (2016, s. 94), García-Sánchez, Rodríguez-Domínguez ve Frías-Aceituno (2015, s. 694) çeşitliliği yaş, cinsiyet, farklı sivil toplum örgütleri, sanayi, coğrafya, farklı eğitim kategorileri olarak belirtmekte ve kadın yönetmenlerin kurullardaki temsil payının da giderek arttığını belirtmektedir. Hatta Kadının daha büyük kamu şeffaflığını etkileme eğiliminde olduğunu vurgulamaktadır ve bu nedenle, zayıf kurumsal yönetime sahip şirketler cinsiyet çeşitliliğinden faydalanmaları gerektiğini vurgulamaktadır (Pechersky, 2016, s. 94; García-Sánchez, Rodríguez-Domínguez & Frías-Aceituno, 2015, s. 684). Sonuç olarak, yönetim kurulundaki çeşitlilik, gelişmiş ülkelerde kurumsal yönetimi ve performansı olumlu yönde etkilemekte, yüksek düzeyde kadın kabulü ve geçmişte devlet refahı performansı sergilemektedir. Böylece, çeşitliliğin belirli bir durum için geçerli olabileceği ve finansal evrenselden ziyade yeniden sunumda sosyal fayda olarak kullanılabilmesi sonucuna varılmıştır (Pechersky, 2016, s. 99).

Anderson, Melanson ve Maly (2007) yönetim kurulunun kurum ve kuruluşların stratejik bir iş ortağına dönüşmesinin üstün bir yönetim rejimi üretme fırsatı sunduğunu, strateji, risk yönetimi ve yürütmenin planlanmasına farklı bakış açıları getirdiğini ve potansiyel olarak daha iyi karar sonuçları ve daha iyi performansı sağladığını, izlemenin etkinliğini arttırmaya hizmet ettiğini belirtmektedir (s. 781). Yönetim konusundaki son çalışmalar, organizasyonel sonuçlar üzerinde olumsuz etkileri olabilecek aşırı izleme ve kontrole karşı koymak için yönetim kurulu ve yönetim arasındaki iş birliğinin ve daha yakın ilişkilerin gerekli olduğuna işaret etmekte, dokümantasyondaki düzenleme ihtiyacını azaltmaktadır (Anderson, Melanson & Maly, 2007, s. 781).

Tüm bunların yanında yönetim teorisini olumsuz olarak algılayan ve sert bir şekilde eleştiren çalışmalar da vardır. Örneğin Bayramoğlu (2005) "...Yönetişim teorisi ve uygulamaları, çeşitli mekanizmalar aracılığıyla egemen sınıf dışındaki tüm emekçi sınıfları dışlamak suretiyle toplumların geleceğini sermaye sınıfının çıplak

egemenliğine mutlak olarak teslim eden bir siyasal iktidar modelidir” şeklinde belirtmektedir (s. 264). Bayramoğlu (2005) yönetimi, devlet dışı aktörler aracılığıyla birlikte yönetmek algısı oluşturarak değiştirme iddiası ileri süren yönetişim (governance) kavramıyla yeni bir siyasal iktidar modeli oluşturma gayesi olduğunu, bu modelinin uluslararası sermaye ağının doğrudan etkisi altındaki ulusal sermaye sınıfı vasıtasıyla kar ve rekabet öncelikleri gözetilerek piyasanın önündeki tüm engellerin kaldırılmasına yönelik bir talep olduğunu ve bu talebin etkin belirleyici güç olmasının demokratik değil oligarşik bir yapıya sahip olduğunu özellikle belirtmektedir. Yeni iktidar modelinin başta işçi sınıfı olmak üzere, emekçi ve dezavantajlı grupları (etnik gruplar, göçmenler, mülteciler, vb.) oluşturdukları güç kanallarından dışlamaktadır. Bu grupların sessizleştirilmesi ve dışlanması Türkiye’de 1999 yılından bu yana benimsetilmiş ve ekonominin siyasetten arındırılması gerektiği tezi ile meşruiyet kazandırılmaya çalışılmıştır (Bayramoğlu, 2005). Bu nedenle yönetişim çeşitli sakıncaları içinde barındırdığını ve bu haliyle faydadan çok zarara neden olacağını dillendirmektedir.

OECD tarafından öngörülen kurumsal yönetim ilkelerinin benimsenmesinin, gelişmekte olan bir ekonomideki ana kurumsal yönetim sorununun OECD ülkelerinde “İyi yönetişim uygulamaları” ile çözüldüğü görülmektedir (Chen, Li & Shapiro, 2011, s. 116). Gelişmekte olan ekonomilerdeki firmalar, yerel düzenleyici otoriteler tarafından talep edilen veya önerilen OECD kurumsal yönetim ilkelerine uymaktadır (Chen, Li & Shapiro, 2011, s. 121). Özellikle Ekonomik İş birliği ve Kalkınma Örgütü OECD (1999, 2004) tarafından öngörülen kurumsal yönetişimin “iyi uygulamalarının” rolüne odaklanan yazar, iyi kurumsal yönetim uygulamaları, aktif bir yönetim kurulu, başkan ve genel müdüründen (CEO), kurulun çoğunluğu olarak dış direktörler ve iki katmanlı bir kurul (bir kurulu izlemek için bir yönetim kurulu kullanmak) olduğunu belirtmektedir (OECD, 2004). Bu iç kurumsal yönetişim mekanizmaları, gelişmekte olan ülkelerde hissedarların kontrolünün kötüye kullanılmasının sınırlandırılması ve azınlık hissedarlarının çıkarlarının korunması için özellikle önemli bir durumdur, Gerçekten de, gelişmekte olan pek çok ekonomideki hükümetler bu görüşü onaylamış ve kurum ve kuruluşlarının bu ekonomilerdeki kurumsal yönetişimi geliştirmek için OECD ülkelerindeki mevcut kurumsal yönetim uygulamalarının bir kısmını veya tamamını benimsemesini talep etmiş veya tavsiye etmiştir (Chen, Li & Shapiro, 2011, s. 117).

Kamu eğitim sistemleri, idari yerelleşme, şirketleşme ve toplum katılımının güçlendirilmesi konularında çeşitli yönetsel reformlar geçirmiştir (Gobby & Niesche, 2019, s. 585). Bir paradigmanın değişimi anlamında bu yapısal dönüşüm ekonomik, sosyal, siyasal, kültürel ve idari birçok sonucuyla bir realite olarak bugün karşımızda durmaktadır (Ökmen, Baştan, & Yılmaz, 2004). 1980'lerden bu yana, birçok OECD ülkesinin kamu sektörünün büro-profesyonel organizasyonu, "ekonomik aktivizm politikası" ile özel sektör işi imajına dönüştürülmüştür (Rose, 1999, s. 244). Kamu kesimi tarafından benimsenen kurumsal yönetim biçimleri girişimciye değer verir ve teşvik eder. Kaynakların yerel yönetimi; örgütsel rekabet edebilirlik, esneklik ve gelir arayışı ve veri odaklı denetim ve performans karşılaştırmaları yoluyla merkezi hükümete hesap verebilirlik olanağı sunmuştur. Birçok ülkede halk eğitim sistemleri, "şirketin sosyal ve ekonomik davranışın genel bir modeli olarak idealleştirilmesinden" etkilenmemiştir (Ball, 2007, s. 37; Gewirtz, 2002). Böylece toplumların yerele devredilmiş okullar üzerinde karar alma sorumlulukları vardır, vatandaşlar kamu hizmetlerinin tüketicileri olarak konumlandırılmıştır, kurumsal yönetimi ve liderlik türleri oluşturulmuş, girişimci ve pazar tipi davranışlar sergilemeye başlamıştır (Gobby & Niesche, 2019, s. 586).

Yönetim alanındaki değişim yansımaları eğitim yönetim sisteminde de kendini hissettirmektedir. Kimi ülkeler müdürlükler ile eğitim kurumlarını yönetirken kimi ülkeler de eğitim kurumlarını yönetim kurulları, konseyler, birlikler ya da komiteler ile yönetmektedirler (Tablo 6). Bu kurulların bazıları danışma bazıları da icra kurullarıdır. Kurul/Komisyon/Birlik ya da komisyonlarla yürütülen yönetimi tam olarak anlayabilmek için bunların kuruluş ve işleyişini iyi anlamak gerekmektedir. Sezen (2003) yönetim kurulunu; karar vermek, görüş bildirmek ya da öneri getirmek gibi işlevleri yürütmek üzere bir araya gelmiş insan topluluğu şeklinde ifade etmekte ve kimi zaman kurul ile eş anlamlı olarak kullanılabilen, heyet, konsey, komisyon, komite gibi yönetsel organlardan söz etmektedir. Aralarında bir fark yoktur ve bu organların ortak özelliği, tek bir liderin yönetiminde çalışan kurumların aksine çoklu liderliğe sahip olmalarıdır (Sezen, 2003, s.21). Güç bir elde değil, dağıtılmıştır. Kurul içinde güç paylaşımı vardır.

Kurul/Komisyonlarla çalışmanın çeşitli avantaj ve dezavantajları vardır. Sezen (2003) avantajları; Yönetimde Demokratikleşmeyi Sağlar, Yetkinin Merkezileşmesini Önler, Uzlaşma Kültürünün Yerleşmesine Katkıda Bulunur, Bilgi,

Birikim ve Deneyimlerin Paylaşılmasını Sağlar, İletişim ve Eşgüdüm Ortamı Yaratır şeklinde sıralar. Dezavantajları da karar almayı yavaşlatabilir, sorumluluk dağılabilir, kişiler ve kurumlar arası çatışmaların arenası haline dönüşebilir ve kurulların oluşma biçimi çalışma biçimini de belirleyebilir (kurul üyelerinin siyasal bağlarının olması çalışmayı olumsuz etkiler). Şeklinde sıralamaktadır. Bütün dezavantajlara rağmen günümüz eğitim yönetim sistemlerini kurullarla yönetilme yolunu seçmiş ülkeler eğitim kalitesi ve ekonomik refah yönünden çok önemli yerlere gelmişlerdir (Tablo 5).

Leblebici, Kurban ve Sadioğlu (2012) neoliberal politikaların önderliğinde 1980’li yıllarda başlayan dönüşüm sürecinde ortaya çıkan iç kurumsal ihtiyaçlar ve artan dış baskılarla birlikte yönetim kurullarının ve yönetim kuramlarının etkisiyle Türkiye’nin devlet modelinde değişiklikler öngörüldüğünü ve bunun yansımalarının da daha çok mali alanlarda oluştuğunu, ancak eğitim ve diğer sosyal yapılanmalar için bir değişime gidilmediğini ve merkeziyetçi katı yapılanma devam ettiğini belirtmektedir (s. 103).

Literatürde daha çok okula dayalı yönetim, okul merkezli yönetim ya da okul yönetim kurulları şeklinde bilimsel çalışmalar mevcuttur. Ancak neoliberalizm ve hızla gelişen teknolojinin etkisiyle farklılaşan iş alanları, hizmet sektörleri ve tüketim anlayışları eğitim yönetiminin tüm alanlarının kurullarla yönetilmesini bir zorunluluk haline getirmiştir. Artık eğitim sektörü büyük şirketler gibi yönetilmeli ve hızla kendini yenilemelidir. Gelişmiş ülkelerin birçoğu (Tablo 5) bunu gerçekleştirmiş ve dünya kalkınmışlık sıralamasında ve refahta ilk sıralara yerleşmiştir. İşte bu çalışma eğitimin tüm alanlarda iyi yönetim ilkeleriyle yönetim kurulları ile yönetilmesi hususunu ele almaktadır. Hem eğitim paydaşlarının görüşünü içermekte hem de çeşitli ülkelerin eğitim yönetim yapıları, uluslararası sınav başarıları ve OECD gelişmişlik sıralarını tablolaştırarak incelemekte ve yorumlamaktadır.

Eğitim yönetiminde yaşanan yerelleşme sürecinin Türkiye’de uygulanması artık kaçınılmazdır. Ancak bugünün şartlarında bu yeterli değil, yerleşmiş bir eğitim yönetiminde de katılımcı bir yönetim anlayışının sergilenmesi gerekmektedir. İnsanlarımıza güvenip yönetimi kendilerine teslim etmeliyiz. Thomas Jefferson’ın dediği gibi “yönetimin tek güvenilir emanetçisi bizzat halkın kendisidir.” En kısa zamanda eğitim yönetim sistemimizi halkın kendisine emanet etmeliyiz. Bu çok acil...

Amaç

Bu çalışma; karma yöntem araştırmaları yoluyla, literatür, ülke eğitim sistemlerinin incelenmesi, OECD ve Türkiye'deki eğitim raporlarının analizi ile eğitim yönetiminde yerelleşme algısı ölçeği geliştirmeyi, eğitim yönetiminde yerelleşmenin olumlu ve olumsuz yönlerini belirlemeyi, öğretmen, eğitim yöneticileri ve yerel yöneticilerin görüşleri doğrultusunda Türkiye için yerel bir eğitim yönetim modeli oluşturmayı amaçlamaktadır.

Araştırmanın Alt Amaçları

1. 1995-2018 yılları arasında ulusal ve uluslararası alanda yazılmış eğitimde/eğitim yönetiminde yerelleşme ile ilgili lisansüstü tezler ve ulusal makalelerde geçen eğitim yönetiminde yerelleşmenin olumlu ve olumsuz yönlerini bir bütünlük çerçevesinde yeniden yazmaktır.

2. Eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesi ile ilgili alanda yazılmış literatürde oldukça sık geçen kavramlardan yararlanılarak Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşmesi Algısı Ölçeği oluşturmak ve uygulamalar yaparak değerlendirmek.

3. Oluşturulan anket yoluyla öğretmen ve eğitim yöneticilerinin oluşturulacak yerel eğitim yönetim sistemi modeli ile ilgili görüş ve önerilerini alıp bir model geliştirmek.

4. Hazırlanan görüşme formları yardımıyla yerel yöneticilerin eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesi ile ilgili yaklaşımlarını ve Türkiye için bir yerel eğitim yönetim sistemi modeli ile ilgili görüşlerini almak.

Araştırma Alt Problemleri

1. Eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesi ile ilgili eğitim paydaşlarının yönetiminde yerelleşme algısını ölçen güncel bir ölçek geliştirilebilir mi? Doğrudan eğitiminin yerelleşmesini içeren geçerlik ve güvenilirliği sağlanmış güncel ölçek bulunamamıştır.

2. Literatürde doğrudan eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesi ile ilgili olumlu ve olumsuz görüşleri içeren çalışmalar var mıdır? Mevcut literatürde elde edilen sonuçlarda oluşturulan cümleler çok uzun ve yönetim boyutu diğer boyutların içinde yer almıştır. Yönetim boyutunun ayrı yazılmaması bir eksikliklerdir.

3. Yerel yöneticilerin (belediye yöneticileri) eğitim yönetim sistemi ile ilgili eğitim yönetiminin kendilerine devredilmesi durumunda ne ölçüde hazır olduklarını, fayda ve sakıncalarını, bir model önerisi için görüşlerini içeren çalışmalar var mıdır? Olası bir eğitim yönetiminde yerelleşme ile ilgili taraf olan yerel yöneticilerinin görüşlerinin ortay konmaması bir eksikliklerdir.

4. Yerel eğitim yönetim sistemi ile ilgili eğitim paydaşları ve yerel yöneticilerin görüşleri alınarak oluşturulan güncel bir eğitim yönetim modeli var mıdır? Türkiye için bir yerel eğitim yönetim modeli öğretmen, eğitim yöneticileri ve belediye yöneticilerinin görüşleri alınarak hazırlanmış ortak bir modele rastlanmamıştır. Ortak görüşlerle oluşturulan model olmaması bir eksikliklerdir.

Araştırmanın önemi

Araştırma iki boyuttan oluşmaktadır. Bunlar nitel ve nicel çalışma boyutlarıdır. Nitel boyut literatüre ve yüz yüze görüşmelere dayandırılarak eğitim yönetim sisteminin yerelleşme algısı ölçeğinin dayandığı açık ve gizil değişkenlerin faktörleri ile birlikte ortaya çıkarılması, yerelleşmenin dayandığı ilkeler ve yerelleşmenin olumlu ve olumsuz yönlerinin ortaya konulması ve anket ve yüz yüze yapılandırılmış görüşmeler yoluyla yerel eğitim yönetim modeli ortaya çıkarmak için yapılmıştır.

Alanda yapılan çalışmalar ya tek başına nitel ya da nicel olarak yapılmıştır. Nicel boyutlarda genellikle anket sonuçları değerlendirilirken, nitel boyutta ya literatür taraması ya da görüşme şeklinde yapılmıştır. Türkiye’de yapılan çalışmalarda sadece bir çalışmada model önerisi getirilmiştir (Köksal, 1997). Bu çalışma alanda eksikliği hissedilen bir ölçek geliştirme çalışması, literatür taraması, yerelleşmenin olumlu ve olumsuz yönlerinin birleştirilerek bütünleştirilmesi, anket yoluyla yerel eğitim yönetim sistemi modelinin oluşturulmasına katkı, görüşme yoluyla yerel yöneticilerin eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesi ile ve geliştirilecek model ile ilgili görüş ve önerilerinin alınması, başka ülkelerin eğitim yönetim sistemlerinin incelenmesi, PISA sonuçları ve OECD GSMH’lerinin karşılaştırılması ve yerelleşen eğitim yönetim sistemlerinin karşılaştırmalarını içermektedir. Birçok yönden analiz, karşılaştırma ve örneklerle eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesi gerektiğini bütünsel olarak ortaya koyması bakımından oldukça önemlidir.

Nicel boyut öğretmen ve yöneticilerin eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesi ile ilgili görüşlerini daha nesnel ve bilimsel bir araca dayanarak belirtmeleri için bir ölçeğe ve öğretmen ve yöneticilerin eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesi modeli ile ilgili görüş ve önerilerinin alınmasına ihtiyaç duyulduğundan yapılmıştır. Bu alandaki ölçekler güncel değildir. En son Cıncır (2010) tarafından bir ölçek geliştirilmiştir. Ölçek geliştirme çalışmasında; hem kodlama yöntemi kullanılarak alan çalışmalarından anket soru maddelerinin çıkarılması, hem uyum ve kapsam geçerliliği için uzman görüşleri alınması, hem uygulama geçerliliği için test-tekrar test tekniği kullanılmış olması, hem de yapı geçerliliği analizlerinin (açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri) bir arada kullanılması ile sağlam bir güvenilirlik ve geçerliliğin test edilmesi eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesi algısı ölçeğinin bundan sonraki çalışmalarda kullanılması için oldukça önemlidir.

Nitel boyutta; eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesi ile ilgili alanda yapılmış olan çalışmalar (tez, makale, raporlar, şuralar, kalkınma planları vb.) incelenmiş ve içeriklerin genellikle yerelden yönetim, yerel yönetimlerin kapasitesi, eğitimin yerelleşme boyutu ile eğitime ne gibi toplumsal, eğitsel, ekonomik ve yönetsel kazanımların sağlanabileceğine yönelik olduğu görülmüştür. Yapılan doküman incelemelerinin ana temalarını bu konular oluşturmaktadır. Alanda yazılmış Tezler nitel ve nicel araştırmaları içermektedir. Ancak nicel araştırmalar için farklı anketler kullanılmıştır. Anketler arasında bir birliktelik yoktur. Sadece iki tezde ölçek kullanılmıştır. Makalelerin büyük bir çoğunluğu (45) nitel araştırmaları içerirken nicel araştırmaya dayalı makale sayısı (7) çok azdır. Milli eğitim şuraları ve kalkınma planlarında eğitimin yerelleşme boyutu ve kazandıracakları ile ilgili tavsiye kararları vardır. Tüm bu bilimsel çalışmalar eğitimin yerelleşmesinin eğitime, eğitim yönetimine, sosyal yaşama, yerel yönetimlere, ekonomik kazanımlara getireceği faydayı teyit etmektedir. Yapılan doküman incelemesinde eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesi ile ilgili olumlu görüşler büyük bir çoğunlukta. Bu çalışma Türk eğitim sisteminin içinde bulunduğu sorunları çözmesi için bir yol gösterici olarak büyük fırsat olabilecek bir yapıdadır.

Araştırmada verilerin gerçekçi ve veri kaybına uğramadan doğru bir şekilde analiz edilebilmesi için 4 veri analiz programı (SPSS v21, LISREL 8.80, MAXQDA 10, MICROSOFT EXCEL) kullanılması geçerlik ve güvenilirliği yüksek seviyede tutması için oldukça önemlidir.

Sınırlılıklar

Bu araştırma;

1. Alanda yazılmış kitap, Türkiye’de yayımlanmış rapor, plan, şura kararları, yasal çalışmalar, uygulanmış projeler, 1995-2018 yılları arasında yazılmış ve YÖK tez sayfasında kayıtlı 21 ve ProQuest’te kayıtlı 4 tez ile TÜBİTAK Ulakbim, Dergipark ve Google Akademik web sayfalarında kayıtlı 52 ve Web Of Science, Scopus ve Ebscho’da yayınlanmış 51 makale ile sınırlıdır.

2. Bu çalışma karma yöntem, keşfedici ardışık desen ve genel tarama modeli kullanımı ile sınırlıdır. Gelecekte yapılacak çalışmalarda farklı yöntem, desen ve modeller kullanılarak çalışmalar yapılabilir. Çalışmanın nicel bölümü 2016-2017 bahar döneminde Adana ili Seyhan ilçesinde görev yapmakta olan 8.118 öğretmen ve 899 yönetici ve seçkisiz sistematik örneklem ile sınırlıdır. Farklı yıllarda, daha fazla yönetici ve öğretmen ile çalışma imkânı bulunamamıştır. Gelecekte yapılacak çalışmalar farklı iller ve daha fazla öğretmen, yönetici ya da diğer eğitim paydaşları ve farklı örneklem seçme teknikleri kullanılarak yapılabilir. Uygulamanın sadece Adana ili Seyhan ilçesinde yapılması çalışmanın nicel veriler için sınırlılığı olarak kabul edilmiştir. Nitel veriler için evren olarak 36 OECD ülkesi, örneklem olarak da bu ülkeler içinde GSMİH ve PISA sınav ortalamaları OECD ortalamalarının üzerinde olan 16 ülke ile sınırlandırılmış ve amaçlı örneklem kullanılmıştır. Gelecek çalışmalarda daha büyük evren ve örneklem ve farklı örneklem çeşitleri seçilebilir. Bu çalışmanın sadece 36 OECD ülkesinin GSMİH ve PISA sınav sonuçları içermesi çalışmanın nitel sınırlılığı olarak kabul edilmiştir.

3. Adana ilinde görev yapan 8 yerel yönetici (1 Belediye başkanı, 7 belediye meclis üyesi) ve görüşleri ile sınırlıdır.

4. Araştırmada geliştirilen yerel eğitim yönetim kurulları modeli genel yapı ile sınırlıdır.

Tanımlar

Eğitim: “Bireye kendi yaşantıları yoluyla istenen davranışları kazandırma, bireyin toplumdaki yarınki rollerine hazırlanması, bilişsel, duygusal, psikomotor, sosyal ve estetik boyutlarda geliştirilmesi, davranışlarında yetenek ve bilgi boyutlarında gerekli gelişmeleri sağlamak amacı ile sistemli etkinlikler düzenlenmesi ve kültürün genç kuşaklara aktarılması sürecidir” (Balcı, 2010, s. 47).

Yönetim: Drucker (2012) yönetimi, bir işlevi ve o işlevi yerine getiren insanlar olarak ifade eder (s. 46). Taymaz (2002) yönetimi, örgütü belirlenen hedeflere ulaştırma, hedeflerine uygun biçimde yaşatma, beşerî ve maddi kaynaklarını sağlama ve etkili ve verimli bir şekilde kullanma, örgüt için belirlenen politika ve kararları yerine getirme, işlerin uygulanmasını sağlama, örgüt personelini izleme, denetleme ve geliştirme olarak tanımlar (s. 17).

Eğitim Yönetimi: Eğitim yönetimi kamu yönetimin özel bir alanıdır ve eğitim örgütlerinin belirlenen politikaları uygulayarak belirlenen amaçlara ulaşmasını sağlamaktır. Eğitim sisteminin mevcut kaynaklarını en verimli bir şekilde kullanarak, belirlenen temel hedeflere ulaşmak için yapılan çalışmaların tamamıdır (Erdoğan, 2014, s. 105). Yönetimin eğitime uygulanmasıdır (Balcı, 2010, s. 53).

Merkezden Yönetim: Yönetimsel iş ve işlemlerin merkezde toplanması, bu hizmetlerin merkezi örgütün hiyerarşisi içerisinde yer alan birimlerce icra edilmesidir. Kamu hizmetlerinin tek bir merkezden, merkez hiyerarşisine bağlı organlar eliyle yürütülmesini öngören yönetim biçimine merkezden yönetim adı verilmektedir (Kaya Raporu, 1992, s. 53; Bozan, 2002, s. 41).

Yerinden Yönetim: Kamu gücünün bir kısmının merkezi otoriteden daha az yetkili bir diğer otoriteye aktarılmasıdır (Görmüş, 2014, s. 35).

"Yönetimsel kararların alınması ve görevlerin yerine getirilmesi yetki ve sorumluluğunun ya coğrafi ya da işlevsel ölçütlere bağlı olarak merkezi hükümet örgütü dışında, hizmet yerinde bulunan organlarca üstlenilmesidir (Bozkurt & Ergun, 1988, s.260; Geçit, 2008, s. 9).

Yetki Devri: Bir yöneticinin sahip olduğu karar verme ve uygulama hakkını kendisi kullanmayıp, astlarına devretmesi ve karar verme hakkını onların kullanmasını sağlamasıdır (Geçit, 2008, s. 9). Yürütmeye ilişkin bazı yetkilerini aynı hiyerarşik yapı içerisindeki merkezden alınıp yerel birimlere devredilmesidir (Aksu Çam, 2012, s. 10).

Eğitimde Yetki Devri: Merkez teşkilatındaki görevli bakan ve yöneticilerin sahip olduğu karar verme ve uygulama hakkını kendisi kullanmayıp illere, yerel yönetimlere ve okul müdürlerine devretmesi ve karar verme hakkının onlar tarafından kullanılmasını sağlamasıdır.

Eğitimde Yerinden Yönetim: Eğitim yönetimiyle ilgili yönetimsel iş ve işlemlerin yerinde yerine getirilmesidir. İl, ilçe veya okul düzeyindeki yönetimsel

işlerle ilgili kararların yerinde ele alınması, çözümlerin yine o düzeyde geliştirilmesidir (Geçit, 2008, s. 9).

Okula Dayalı Yönetim: Okul paydaşlarının (müdür, öğretmen, yönetim kurulu üyeleri, veli ve öğrenciler) okulun ihtiyaçlarına göre ve okulun tüm paydaşlarının katılımıyla belli yönetsel ilkeler çerçevesinde okulun sorunlarının belirlenmesi ve çözümü için kararlar alan, merkezi yönetimden bağımsız ve sorumluluğa sahip yönetim anlayışıdır (Yavuz, 2001, s. 21)

Yönetim Kurulu: Görev tanımları açıkça belirtilmiş, yetkilerinin bir kısmını devretmiş, yetkilerini verdiği kişilerin çalışmalarını izlemek için gerekli gözlem ve denetim yapısını oluşturmuş, çeşitliliği sağlanmış üye yapısı ve bu üyelerin şirkete maksimum ölçüde katkı yapabilmesi için uygun ortama sahip kurum ya da kuruluşun yönetiminden sorumlu kuruldur.

BÖLÜM II

Kavramsal/Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar

Bu bölümde kavramsal ve kuramsal çerçeve, alanyda yapılmış ulusal ve uluslararası çalışmalara yer verilmiştir.

Kavramsal/Kuramsal Çerçeve

Yönetim Kavramı ve Siyasal Yönetim Sistemleri

Yönetim Nedir?.

Yönetim insanlık tarihi kadar eskidir. İnsanlar birlikte yaşamaya başladıklarından itibaren kendi aralarında çeşitli iş bölümleri, görev ve sorumlulukları paylaşma eğilimine girmişlerdir. Bu birlikte yaşama olgusu çeşitli yönetsel süreçlerinde ortaya çıkmasını sağlamıştır. Sümer rahiplerinin halkı yönetme geliştirdikleri ilke ve kurallar, Mısır medeniyetindeki piramitlerdeki işgücü organizasyonları, Eski Çin filozofu Laotse'nin yönetim konusundaki öğütleri, M.Ö. 500 yılında Sun Tzu'nun hiyerarşik düzen, iletişim ve personel planlamanın önemini belirtmesi, eski Yunan uygarlığında Sokrates ve Aristo'nun yönetim konusunda oluşturdukları felsefe, Türk düşünür ve devlet adamları; Farabi'nin eserlerinde yer verdiği belde ve belediye kavramları ile iyi kötü yönetici özellikleri, Gazali'nin bilim ve eylemi yöneticiliğin ilk koşulu olarak görmesi, Nizamülmülk'ün Siyasetname adlı eserinde yönetim konularındaki öğütleri yönetim kavramının süreç içindeki oluşumunu teşkil etmektedir. Yine 17. Yüzyılda Almanya ve Avusturya Üniversitelerinde oluşan yeni bir düşünme sistemi ile oluşturulan kameralien (yönetim bilimi) yönetim konusunda önemli bir adımdır (Ada & Baysal, 2015, s. 7-9). 1812 yılında Charles-Jean Bonnin "Kamu Yönetim İlkeleri" isimli eseri yayımlamıştır. Alexandre-Françis Vivien tarafında "Yönetsel İncelemeler" adlı eser yayımlanmış ve bunun etkisiyle 1848'de "Yönetim okulu" açılmıştır (Ada & Baysal, 2015, s. 7-9).

Yönetim bilimi 19 yüzyıl ile birlikte önemli gelişmeler yaşamış ve ardı sıra teoriler ortaya atılmıştır. Bu teorileri kısaca şöyle sıralayabiliriz;

Tablo 1
Yönetim Teorileri ve Süreçleri

Dönem	Yönetim öğeleri	Prosedür	Katkıda Bulunanlar ve Temel Kavramlar
Klasik örgüt teorileri	Örgüt, Yapı, Yetki, Yönetim, Liderlik, Üretim Ödül, Süreç	Yukarıdan aşağıya, makine, birey, öngörüler sonuçlar, zorlayıcı kurallar, ayrı lider, ekonomik formel	Max Weber'in İdeal bürokrasi, Taylor'un zaman ve hareket çalışması, fonksiyonel danışman, parça başı ücret, Fayol'un beş temel fonksiyon, dört yönetim ilkesi. Gullick'in POSTCORB,
İnsan İlişkileri Yaklaşımı	Üretim Süreç, Liderlik, Örgüt, Yetki, Yapı, Yönetim, Ödül,	Bütün yönergeler, organizma, grup, öngörülme sonuçlar, grup normları, katılımcı sosyal ve psikolojik enformel	Whyte'in restaurant endüstrisinde insan ilişkileri, Lewin, Lippitt ve White'in entelektüel gizli eğilim: grup dinamikleri liderlik çalışmaları, Rogers'in danışan odaklı terapi, Moreno'nun sosyometrik teknik, Mayo, Roethlisberger ve Dickson'in Hawthorne çalışmaları ve Homans'in küçük gruplar.
Davranışçı Bilim Yaklaşımı	Kültür, koşul bağımlı, liderlik, dönüşümcü liderlik ve sistem teorisine ilişkin tüm önemli öğelerin aşırı bir vurguyla dikkate alınması	Ortak, örgüt birey etkileşimi, ihtiyaçlar, sosyal sitemler, yönetsel ağlar, örgütsel iklim, liderlik, uyum ve bağlılık başlıca yönetim kavramlarıdır.	McGregor'un Teori X ve Y, Barnard'in ortak sistemler, Argyris'in en iyi gerçekleşme-örgüt ve birey, Getzels ve Guba'nın sosyol sistem teorisi-nomotetik ve idiyografik, Bakke'nin kaynaşma süreci, Maslow'un ihtiyaç hiyerarşisi, Herzberg'in hijyen-motivasyon, Halpin ve Croft'un açık-kapalı iklimler, Blake ve Mouton'un yönetsel ağ, Likert'in sistem 1—4, Fiedler'in koşul bağımlılık teorisi, Hersey ve Blanchard'in durumsal liderlik, Vroom'un beklenti teorisi, Etzioni'nin uyum teorisi, Reddin'in üç boyutlu liderlik, Mintzberg'in örgütlerin yapısı, Bennis'in liderlik-bilinçsiz komplo.
Davranışçılık Sonrası Bilim Yaklaşımı	Okul gelişimine ilişkin birbiriyile ilişkili	Okul gelişimi, demokratik ve sosyal adalet, toplam kalite, sinerji ve liderlik,	Murphy'nin Okul gelişimi, demokratik topluluk ve sosyal adalet, Bass'ın dönüşümcü liderlik, Senge'nin öğrenen örgüt, Bolman ve Deal'in örgütleri yeniden düşünme, Deming'in Toplam

kavramlar, demokratik toplum ve lidere aşırı vurgu yapılan sosyal adalet ve yeni ortaya çıkan geleneksel olmayan bakış açıları	sınıfsal ve kimlik, eleştirel teori ve postmodernizm.	Kalite Yönetimi, Irby, Brown, Dufy ve Trautman'nın sinerjik liderlik teorisi, Steffkovich, Hodgkinson, Shapiro: Beck ve Starratt'ın değerler ve etik, Delpit Gilligan, Grogan, Nieto, , Shakeshaft, Brunner. Tallerico, Irby, Brown, Mertz, Skarla, Ortiz, Marshal, Di liard, Lomotey, Jackson, Pounder, Rossman'ın cinsiyet, ırk/etnik köken ve sınıf, Lyotard, T. B. Greenfield, Derrida, Foucault, Giroux, Foster, Bates, McLaren, English, Capper, West, Maxcy, Scheurich, Dantley, Young, Larson, Anderson, Furman, Lather, Shields, Freire'nin eleştirel teori ve postmodernizm.
--	---	--

Lunenburg & Ornstein (2013, s.6-19).

Bu süreç yönetim kavramının ne kadar eski ve gelişmeye açık olduğunu ve günümüzde de gelişmeye devam ettiğini göstermektedir.

Yönetimde bilimsel yaklaşımların ağırlık kazanmasıyla birlikte yönetimde çeşitli modeller de gelişmeye başlamıştır. Modellerin gelişimi halen devam etmektedir. Bu modeller; yapısal, yönetsel, nicel, davranışsal, durumsal(öznel), belirsizliğe bağlı (esnek), demokratik modeller olarak adlandırılmaktadır (Ada & Baysal, 2015, s. 13-15). Bunun yanında bir de farklı yönetim yaklaşımları vardır. Süreç odaklı, otokratik, koruyucu, destekçi ve birlikçi yönetim yaklaşımları olarak sıralanabilir (Erdoğan, 2014, s. 9-10). Yönetim modelleri ve yaklaşımlarının her biri bir kuramsal yönetim teorilerinin içinde yer almaktadır.

Yönetim kavramını anlayabilmek için öncelikle farklı bakış açılarıyla tanımlamak gerekir:

Drucker (2012), Yönetim görevlerdir, bir bilim dalıdır, aynı zamanda insanlardır da. Çok çeşitli görevlerin iş birliği, senkronizasyon ve iletişim içinde yapılmasıdır (Drucker & Maciariello, 2012, s. 46). Bucak (200) bir örgütün amaçları doğrultusunda örgütteki insan ve madde kaynaklarının eşgüdümlemesi sürecidir (Bucak, 2000, s. 3). En geniş anlamda yönetim, ortak amaçları gerçekleştirmek için iş birliği eden insan kümelerinin eylemleri olarak tanımlanabilir (Mihçioğlu, 1985).

“Kurumu amacına ulaştırmak için elde bulunan bütün kaynakları ve imkânları en iyi biçimde kullanma bilimi ve sanatıdır. Grup gayretleriyle işlerin başarıma

sanatı ve bilimidir. Her iki tanıma da dikkati çeken ortak unsur yönetimin bilim ve sanat olmasıdır” (Erdoğan, 2014, s. 7).

Yönetim, değişen durumlarda bozulan dengelerin eskisinden farklı biçimde kurulması sürecidir (Erdoğan, 2014, s.8)

Yönetim, bir örgütün belirlenen politikalarını uygulamak için sürdürdüğü etkinlikleri düzenleme sürecidir (Erdoğan, 2014, s.8).

İnsanların iş birliğini sağlama ve onları bu amaca doğru yürütme iş ve çabalarının toplamıdır (Erdoğan, 2014, s.8).

Yönetim, insan ve madde kaynakları aracılığıyla belli bir amaç gerçekleştirme ya da bir işi başarma eylemidir (Aydın, 1991; Erdoğan, 2014, s.8)

“Yönetim, örgütü saptanan amaçlara ulaştırma ve amaçlarına uygun biçimde yaşatma, insan ve madde kaynaklarını sağlama ve etkili biçimde kullanma, örgüt için belirlenen politika ve kararları uygulama, işlerin yapılmasını sağlama, izleme, denetleme ve geliştirmedir” (Taymaz, 2000, s.17).

Yönetim, uygulamalı felsefedir. Bir topluluğun ya da örgütün amaçları politika yapımı olarak da bilinen faaliyetler dizisi sonucunda ortaya çıkar. Bilinçli olarak böyle görülsün ya da görülmesin, kendisi ya da başkaları için amaç yarattığı bu faaliyet de felsefe yapmaktır (Hodgkinson, 2008, s.7-8).

Her toplum varlığını sürdürebilmek için eğitim, sosyal, kültürel, siyasal sağlık, bilim vb. sistemlerini en üst seviyede gelişimini tamamlamak ve ilerletmek zorundadır. Bunların içinde en önemli ve en önde geleni şüphesiz eğitimidir. Çünkü eğitim diğer sistemlerin hangi yönde ilerleyeceğini belirleyen en önemli unsurdur. Bu sistemler eğitimle ya ilerler ya da geriler. Geri kalmış ülkelerin bu günkü durumu geçmişte uyguladıkları eğitim sistemlerini ürünüdür.

Siyasal Yönetim Sistemleri

Dünyada devletlerin kullandığı yönetim Sistemleri. Her ülkenin kendine göre bir yönetim sistemi vardır. Kamu yapısını da bu sisteme göre uyarlamıştır. Aşağıda belirtilen yönetim sistemlerinin birçoğu çağın gereklerinden uzak kalmakta, ancak bazıları geri kalmış ülkeler tarafından hala kullanılmakta ya da günümüzde anlamını yitirmiş ve birçok ülke tarafından terk edilmiştir. Federalizm, doğrudan demokrasi, temsili demokrasi, konfederasyonel yapı en çok tercih edilen yönetim biçimlerini oluşturmaktadır.

Totalitarizm: Küçük siyasal bir grubun ülke yönetimindeki bütün yetkileri kendinde toplayarak anti demokratik bir biçimde katı devletçilik anlayışı ile baskıcı bir rejim ile toplumu yönetmesidir.

Teokrasi: Dini esaslara dayanan bir yönetim anlayışıdır. Devlet erklerinin (yasama, yürütme ve yargı) gücünün Tanrı'nın yeryüzündeki vekilleri tarafından kullanılması gerektiğini ön gören teoridir.

Konfederasyon: Birden fazla ülkenin genellikle dış işleri ve savunma alanlarında federasyona göre biraz daha ılımlı bir bağımlılık içinde ortak politika ve yönetim izleyip diğer alanlarda ise bölgesel yönetimlerinde serbest buldukları devletler topluluğu (TDK, 2019).

Monarşi: Siyasi otoritenin genellikle miras yolu ile bir kişinin üzerinde toplandığı devlet düzeni veya rejim, tek erklik (TDK, 2019).

Oligarşi: Siyasal gücün birkaç kişilik bir grubun elinde toplandığı yönetim, aristokrasinin daralmış biçimi, takım erki (TDK, 2019).

Doğrudan Demokrasi: Halkın egemenliğini bizzat kullandığı demokrasi şeklindedir. Doğrudan demokrasi, demokrasinin ideal anlamına en yakın olan yönetim sistemidir.

Temsili Demokrasi: Demokrasi ile yönetilen ülkelerin bazılarında milletin egemenlik hakkını doğrudan değil de seçtiği temsilciler (milletvekilleri) aracılığıyla kullandığı bir demokrasi uygulamasıdır.

Mutlakiyet: Saltçılık anlamına gelen mutlakiyet bir hükümdarın kayıtsız şartsız idaresi altında bulunan hükümet sistemidir ve hükümetin elinde bulunduranlar her şeyin hakimidir ve kimseye hesap vermez.

Meşrutiyet: Hükümdarlıkla yönetilen bir ülkede hükümdarın başkanlığı altında parlamento yönetimine dayanan hükümet etme biçimidir (TDK, 2019). Hükümdarların sahip olduğu yetkilerinin bir kısmını anayasal kurumlara ve meclise bıraktığı yönetim biçimidir (<https://siyasetakademisi.wordpress.com/category/devlet-yonetimi/devlet-yonetim-sistemleri/>, 2017).

Federalizm: Birçok devletin özel yasalara ve bağımsızlığa sahip olarak tek bir devlet durumunda birleşmeleri yöntemidir (TDK, 2019). Federe devletlerin her biri kendi ülkesine, anayasasına sahip iken diğer devletlerle olan ilişkilerin düzenlenmesinde yetki federal devlete aittir. Bununla birlikte federe devletlerin içinde kendi yasama, yürütme ve yargı organları da vardır. Fakat yasalar üst devlet

(federal devlet) kimliğine ait anayasaya aykırı olmama koşulu taşıır
(<https://tr.wikipedia.org/wiki/Federasyon>, 2016).

Ülkelerin kendilerine göre benimsedikleri bir yönetim biçimi vardır. Bunlar monarşi, oligarşi, cumhuriyet, federal, kanton, federasyon vb. şekilde adlandırılmıştır. Gelişmiş ülkelerin (G7) birçoğu federal yönetimle yönetilmektedir. Federal yönetimler özerk bölgeler, federe(eyalet) devletler, bağımsız iller, özel statülü bölgelerden oluşmaktadır (Karasu, 2013). Ülke yönetim sistemleri halk egemenliğine dayanan ve halk egemenliğine dayanmayan yönetim sistemleri şeklinde ikiye ayrılmaktadır.

Halk egemenliğine dayanmayan rejimler;

“Otoriter rejimler, diktatörlükler, monarşiler, baskıcı veya faşist rejimler, totaliter rejimler ise Marksist ve Leninist veya antidemokratik rejimler olarak sınıflanabilmektedir. Bu rejimler kişi egemenliğine dayalı (monolitik) rejimler ve azınlık egemenliğine dayalı (oligarsik) rejimler olarak da sınıflandırılabilir. Ortak nokta yönetimin yukarıdan aşağıya islemesi ve yönetilenlerin dikkate alınmamasıdır” (Buran, 2009, s. 72).

Egemenliğin gerçek anlamda halk adına kullanıldığı rejimler;

“Meclis hükümeti, parlamenter, yarı başkanlık ve başkanlık rejimleri olarak genel kabul görmektedir. Bu rejimler ‘çağdaş siyasal rejimler’ olarak da dile getirilmektedir. Bu rejimlerin demokratik şekilde ya da anti demokratik şeklindeki uygulamalarına da rastlanmaktadır” (Buran, 2009, s. 75).

Türkiye Cumhuriyeti kuruluşu ile birlikte halkın egemenliğine dayalı olan Meclis Hükümetine dayalı parlamenter sistemi benimsemiştir. 2017 yılında referandum ile anayasada değişikliğe gidilerek 2019 yılından itibaren yine halkın egemenliğine dayalı cumhurbaşkanlığı yönetim sistemine geçiş yapılacaktır.

Egemenliği biçimsel veya gerçek anlamda halk adına kullanılan rejimler genellikle merkezi ya da yerel olmak üzere iki iç yönetim sistemi benimsemektedirler.

Bu rejimlerde idare, hizmet bakımından “merkezi” ve “yerinden” olmak üzere iki şekilde örgütlenmiştir. Merkezi yönetim kararların tek merkezden almakta ve uygulamaktadır. Yönetim teşkilatı tektir. Tüm kararlar tek merkezden verilir (Görmüş, 2014, s. 33). Eğer yasalarla ülke içinde yerel kurum ve kuruluşlara yer verilmiş ve bu tür kurum ve kuruluşlara yönetimde yetki ve sorumluluklar vermiş ise bu yönetim biçimine de yerinden yönetim (ademi Merkeziyet, decentralisation)

denilmektedir (Görmüş, 2014, s. 34). Yerel kurum ve kuruluşlar kendi kararlarını yerelde alır ve uygularlar.

Merkezden Yönetim ve Yerinden Yönetim.

Merkezden Yönetim. Merkezi yönetim anlayışı tüm yetkilerin örgütün tepesinde toplandığı, sorumluluğun ise taşra birimlerde olduğu bir örgütsel yapılanmadır. Örgütlenme yukarıdan aşağıya emir ve talimatların verildiği, yazılı metinlere dayalı, bilgi ve belgelerin önem arz ettiği bir hiyerarşik yapıdadır. Kararlar merkezi örgüt birimleri tarafından alınır ve uygulanmak üzere yerel kurum ve kuruluşlara gönderilir. Uygulama sonuçları raporlar şeklinde üst yönetime bildirilir. Planlamalar merkezden yapılır ve taşra örgütlerine uygulanır. Ödül ve ceza tel değerlendirme kriterleridir. Merkezi yönetimin tanımı aşağıdaki gibi sıralanabilir.

Merkezi yönetim, karar verme gücünün ya da erkinin merkezde toplandığı yönetim olarak tanımlanmaktadır (Taşar, 2009, s. 109). Kanun gücü merkezdedir ve bütün işler merkezden yönetilir, karar alma ve kararları uygulama yetkisi tamamen merkezi hükümetin inisiyatifindedir. Tüm hizmetlerin yerine getirilmesi için gereken tüm finansal kaynaklar da merkezîleşmiştir (Bucak, 2000, s. 9).

Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulması ile birlikte merkezi bir yönetim anlayışı benimsenmiştir. Göymen (2014) bu durumu;

“Cumhuriyet'in karşı karşıya kaldığı ciddi sosyal- ekonomik koşullar; savaşın yıkıntısının kaldırılması ve yaralarının ivedilikle sarılması zorunluluğu, yerel sermaye ve girişimci sınırlılıkları ve rejime dönük muhalefet, merkeziyetçi yapının sürdürülmesinin temel gerekçelerine bağlamaktadır” (s. 84).

Yerinden Yönetim. Korkmaz (2010) yerinden yönetimi; fırsat eşitliğine ve katılıma dayanan, merkezi olmayan politikalar geliştirmeye yönelik bir yönetim anlayışı olarak tanımlar ve bu anlayışta merkezi yönetim ve yerel yönetimin yetki ve sorumluluklarının yasalarla birbirinden ayrıldığını belirtmektedir (s. 14).

Geçit (2008) yerinden yönetimi, âdem-i merkeziyet ya da desentralizasyon gibi değişik isimlerle anılan yerelleşme; merkezde bulunan yetkilerin karar verme, planlama ve kamu hizmetlerinin yürütülmesi konularında yerel düzeydeki herhangi bir örgüte ya da kuruluşa devredilmesi şeklinde tanımlamaktadır (s. 11).

Keskin (2008) Dünya Bankası'nın yerelleşme tanımını “kamusal yetki ve sorumlulukların, merkezi yönetimden taşra örgütüne ve yerel yönetimlere ya da yarı

özerk yönetim örgütlerine ve/veya özel sektöre devredilmesidir” şeklinde belirtmektedir. Bu yetki ve sorumlulukları siyasal, yönetsel, mali ve piyasa olmak üzere dört farklı yerelleşme türü olarak tanımlanmaktadır (Keskin, 2008, s. 618).

- i) **Siyasal Yerelleşme.** Dünya Bankası, siyasal yerelleşmeyi, “yurttaşlara ya da onların seçilmiş temsilcilerine, kamusal karar alma sürecinde daha fazla güç verme” olarak tanımlamaktadır. Yerelleşmenin bu türü, “genellikle çoğulcu siyaset ve temsili sistem ile birleşmekle birlikte, yurttaşlara ve temsilcilerine politika oluşturma ve uygulama aşamalarında daha fazla yetki verilerek, demokratikleşmenin desteklenmesi” olarak sunulmaktadır. Dünya Bankası, siyasal yerelleşmeyi “anayasal, yasal ve düzenleyici çerçevede”- “katılım ve yerelleşme” olmak üzere iki başlık altında sınıflandırmaktadır (Keskin, 2008, s. 618).
- ii) **Mali Yerelleşme.** Gelir ve giderlerin birçok sorumluluğunun ve borçlanma yetkisinin alt kademelere devredilmesi demektir. Mali yerelleşme gelirlerin, harcamaların, yönetimler arası transferlerin ve borçlanmanın yerelleşmesi olarak dört temel unsurdan oluşmaktadır (Keskin, 2008, s. 618). Belediyeler en iyi örnektir.
- iii) **İdari Yerelleşme.** İdari yerelleşme, kamu hizmetlerinin görülmesinde, mali kaynakların yönetimin, sorumluluk ve otorite farklı kademeleri arasında yeniden paylaşılmasını ifade etmektedir. İdari yerelleşmede üç biçim söz konusudur: Yetki genişliği (deconcentration), yetki devri (delegation) ve yerinden yönetim (devolution) (Usluel, 1995, s. 4).

- (1) **Deconcentration.** Türkçe ’de “yetki genişliği” olarak bilinen, yerelleşmenin en zayıf biçimidir. Otoritenin alt birimlere transferidir. Bu tür bir yerelleşme ile merkezi yönetimin denetiminde, güçlü bir taşra yönetimleri oluşturulmaya çalışılmaktadır. Türkiye’deki İl ve İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri dekonsantrasyon (yetki genişliği)’ne bir örnek olarak verilebilir (Odabaş, Tekdere, & Aktepe, 2016, s. 4).
- (2) **Delegation.** Merkezi yönetimin sahip olduğu yetkiyi kamu teşebbüslerine ya da bölge kuruluşlarına aktarması, eğitim hizmetlerinden sorumlu yerel kurumların, eğitim harcamaları üzerinde tam kontrole sahip olmaları, okul ya da yerel kurumlara müfredat belirleme konusunda geniş yetkiler tanınması şeklinde tanımlanabilir.

Yetki aktarma, merkezi yönetimin taşrada (yerelde) görev yapan bir temsilcisine belli görev ve işlevleri aktarması ama sorumluluğun merkezin en üst amirinde olması demektir (İlmoğlu, 2014, s. 21).

(3) **Devolution.** Karar alma yetkisi ile mali ve yönetsel yetkilerin, tüzel kişiliğe sahip, yarı-özerk yerel yönetim birimlerine devredilmesine, devolution (desantralizasyon) adı verilmektedir. Başkan ve meclisleri seçimle göreve gelen, gelirlerini kendileri toplayan ve yatırım kararları alma yetkisi olan belediyeler bu kapsamda sayılmaktadır. Bu sistemde, yerel yönetimler açık bir biçimde ve yasal olarak tanımlanmış, coğrafi sınırları içinde kamusal yetki kullanan ve kamusal işlev gören birimlerdir. Yerelleşmenin bu türü, siyasal yerelleşmenin temelini oluşturmakta ve ileri biçimleri federalizme yaklaşmaktadır (Keskin, 2008, s. 618).

iv) **Piyasa.** Yerelleşmenin dördüncü boyutu olarak “özelleştirme” ya da Dünya Bankası terimiyle “piyasa yerelleşmesi”; kamu mallarının satışı, özel sektörün hizmet sunumunda payının artırılması ve kâr güdüsünün kamu yönetiminin her alanında davranışlara yansıtılmasını anlatmaktadır (Keskin, 2008, s. 620).

Genel olarak yerelleşme, devletin içinde, yukarıdan aşağıya yetki aktarımını ifade etmektedir. Bazı ülkeler ekonomik sosyal ve siyasi sebeplerden dolayı, çok geniş mali ve idari yetkilerle donatılmış özerk yerel yönetim sistemini benimserken; bazı ülkeler güçlü yerel yönetim sistemini tercih etmekte, bazı ülkelerin de karma yönetim sistemlerini benimsedikleri görülmektedir. Bu nedenle hiçbir ülkenin tamamıyla merkezi ya da tamamıyla yerinden yönetim anlayışıyla yönetildiği söylenemez.

Türkiye’de merkezden yönetim ve yerinden yönetim sistemleri birleştirilmek suretiyle oldukça ılımlı ya da hafifletilmiş bir merkezden yönetim sistemi vardır. Görmüş (2014) Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 123’üncü maddesinde merkezden yönetim ve yerinden yönetime yer vermiş ve maddeye göre “İdarenin kuruluş ve görevleri, merkezden yönetim ve yerinden yönetim esaslarına dayanır” maddesini koyduğunu belirtmektedir (s. 36).

Türkiye'nin Yönetim Yapısı

Türkiye Cumhuriyeti Anayasa'sında belirtildiği üzere, Türkiye'nin idari yapısı “**merkezden**” ve “**yerinden yönetim**” anlayışına göre şekillenmiştir (Görmüş, 2014, s. 36). Anayasada ilgili maddeler aşağıdaki gibidir;

Anayasa Madde 123: “İdare, kuruluş ve görevleriyle bütündür ve kanunla düzenlenir. İdarenin kuruluş ve görevleri, merkezden yönetim ve yerinden yönetim esaslarına dayanır.”

Anayasa Madde 126: “Türkiye, merkezi idari kuruluş bakımından, coğrafya durumuna, ekonomik şartlara ve kamu hizmetlerinin gereklerine göre, illere; illerde kademeli bölümlere ayrılmıştır.”

Anayasa Madde 127/5: “Merkezi idare, mahalli idareler üzerinde, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla, kanunda belirtilen esas ve usuller dairesinde idari vesayet yetkisine sahiptir.”

Merkezden Yönetim ve Yetki Genişliği.

10 Temmuz 2018 Tarihli ve 30474 Sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile Türkiye Cumhuriyeti'nin merkez ve taşra teşkilatı idari yapılanması aşağıdaki gibi şekillenmiştir.

MADDE 1- (1) Cumhurbaşkanı Devletin başıdır. Yürütme yetkisi Cumhurbaşkanına aittir.

(2) Cumhurbaşkanı, Devlet başkanı sıfatıyla Türkiye Cumhuriyeti'ni ve Türk Milletinin birliğini temsil eder; Anayasanın uygulanmasını, Devlet organlarının düzenli ve uyumlu çalışmasını temin eder.

(3) Cumhurbaşkanı, yetkilerinden bir kısmını gerektiğinde sınırlarını yazılı olarak belirterek astlarına devredebilir. Ancak devrettiği yetkiyi, gerek gördüğünde kendisi de doğrudan kullanabilir.

Cumhurbaşkanının Özel Kalem Müdürlüğü, Cumhurbaşkanı Başdanışmanı ve Danışmanı Özel temsilci vardır.

Cumhurbaşkanı Yardımcıları: Cumhurbaşkanının kanunla verdiği iş ve işlemleri yapar ve Cumhurbaşkanına vekâlet eder.

Cumhurbaşkanlığı bünyesinde kurul, kurum ve başkanlıklar ile ofisler bulunmaktadır. Bu birimlerin görevleri aşağıdaki gibidir.

Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı: Başında İdari İşler Bakanı vardır.

Görevler ve birimler. MADDE 6 - (1) İdari İşler Başkanı Cumhurbaşkanına adına aşağıdaki görevleri yapar.

a) Anayasada belirtilen görevlerinin yerine getirilmesinde ve yetkilerinin kullanılmasında Cumhurbaşkanına gerekli olan hizmetleri sunmak.

b) Türkiye Büyük Millet Meclisi ile olan münasebetlerin yürütülmesi ve kamu kurum ve kuruluşları arasında koordinasyonun sağlanması için gerekli çalışmaları yapmak.

c) Devlet Teşkilatının düzenli ve etkin bir şekilde işlemlerini temin edecek prensiplerin tespiti için gerekli çalışmaları yapmak.

ç) İç güvenlik, dış güvenlik ve terörle mücadele konusunda koordinasyonun sağlanması için gerekli çalışmaları yapmak.

d) Yapılan çalışmaların kamuoyundaki tesirlerini izleme ve değerlendirme çalışmalarını yapmak.

(2) İdari İşler Başkanlığının birimleri aşağıda gösterilmiştir.

a) Hukuk ve Mevzuat Genel Müdürlüğü

b) Personel ve Prensipler Genel Müdürlüğü

c) Güvenlik İşleri Genel Müdürlüğü

ç) Destek ve Mali Hizmetler Genel Müdürlüğü

Cumhurbaşkanlığı Politika Kurulları.

Cumhurbaşkanlığı bünyesinde aşağıda yer alan kurullar kurulmuştur.

a) Bilim, Teknoloji ve Yenilik Politikaları Kurulu.

b) Eğitim ve Öğretim Politikaları Kurulu.

c) Ekonomi Politikaları Kurulu.

ç) Güvenlik ve Dış Politikalar Kurulu.

d) Hukuk Politikaları Kurulu.

e) Kültür ve Sanat Politikaları Kurulu.

f) Sağlık ve Gıda Politikaları Kurulu.

g) Sosyal Politikalar Kurulu.

ğ) Yerel Yönetim Politikaları Kurulu.

Kurul Başkanı, başkanvekilleri ve üyeleri. Cumhurbaşkanı, kurulların başkanıdır. Kurullar en az üç üyeden oluşur. Kurul üyeleri Cumhurbaşkanınca atanır. Cumhurbaşkanı kurul üyelerinden birini başkanvekili olarak görevlendirir.

Kurulların genel görev ve yetkileri. Kurulların genel görev ve yetkileri şunlardır:

a) Cumhurbaşkanınca alınacak kararlar ve oluşturulacak politikalarla ilgili öneriler geliştirmek.

b) Geliştirilen politika ve strateji önerilerinden Cumhurbaşkanınca uygun görülenler hakkında gerekli çalışmaları yapmak.

c) Küresel rekabetin getirdiği ani değişimlere karşı strateji ve politika önerileri geliştirmek,

ç) Görev alanlarına giren konularda kamu kurum ve kuruluşlarına görüş vermek.

d) Görev alanlarına giren konularda Bakanlıklar, kurum ve kuruluşlar, sivil toplum ve sektör temsilcileri, alanında uzman kişiler ve ilgili diğer ilgililerin görüşünü alarak uygulanan politikaları ve gelişmeleri izlemek, yapılan çalışmalarla ilgili Cumhurbaşkanına rapor sunmak.

e) Cumhurbaşkanı programına uygunluk açısından, bakanlıklar ile kurum ve kuruluşların uygulamalarını izlemek ve Cumhurbaşkanına rapor sunmak.

f) Bakanlıklar, kurum ve kuruluşlar, sivil toplum ve sektör temsilcileri, alanında uzman kişiler ve ilgili diğer ilgililerin davet edilmesi suretiyle genişletilmiş kurul toplantıları yapmak.

g) Görev alanlarına giren konularda talep, ihtiyaç ve etki analizi yapmak ve/veya yaptırtmak.

ğ) Cumhurbaşkanınca verilen diğer görevleri yapmak.

Koordinasyon Toplantıları.

Bakanlıklar ile kurum ve kuruluşlarla koordinasyon toplantıları.

Müşterek alanlardaki görev ve faaliyetlere ilişkin koordinasyonu sağlamak üzere ilgili bakanlar, kurum ve kuruluşların üst yöneticileri ile ilgili politika kurulunun başkanvekilinin katılımıyla koordinasyon toplantıları yapılabilir. Bu toplantılarda tespit edilen esaslar Cumhurbaşkanına sunulur.

(2) Koordinasyon toplantılarına Cumhurbaşkanı veya görevlendireceği politika kurulu başkanvekili ya da bakan başkanlık eder.

(3) Koordinasyon toplantılarına ilişkin bütün iş ve işlemler ilgili politika kurulu tarafından yerine getirilir.

Kurulların çalışma usul ve esasları.

Kurullar, alanlarında doğrudan Cumhurbaşkanı ile çalışır ve Cumhurbaşkanının talimatlarını yerine getirir.

(2) Kurullar, görev alanına giren konularda bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşları, kamu iktisadi teşebbüsleri ve kamu kurumu niteliğindeki kuruluşlar ile yakın işbirliği içinde bulunur.

(3) Kurullar, kendi görev alanlarıyla ilgili olarak her türlü bilgi ve belgeyi ilgili bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarından talep edebilir. Söz konusu talepler kurum ve kuruluşlarca öncelikle değerlendirilir.

(4) Kurulların görev alanlarıyla ilgili toplantı ve çalışmalarına; bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum ile özel sektör temsilcileri, akademisyenler ve yerli veya yabancı uzmanlar davet edilebilir.

(5) Kurullar, görev alanlarına giren konularla ilgili olarak çalışma grupları oluşturabilir.

(6) Birden fazla kurulun görev alanına giren hususlar genişletilmiş kurul toplantılarında ilgili kurullar tarafından müştereken çalışılır ve görüşler müştereken oluşturulur.

Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşlar.

Aşağıda yer alan kurum ve kuruluşlar Cumhurbaşkanlığına bağlı olup, kanunları ve/veya Cumhurbaşkanlığı kararnamelerindeki hükümlere tabidir.

- a) Devlet Arşivleri Başkanlığı
- b) Devlet Denetleme Kurulu
- c) Diyanet İşleri Başkanlığı
- ç) Genelkurmay Başkanlığı
- d) İletişim Başkanlığı
- e) Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği
- f) Millî İstihbarat Teşkilâtı Başkanlığı
- g) Milli Saraylar İdaresi Başkanlığı
- ğ) Savunma Sanayi Başkanlığı
- h) Strateji ve Bütçe Başkanlığı
- ı) Türkiye Varlık Fonu

Bakanlıklar.

Adalet Bakanlığı

Çalışma, Sosyal Hizmetler ve Aile Bakanlığı

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
 Dışişleri Bakanlığı
 Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
 Gençlik ve Spor Bakanlığı
 Hazine ve Maliye Bakanlığı
 İçişleri Bakanlığı
 Kültür ve Turizm Bakanlığı
 Millî Eğitim Bakanlığı
 Sağlık Bakanlığı
 Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
 Tarım ve Orman Bakanlığı
 Ticaret Bakanlığı
 Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

Taşra teşkilatı.

(1) Bakanlık taşra teşkilatı kurmaya yetkilidir. Taşra teşkilatında kurulan bakanlık birimlerinin başında ilde vali, ilçelerde kaymakamlar bulunur. Vali yetkilerini bakan adına alır ve kullanır.

(2) Taşra teşkilatı il müdürlükleri ile ilçe müdürlüklerinden oluşur. Görevin durumuna veya ihtiyaca göre il müdürlüklerine bağlı olarak ayrı il ve ilçe birimleri de kurulabilir.

Ortak Hükümler.

Bakanlar.

Bakan, bakanlık kuruluşunun en üst amiri olup, bakanlık icraatından ve emri altındakilerin faaliyet ve işlemlerinden (1) sorumlu, bakanlık merkez, taşra ve yurtdışı teşkilatı ile bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşların faaliyetlerini, işlemlerini ve hesaplarını denetlemekle görevli ve yetkilidir.

(2) Bakanlar, kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli kullanımı amacıyla, bakanlık hizmetlerini mevzuata, Cumhurbaşkanının genel siyasetine, Cumhurbaşkanı karar ve talimatlarına, kalkınma planlarına ve yıllık programlara uygun olarak yürütmekle, bakanlığın faaliyet alanına giren konularda diğer bakanlıklarla işbirliği ve koordinasyonu sağlamakla görevli ve Cumhurbaşkanına karşı sorumludur.

Bakan Yardımcıları.

(1) Bakan Yardımcıları, bakanın emrinde ve onun yardımcısı olup bakanlık hizmetlerini bakan adına ve bakanın direktif ve emirleri yönünde, bakanlığın amaç ve politikalarına, kalkınma planlarına ve yıllık programlara, stratejik plan ve performans hedefleri ile hizmet gereklerine, mevzuat hükümlerine uygun olarak düzenler ve yürütür. Bu amaçla bakanlık teftiş kurulu hariç bakanlık kuruluşlarına gereken emirleri verir ve bunların uygulanmasını gözetir ve sağlar.

(2) Bakan Yardımcıları yukarıda belirtilen hizmetlerin yürütülmesinden Bakana karşı sorumludur.

(3) Bakan yardımcısı kadroları atama işlemi yapıldığı anda herhangi bir işleme gerek kalmaksızın ihdas edilerek Genel Kadro ve Usulü Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin ilgili bölümlerine eklenmiş sayılır.

Bakan Müşavirliği.

Bakanlıklarda sayısı on beşi geçmemek üzere Bakan Müşaviri istihdam edilebilir.

Yetki devri.

Bakan ve her kademedeki Bakanlık yöneticileri sınırlarını açıkça belirtmek ve yazılı olmak kaydıyla, yetkilerinden bir kısmını alt kademelere devredebilir. Yetki devri, uygun araçlarla ilgililere duyurulur.

Koordinasyon ve işbirliği.

(1) Bakanlık, hizmet ve görevleriyle ilgili konularda, diğer bakanlıkların ve kamu kurum ve kuruluşlarının uyacakları esasları mevzuata uygun olarak belirlemekle, kaynak israfını önleyecek ve koordinasyonu sağlayacak tedbirleri almakla görevli ve yetkilidir.

(2) Bakanlık, diğer bakanlıkların hizmet alanına giren konulara ilişkin faaliyetlerinde, ilgili bakanlıklara danışmak ve gerekli işbirliği ve koordinasyonu sağlamaktan sorumludur.

Düzenleme görev ve yetkisi.

Bakanlık görev, yetki ve sorumluluk alanına giren konularda idari düzenlemeler yapabilir.

Bakanlıkların temel kuruluşları ve hiyerarşik kademeler.

(1) Bakanlıklar, merkez teşkilatı ile ihtiyaca göre kurulan taşra ve yurtdışı teşkilatından ve bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlardan meydana gelir.

(2) Bakanlık merkez teşkilatı, bakanlığın sorumlu olduğu hizmetlerin yürütülmesi, bu hizmetlerle ilgili amaç ve politika tayini, planlama, kaynakları düzenleme ve sağlama, koordinasyon, gözetim ve takip, idareyi geliştirme ve denetim gibi görevleri yerine getirmek üzere gerekli birimlerden meydana gelir.

(3) Bakanlığın kuruluş amaçlarını gerçekleştirmek ve yürütmekte oldukları hizmetleri vatandaşlara sunmakla görevli bakanlık taşra teşkilatı, ihtiyaca göre aşağıdaki kuruluşların tamamından veya birkaçından meydana gelecek şekilde düzenlenir.

- a) İl valisine bağlı il kuruluşları,
- b) Kaymakama bağlı ilçe kuruluşları,
- c) Doğrudan merkeze bağlı taşra kuruluşları.

(4) Bakanlık merkez, taşra teşkilatları ile bağlı ve ilgili kuruluşların hiyerarşik kademeleri; hizmetin özelliklerinden kaynaklanan farklılıklar dikkate alınmak kaydıyla aşağıdaki şekilde düzenlenir.

a) Bakanlık merkez teşkilatında:

- 1) Bakan Yardımcılığı,
- 2) Bakan Yardımcılığına bağlı Genel Müdürlük, Kurul Başkanlığı veya Daire Başkanlığı,

3) Genel Müdürlük veya Kurul Başkanlığına bağlı Daire Başkanlığı,

b) Bağlı kuruluşlarda:

- 1) Genel Müdürlük,
- 2) Daire Başkanlığı,
- 3) İhtiyaca göre kurulacak Şube Müdürlüğü,

c) Taşra teşkilatı bölge kuruluşlarında:

- 1) Bölge Müdürlüğü,
- 2) Şube Müdürlüğü veya Başmühendislik,
- 3) Şeflik veya Mühendislik,

ç) Taşra teşkilatı il kuruluşlarında:

- 1) Vali,
- 2) İl Müdürlüğü,
- 3) Şube Müdürlüğü,
- 4) Şeflik,

d) Taşra teşkilatı ilçe kuruluşlarında:

- 1) Kaymakam,
- 2) İlçe Müdürlüğü,
- 3) İhtiyaç bulunan ilçelerde Şube Müdürlüğü,
- 4) Şeflik.

Yurtdışı teşkilatı.

(1) *Yurtdışı Teşkilatı; kamu kurum ve kuruluşlarının yurtdışında devamlı veya geçici görev yapan, dış temsilcilik niteliği taşıyan veya taşımayan bütün kuruluşlarıdır.*

(2) Dış temsilcilik; diplomatik temsilciliklerle konsolosluklardır.

(3) Diplomatik temsilcilik; büyükelçilik, daimî temsilcilik, temsilcilik, elçilik, orta elçilik, büyükelçilik ve elçilik büroları ve daimî maslahatgüzarlıklarıdır.

(4) Konsolosluk; başkonsolosluk, konsolosluk, muavin konsolosluk, konsolosluk ajanlığı ve büyükelçilik konsolosluk şubeleri ile fahri başkonsolosluk ve fahri konsolosluklardır.

(5) İhtisas birimleri; dış temsilciliklerin bünyesinde çalışan ve Dışişleri Bakanlığı dışındaki kamu kurum ve kuruluşlarına mensup memur ve diğer görevlilerden meydana gelen birimlerdir.

(6) Dış temsilcilik niteliği taşımayan yurtdışı teşkilatı; kamu kurum ve kuruluşlarının dış temsilcilik veya ihtisas birimi niteliğini taşımayan yurtdışı teşkilatıdır.

(7) Misyon şefi; diplomatik temsilciliklerin, büyükelçi, daimî temsilci, temsilci, elçi, ortaelçi, maslahatgüzar unvanlarından birini taşıyan en üst yöneticisidir.

(8) Konsolosluk şefi; konsoloslukların, başkonsolos, konsolos, muavin konsolos, konsolosluk ajanı, fahri başkonsolos, fahri konsolos unvanlarından birini taşıyan en üst yöneticisidir.

Bütçe türü. Bakanlıklar 10/12/2013 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun eki (I) sayılı cetvelde yer alır.

İdari Kurul, Konsey ve Komisyonlar

Amaç ve kapsam. Bu Bölümün amacı, çeşitli kanunlarla görev verilmiş olan Malvarlığının Dondurulmasını Değerlendirme Komisyonu, Kültür Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu, Ekonomik İşler Olağanüstü Hal Koordinasyon Kurulu, 4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanununun 7. maddesinde belirtilen Kurul,

İthalatta Haksız Rekabeti Değerlendirme Kurulu, Bireysel Emeklilik Danışma Kurulu, Asgari Ücret Tespit Komisyonu, 4/12/2003 tarihli ve 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanununun 16. maddesinde belirtilen Komisyon ile Toptancı Hal Konseyinin kuruluşunu düzenlemektedir.

Kurulların oluşumu.

(1) Birinci maddede adı geçen kurulların oluşumu aşağıdaki şekildedir;

- a) Malvarlığının Dondurulmasını Değerlendirme Komisyonu;
- b) Kültür Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu;
- c) Ekonomik İşler Olağanüstü Hal Koordinasyon Kurulu;
- ç) 3213 sayılı Kanunun 7. maddesinde belirtilen Kurul;
- d) İthalatta Haksız Rekabeti Değerlendirme Kurulu;
- e) Bireysel Emeklilik Danışma Kurulu;
- f) Asgari Ücret Tespit Komisyonu;
- g) 5015 sayılı Kanunun 16. maddesinde belirtilen Komisyon;
- ğ) Toptancı Hal Konseyi;

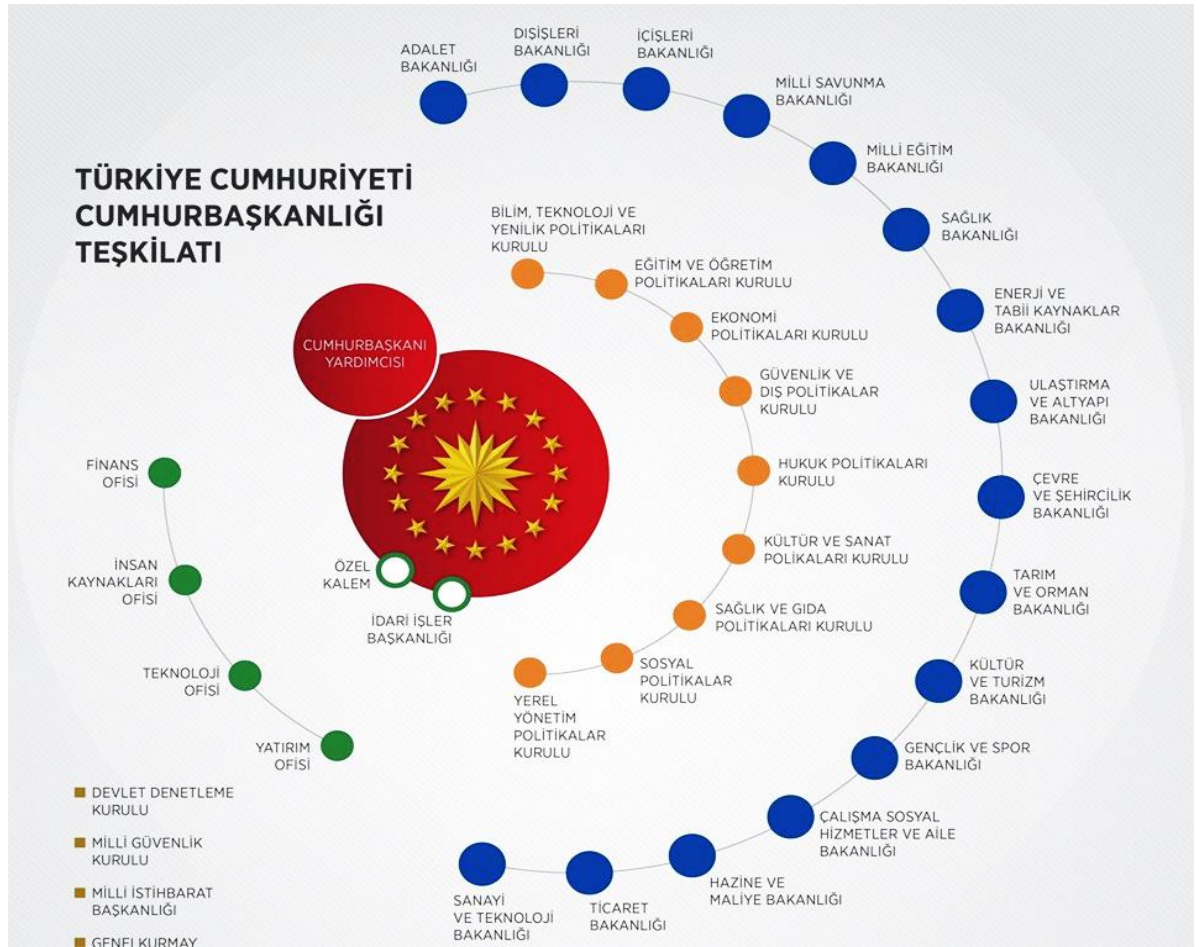
Kurulların görevleri. Kurullar, ilgili kanunlarla kendilerine verilen görevlerin yanı sıra, Cumhurbaşkanınca verilen görevleri de yerine getirir.

Bakanlıklara Bağlı, İlgili ve İlişkili Kuruluşlar. Bakanlıklara bağlı, ilgili ve ilişkili kurum ve kuruluşlar kendi kanunları ve Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerindeki hükümlere tabidir.

Cumhurbaşkanlığı Ofisleri.

Kuruluş. Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin bu kısmında; verilen görevleri yerine getirmek üzere Cumhurbaşkanlığına bağlı, özel bütçeli, kamu tüzel kişiliğini haiz, idarî ve malî özerkliğe sahip, Dijital Dönüşüm Ofisi, Finans Ofisi, İnsan Kaynakları Ofisi ve Yatırım Ofisi kurulmuştur. Kaynak: <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/19.5.1.doc>

Şekil 1

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Sistemi

Kaynak: (<https://www.ntv.com.tr/galeri/turkiye/cumhurbaskanligi-hukumet-sisteminin-ilk-kabinesi-iste-yeni-bakanlar-kurulu,9jiWKpLHKEKJiRGL06Xdsw/DEFrd4ytdU6Q3-TqGYJQag>, 2018)

Yerinden Yönetim.***Belediyeler.*****Büyükşehir Belediyeleri.**

1- Büyükşehir Belediyesi Yönetimi. 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, büyükşehir belediyelerinin organlarına ilişkin düzenlemeler getirmiş, büyükşehir ilçe ve ilk kademe belediyelerinin organları ve bunların çalışma usul ve esasları konusunda 5393 sayılı Belediye Kanunu hükümlerinin geçerli olduğunu belirtmiştir. Büyükşehir belediyesinin yönetim ve karar organları;

a) Büyükşehir Belediye Meclisi. Büyükşehir belediye meclisi, büyükşehir belediyesinin karar organıdır ve belediye sınırları içinde kalan ilçe seçim çevreleri için tespit edilen belediye meclisleri üye sayısının her ilçe için beşte biri alınmak

suretiyle bulunacak toplam sayı kadar üyeden oluşur. Büyükşehir belediye başkanı büyükşehir belediye meclisinin başkanı olup, büyükşehir içindeki diğer belediyelerin başkanları, büyükşehir belediye meclisinin doğal üyesidir.

Büyükşehir belediye meclisi, sayılan yetki ve görevlerin yanında büyükşehir belediyesinin görev alanıyla ilgili olarak, “5393 sayılı "Belediye Kanunu” ve diğer ilgili kanunların belediye meclisine verdiği yetkileri kullanır.

b) Büyükşehir Belediye Encümeni. Büyükşehir belediye encümeni, belediye başkanının başkanlığında, belediye meclisinin kendi üyeleri arasından bir yıl için gizli oyla seçeceği beş üye ile biri genel sekreter, biri malî hizmetler birim amiri olmak üzere belediye başkanının her yıl birim amirleri arasından seçeceği beş üyeden oluşur.

Büyükşehir belediye encümeni, “5393 sayılı Belediye Kanunu” ve ilgili diğer Kanunların belediye encümenine verdiği yetki ve görevleri yerine getirir.

c) Büyükşehir Belediye Başkanı. Büyükşehir belediye başkanı, büyükşehir belediye idaresinin başı ve tüzel kişiliğinin temsilcisidir. Başkan, ilgili kanunda gösterilen esas ve usullere göre büyükşehir belediyesi sınırları içindeki seçmenler tarafından doğrudan seçilir. Büyükşehir belediye başkan vekili, Belediye Kanunundaki usullere göre belirlenir.

2- Büyükşehir Belediyesi Teşkilatı. Büyükşehir belediyesi teşkilâtı; norm kadro esaslarına uygun olarak genel sekreterlik, daire başkanlıkları ve müdürlüklerden oluşur. Birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi büyükşehir belediyesi meclisinin kararı ile olur. Büyükşehir belediyesi personelinin istihdam işlemleri 22.02.2007 tarih ve 26442 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan “Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik” hükümlerine uygun olarak yürütülür. Büyükşehir belediyesi bütçe ve muhasebe işlemleri 10.03.2006 tarih ve 26104 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan “Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği” hükümleri uyarınca yürütülür. Kaynak: (<http://www.migm.gov.tr/belediyelermahalliidareler>, 2018).

İl Belediyeleri.

1- Belediye Yönetimi. Belediye yönetiminin organları; belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanıdır. Anayasanın 127 inci maddesi gereğince

belediyelerin seçilmiş organlarının organlık sıfatını kazanmalarına ilişkin itirazların çözümü ve kaybetmeleri konusundaki denetim yargı yolu ile olur.

a) Belediye Meclisi. Belediye meclisi, belediyenin karar organıdır ve 2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunda gösterilen esas ve usullere göre seçilmiş üyelerden oluşur. Belediye meclisi üyelikleri için Anayasanın 127 inci maddesi gereğince beş yılda bir yapılan mahalli idareler seçimleriyle belirlenir. Meclisin çalışması ve katılıma ilişkin esas ve usuller konusunda, 09.10.2005 tarih ve 25961 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan “Belediye Meclisi Çalışma Yönetmeliği” hükümleri uygulanır.

b) Belediye Encümeni. Belediye encümeni, belediye başkanının başkanlığında;

a) İl belediyelerinde ve nüfusu 100.000'in üzerindeki belediyelerde, belediye meclisinin her yıl kendi üyeleri arasından bir yıl için gizli oyla seçeceği üç üye, malî hizmetler birim amiri ve belediye başkanının birim amirleri arasından bir yıl için seçeceği iki üye olmak üzere yedi kişiden,

b) Diğer belediyelerde, belediye meclisinin her yıl kendi üyeleri arasından bir yıl için gizli oyla seçeceği iki üye, malî hizmetler birim amiri ve belediye başkanının birim amirleri arasından bir yıl için seçeceği bir üye olmak üzere beş kişiden oluşur.

c) Belediye Başkanı. Belediye başkanı, belediye idaresinin başı ve belediye tüzel kişiliğinin temsilcisidir. Başkan, beş yılda bir yapılan mahalli idareler seçimlerinde belediye sınırları içinde ikamet eden seçmenlerin oylarıyla 2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunda gösterilen esas ve usullere göre seçilir.

2- Belediye Teşkilatı. Belediye teşkilâtı, norm kadroya uygun olarak yazı işleri, malî hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşur. Beldenin nüfusu, fizikî ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler oluşturulabilir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin kararıyla olur. Belediyelerin ve bağlı kuruluşların norm kadroları, 22.02.2007 tarih ve 26442 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan

“Belediye ve Bağlı Kuruluşları İle Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik” tarafından belirlenen ilke ve standartlar çerçevesinde belediye meclisi kararıyla belirlenir.

Belediye personeli, belediye başkanı tarafından atanır. Birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulur. Belediye bütçe ve muhasebe işlemleri 10.03.2006 tarih ve 26104 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan “Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği” hükümleri uyarınca yürütülür (<http://www.migm.gov.tr/belediyelermahalliidareler>, 2018)

İl özel İdareleri.

1- İl Özel İdaresi Yönetimi.

İl özel idaresinin yönetimini oluşturan organlar; il genel meclisi, il encümeni ve validir.

a) İl Genel Meclisi. İl genel meclisi, il özel idaresinin karar organıdır ve ilgili kanunda gösterilen esas ve usullere göre ildeki seçmenler tarafından seçilmiş üyelere oluşur. İl genel meclis üyelikleri için beş yılda bir yapılan mahalli idareler seçimlerinde son genel nüfus sayımı sonuçları esas alınmak üzere seçilir.

b) İl Encümeni. İl encümeni il özel idaresinin karar ve yürütme organıdır. İl encümeni; valinin başkanlığında, il genel meclisinin her yıl kendi üyeleri arasından bir yıl için gizli oyla seçeceği beş üye ile biri malî hizmetler birim amiri olmak üzere valinin her yıl birim amirleri arasından seçeceği beş üyeden oluşur. Encümen, haftada en az bir defa olmak üzere önceden belirlenen gün ve saatte toplanır. Başkan acil durumlarda encümeni toplantıya çağırabilir. Valinin katılmadığı encümen toplantısına genel sekreter başkanlık eder.

c) Vali. Vali, il özel idaresinin başı ve tüzel kişiliğinin temsilcisidir. Vali, görev ve yetkilerinden bir kısmını uygun gördüğü takdirde, vali yardımcılara, yöneticilik sıfatı bulunan il özel idaresi görevlileri ile ilçelerde kaymakamlara devredebilir. Valinin görev ve yetkileri;

a) İl özel idaresi teşkilâtının en üst amiri olarak il özel idaresi teşkilâtını sevk ve idare etmek, il özel idaresinin hak ve menfaatlerini korumak.

b) İl özel idaresini stratejik plâna uygun olarak yönetmek, il özel idaresinin kurumsal stratejilerini oluşturmak, bu stratejilere uygun olarak bütçeyi, il özel idaresi faaliyetlerinin ve personelinin performans ölçütlerini hazırlamak ve uygulamak, izlemek ve değerlendirmek, bunlarla ilgili raporları meclise sunmak.

c) İl özel idaresini Devlet dairelerinde ve törenlerde, davacı veya davalı olarak da yargı yerlerinde temsil etmek veya vekil tayin etmek.

d) İl encümenine başkanlık etmek.

e) İl özel idaresinin taşınır ve taşınmaz mallarını idare etmek.

f) İl özel idaresinin gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etmek.

g) Yetkili organların kararını almak şartıyla sözleşme yapmak.

h) İl genel meclisi ve encümen kararlarını uygulamak.

i) Bütçeyi uygulamak, bütçede meclis ve encümenin yetkisi dışında kalan aktarmaları yapmak.

j) İl özel idaresi personelini atamak.

k) İl özel idaresi, bağlı kuruluşlarını ve işletmelerini denetlemek.

l) Şartsız bağışları kabul etmek.

m) İl halkının huzur, esenlik, sağlık ve mutluluğu için gereken önlemleri almak.

n) Bütçede yoksul ve muhtaçlar için ayrılan ödeneği kullanmak.

o) Kanunlarla il özel idaresine verilen ve il genel meclisi veya il encümeni kararını gerektirmeyen görevleri yapmak ve yetkileri kullanmak.

2- İl Özel İdaresi Teşkilatı. İl özel idaresi teşkilatı; genel sekreterlik, malî işler, sağlık, tarım, imar, insan kaynakları, hukuk işleri birimlerinden oluşur. İlin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal, kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak norm kadro sistemine ve ihtiyaca göre oluşturulacak diğer birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi il genel meclisinin kararıyla olur. Bu birimler büyükşehir belediyesi olan illerde daire başkanlığı ve müdürlük, diğer illerde müdürlük şeklinde kurulur.

İl Özel İdaresi Genel Sekreteri il valisinin teklifi ve İçişleri Bakanlığının onayı ile atanır. Genel Sekreter, il özel idaresi hizmetlerini vali adına ve onun emirleri yönünde, mevzuat hükümlerine, il genel meclisi ve il encümeni kararlarına, il özel idaresinin amaç ve politikalarına, stratejik plan ve yıllık çalışma programına göre düzenler ve yürütür.

İl özel idaresi personeli, vali tarafından atanır ve ilk toplantıda il genel meclisinin bilgisine sunulur. İl özel idaresi personeli, 10.06.2007 tarih ve 26548 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan “İl Özel İdareleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik” çerçevesinde il özel idaresince yapılan norm kadro çalışmasına göre istihdam edilir. İl özel idarelerinde sözleşmeli personel ile kısmi zamanlı sözleşmeli personel çalıştırılması hususunda Belediye Kanunu’nun 49 uncu maddesi hükümleri uygulanır. Kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilmekte olan memurlar, valinin talebi, kendilerinin isteği ve kurumlarının muvafakatiyle il özel idarelerinin birim müdürü ve üstü yönetici kadrolarında görevlendirilebilirler.

İl özel idaresi bütçesi Vali tarafından hazırlanır, il encümeninin görüşü üzerine il genel meclisi tarafından aynen veya değiştirilerek kabul edilir. İl özel idaresi bütçesi ile muhasebe işlemleri 10.03.2006 tarih ve 26104 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan “Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği?” hükümleri uyarınca yürütülmektedir (<http://www.migm.gov.tr/ioimahalliidareler>, 2018).

Birlikler.

1- Birliklerin Yönetim Yapısı. Birliğin karar ve yürütme organları; birlik meclisi, birlik encümeni ve birlik başkanıdır.

A) Birlik Meclisi. Birlik meclisi, birliğin karar organıdır ve birlik üyesi mahallî idarelerin meclislerinin kendi üyeleri veya belediye meclis üyeliğine seçilmeyi haiz kişiler arasından, birlik tüzüğünde belirlenen sayıda ve gizli oyla seçecekleri üyelere oluşur.

B) Birlik Encümeni. Birlik encümeni, birlik başkanı ile sayısı yediyi geçmemek üzere birlik tüzüğünde gösterilecek sayıda meclis üyesinden oluşur. Birlik başkanı, encümeninin de başkanıdır.

C) Birlik Başkanı. Birlik başkanı, birlik idaresinin başı ve tüzel kişiliğinin temsilcisidir. Birlik meclisi, birliğin kuruluşundan ve mahallî idare genel seçim sonuçlarının Yüksek Seçim Kurulunca ilânından itibaren otuz gün içinde birlik merkezinin bulunduğu mahallin mülkî idare amiri tarafından birlik merkezinde toplantıya davet edilir. Meclis, en yaşlı üyenin başkanlığında toplanarak ilk iki yıl için görev yapmak üzere, üyeleri arasından ve gizli oyla birlik başkanını, meclis birinci ve ikinci başkan vekili ile kâtip üyeleri seçer.

2- Birlik Teşkilatı. Norm kadroya uygun olarak birlik teşkilâtı birlik müdürü, yazı işleri, malî işler birimleriyle birliğin faaliyet alanına göre kurulacak teknik işler biriminden oluşur. Birlik norm kadro işlemleri 22.02.2007 tarih ve 26442 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan “Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik” hükümlerine göre yürütülür. Birliklerde, teşkilât ve personel istihdamı konularında “Mahalli İdare Birlikleri Kanunda” hüküm bulunmayan hallerde Belediye Kanunu ile Belediye Kanunu’na aykırı olmamak kaydıyla birlik tüzüğü hükümleri uygulanır (<http://www.migm.gov.tr/birliklermahalliidare>, 2018).

Köy Yönetimleri.

1- Köy Yönetimi. Köy yönetiminin organları; köy derneği, ihtiyar meclisi ve köy muhtarıdır.

A) Köy Derneği. 442 sayılı “Köy Kanununda köy derneği; Köy muhtarı ve ihtiyar meclisi üyelerini seçmeye hakkı olan kadın ve erkek köylülerin topluluğu” olarak tanımlanmıştır. Bu tanımdan, köyde ikamet eden on sekiz yaşını dolduran kadın ve erkeklerin köy derneğinin doğal üyesi olduğu sonucu çıkmaktadır. Köy derneğine belirli konularda karar verme yetkisi verilmiştir.

B) İhtiyar Meclisi. İhtiyar meclisi, köy yönetimine ilişkin kararların alındığı, üyeleri köy derneğince seçilen karar organıdır. İhtiyar meclisi üyeliği seçimleri her beş yılda bir yapılan mahalli idareler seçimlerinde gerçekleştirilir. İhtiyar meclisine üye seçilebilmek için, en az altı aydan beri o köyde oturmak, 25 yaşını doldurmak, Türk vatandaşı olmak ve 2972 sayılı Mahalli idareler İle Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunda ve bu Kanunun atıf yaptığı diğer kanunlarda öngörülen hükümlerce seçilmeye mâni hali olmamak gerekir.

C) Köy Muhtarı. Köy muhtarı köy yönetiminin ve ihtiyar meclisinin başıdır. Köy Kanununa göre; köy işlerinde söz söylemek, emir vermek ve emrini yaptırmak muhtarın hakkıdır. Muhtar, köy derneği tarafından köylü kadın ve erkekler arasından seçilir. İhtiyar meclisi üyeliğine seçilme şartları muhtarın seçiminde de geçerlidir. Muhtar kendisine verilen görevler itibarıyla hem devlet memuru hem de köy yerel yönetiminin başı sayılmıştır. Köy muhtarı ve yapacağı işte köy muhtarıyla birlik olanlar, köy işlerinde fenalıkları anlaşılırsa Devlet memuru gibi yargılanırlar ve ceza görürler. Köy muhtarına köy işlerini gördükleri zaman karşı gelen ve kötü

söyleyenler devlet memuruna karşı koyanlar gibi ceza görürler. Muhtar yazılarını köy kâtibine yazdırır. Köyde kâtip bulunmazsa bu işi köyün öğretmenine ve yoksa imamına yaptırır. Köy muhtarının köylü faydasına olmayan kararlarını kaymakam bozabilir ancak, onun yerine kaymakam kendiliğinden karar veremez, karar yine köylü tarafından verilir. İl merkezine bağlı köylerde vali, ilçeye bağlı köylerde kaymakamlar, muhtarın köy işlerini ve kanunlarla verilen diğer görevlerini yapmadığını görürlerse muhtara yazılı uyarıda bulunurlar. Buna rağmen görevini yapmayan muhtar yetkili idare kurulu kararıyla görevinden uzaklaştırılır.

2- Köy Teşkilatı. Köyün ortak işlerinin çoğu imece usulüyle yapılmakla birlikte bazı işlerin sürekli olarak yapılması gerektiğinden bu işleri görmek üzere Köy Kanununda köy adamları olarak belirtilen kişiler aylık veya senelik ücret karşılığında çalıştırılabilmektedir. Bunlar; köy kâtibi, köy korucuları, imam, sığırtmaç gibi kimselerdir. Her köyde en aşağı bir korucu bulunur. Nüfusu binden yukarı köylerde her beş yüz kişiye bir korucu daha tutulur. Köy bütçelerinin hazırlanması, onayı, gelir tahsilâtı ve harcamaların yapılmasına ilişkin işlemler 21.01.1942 tarih ve 5012 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan “Köy İdareleri Hesap Talimatnamesi” uyarınca yürütülmektedir. (<http://www.migm.gov.tr/koylermahalliidare>, 2018).

Kalkınma Ajansları.

Kalkınma Ajansı. Kalkınma Ajansları bölgeler arası eşitsizliklerin azaltılması ve bölgesel kalkınmanın sağlanması için Kalkınma Bakanlığı (Önceki: Devlet Planlama Teşkilatı) koordinasyonunda kurulmuş özerk kamu kuruluşlarıdır. Kalkınma Ajansları doğrudan yatırım yapan uygulayıcı kuruluşlar değildir. Kalkınma Ajanslarının asıl görevi kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları arasında iş birliğini destekleyerek yerel potansiyelin açığa çıkmasını sağlamaktır. Türkiye genelinde her biri Düzey 2 Bölgelerinde kurulan 26 adet Kalkınma Ajansı mevcuttur.

Düzey 2 Bölgesi. İstatistikî bir sınıflamadır. Bölgesel analizlerin sağlıklı yapılabilmesi için geliştirilmiştir. Avrupa Birliği istatistikî sınıflandırma birimleri ile uyumludur. Bu sınıflamaya göre istatistikî açıdan Türkiye; 12 Düzey 1 Bölgesi ve 26 Düzey 2 Bölgesine ayrılmıştır. Bu ayırım bir idari sınıflama olmayıp istatistikî bir sınıflamadır. “5449 sayılı Kanun” gereğince Kalkınma Ajansları Düzey 2 Bölgeleri esas alınarak kurulmuştur.

Kalkınma Ajanslarının Kuruluş Amacı. Kalkınma Ajansları, kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki iş birliğini geliştirmek, kaynakların yerinde ve etkin kullanımını sağlamak ve yerel potansiyeli harekete geçirmek suretiyle, bölgesel gelişmeyi hızlandırmak, sürdürülebilirliğini sağlamak, bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarını azaltmak amacıyla kurulmuştur (<https://www.gmka.gov.tr/kalkinma-ajansi-nedir-gorevleri-nelerdir>, 2018).

Eğitim Yönetimi

Erdoğan (2014), eğitim yönetimini, mevcut kaynakları en etkili bir şekilde kullanarak, önceden belirlenen temel amaçlara ulaşabilmek için yapılan etkinliklerdir şeklinde tanımlamaktadır. Tanımda belirlenen amaçlara ulaşmak için tıpkı siyasal yönetimlerin içyapılarında uyguladıkları gibi merkezi ve yerinden yönetim gibi anlayışlar da eğitim yönetiminde uygulanmaktadır. Merkezi bir yönetim sistemine sahip olan Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin eğitim sisteminin yönetim yapısı da merkezden yönetim anlayışına sahiptir. Yönetim yapısı yukarıdan aşağı ve dikey örgütlenme yapısındadır.

Eğitim Yönetimi, eğitim örgütlerini belirlenen hedeflere ulaştırmak üzere insan ve madde kaynaklarını sağlayarak ve etkili biçimde kullanarak, belirlenen politika ve anılan kararları uygulamaktır. Eğitim yönetimi kamu yönetiminin eğitim alanına uygulanması olarak görülür (Taymaz, 2000, s.19).

Eğitim yönetimi alanındaki ilk terimler Roma kaynaklıdır ve okul müdürü, eğitim müdürü, müfettiş, teftiş, yetki ve sorumluluk gibi terimler eğitim yönetimi kavramları arasındadır. Yönetim kavramının kesin anlamlı ve sıklıkla kullanılması da bu çağı izlemektedir (Ada & Baysal, 2013, s.15). Eğitim yönetimi özellikle 1950 yılından sonra uzmanlaşmaya ve Andrew Halpin'in "Eğitim Yönetim Kuramı" adlı kitabından sonra köklü değişimler yaşanmış ve alan yazın bununla başlamıştır. Eğitim yönetimindeki gelişmeler kamu yönetimi alanındaki diğer gelişmelere paralel olarak gelişmiştir (Ada&Baysal, 2013, s.17). Bir yönüyle eğitim yönetimi, yönetim bilimlerinden biri, yönetim bilimi alanının bir dalıdır, denebilir. Çünkü eğitim yönetiminin temel çerçevesi, yönetim biliminin temel ilkelerinin eğitim kurumları için uyarlanmış bir halidir (Erdoğan, 2014, s.17).

Merkezden Eğitim Yönetimi.

Yönetsel hizmetlerin merkezde toplanması, bu hizmetlerin merkez ve merkezin hiyerarşisi (bürokrasisi) içerisinde yer alan örgütlerce yerine getirilmesidir. Kamu hizmetlerinin tek bir merkezden, merkez hiyerarşisine bağlı organlar eliyle yürütülmesini öngören yönetim biçimine merkezden yönetim adı verilmektedir (Kaya Raporu, 1992, s. 53; Bozan, 2002, s. 41).

Yerelden Eğitim Yönetimi.

Kamusal güçlerden bir kısmının merkezi otoriteden daha az yetkili yerel otoriteye aktarılmasıdır (Görmüş, 2014, s. 35). "Yönetsel kararların alınması ve görevlerin yerine getirilmesi yetki ve sorumluluğunun ya coğrafi ya da işlevsel ölçütlere bağlı olarak merkezi hükümet örgütü dışında, hizmet yerinde bulunan organlarca üstlenilmesidir (Bozkurt & Ergun, 1988, s.260; Geçit, 2008, s. 9). Türkiye’de M.E. B. merkez, taşra ve yurt dışı örgütü ve bağlı kuruluşlar olarak dört bölümden oluşmaktadır. Eğitimin planlanması ve finansmanından hükümet ve bakanlık birlikte sorumludur. Öğretmen ve personelin ücretleri Devlet tarafından ödenmektedir. Türk Eğitim sisteminde merkeziyetçi bir anlayışın hâkim olduğu ifade olunabilir. İlimoğlu (2014) eğitim hizmetinin yerelleşmesi, karar verme gücünün merkezi yönetimden yerel yönetimlere, sivil toplum örgütlerine ve okullara devredilmesini anlatmaktadır (s. 22). Kamusal gücün bölüşülmesi, “kimin neyi kontrol ettiğine karar verme” olarak tanımlanmaktadır. Eğitim hizmetinde karar verme sürecinin aşamaları, ders programının hazırlanmasından veli-öğretmen ilişkilerine uzanan oldukça geniş bir alanı (öğretme teknikleri, öğrenci değerlendirme yöntemleri, ders kitaplarının üretimi ve dağıtımı, öğretmen istihdamı, okul inşası ve onarımı, eğitim maliyesi) kapsamaktadır (Keskin, 2008, s. 620-621). “Yukarıda söz edilen yerelleşme türlerine bağlı olarak, okulların üstlenecekleri yönetsel, mali ve politik roller ve sorumluluklar farklılık gösterecektir. Bu bağlamda Gershberg ’in (2005) Tablo 2’de aktardığı eğitimde yerelleşme matrisi, okul yönetimlerinin yerelleşme bağlamında değişen işlevlerini ortaya koyar niteliktedir” (Ömür, 2017, s. 14).

Tablo 2.

Eğitimde yerelleşme matrisi

Yerelleşme Türü	Yönetmel	Mali	Politik
Yetki genişliği (Deconcentration)	Yönetmel kararlar ve hesap verebilirlik merkezi hükümetin yerel birimlerine aktarılır.	Yerel yöneticilere bütçenin kullanımı konusunda yetkiler verilir.	Yerel yöneticilere tavsiye niteliğinde yardımcı olmak üzere yerel ve seçimle belirlenmiş yerel yapılar oluşturulur.
Yetki devri (Delegation)	Seçilmiş yetkililer tarafından yerel düzeyde ‘eğitim yöneticileri’ atanır.	Yerel yönetim birimlerine (belediyeler gibi) eğitim harcamalarını yapma, bazı durumlarda ise harcama düzeylerini belirleme (gelir elde ederek) yetkisi verilir.	Merkezi hükümetin seçilmiş olan yerel yöneticileri, eğitim hizmetinin sağlanması konusunda tamamen sorumlu tutulurlar.
Yerinden yönetim (Devolution)	Okul yöneticileri veya okul yönetim kurulları personel, müfredat ve bazı harcamaları yapmak konusunda yetkilendirilir.	Okul yöneticileri veya okul yönetim kurulları merkezi yönetimden bütçe almanın yanı sıra yerel olarak gelir elde edebilirler.	Okul yönetim kurulları seçimle belirleneceği gibi atamayla da belirlenebilir ve okul müdürünü belirleme yetkisine sahiptir.

Kaynak: (Gershberg, 2005; Ömür, 2017, s. 14)

Türk Eğitim Sisteminin Yönetmel Yapısı ve İşleyiş.

1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu’na göre, eğitim sistemi, “örgün” ve “yaygın” eğitim olmak üzere iki ana bölümden oluşmaktadır. Örgün eğitim, okulöncesi eğitim, ilköğretim (ilkokul, ortaokul), ortaöğretim (genel, mesleki teknik) ve yükseköğretim düzeylerinden oluşmaktadır. Yaygın eğitim, örgün eğitimin yanında veya dışında düzenlenen eğitim faaliyetlerinin tümünü kapsar. Özel öğretim ve özel eğitim ise hem örgün hem de yaygın eğitim kapsamında düzenlenebilir (Sağlam, & diğerleri, 2013, s. 9).

Türk Milli Eğitiminin amaçlarının, temel ilkeler doğrultusunda devlet adına gerçekleştirme görevi Millî Eğitim Bakanlığına verilmiştir. MEB, 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nda belirtilen amaçları yerine getirmekle yükümlüdür.

Milli Eğitimin genel amacı, Türk Milletinin bütün fertlerini,

“• Atatürk inkılap ve ilkelerine ve Anayasada ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğine bağlı; Türk Milletinin milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan, insan haklarına ve Anayasanın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devleti olan Türkiye Cumhuriyeti’ne karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmek.”

“• Beden, zihin, ahlak, ruh ve duygu bakımlarından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan; yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmek.”

“• İlgi, istidat ve kabiliyetlerini geliştirerek gerekli bilgi, beceri, davranışlar ve birlikte iş görme alışkanlığı kazandırmak suretiyle hayata hazırlamak ve onların, kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamak.”

Böylece bir yandan Türk vatandaşlarının ve Türk toplumunun refah ve mutluluğunu artırmak; öte yandan milli birlik ve bütünlük içinde iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmayı desteklemek ve hızlandırmak ve nihayet Türk Milletini çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı, seçkin bir ortağı yapmaktır (MEB, 1739 Sayılı Milli Eğitim temel kanunu, 1973, s. Madde 2) .

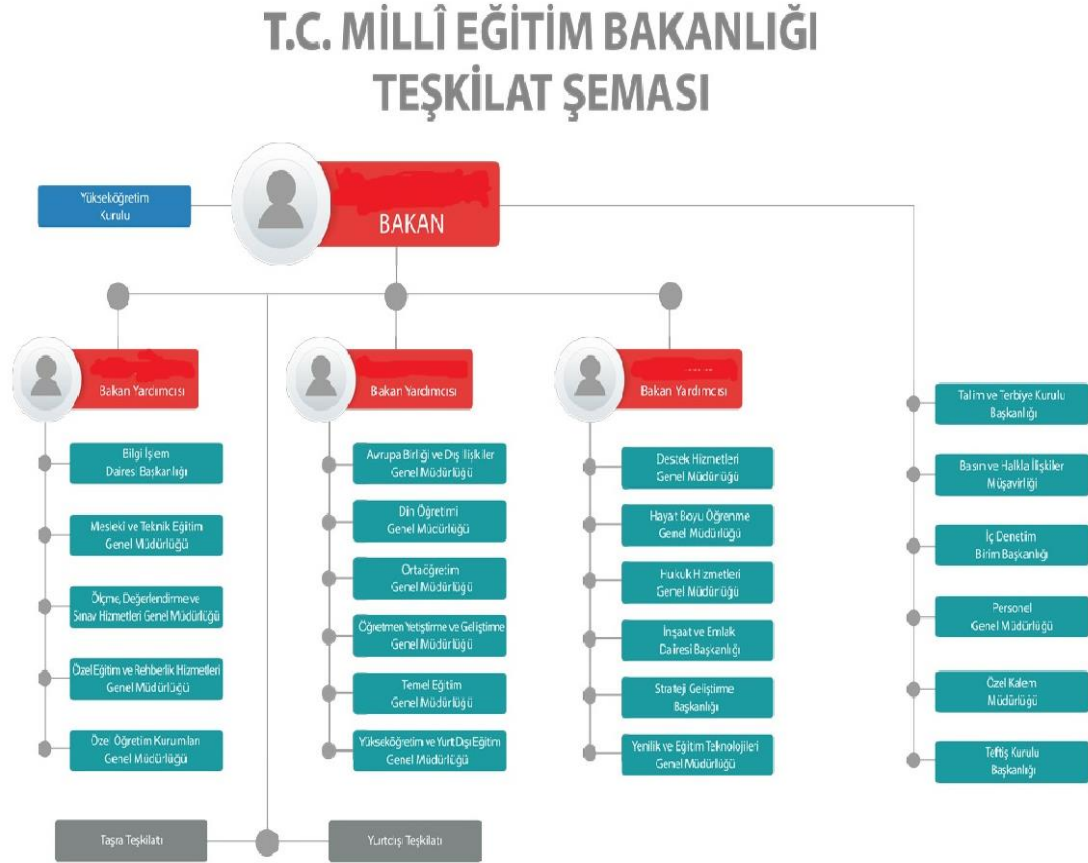
Türk Milli Eğitiminin Özel Amaçları. Türk eğitim ve öğretim sistemi, bu genel amaçları gerçekleştirecek şekilde düzenlenir ve çeşitli derece ve türdeki eğitim kurumlarının özel amaçları, genel amaçlara ve aşağıda sıralanan temel ilkelere uygun olarak tespit edilir (MEB, “1739 Sayılı Milli Eğitim temel kanunu, 1973, s. Madde 3).

Türk Milli Eğitiminin İlkeleri. Eğitiminin temel ilkeleri, Milli Eğitim Temel Kanunu’nda on dört başlık altında sıralanmıştır. Bunlar; Genellik ve Eşitlik, Ferdin ve Toplumun İhtiyaçları, Yönelme, Eğitim Hakkı, Fırsat ve İmkân Eşitliği, Süreklilik, Atatürk İnkılap ve İlkeleri ve Atatürk Milliyetçiliği, Demokrasi Eğitimi, Laiklik, Bilimsellik, Planlılık, Karma Eğitim, Eğitim Kampüsleri ve Okul ile Ailenin

İş birliği, Her Yerde Eğitim şeklinde sıralanmıştır. (MEB, 1739 Sayılı Milli Eğitim temel kanunu, 1973, s. Madde 4-17)

Şekil 2

Millî Eğitim Bakanlığı Teşkilat Şeması

Kaynak: <http://www.meb.gov.tr/meb/teskilat.php> 25/05/2020 tarihinde alınmıştır.

10 Temmuz 2018 Tarihli ve 30474 Sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile kurulan Millî Eğitim Bakanlığı Hizmet birimleri

MADDE 303 – (1) Bakanlığın hizmet birimleri şunlardır:

- a) Temel Eğitim Genel Müdürlüğü,
- b) Ortaöğretim Genel Müdürlüğü,
- c) Meslekî ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü,
- ç) Din Öğretimi Genel Müdürlüğü,
- d) Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü,
- e) Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü,
- f) Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü,
- g) Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü,

- ğ) Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü,
- h) Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü,
- ı) Yükseköğretim ve Yurt Dışı Eğitim Genel Müdürlüğü,
- i) Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü,
- j) Personel Genel Müdürlüğü,
- k) Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü,
- l) Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğü,
- m) Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı
- n) Teftiş Kurulu Başkanlığı,
- o) Strateji Geliştirme Başkanlığı,
- ö) Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı,
- p) İnşaat ve Emlak Dairesi Başkanlığı
- r) Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği,
- s) Özel Kalem Müdürlüğü.

Taşra teşkilatı. MADDE 327 – (1) Bakanlık, taşra teşkilatı kurmaya yetkilidir.

(2) Her ilde ve ilçede bir millî eğitim müdürlüğü kurulur. İlçe millî eğitim müdürlükleri, görev ve hizmetleri yürütürken il millî eğitim müdürlüklerine karşı da sorumludur. İl ve ilçelerin sosyal ve ekonomik gelişme durumları, nüfusları ve öğrenci sayıları göz önünde bulundurularak, bu müdürlükler farklı tip ve statülerde kurulabilir ve bunlara farklı yetkiler verilebilir. İş durumuna ve ihtiyaca göre millî eğitim müdürlüklerine bağlı olarak ayrı il ve ilçe birimleri de kurulabilir.

Yurtdışı teşkilatı. MADDE 328 – (1) Bakanlık, yurtdışı teşkilatı kurmaya yetkilidir. (2) Türkiye’deki veya Yükseköğretim Kurulu tarafından denkliği kabul edilen yurt dışındaki üniversitelerin eğitim fakültelerinin ilgili bölümlerinden lisans düzeyinde eğitimini başarıyla bitirenlerden ilgili ülke vatandaşlığına sahip olanlarla süresiz oturma ve çalışma izni bulunanlar, Bakanlıkça mahallinden sözleşmeli statüde öğretmen olarak hizmet alınabilir (<http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/>).

Türk Eğitim Sisteminde Yerelleşme Çabaları.

Millî Eğitim Bakanlığının örgüt yapısında merkezi yönetim anlayışından kaynaklanan sorunlardan dolayı eğitimde kaliteyi ve verimliliğin düştüğü birçok bilimsel çalışma, rapor, yasal düzenleme çalışmaları, şura kararları ve kalkınma planlarında dile getirilmiştir. Özellikle eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesi gerektiği aşağıda da belirtildiği gibi çok kez dile getirilmiştir. Korkmaz, 2010;

“Türkiye’de eğitim hizmetlerinin yürütülmesinde temel sorumluluk Millî Eğitim Bakanlığına verildiğini, bilgi çağı insanını yetiştirmek amacıyla, yönetim yapısında merkeziyetçilikten sıyrılarak katılımlı yönetime dayalı, yetkilerin işin yapıldığı yerel düzeylere aktarılacağı yeni düzenlemelere gidilmesinin bir zorunluluk haline geldiğini belirtmiştir” (s. 9-10).

Eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesi ile ilgili yapılan çalışmalar;

Yasal Çalışmalar.

MEB Şura Kararları: 8,- 19. Arasındaki MEB Şuraları.

“Eğitim reformununun yönetim boyutu da hatırlanacağı gibi ilk olarak geniş biçimde 14. Millî Eğitim Şûrasında ele alınmıştır. Millî Eğitim Bakanlığının merkez ve taşra teşkilatının yeniden yapılanmasını içeren bu çalışma, yetki ve sorumlulukların olabildiğince merkezden taşraya devredilmesini, Bakanlığın merkez teşkilatının eğitim politikalarını, uygulama stratejilerini belirleyen, eşgüdümü sağlayan, araştırma, geliştirme, program yönetme faaliyetlerine yerine getirip, denetim yapan bir yapıya kavuşturulmasını hedeflemektedir. Okulların yönetim ve finansmanına yerel yönetimlerin, meslek kuruluşlarının katılmaları ve desteklemeleri için gerekli düzenlemeler gerçekleştirilmelidir. Çok büyük yatırımlar gerektiren eğitimin finansmanı için yeni ve sürekli kaynaklar sağlanmalıdır. Merkezî yönetimin kapsam ve büyüklüğünün azaltılması, yerel yönetimlerin katılım ve katkılarının sağlanması için, yasal düzenlemeler yapılmalıdır. S.9” (MEB 15.Şura Kararları)

Tablo 3

Millî Eğitim Şuralarında Görülen Yerelleşme İle İlgili Veriler

	Şura adı	Eğitim yönetimin yerelleşmesi ile ilgili alınan kararlar
1	1.Şura	Herhangi bir bulguya rastlanmamıştır
2	2. Şura	Herhangi bir bulguya rastlanmamıştır
3	3. Şura	Herhangi bir bulguya rastlanmamıştır
4	4. Şura	Herhangi bir bulguya rastlanmamıştır
5	5. Şura	Herhangi bir bulguya rastlanmamıştır
6	6. Şura	Herhangi bir bulguya rastlanmamıştır
7	7. Şura	Herhangi bir bulguya rastlanmamıştır
8	8. Şura	46- Millî Eğitim Müdürleri, kendi illerinde uygulanacak ikinci devre ortaöğretim programlarının yürütülebilmesi için mevcut bina ve tesislerin kullanılış tarzını tespit ve öğretmenlerin

		ortaöğretim sisteminin bütünlüğü içinde çeşitli okullarda ve programlarda rasyonel olarak istihdam edilebilmelerini temin gibi hususlarda görevli ve yetkili kılınacaktır. S.7 Yetki devrinden söz edilmektedir.
<u>9</u>	9. Şura	Yeni sistem dikey kuruluşlar yerine yatay kuruluşları getirdiğine göre sistem uygulamasına başlanabilmesi için Bakanlık Merkez ve Taşra Örgütünün de yeni sistemin bütünlüğüne cevap verecek şekilde, yeniden düzenlenmesi gerekir. (Karar -130)s28 Yeni programların uygulanabilmesi için mevcut bütün okul binalarının, tesislerin ve araçların kullanılmasını, yönetici ve öğretmenlerin, sistemin bütünlüğü içinde çeşitli okullarda ve programlarda rasyonel olarak çalıştırılabilmesini sağlama bakımından millî eğitim müdürlüklerinin görev yetkileri, yönetmeliklerde gerekli değişiklikler yapılmak suretiyle artırılacaktır. (Karar -131) S.28
<u>10</u>	10.Şura	37- Eğitim Örgütü c) Yetki ve sorumluluğun, merkez ile taşra yönetimi arasında dengeli olarak dağıtılması e) İlçenin, eğitim hizmetinin yürütülmesinde ve eğitim yatırımlarının gerçekleştirilmesinde, etkin bir yönetim birimi hâline getirilmesi f) Okulun, eğitim örgütünde temel yönetim düzeyi olarak ele alınması. S.3
<u>11</u>	11.Şura	Yükseltme eğitimi Bakanlıkça tespit edilmiş amaç ve ilkelere uygun olarak tümüyle üniversitelerle iş birliği hâlinde çalışan bölge eğitim kurumlarının yetki ve sorumluluğunda gerçekleştirilir. s26
<u>12</u>	12.Şura	Karar 7- Kaynakların kullanılmasında ademi merkezîyetçi sisteme gidilmesi, yetki ve sorumlulukların merkezden mahallî idarelere hatta kurum seviyesine kadar indirilmesinin sağlanması. S.14
<u>13</u>	13.Şura	Halk Eğitimi Merkezleri; program geliştirme, uygulama, değerlendirme gibi alanlarda daha geniş serbestlik içinde çalışabilmelidirler. S.3

		Koordinasyon ve iş birliği hem millî hem de mahalli seviyede düzenlenmelidir. S.3
		Örgün eğitimde olduğu gibi, yaygın eğitimde de yurt çapında bütün eğitim-öğretim, rehberlik ve yönetim işlerinin Millî Eğitim Bakanlığı'nca tek elden yürütülmesine ne imkân ne de gerek vardır. S.2
		Yerel yönetim bütçelerinden yaygın eğitim faaliyetlerine katkı sağlayacak yasal düzenlemeler yapılmalıdır. S.4
<u>14</u>	14.Şura	*4- Eğitim yöneticiliğinde uzmanlaşma, hiyerarşik ilerleme ve yükselme esas alınacak ve yöneticilerin yetkileri artırılabilecektir. S.3
<u>15</u>	15.Şura	Eğitim reformunun yönetim boyutu da hatırlanacağı gibi ilk olarak geniş biçimde 14. Millî Eğitim Şûramızda ele alınmıştır. Millî Eğitim Bakanlığının merkez ve taşra teşkilatının yeniden yapılanmasını içeren bu çalışma, yetki ve sorumlulukların olabildiğince merkezden taşraya devredilmesini, Bakanlığın merkez teşkilatının eğitim politikalarını, uygulama stratejilerini belirleyen, eşgüdümü sağlayan, araştırma, geliştirme, program yönetme faaliyetlerine yerine getirip, denetim yapan bir yapıya kavuşturulmasını hedeflemektedir. S.2
		Okulların yönetim ve finansmanına yerel yönetimlerin, meslek kuruluşlarının katılmaları ve desteklemeleri için gerekli düzenlemeler gerçekleştirilmelidir. Çok büyük yatırımlar gerektiren eğitimin finansmanı için yeni ve sürekli kaynaklar sağlanmalıdır. S.3
		*20- Merkezî yönetimin kapsam ve büyüklüğünün azaltılması, yerel yönetimlerin katılım ve katkılarının sağlanması için, yasal düzenlemeler yapılmalıdır. S.9
		*37- Yaygın eğitim merkezlerinin yerinden yönetilmesi ve yerleştirilmesi konusunda çalışmalar yapılmalıdır. S.16
		*4- Taşra örgütüne daha çok yetki ve sorumluluk verilmeli, karar oluşumuna eğitimcilerin, taşra yöneticileri ve halkın katılımı sağlanmalıdır. S.14
		*5- Yatırımların tespitinde ve kaynakların kullanımında yerelleşme ve katılımcılık ilkesine geçilmelidir. S.16

-
- *8- Kaynakların yerinde kullanımı açısından, eğitimde yerel yapılanmaya geçilmeli, yönetici, öğretmen, öğrenci, veli, sendika ve meslek kuruluşlarının eğitim yönetimine katılımları sağlanmalıdır. Teşkilatın yeniden düzenlenmesi sırasında eğitim kuruluşları düzeyinde bütçe birimleri kurulmalıdır. S.16-17
- *50- Eğitim giderlerine katılım paylarının kullanımı konusunda demokratik katılımın da gereği olarak, velilerin denetimini öngören yeni bir yapılanmaya gidilmelidir. S.19
- *76- Yönetimde gerçek katılım ortamı oluşturularak; öğrenci, öğretmen, veli ile çevrenin katkı ve katılımı sağlanmalıdır. S.8
- *20- Merkezî yönetimin kapsam ve büyüklüğünün azaltılması, yerel yönetimlerin katılım ve katkılarının sağlanması için, yasal düzenlemeler yapılmalıdır. S.9

16 16.Şura

- *4. Sistemin, yönetim ve finansman dâhil, planlamadan, program geliştirme, uygulama ve değerlendirmeye kadar, her aşamasında, işveren ve işçi kuruluşları, akademik ve araştırma kurumları, meslek kuruluşları, öğrenci öğretmen veli temsilcileri, sivil toplum örgütleri vb. tüm ilgili kurum ve kuruluşların aktif şekilde karar sürecine katılmaları sağlanmalı; bu bağlamda, mesleki ve teknik eğitim programı ile ilgili yerel yapılanma güçlendirilmelidir. S.2
- Mesleki eğitim açısından bölgesel gereksinimler ve geleceğe dönük gelişme eğilimleri incelenmeli, yeni programların oluşturulmasında yerel ve bölgesel gereksinim ve düzenlemeler öne çıkarılmalıdır. S.5
- *19. Mesleki eğitim programları tasarlanırken yerel özellikler dikkate alınmalı ve yerel birimlere inisiyatif verilmelidir. S.8
- *59. Okul yönetimlerine işveren ve işçi temsilcileri ile veli, öğretmen, öğrenci ve yerel yöneticilerin katılmaları ve katkıları sağlanmalıdır. S.16
- *5. Kaynak kullanımında yerelleşme ve katılımcılık ilkesinin yaşama geçirilmesine azamî özen gösterilmelidir. S.16
-

		*24. Mesleki eğitime sivil toplum örgütleri ile sendikaların katılımını sağlayacak özendirici tedbirler alınmalıdır. S.8
<u>17</u>	17.Şura	*39. Kaynak aktarımı, arsa ve bina temini konusunda yerel yönetimlere yasal sorumluluk verilmelidir. S.3 *41. Belediyeler, il özel idareleri, kamu iktisadi teşekkülleri, vakıflar ve diğer müteşebbislerin okul öncesi eğitim kurumları açmaları teşvik edilmeli ve bu kurumlar desteklenmelidir. S.3
<u>18</u>	18.Şura	*47.Okullara, yerel yönetim ve toplum katkılarının artırılmasına yönelik düzenlemeler yapılmalıdır. S.6 *36.Okulda katılımcı ve demokratik bir yönetim anlayışı geliştirilmeli, okul yönetiminde kurulların daha etkin hâle gelmesi sağlanmalıdır. S6 *2023 yılına kadar ülkemizdeki demokratikleşme eğilimlerini de dikkate almak suretiyle okulların kendilerine özgü kimlik ve okul kültürleri oluşturabilecekleri ve “okula dayalı yönetim” anlayışı doğrultusunda özerk yapılara kavuşturulmaları sağlanmalı, okul yönetimleri yetkilendirilmeli ve güçlendirilmelidir. S.5 *8.Öğrencilerin ve velilerin okulda yönetim ve karar süreçlerine daha fazla katılmaları sağlanmalıdır. S.7
<u>19</u>	19.Şura	Öte yandan bölgesel ve yerel özellikler dikkate alınarak başta dezavantajlı bölgeler olmak üzere yönetici atamalarında pozitif ayrımcılığa dayalı özendirici önlemler alınması ve bu bölgeler için tecrübeli, akademik donanıma sahip okul yöneticileri görevlendirilmesi önerileri de karara bağlandı. S.10

*Şura karar no.

Kalkınma Planları: 3-10. Arasındaki Kalkınma planları.

Tablo 4

Kalkınma Planlarında Görülen Yerelleşme İle İlgili Veriler

	KALKINMA PLANI ADI	EĞİTİM YÖNETİMİ SİSTEMİNİN YERELLEŞMESİ İLE İLGİLİ BULGULAR
<u>1</u>	1.Kalkınma Planı (1963)	
<u>2</u>	2.Kalkınma Planı (1969-1973)	

<u>3</u>	3.Kalkınma (1974-1978)	Planı	Burada yerel eğitim ile merkezi eğitim arasındaki dengesiz eğitim yatırımlarından söz edilmektedir. S.700
<u>4</u>	4.Kalkınma (1979-1983)	Planı	Yapısal değişiklikler ile ilgili değerlendirmeler yapılmıştır. Eğitimin demokratik yapı ile ekonomik kalkınmaya atıfta bulunulmuştur. S.4 Yerel yönetimlere halkın katılımının sağlanması gereğine dikkat çekilmiştir. S.298 Eğitim sistemi diğer sistemlerle bir bütünlük içinde ele alınarak, teknolojik ve ekonomik yapıyla tutarlı bir kurumsal yapıya kavuşturulacaktır. Bu amaçla kırsal ve kent dokusunun nüfus, ekonomik ve kültürel özellikleri eğitim sisteminin geliştirilmesinde önemle dikkate alınacaktır. Denilmektedir. S.455
<u>5</u>	5.Kalkınma (1985-1989)	Planı	825. Bu düzenlemede, yetki devri esasına önem verilecek, plan ve program uygulaması açısından merkez ile taşra teşkilatı arasında etkin bir ilişki kurulacaktır. 826. Organizasyon ve yönetim araştırmaları yapılarak, bürokratik işlemler basitleştirilecek, hizmetlerin ekonomik, kaliteli ve hızlı bir şekilde götürülmesini sağlayıcı ve tasarruflarına uygun ve gerektiği hallerde vatandaşın beyanını esas olan yönetim usulleri geliştirilerek uygulamaya konulacaktır. S.173
<u>6</u>	6.Kalkınma (1990-1994)	Planı	1065. Mahalli idarelerin teşkilat yapısı yerinden yönetim anlayışına ağırlık verilerek yeniden düzenlenecek, merkezi ve mahalli idareler arasında görev, yetki, sorumluluk ve kaynak paylaşımına ilişkin çerçeve yasa hazırlık çalışmaları tamamlanacaktır. S.320 89. Kamu Yönetiminin İyileştirilmesi Kamu yönetimi, bilimsel araştırmalara dayalı, günün ihtiyaçlarına cevap verebilecek nitelikte, hizmette birlik ve yetki devri esaslarına göre oluşturulan bir teşkilat yapısına kavuşturulacaktır. S.360
<u>7</u>	7.Kalkınma (1996-2000)	Planı	Aşırı merkezileşme sonucu görev, yetki, sorumluluk ve kaynak dağılımı açısından karmaşık bir idari, mali ve hukuki yapı oluşmuş, kamu hizmetlerinde etkinlik, verimlilik ve rasyonel kaynak kullanımı gerçekleştirilememiştir. S.16 Milli eğitimde hizmet esasına göre bir yapılanmayı gerçekleştirmek; merkez teşkilatını makro düzeyde stratejik planlama, müfredat programı, araştırma-geliştirme,

denetleme yapan ve koordinasyon işleriyle uğraşacak üst düzey karar organı haline dönüştürmek; bürokrasiyi azaltmak gerek Bakanlık taşra birimlerine gerekse yerel yönetimlere yetki ve sorumluluk devrini gerçekleştirmek; Bakanlık taşra teşkilatları ile yerel yönetimler ve ailelerin eğitimde hizmet verme sürecine aktif katılımını sağlamak için 3797 sayılı Millî Eğitim Bakanlığı Teşkilat Kanunu'nda düzenlemeler yapılacaktır. S.33

Hizmet bütünlüğü, hizmet alanları ve teknolojik nedenlerle merkezi idarece yürütülmesi gereken hizmetlerin, yetki genişliği esasına göre, taşra teşkilatları tarafından yürütülmesi sağlanacaktır. S.131

Millî Eğitim Bakanlığı Merkez Teşkilatının, makro düzeyde politika oluşturan, araştırma ve geliştirme, program yapma, koordinasyon sağlama ve denetim yapma görevini etkin bir şekilde yürüten, bürokrasiyi azaltan, taşra birimlerine daha fazla yetki ve sorumluluk veren ve ailelerin karar verme süreçlerine katılımını kolaylaştıran bir yapıya kavuşturulması amaçlanmaktadır. S.221

8	8.Kalkınma 2001- 2005	Planı	<p>Millî eğitim, herkes için hayat boyu öğrenme yaklaşımıyla bilgiye ulaşma yol ve yöntemlerini öğreten, etkin bir rehberlik hizmetini içeren, eğitimin tüm evrelerinde yatay ve dikey geçişlere imkân veren, piyasa meslek standartlarına uygun, üretime dönük eğitime ağırlık veren, yetki devrini esas alan, istisnasız tüm öğrenciler için fırsat eşitliğini gözetilen bir sistem bütünlüğü içerisinde yeniden düzenlenecektir. S.82</p> <p>700. Merkez teşkilatında hizmet esasına dayalı bir yapılanmaya gidilmesi ve Bakanlık taşra teşkilatlarına yetki ve sorumluluk devredilmesi amacıyla 3797 sayılı Millî Eğitim Bakanlığı Teşkilat Kanununda düzenlemeler yapılacaktır. S.85</p> <p>Devletin düzenleme, gözetim ve denetleme fonksiyonları geliştirilecek, yerel yönetimler güçlendirilecek ve ulusal öncelikler doğrultusunda sivil toplum örgütleri desteklenecektir. S.218</p>
---	--------------------------	-------	--

9	9.Kalkınma Planı	Millî Eğitim Bakanlığı merkez teşkilatında hizmet esasına dayalı bir yapılanmaya gidilecek, kurumsal kapasite güçlendirilecek, taşra teşkilatlarına ve eğitim kurumlarına yetki ve sorumluluk devredilmesi sağlanacaktır. S.87
10	10. Kalkınma Planı	Yoksulluğun nesiller arası aktarımının önlenmesi amacıyla başta eğitim olmak üzere temel kamu hizmetlerine erişimde fırsat eşitliği daha da güçlendirilecek; yoksullukla mücadelede sivil toplumun katılımı artırılacak ve yerel yönetimlerin rolü güçlendirilecektir. S.44 Okul idarelerinin bütçeleme süreçlerinde yetki ve sorumlulukları artırılacaktır. S.32

Kaynak: (<http://www.kalkinma.gov.tr/Pages/KalkinmaPlanlari.aspx>, 2017)

Anayasada Yerelleşme:

Türkiye’de yerel yönetimler 1982 Anayasa’nın 123. Maddesine dayanmaktadır.

“Madde 123.- İdare, kuruluş ve görevleriyle bir bütündür ve kanunla düzenlenir. İdarenin kuruluş ve görevleri, merkezden yönetim ve yerinden yönetim esaslarına dayanır. Kamu tüzel kişiliği, ancak kanunla veya kanunun açıkça verdiği yetkiye dayanılarak kurulur.” (T.C. Anayasası:<http://www.mevzuat.gov.tr>, 2018).

1982 Anayasası’nın 127. Maddesinde; “Mahalli idareler; il, belediye veya köy halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları, gene kanunda gösterilen, seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzelkişileridir.” (T.C. Anayasası:<http://www.mevzuat.gov.tr>, 2018).

Eğitim Bölgeleri Kurulları (1999).

“Eğitim sisteminde demokrasi ve katılımcılığın sağlanması gerekçeleri ile tanımlanan “Eğitim Bölgesi ve Kurulları Yönergesi” ile Türkiye genelinde 1.516 eğitim bölgesi altyapısının, araç-gerecin, personelin, sosyal tesislerin ve okulların diğer olanaklarının ortak kullanımı için oluşturulmuştur.” (Keskin, 2004, s. 130).

Kamu Yönetimi Temel Kanunu Yasa Tasarısı 2003.

“Tasarı iki önemli eğilim içeriyor: Yerelleştirme ve özelleştirme.” Temel amacı “kişinin hak ve özgürlüklerini kullanmalarının önündeki engelleri kaldırmak, halkın hayatını kolaylaştırmak, huzur, güvenlik ve refahını

arttırmak, yaşam kalitesini geliştirmektir” (Kytkt, Madde 4). Ayrıca, kamu kurum ve kuruluşlarının, insan gücü ve maddi kaynaklarını etkin bir şekilde kullanması, kaynak kullanımında etkinliği arttırmak amacıyla kendi aralarında iş birliği yapması kuruluş ve işleyişinin temel ilkelerindedir (Kytkt, Madde 5.h).” Millî Eğitim Bakanlığının taşra örgütü ve yurtdışı örgütü kaldırılmıştır. Taşra örgütü İl Özel İdarelerine, Yurtdışı örgütü ise personelin Dışişleri Bakanlığı kadrolarına belirli süreli görevli olarak görevlendirilmesi suretiyle yürütülecektir (Madde 22,47, Geçici Madde 1.a.). TBMM'deki görüşmeler sonrası Genel Kurul'da kabul edilen tasarı, Cumhurbaşkanı tarafından içerisinde "Eğitim Hizmetlerini Yerel Yönetimlere" bırakan maddelerinin de bulunduğu bazı maddeleri 03.08.2004 tarihinde Cumhurbaşkanınca veto edilmiş ve yeniden görüşülmek üzere TBMM'ye iade edilmiştir.” (Geçit, 2008, s. 3)

Raporlar.

MEHTAP Raporu (1963).

“TODAİE, DPT, DPB ve Ankara Üniversitesi ile ilgili bakanlık temsilcilerinin iş birliği ile hazırlanan oldukça kapsamlı bir araştırmadır. Merkezi idarenin genel yapısı, sorunlar ve alınması gereken tedbirleri içermektedir. Sorunlar; bütçe, personel nitelik ve istihdamı, yönetim eksikliği, teşkilat bozuklukları, kırtasiyecilik, iyi düzenlenmemiş merkeziyetçilik olarak belirlenmiştir. MEB'in orta düzeyde amacına dönük çalıştığı, az ile orta düzey arasında bütünlük ve tutarlık gösterdiği ve birbirini olumlu etkilediği, iletişimin zayıf sayılabilecek düzeyde olduğu, merkez örgütünün gereksiz ve sistemsiz olarak büyüdüğü, büyümesinde üst düzey yöneticilerin oldukça etkili oldukları ve merkez örgütünün görevsel örgütlenme biçimine göre yeniden düzenlenmesi gerektiği sonucuna ulaşılmış ve MEB merkez örgütünün personel politikasının yetenek, liyakat ve personelin tarafsız seçimi kriterlerine göre yeniden düzenlenmesi, örgüt ikliminin iyileştirilmesi, yönetim süreçlerinin etkililiğinin sağlanması, iletişim sisteminin iyi işlemesi, birimler arası eşgüdümünü sağlanması, yetki devri yapılarak, yetkiyi kullanmamaya sorumluluk getirilmesi ve özetle MEB merkez örgütünün yeniden yapılanması, Örgüt yapısını sürekli geliştirecek bir birim kurulması önerilmiştir.” (Geçit, 2008)

KAYA Raporu (1992).

“Raporda, merkezi yönetimle yerel yönetimler arasında yerinden yönetime ağırlık veren bir görev ve yetki bölüşümü yapılamadığı ifade edilerek, yerel seviyede yapılması gereken hizmetlerin büyük bir bölümünün halen merkezi yönetim tarafından yapıldığı, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin hemen tümünde yerel hizmetler artan bir şekilde merkezi yönetimden yerel yönetimlere aktarıldığı halde, Türkiye’de bunun tam aksinin uygulandığı, merkeziyetçi yönetimin ağırlığını koruduğu, yerel yönetimlere yetki "devredilmemesi yüzünden Ankara’ya büyük bir akımın devam ettiği belirtilmiştir” (Todaie, 1992, s. 6; Geçit, 2008).

TUSİAD Eğitim Raporu (2002).

“2002 yılında "Kamu Reformu Araştırması" adıyla yapılan proje çalışmasında; genel olarak kamu yönetiminin vatandaşlar tarafından nasıl algılandığı, sorunlar ve çözüm önerileri üzerinde neler düşünüldüğü üzerinde durulmuştur. Araştırmada, eğitim kurumları hizmette verimlilik açısından diğer kamu kurumlarına oranla daha kaliteli bulunmuştur. Ancak eğitim kurumlarının mevcut yönetim yapısının da diğer kamu kurumları gibi toplumun gereksinimlerine cevap vermediğini, toplumun devlete güveninin yeniden tesis edilebilmesi için katılımcı yönetimin tesis edileceği kamu reformuna ihtiyaç duyulduğu belirtilmiştir” (Gülsen, 2005; Geçit, 2008).

Eğitim Yönetim Sisteminde Yerelleşmeye Geçen Ülkelerin Eğitsel, Yönetimsel ve Ekonomik Gelişmişlik Açısından İncelenmesi (Eğitim Yönetim Sistemleri, PISA Sınav ve GSMH Ortalamaları)

Yılmaz & Sarpkaya (2016), Eğitimin ekonomik rolü ile ülke kalkınmasına rol aldığı ekonomistler tarafından oldukça sık dile getirildiği, eğitimli insan sayısı çoğaldıkça GSMH yoğunluğu yükseldiğini, gelişen teknolojiye hızlı ayak uydurmak eğitimli insan sermayesi ile ilgili olduğunu ve bir toplumun toplam serveti insan ve insani olmayan sermayenin toplamı olduğunu belirtmektedirler (s. 110,111).

Shultz (1971), ekonomide insan sermayesi yaklaşımı savunan ekonomistlerin kalkınma süreçlerinde insana yapılan yatırımın bir ülkenin ekonomik ve sosyal kalkınmasına kısa zamanda büyük etkiler yaptığını ileri sürmektedirler (Akt. Yılmaz & Sarpkaya, 2016, s. 111).

Eğitim uzun vadeli bir yatırımdır. Fayda maliyet analizleri yapıldığında eğitim için yapılan yatırımların net anlamda fayda getirdiği ve ekonomik ve sosyal

yaşama pozitif değer katma koşullarını oluşturduğu görülmektedir (Gümüş & Şişman, 2014, s. 100). 1970 ekonomik krizi öncesinde ve sonrasında hızlı bir şekilde eğitim sistemlerini yerelleştiren ülkelerin çoğu uzun vadede eğitimden elde ettikleri verim ile şaşırtıcı bir şekilde geliştiler ve bugün demokratik ve gelişmiş ülkeler sınıfında yer almaktadırlar. Bunların çoğunluğu OECD ülkesidir.

OECD ülkeleri; Luxemburg, İsveç, ABD, İrlanda, Hollanda, Avustralya, İsviçre, Almanya, Danimarka, Avusturya, Kanada, Belçika, Finlandiya, İngiltere, Fransa, Norveç ve Japonya'nın eğitim yönetim sistemleri incelendiğinde hemen hemen tamamının eğitim yönetim sistemlerini yerleştirdiği (Bakioğlu, 2014), 2012 PISA sınav verileri incelendiğinde hepsinin PISA sınav ortalamasının OECD ortalamalarının üzerinde olduğu (MEB Pısa Raporları, http://pisa.meb.gov.tr/?page_id=22) ve 2013 yılı gayri safi milli hasıla verilerinin de OECD ortalamalarının üzerinde bir miktarda olduğu görülmektedir (2013 <http://www.oecd.org/>). Bunların hepsinin tesadüf olması mümkün değildir. Eğitimin kalkınmaya yaptığı etki düşünüldüğünde aslında böyle bir verinin ortaya çıkması normal bir durum olarak karşılanabilir. Yerleştirilmiş bir eğitim yönetim sisteminin etkileri ile PISA sınavlarından büyük bir başarı sağlanmış, eğitilmiş insanların oluşturduğu etki ile gelişmiş bir ekonomik sistem oluşturulmuştur.

Eğitim yönetim sistemini katılımlı iyi yönetim ile yöneten ülkeler, PISA sınavlarındaki başarı sıralamasında ilk 20 içinde bulunmakta ve PISA sınav ortalamaları (Tablo 5) ve gayri safi yurtiçi hasıllarının (GSYİH- Gross domestic product (GDP)) OECD ortalamalarının (Tablo 5) üzerinde olduğu görülmektedir. Bu göstergeler eğitimin ekonomiye oluşturduğu katma değere en uygun örneklerdir. Sürdürülebilir kalkınmanın en temel unsuru olan eğitim ile gelişmiş ekonomi ilişkisini yansıtmaktadır. Ortak akıl, OECD'nin tavsiye ettiği iyi yönetim anlayışı ile oluşturulan eğitim yönetim sistemi başarı ve refahı getirmiştir. Eğitim yönetiminin tepeden atamalarla, tek adama verilen yetkilerle (müdür) yönetilmesi eğitim ve öğretimin niteliğini düşmesinin sebeplerindedir.

Türkiye'de eğitim yönetim sistemi tepeden inme kararlarla yöneticilerin atandığı bir yapıya sahiptir. Atanan kişiler kararları tek başlarına vererek eğitimi yönetmektedirler. Müdür ne derse o anlayışı hâkimdir.

Eğitim yönetimi alanında alan yazında yapılan taramalar sonucunda tablo 5'de belirtilen ülkelerin hepsinin eğitim yönetim sistemlerini yerleştirdiği,

yerelleştirdiği eğitim yönetim sistemini müdürlükler yerine yönetim kurulları oluşturarak yönettiği tespit edilmiştir. Eğitim yönetimini kurullarla yönetilen ülkeler PISA sınavlarındaki başarı sıralamasında ilk 20 içinde bulunmakta ve PISA sınavı başarı ortalamaları OECD ortalamalarının (Tablo 5) üzerindedir. Gayri safi yurtiçi hasılları da OECD ortalamalarının (Tablo 5) üzerindedir. Bu göstergeler eğitimin ekonomiye oluşturduğu katma değere en uygun örneklerdir. Gelişmiş eğitim gelişmiş ekonomi ilişkisi ortadadır. Ortak akıl ve yönetişim anlayışı ile oluşturulan eğitim yönetim sistemi başarı ve refahı getirmiştir.

Tablo 5

2018 PISA sınavları ile GSYİH verileri ve OECD ortalamaları

ÜLKE ADI	2018 PISA ORTALAMALARI			2018 GAYRİ SAFİ YURT İÇİ HÂSILA \$
	MATEMATİK	OKUMA	BİLİM	
Japonya	527	504	529	41 363,7
Finlandiya	507	520	522	49 525,8
Kanada	512	520	518	50 077,8
Polonya	516	512	511	31 393,5
Hollanda	519	485	503	57 564,0
Almanya	500	498	503	54 456,8
İngiltere	502	504	502	46 973,3
ABD	478	505	502	62 852,7
Belçika	508	493	499	52 282,6
İsveç	502	506	499	53 807,8
İrlanda	500	518	496	84 575,4
İsviçre	515	484	495	69 357,5
Danimarka	509	501	493	57 214,8
Fransa	495	493	493	46 242,5
Norveç	501	499	490	67 613,7
OECD Ort.	488	487	489	46 173,5
Türkiye	454	466	468	28 454,6

Kaynak: (OECD, 2020) "<https://data.oecd.org/gdp/gross-domestic-product-gdp.htm>" gayri safi yurtiçi hâsıla ülke verileri ile (PISA, 2018) "http://pisa.meb.gov.tr/wp-content/uploads/2020/01/PISA_2018_Turkiye_On_Raporu.pdf" raporlarından derlenmiştir.

Tablo 6’da adı geçen ülkelerin hepsinde çeşitli isimler altında eğitim yönetimleri katılımcı bir anlayışla yönetilmektedir. Bu ülkeler; Eğitim Komiteleri,

Eğitim Konseyleri, Yerel Eğitim Kurulları, Bölge Eğitim Komisyonu/Kurulu, Eğitim Birlikleri vb. gibi kavramsal araçlar kullanılarak yönetim sistemlerini oluşturmuşlardır. Bu demokratik kurullarda yerel halkın katılımı esas alınmıştır. Yani yerelleştirilmiştir. Yerelleşen demokrasi siyasal olmaktan çok ampirik kökenli sosyolojik ve epistemolojik bir kavram olarak belirir, bireysel ve toplumsal özgürlüğü yüceltir (Bakır, 2014, s. 38).

Eğitimle ekonomi arasında ilişkiler ve eğitimin ekonomiye sağladığı olumlu katkılardan dolayı iktisat bilimiyle uğraşanlar söz konusu ilişkiyi "insan gücü sermayesi" olarak kullanmışlar ve eğitimi "insana yapılan yatırım" olarak görmüşlerdir (Gümüş & Şişman, 2014, s. 16). Eğitim uzun vadeli bir yatırımdır, aynı zamanda getirisi en yüksek yatırım alanlarından biridir. (Gümüş ve Şişman, 2014, s.16,17). Bu alana yapılan yatırımlarla oluşturulan yönetim yapıları istenilen başarı ve refahı sağlamaktadır. Bu yapı hem PISA sınavlarında hem de OECD kişi başı gayri safi yurtiçi milli hâsıllarında OECD ortalamalarının üstüne çıkmasına sebep olmuştur.

PISA sınavlarında başarı gösteren gençlerin sadece akademik alanda başarılı olmakla kalmayıp aynı zamanda STK'larda oldukça aktif olarak katıldıkları, kendilerini öznel bir birey olarak gördükleri, toplumsal birlikteliğe ve güvene daha fazla inandıkları da bir başka veri olarak karşımıza çıkmaktadır (Şirin & Vatanartıran, 2014, s. 60).

Yerel yönetim kurulları eğitim paydaşlarından seçim yoluyla seçilmiş kişilerden oluşmaktadır. Paydaşların ortak görüşleri ve kararları ile eğitim yönetilmektedir. Tablo 6'da Fransa, İngiltere ve Japonya merkezî bir anlayışa sahiptir. Ancak eğitim kurumlarını yerelleştirmişlerdir. Diğerleri ülke ve eğitim yönetimlerini yerelleştirmişlerdir. Birçoğu federal, özerk, otonom, kanton, bölgesel vb. yönetim anlayışını benimsemişlerdir. Bu ülkelerin eğitim yönetim sistemleri yerleşmiş ve hepsinde eğitim kurumları yerel eğitim kurulları ile yönetilmektedir. Tablo 6'daki ülkelerde Yüksek Öğretim özerk bir kurul tarafından yönetilmekte ve Ulusal bir Eğitim Bankalığı vardır (Gülcan, 2010, s. 200). PISA ve GSYİH sıralamalarında OECD ülkeleri içinde ortalamaları OECD üzerinde olan bu ülkelerin eğitim yönetim sistemleri aşağıdaki belirtilen kurul, komisyon, birlik, konsey, komite vb. gibi yapılardan oluşmaktadır.

Son yıllarda Polonya hem GSMH hem de PISA sınavlarında önemli başarılar kazanmış ve eğitim kalitesi yükseldikçe ekonomik verileri de yükselmektedir. Eğitim yönetim sisteminin kurullara dayalı olması ve yerelden (decentralization) yönetim anlayışına sahip olması dikkat çekicidir.

Tablo 6

Ülkelerin Eğitim Kurumları Yönetim Şekli

ÜLKE ADI	EĞİTİM YÖNETİM ŞEKLİ
Japonya	Merkezi Öğrenim Kurulu, Ulusal Eğitim Reformu Kurulu, Yaşam Boyu Öğrenime Kurulu, İl ve İlçe Eğitim Yönetim Kurulu (Bakioğlu, 2014, s 249,250).
Finlandiya	Ulusal Eğitim Kurulu (Bakioğlu, 2014, s 94)., Okul Yönetim Kurulları (Erginer, 2012, s. 17), Bölge Kurulları, (Gülcan, 2010, s 127), Öğretim Değerlendirme Konseyi şeklindedir (EURYDICE, 2005; http://maol.meb.gov.tr/html_files/ulkeler ; Toksöz, 2013)
Kanada	Eğitim Bakanları Konseyi, Kanada Eğitim Birliği, Eğitim Çalışmaları Toplumu, Öğretmen Federasyonu, Okul Yöneticileri Birliği, Öğretmen Konseyi (Bakioğlu, 2014, s 160,161).
Polonya	Eğitim Bakanlığı Danışma kurulları ve Eğitim Bölge Kurulları, Yüksek Öğretim Kurulu ve Merkezi Sınav Kurulu ve Okul Kurulları vardır. (Balcı, 2013, s. 483-498)
Hollanda	Ulusal Eğitim Kurulu, Eğitim Kurulu, Bilim ve Teknoloji Danışma Kurulu, Okul Kurulları, (Bakioğlu, 2014, s. 337,339).
Almanya	Eğitim Bakanları Kurulu, Federal Devlet-Eyalet Komisyonu, Öğretmenler Kurulu, Şehir, Bölge ve Eyalet Öğrenci Temsilci Kurulları, Şehir, Bölge ve Eyalet Aile Birlikler, (Bakioğlu, 2014, s 278,279,280,281). Okul Kurulları (Gülcan, 2010, s 71)
İngiltere	Bölge Eylem Forumu, Yerel Eğitim Kurulu, Okul Yönetim Kurulu (Bakioğlu, 2014, s 218,219,220)
ABD	Eyalet Eğitim Kurulu, Bölge Eğitim Kurulu, (Balcı, 2013, s.33)
Belçika	Genel Konsey, Danışma Komitesi, Eğitim ve Yetiştirme Konseyi, Fransız Topluluğu Aileler Konseyi, Flaman Eğitim Konseyi, Okul Konseyi, Katılım Konseyi, (Bakioğlu, 2014, s 299,313,314)

Tablo 6'nın devamı

İsveç	Ulusal Eğitim Kurulu (Gülcan 2010, s 158), Eğitim Komiteleri, Velilerden Oluşan Yerel Kurullar (Bakioğlu, 2014, s 110,111,112)
İrlanda	Eğitim ve Bilim Dairesi Yönetim Kurulu, Program ve Değerlendirme Ulusal Kurulu, Eğitim Kararları Ulusal Kurulu, Okul Yönetim Kurulu, Katolik Ortaöğretim Okulları Yönetim Derneği ve Yönetim Kurulu, Yerel Mesleki Eğitim Komiteleri, (Bakioğlu, 2014, s 126-127) Ulusal Okul Kurulları (Gülcan, 2010, s 144)
İsviçre	Okul Komisyonları, Okul Yönetim Kurulları (Balcı, 2013, s.321, 329),
Danimarka	İl Kurulları, Okul Yönetim Kurulları, Eğiti Konseyi, Yerel Eğiti Komiteleri, Öğrenci – Personel Çalışma Kurulu, Mesleki Eğitim Kurulu (Bakioğlu, 2014, s 91-92-93-94; Gülcan, 2010, s 111)
Fransa	Seçilmiş Bölge Konseyleri, (Gülcan, 2010, s 133), Eğitim Programları Ulusal Konseyi, Çeşitli Eğitim Komiteleri, Okul Yönetim Kurulu, Sürekli Komite Konseyi, Sınıf Konsey (Bakioğlu, 2014, s 184,186)
Norveç	Eğitim, Eğitim Bakanlığı ve Sanat bakanlığının himayesinde yürütülür. Belediyeler zorunlu eğitimi ilgili bakanlıklar ile ortaklaşa yönetmektedir. Mesleki Eğitim Konseyi, Mesleki Eğitim Komiteleri (Ada & Baysal, 2015, s. 409-424).

Ayrıntı ve biraz karşılaştırmak için OECD ve OECD dışında kalan bazı ülkelerin eğitim yönetim sistemleri ile ilgili veriler aşağıda verilmiştir. Bu ülkelerin tamamında eğitim yönetimi yerel yönetimlere devredilmiş ve eğitim yönetim sistemlerinin tamamında iyi yönetişimin genel yapısında olan yönetim kurul/komisyon/konsey gibi yapılardan oluşturulmuştur. Eğitim tek bir kişi ya da hükümetin yetkisinde ya da yönetiminde değildir.

Güney Kore (OECD Dışı). Yönetim sistemi cumhuriyet ve güçler ayrılığı ilkesine dayanmaktadır. Eğitim yönetim sistemi yerel özerklik yapısındadır. Ülkedeki tüm eğitim kurumları eğitim bakanlığına bağlıdır. 1991'de çıkarılan yerel özerklik yasası ile eğitim yönetimi yerelleştirilmiştir. Yerelde okul konseyleri kurulmuştur. Her bölgede yerel ofisler kurulmuş ve ofis üyelerini okul konseyleri 4 yıllığına seçmektedir. Üye sayısı 8-15 arasındadır. Ulusal ölçekte danışma konseyleri, eğitim geliştirme ve danışma konseyleri kurulmuştur. Eğitim bütçesi

ulusal hükümet, yerel yönetimler ve eğitim harçlarından oluşmaktadır (Ada & Baysal, 2015, s. 233-262; Bakioğlu, 2014, s. 43-84; Balcı, 2013, s. 209-234).

Japonya. Japonya'da yerinden yönetim esastır. Yerelde kurulan Temsilciler Meclisi ve Halk Meclisleri vardır. Eğitim Kültür, Spor ve Teknoloji Bakanlığı eğitimden sorumludur. Bölge Eğitim Kurulları (5 üyeden oluşur), Belediyeler ve Ulusal Valilikler eğitimi yönetmektedir. Bakanlık yerel eğitim kurullarına rehberlik etmektedir. Ulusal valilikler eğitim konusunda belediyeler arasında koordinasyonu sağlar. Özürlü çocukların eğitimi ve spor okulları ulusal valiliklerin sorumluluğundadır. Belediyeler zorunlu eğitimden sorumludur. Eğitim finansmanını hükümet, Devlet ve belediyeler tarafından karşılanır. Eğitim programlarını devlet hazırlar, okullar kendi kitaplarını seçme hakkına sahiptir. Öğretmenleri bölge eğitim kurulları atar (Ada & Baysal, 2015, s. 349-376; Bakioğlu, 2014, s. 243-286; Balcı, 2013, s. 365-382).

Kanada. Kanada federal devlet anlayışı ile yönetilir. Kanada Eğitim Konseyi vardır ve eğitim kurullarını kontrol için vardır. Eğitim sistemi anayasa kapsamında eyaletlerin sorumluluğundadır. Her eyaletin Eğitim Bakanı vardır. Eğitim bakanını Eyalet başkanı seçer. Bakana bağlı eyalet eğitim daireleri ve eğitim denetçileri vardır. Eğitim denetçileri okulların çalışmalarını izler ve öğretmenleri değerlendirir. Rehberlik ve danışmanlık yapar. Eyaletler eğitim politikalarını kendileri belirlemektedir. Eğitim yasalarını federe eyaletler çıkarır. Yerel yönetimlerin Okul Meclisleri ve Temsilci Heyetleri vardır. Eğitimi Okul kurulları yönetir. Okul Kurulları tüm okul programlarını, bütçe, katkı payı belirleme, öğretmen ve denetçi sözleşmeleri, yeni okul yapımı, eyalet eğitim politikaları ve okul politikalarının arasındaki eşgüdümü sağlamak gibi görevleri vardır. Okullar kendi içinde yönetim kurulları ile yönetilir, kendi programlarını kendileri hazırlar. Eğitim finansmanı Federal, federe ve yerel yönetimlerce karşılanır (Ada & Baysal, 2015, s. 377-394; Bakioğlu, 2014, s. 157-189; Balcı, 2013, s. 383-395).

Polonya. Cumhuriyet ile yönetilen bir ülkedir. Milli Eğitim ve Spor Bakanlığı eğitim sisteminin tüm düzeninden sorumludur. Polonya eğitim yönetim sistemine 1995 yılında yaptığı yasal düzenleme ile yerinden yönetim yapısına geçmiştir. 1999 yılından itibaren 16 bölgede il düzeyi (Viovodships) yetkilileri eğitim kurumlarının yönetiminden sorumlu olmuşlardır. Yerel yönetim çalışmalarının denetimi, öğretmen hizmet birimleri arasındaki eşgüdüm görevleri

vardır. Eğitim Bakanlığı Danışma kurulları ve Eğitim Bölge Kurulları vardır. Eğitim bakanlığı danışma kurulu bölge eğitim kurullarının temsilcileri ve her bölgenin bir eğitim sendikası temsilcisinden oluşur. Bölge Eğitim Kurulları, öğretmen yetiştirme kolejleri ve yerel birimler arasında eşgüdümü sağlayan ve eğitim kurumlarının denetiminden sorumlu Kurator adlı bir yapı oluşturulmuştur. Yüksek Öğretim Kurulu ve Merkezi Sınav Kurulu adı altında iki kurul oluşturulmuştur. Biri yükseköğretimler arasındaki koordinasyonu diğeri de merkezi sınav organizasyonlarından sorumludur. Okul düzeyinde eğitim yönetiminden ve okulların kurulmasından Powiot'lar (ilçeler) sorumludur. Yerel düzeyde eğitimden Gmina'lar (bölgesel ayrımlardaki en alt yönetim birimi) sorumludur. 2002 verilerine göre 2489 Gmina vardır. Yerel düzeydeki her türlü okulların yönetiminden sorumludur ve okul kurullarının yönetiminde söz sahibidir. Okul yöneticileri beş yıllık süre için okul çalışanları tarafından seçilir. Bazı ortaöğretim kurullarında Pupils (ombudsman) uygulaması vardır. İdari denetim idari denetimden ayrılmış ve okul kurulları, yerel yönetimler ve Kurator'lar tarafından yapılır. Eğitim finansmanı merkezi hükümet, bölgesel yönetim ve yerel yönetimler tarafından karşılanır (Balcı, Karşılaştırmalı Eğitim Sistemleri 4. Baskı, 2013, s. 483-498).

İngiltere. Yönetim şekli parlamenter demokrasidir ve hükümet Birleşik Krallık hükümetidir. Kraliçe devlet başkanıdır ve parlamento vasıtasıyla ülkeyi yönetir. Eğitim sistemi yerelleşme özelliği ile ön plana çıkar. Merkezi yönetim Eğitim Bakanlığı vasıtasıyla ulusal eğitim politikalarının belirlenmesinden, sistemin planlanmasından, yerel yönetimler ve bağımsız enstitüler bölgelerindeki eğitim yönetiminden sorumludurlar. 2002 yılında çıkarılan yerel yönetimler kanunuyla yerelde eğitim sorumlulukları eğitim komitelerine bırakılmıştır. Okul yönetimleri okul yönetim kurulu ve başöğretmenlere bırakılmıştır. Yerel yönetimde eğitim danışmanlıkları yerel yönetim başkanı, araştırma komiteleri ya da panelleri ve tüm konsey şeklinde üçe ayrılmıştır. Ulusal müfredat uygulanırken okullara otonomi verilerek kendi program ve ders materyalleri yapabilme fırsatı verilmiştir. Her eğitim kurumunun çeşitli paydaşlarla oluşturduğu bir idari kurulu vardır. Okulların çoğu yerel birimler tarafından finanse edilir. Birçok okul kiliseler veya gönüllü kuruluşlar tarafından kurulmuştur ve okul yönetiminde söz sahibidirler. Halk okulları ve gönüllü kurullar tarafından denetlenen okulların personel alımlarını yerel yönetimler; vakıf ve gönüllü kurumlar tarafından kurulan okullar işe alımlarda yönetim

kurullarını sorumlu kılmışlardır. Tüm okulların denetimi ulusal denetim sistemi kapsamında OFSTED (Office for Standart in Education) tarafından yapılır. Eğitim finansmanı merkezi hükümet ve yerel yönetimler tarafından karşılanır (Ada & Baysal, 2015, s. 263-290; Bakioğlu, 2014, s. 289-322; Erginer, 2012, s. 205-236; Gülcan, 2010, s. 100-109).

İlgili Araştırmalar

Alanda Yazılmış Yüksek Lisans ve Doktora Tezleri: Usluer; 1995, Köksal; 1997, Yavuz; 2001, Bozan; 2002, Gülşen; 2005, Atasayar; 2005, Taşçı; 2008, Kaya; 2008, Geçit; 2008, Korkmaz; 2010, Özgen; 2011, Topaloğlu; 2012, Çam; 2012, Öz; 2013, Tatık; 2013, Tekdere; 2013, Arslan; 2013, İlimoğlu; 2014, Görmüş; 2014, Uzun; 2015, Kaynak; 2014. Kaynak: (<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tarama.jsp>, 2017). Adubra, (2003); Dolgachev, (2017); Ortiz, (2006); Popescu, (2013) Kaynak: ProQuest.

“Yerleşmenin bir başka nedeni, merkezileşmenin sakınca üretmesidir. Dünyanın hiçbir yerinde kamu hizmetleri sadece merkezi yönetim tarafından sunulursa, bu durumda istenilen kalite ve başarının elde edilmesi mümkün olmamaktadır.” (İlimoğlu, 2014, s. 25)

Alanda Yazılmış Tezler

Tablo 7

Alanda Yazılmış Yüksek Lisans ve Doktora Tezleri

Tez adı	Yazarı	Yılı	Üniversitesi	Tez
ULUSAL KAYNAKLAR				
1	Millî Eğitim Bakanlığı Merkez Örgütü Yöneticilerinin Yerelleşme Konusundaki Görüşleri	Yasemin (Koçak) Usluer	Ankara- Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü	Doktora
2	Merkeziyetçi Yönetimden Yerinden Yönetime Geçişte Alternatif Yaklaşımlar (Millî Eğitim Bakanlığı Örneği)	Mahmut Bozan	Malatya- İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Kamu Yönetimi Ana Bilim Dalı	Doktora

3	Türkiye’de Yerel Yönetimlerin Eğitim Harcamalarındaki Rolü ve Etkileri	Fuat Uzun	Ankara- 2015	Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi	Doktora
4	Millî Eğitim Bakanlığının Taşra Örgütü Yöneticilerinin Yerelleşme Konusundaki Görüşleri	Hasan Hüseyin Atasayar	Kırıkkale 2005	Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalı	Yüksek Lisans
5	Yerel Yöneticiler ve Okul Yöneticilerinin Eğitimde Yerelleşmeye İlişkin Kendilerini Hazır Görme Durumları	Hafize Taşçı	Çanakkale 2008	Çanakkale 18 Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalı	Yüksek Lisans
6	Okul Merkezli Yönetim Sistemine İlişkin Öğretmen Görüşleri	Metin Kaya	İstanbul - 2008	Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bölümü	Yüksek Lisans
7	Eğitim Hizmetlerinde Yerelleşme ve Hizmet Kalitesi	Vildan Özgen	Aydın- 2011	Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Anabilim Dalı	Yüksek Lisans
8	Yerelleşme, Yerel İktidar ve Yerel Demokrasi	Çiğdem Aksu Çam	İstanbul, 2012	Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü	Doktora Tezi

				Kamu Yönetimi Anabilim Dalı	
9	Eğitim Paydaşlarının Türk Eğitim Sisteminin Yerelleşme Süreci Hakkında Görüşlerine İlişkin Bir Araştırma	Yakup Öz	Izmir-2013	Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı	Yüksek Lisans
10	Okul Merkezli Yönetime İlişkin Öğretmen Görüşleri Üzerine Nitel Bir Araştırma	Ramazan Şamil Tatık	İstanbul-2013	Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalı	Yüksek Lisans
11	Küreselleşme İle Birlikte Değişen Yerel Yönetim Anlayışı ve Eğitime Yansımaları: İstanbul Büyükşehir Belediyesi Örneği	Halil Görmüş	İstanbul-2014	İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı Mahalli İdareler ve Yerinden Yönetim Bilim Dalı	Yüksek Lisans
12	Türkiye’de Eğitim Hizmetlerinin Yerinden Yönetimi	Celal Gülşen	Ankara-2005	Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalı	Doktora

13	Lise Yöneticilerinin ve Öğretmenlerinin Okulda Yerinden Yönetim ve Merkezden Yönetim Yaklaşımlarına İlişkin Görüşlerinin Karar Verme Sürecine Etkileri	Yaşar Yavuz	İzmir, 2001	Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı (Eğitim Yönetimi ve Denetimi Programı)	Doktora
14	Eğitimde Yerinden Yönetim Yaklaşımı	Yasir Geçit	İstanbul, 2008	Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Yönetimi ve Denetimi Anabilim Dalı	Yüksek Lisans
15	Ortaöğretim Kurumları Müdürlerinin Eğitimin Yerinden Yönetimine İlişkin Görüşleri	Nurcan Korkmaz	Ankara- 2010	Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi	Yüksek Lisans
16	Türkiye'deki Eğitim Sendikaları Genel Merkez Yöneticilerinin Eğitimin Yerelleşmesi İle İlgili Görüşleri	Hakan Topaloğlu	Samsun, 2012	On dokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü Eğitim Yönetimi Teftişi Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı	Yüksek Lisans
17	Eğitim Hizmetlerinin Yerelleşmesinin Ekonomik, Sosyal ve Siyasal Boyutları: Türkiye'de Uygulanabilirliği	Mustafa Tekdere	Uşak - 2013	Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Maliye Anabilim Dalı	Yüksek Lisans
18	Yerel Yönetimler ve Eğitim Hizmetleri İlişkisi	Yılmaz Arslan	İstanbul, 2013	İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü	Yüksek Lisans

				Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü	
19	Eğitimin Yerelleşmesi Aracılığıyla Yerel Birimlerin Türk Eğitim Sistemine Etkileri	İlknur İlinoğlu	İstanbul - 2014	Bahçeşehir Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Yüksek Lisans
20	Türkiye’de Eğitim Hizmetlerinin Yerelleşmesi	Kemal KÖKSAL	Ankara- 1997	Hacettepe Ün. Sosyal Bilimler Enstitüsü	Doktora
21	Okul Yöneticilerinin ve Öğretmenlerin Eğitimde Yerelleşmeye İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi (Gaziantep Şehitkâmil İlçesi Örneği)	Ömer Kaynak	Gaziantep 2014	Zirve üniversitesi Sosyal bilimler enstitüsü	Yüksek Lisans

YABANCI KAYNAKLAR

22	Education decentralization in The roles of regional education directors. .	Adubra, K. E.	(2003). Togo:	The Pennsylvania State University, s. A Thesis in Educational Administration,132 .	Doctoral Tesis
23	Education Decentralization Reform in Bulgaria and the Involvement of the World Bank.	Dolgache v, N..	(2017) Bulgaria	University of Maryland, Baltimore County, s. ProQuest Dissertations and Theses, 327.	Doctoral Tesis
24	The impact of education decentralizatio n on education output: a cross country study.	Ortiz, E.	(2006). USA	Georgia State University. ProQuest Dissertations and Theses, s. 163.	Doctoral Tesis

25	Headteachers and the decentralisation of public education in post-communist Romania.	Popescu, A. C.	(2013). Romania	University of Manchester, s. ProQuest Dissertations and Theses,368.	Doctoral Tesis
----	--	----------------	-----------------	---	----------------

Kaynak: (<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tarama.jsp>, ProQest)

Alanda Yazılmış ve Yayınlanmış Makaleler

Tablo 8

Alanda Yazılmış Makaleler

No	Makale Adı	Yazarı	Yılı	Yayımlanan Vb.	Dergi	Sayfa No
ULUSAL KAYNAKLAR						
1	Demokratik Bir Okul Kültürü İçin Yeterlilikler Çerçevesi	Mehmet Şişman Hatice Güleş Ayşe Dönmez	2010 3/1	Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi		167-182
2	Dünya Bankası ve Eğitimde Yerelleşme Kamu Okullarında İşletmecilik	Nuray E. Keskin	2008	Küreselleşme ve Demokratikleşme Uluslararası Sempozyumu Bildiri Kitabı, Akdeniz Üniversitesi __Bf Yayını		617-624
3	Küreselleşme ve Eğitim: “Homo Economicus” Eğitim Anlayışının Dönüşümü	Ömer Faruk Cantekin	2015	Akademik Hassasiyetler		43-72
4	Eğitimde Yerelleşme ve Demokratikleşme Çabaları	Prof. Dr. Mehmet Şişman	Bahar 2003	KURAM ve UYGULAMADA Eğitim Yönetimi		Sayı:3 4 300-315

	Teorik Bir Çözümleme	Doç. Dr. Selahattin Turan			
5	Eğitimde Reform	Nuray E. Keskin	Kış 2004	Mülkiye	Sayı 245, S. 125- 148
6	Eğitim Yönetiminin Yerelleşmesi Sürecinde Bir Uygulama: Eğitim Bölgeleri Danışma Kurulları	Özden Ölmez Yılmaz Tonbul	Hazira n 2011,	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	Sayı 21, S 153 - 179
7	Eğitim Hizmetlerinin Yerelleşmesinin Muhtemel Etkileri: Türkiye’de Uygulanabilirliği	Hakkı Odabaş Mustafa Tekdere Eray Aktepe	Şubat 2016	Econworld 2016@Barcelona	
8	Eğitim Sistemine Yönelik Bir Reform Çalışması: Kamu Yönetimi Temel Kanunu Çerçevesinde Eğitim Yönetimi	Arş.Gör.Dr. Murat Kemal Karacan Öğr.Gör.Dr.Ca fer Aydın Öğr. Gör.Mehmet Tan	Nisan 2017	Mevzuat Dergisi	Sayı:1 12 S.
9	Türkiye ve Avrupa Birliği Ülkelerinin Eğitim Sistemlerinin Yönetim Yapısı	M. Cevat Yıldırım	Mayıs 2010	Kastamonu Eğitim Dergisi	Sayı:1 2 S567- 586

10	Eğitim Yönetiminde Yerelleşme Eğilimi	Türker Kurt	Mart 2006	Kastamonu Eğitim Dergisi	61-72
11	Eğitim Yönetiminde Yerelleşme Siyasaları	Murat Özdemir	Eylül 2008	Amme İdaresi Dergisi	Sayı:3 S.153- 168
12	Eğitimde Neoliberal Yerelleşme ve Eleştirisi	Yunus Emre Ömür	2017	Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	Sayı 1 S.10- 25
13	Neo-liberalizm ve eğitim politikası	Hüseyin Yolcu	2010	Bilim ve gelecek http://109.232.216.219/~bilimvegelecek/index.php/2010/01/01/neo-liberalizm-ve-egitim-politikasi/ 07/01/2018	Sayı:7 1
14	Eğitimde Reform	Nuray E. Keskin	2014	Mülkiye Dergisi, 28 (245), Retrieved from http://dergipark.gov.tr/mulkiye/issue/245/965	125- 148.
15	Eğitimin Yerinden Yönetimi	Ahmet Duman	Nisan 1998	Çağdaş Yerel Yönetimler	Sayı:2 S.83- 93
16	Eğitimde Yerelleşme Sorununa Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı ve Yerel Yönetim Yasa Tasarısının Getirdiği Çözümler Konusunda Yerel Yöneticilerin Görüşleri	Recep Türkoğlu	Güz 2004	İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	Sayı:5 50 S

17	Yerinden Yönetim Mi, Yoksa Yerelleşme Mi?	Doç. Dr. Ahmet Duman	16 (2014)	Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi	S. 467- 483
18	Millî Eğitim Bakanlığı Taşra Örgütü Yöneticilerinin Eğitimde Yerinden Yönetime İlişkin Tutumları	Doç. Dr. Hüseyin Kıran	2001	Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	Sayı:9
19	Eğitimin Yerelleşmesi ya da Özerkleşmesi	Ömer Peker	Eylül 1995	Amme İdaresi Dergisi	Sayı:3 S.31- 43
20	Küresel Sistem, Demokratikleşme- Yerelleşme Dinamikleri ve Yerel Demokrasi	Doç. Dr. Mustafa Ökmen	2005	Odak Yayını	S.21- 66
21	Küreselleşme Sürecinde Yerelleşme ve Yerel Demokrasi	Fatma Okur Ahmet Burhan Çakıcı	Ocak 2007	Akademik Bakış	Sayı: 11 S.1-9
22	Küreselleşme Sürecinde Avrupa'da Eğitim Yönetimi	Vehbi Çelik	1995	Eğitim Yönetimi	Yıl 1 Sayı:4
23	Küreselleşme- Yerelleşme ve Türkiye'de Yerel Demokrasinin Gelişmesi	Polat Tunçer	Aralık 2012	Türk İdare Dergisi	Sayı:4 75 S.131- 146
24	Merkeziyetçi Yönetim Yapısının Kamu Okulları	H. Hüseyin Taşar	Hazira n 2009	Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi	Sayı:2 S.109- 119

Üzerinde Bıraktı-I Olumsuz Etkiler					
25	Neo-Liberal Dönüşümün Yaşandığı Ülkelerde Yerelleşme ve Okul Özerkliği Uygulamaları	Yrd. Doç.Dr. Hüseyin Yolcu	2010	ZKÜ Sosyal Bilimler Dergisi	Sayı 12, S.253- 273
26	Neoliberal Küreselleşme ve Eğitim	Naciye Yıldız	2008	D.Ü.Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi	Sayı:1 1 s. 13-32
27	Neoliberal Eğitim Politikaları ve Eğitimde Fırsat Eşitliği Bağlamında Uluslararası Sınavların (Pisa, Tıms ve Pırls) Analizi	Nurhayat Çelebi Halim Güner Gülşah Taşçı Kaya3 Mithat Korumaz	Eylül 2014	Tarih Kültür ve Sanat Araştırmaları Dergisi	S. 33- 75
28	Okul Müdürlerinin Yerinden Yönetim Hakkındaki Görüşleri	Selahattin Turan Cemil Yücel Ebru Karataş Gökhan Demirhan	2010	Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi	(3/1), S.1-18
29	Okul Yöneticilerinin Eğitimle İlgili Kararlara Katılmada Karar Mercileri ve Yerinden Yönetim Anlayışına İlişkin Görüşleri	Süleyman Karataş Yeşim Eşberk Başyayla Ahu Taş Beyza Topçu	2017	Kuramsal Eğitimbilim Dergisi	10(1), S.73- 94

30	Türkiye’de Merkezileşme- Yerelleşme Tartışmaları ve Hizmet Sunumunda Ölçek Sorunu	Mustafa Kara	2016	Yönetim Bilimleri Dergisi	Sayı / N: 27 S.: 249- 276
31	Kamu Hizmetlerinin Sunumunda Devletin Değişen Rolü ve Merkezi Yönetim ile Yerel Yönetimler Arasında Yetki ve Görev Paylaşımı	Özcan Sezer Tarık Vural	2010	Maliye Dergisi	159 s.203- 219
32	Türk Eğitim Sisteminde Toplumsal Katılımı Sağlamak İçin Bir Model Önerisi: Yerel Eğitim Şûraları	İbrahim Hakan Karataş	2012	Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	1(2), 151- 166
33	Türk Eğitim Sisteminin Dönüşümünde Uluslararası Aktörler: IMF ve Dünya Bankası Örnekleri	Berna Şahin Özdemir Nurettin Beltekin	2012	YYÜ, Eğitim Fakültesi Dergisi	Sayı:1, S.33- 55
34	Türkiye Eğitim Sisteminde Değişim	İdris Şahin	Güz 2007	Eğitim Bilim Toplum Dergisi	Sayı:2 0 S.30- 54

35	Türkiye’de Eğitimde Yerelleşme ve Ailelerin Okul Yönetimine Katılımının Güçlendirilmesi: Değişen Ne?	Hüseyin Yolcu	Yaz 2011	Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri	S.1229-1251
36	Türkiye’de İl Özel İdarelerinin Eğitim Yatırım Harcamaları ve Halkın Eğitim Yatırımlarına Katkısının Çözümlemesi	Arslan Bayram	Nisan 2015	Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi	Sayı : 19 S.46-66
37	Yerelleşme Söylemi Ve Bölge Kalkınma Ajansları	Koray Karasu	2009/1 1	Memleket Siyaset yönetim	Sayı: 11, S. 1-43
38	Yerelleşme ve Yerel Demokrasi	Esra Siverekli	Haziran 2001	Türk İdare Dergisi	S.121-133
39	Yeni Yönetimin Ana Unsurları: Yerelleşme, Demokratikleşme ve İl Özel İdaresi	Songül Demirel	Aralık 2014	Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi	Sayı:2 S.173-187
40	Ulusal Kalkınma ve Eğitim İlişkisi	İrfan Erdoğan	Kış 2011	Liberal Düşünce	S34-39
41	Eğitim ve Ekonomi İlişkisi	Prof. Dr. Ersan ÖZ	Aralık 2014	Kamuda Sosyal Politika Dergisi	S.1-9
42	Eğitimin Ekonomik Kalkınmaya Etkisi	İsa Altınışık Hasan Sencer Peker	Aralık 2012	Sosyoteknik Sosyal ve Teknik Araştırmalar Dergisi	Sayı:4

43	Eğitimin Kalkınmaya Etkisi Üzerine Bir Değerlendirmesi	Prof. Dr. Salih Öztürk Selen Çorlu	Aralık 2016	Balkan Sosyal Bilimler Dergisi	S.681- 694
44	Eğitim ve Beşerî Sermayenin Kalkınma Üzerine Etkisi	Murat Çolak	2010/3	Kamu-İs	Sayı:3 S.10- 125
45	Türkiye’de Eğitim Yatırımları ve Ekonomik Büyüme İlişkisi	Doç. Dr. Muharrem Afşar	2009	Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi	Sayı:1 S.85- 98
46	Eğitimin Ekonomiye ve Kalkınmaya Etkisi	Özlem Çakmak	2008	D.Ü.Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi	Sayı:1 1 S.33- 41
47	Türkiye’de Eğitimin Kalkınma Üzerindeki Rolü ve Eğitim Yatırımlarının Geri Dönüş Oranı	Umut Taş Fusun Yenilmez	9(1)	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi	S.155- 186
48	Türkiye’de Eğitim Harcamaları ve Büyüme İlişkisi	Okyay Uçan Hilal Yeşilyurt	Nisan 2016	Niğde Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi	9(1), S179- 185
49	Türkiye’de Eğitim- Ekonomik Büyüme İlişkisi: 1923-2011 (Kantitatif Bir Yaklaşım)	Şadan Çalışkan & Mustafa Karabacak & Oytun Meçik	2013	Yönetim Bilimleri Dergisi	Sayı: 21, Ss. 29-48,
50	Demokrasi ve Eğitim	Dr. Esed Yağcı	Ocak 1988	Eğitim ve Bilim Dergisi	Sayı:1 07,

					S15- 22
51	Eğitimli Birey Demokratik Birey İlişkisi	Mehmet Yapıcı		http://www.universite- toplum.org/text.php3?i d=199 17/11/2017	
52	Demokratikleşme Açısından Merkezi Yönetim- Yerel Yönetim İlişkileri	Kemal Görmez	2000	Gazi Ün. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi	S.81- 88

YABANCI KAYNAKLAR

No	Makale Adı	Yazarı	Yılı	Yayımlanan Vb.	Dergi Sayfa No
1	The Evolution of Corporate Governance: power redistribution brings boards to life.	Anderson, D., Melanson, S., & Maly, J.	2007	Corporate Governance: An International Review,	15(5), 780- 797.
2	Education PLC: Understanding private sector participation in public sector education.	Ball, S. J.	2007	Oxon: Routledge.	
3	Decentralisation and accountability in infrastructure delivery in developing countries.	Bardhan, P. ve Mookherjee, D.	2006	The Economic Journal	116 (5 08), 101- 127.
4	Reflections in a critical eye: On the pitfalls of	Bonnet, G.	2002	Assessment in Education: Principles, Policy & Practice,	9(3), 387- 399.

	international assessment.				
5	The involvement of boards in strategy implementation.	Bordean, O., Borza, A., & Maier, V.	2011	Review of International Comparative Management,	12(5), 986- 992.
6	Boards of directors, market discipline and firm performance.	Bozec, R.	2005	Journal of Business Finance & Accounting,	32(9- 10), 1921- 1960.
7	Are OECD- prescribed “good corporate governance practices” really good in an emerging economy?	Chen, V., Li, J., & Shapiro, D.	2011	Asia Pacific Journal of Management,	28(1), 115- 138.
8	Centralization and decentralization in American education policy.	DeBoer, J.	2012	Peabody Journal of Education,	87(4), 510- 513.
9	Managerial influencing of boards of directors.	Drymiotēs, G.	2008	Journal of Management Accounting Research,	20(s1), 19-45.
10	Education for sustainable development. .	Engjellushe, E.	2013	European journal of sustainable development,	2(4), 227- 227.
11	The Decentralization of Education at Paranaguá	Falcão, M. S.	2015	Procedia-Social and Behavioral Sciences,	174, 3975- 3982.

	County Brazil (1985–2011).				
12	Federalismo y descentralización educativa en Argentina: Consecuencias (no queridas) de la descentralización del gasto en un país federal.	Falleti, T. G.	2001	El federalismo electoral argentino: Sobrerrepresentación, reforma política y gobierno dividido en Argentina,	101-129.
13	Ethics and the board of directors in Spain: the Olivencia code of good governance.	Fernández-Fernández, J. L.	1999	Journal of Business Ethics,	22(3), 233-247.
14	Directions in Development Decentralization of Education	Florestal, K., & Cooper, R.	1997	WORLDBANK: http://siteresources.worldbank.org/EDUCATION/Resources/278200-1099079877269/547664-1099080000281/Decent_ed_legal_issues_EN97.pdf	
15	The analysis of company documentation. Qualitative methods in organizational research: a practical guide.	Forster, N.	1994	London: Sage	147-66

16	Board of directors and ethics codes in different corporate governance systems.	García-Sánchez, I. M., Rodríguez-Domínguez, L., & Frías-Aceituno, J. V.	2015	Journal of Business Ethics,	131(3), 681-698.
17	Towards an education decentralization strategy for Turkey: Guideposts from international experience.	Gershberg, A. I.	2005	Washington: World Bank.	
18	The managerial school.	Gewirtz, S.	2002	London: Routledge.	
19	Community empowerment? School autonomy, school boards and depoliticising governance.	Gobby, B., & Niesche, R.	2019	The Australian Educational Researcher,	46(3), 565-582.
20	Gulbenkian Komisyonu Sosyal Bilimleri Açın Sosyal Bilimlerin Yeniden Yapılanması Üzerine Rapor.	Gulbenkian Komisyonu.	2014	İstanbul: Metis Yayınları.	
21	Değişim Mühendisliği Devrimi, Ne Yapmalı, Ne Yapmamalı	Hammer, M., & Stanton, S. A.	1998	Çev. (S. Gül, Çev.) İstanbul: Sabah Kitapları.	
22	Educational Decentralization:	Hanson, M. E.	1997	https://www.researchgate.net/publication/44832286_Educational_D	

	Issues and Challenges.			Decentralization_Issues_and_Challenges	
23	Decentralization: Panacea or red herring.	Hurst, P.	1985	John Lauglo & Martin McLean, The control of education. University of London Institute of Education.	
24	Education decentralization, school resources, and student outcomes in Korea.	Jeong, D. W., Lee, H. J., ve Cho, S. K.	2017	International Journal of Educational Development,	53, 12-27.
25	Financial decentralization and geographical stratification of access to higher education in China: the case of Shanghai.	Li, T.	2017	Chinese Sociological Review, 49(3),	212-238.
26	Education for sustainable development toolkit. Knoxville: Energy, Environment and Resources Center:	McKeown, R., Hopkins, C. A., Rizi, R., & Chrystalbridge, , M.	2002	University of Tennessee.	
27	Qualitative data analysis: An expanded sourcebook.	Miles, M. B., ve Huberman, A. M.	1994	sage.	
28	A review of characteristics and experiences of decentralization of education.	Mwinjuma, J. S., Hamzah, A., ve Basri, R.	2015	International Journal of Education and Literacy Studies,	3 (1), 34-41.

29	An essay on fiscal federalism.	Oates, W.	1999	J. Econ. Lit.,	37 (3),11 20- 1149.
30	Toward a second-generation theory of fiscal federalism.	Oates, W.	2005	Int. Tax Public Finance ,	12 (4), 349– 373.
31	The OECD principles of corporate governance.	OECD.	2004	Contaduría y Administración,	(216).
32	Education Policy Outlook 2018: Putting Student Learning at the Centre.	OECD.	2018	Paris: OECD Publishing. doi:http://dx.doi.org/10.1787/9789264301528-en	
33	The Impact of the Educational Management on the Educational Process Quality in the Context of School Education Decentralization.	Panagoret, D. M., Panagoret, A. A., & Coporan, C.	2014	Valahian Journal of Economic Studies,	5(2).
34	Rethinking decentralization in education in terms of administrative problems.	Papadopoulou, V., ve Yirci, R.	2013	Educational Process: International Journal,	2(1),1.
35	Diversity in board of directors: Review of diversity as a factor to enhance board performance..	Pechersky, A.	2016	Studia Commercialia Bratislavensia,	9(33), 88-101

36	Decentralization.	Pollitt, C.	2005	In The Oxford handbook of public management.	
37	Fiscal decentralization and delivery of public services: evidence from education sector in Pakistan.	Rauf, A., Khan, A. A., Ali, S., Qureshi, G. Y., Ahmad, D., ve Anwar, N.	2017	Studies in Business and Economics, 12(1), 174-184.	
38	Powers of freedom: Reframing political thought..	Rose, N.	1999	Cambridge: Cambridge University Press	
39	The effect of decentralization on educational outcomes: real autonomy matters..	Salinas, P.	2014	Documents de Treball de l'IEB,	2014/2 5
40	Centralisation versus Decentralisation in Education.	Shah, J. I.	2010	Dialogue,	(1819-6462), 5(3).
41	The five dimensions of sustainability	Seghezzeo, L.	2009	Environmental politics,	18(4), 539-556.
43	The minds of the board of directors: the effects of formal position and informal networks among board members on influence and decision making.	Stevenson, W. B., & Radin, R. F.	2015	Journal of Management & Governance,	19(2), 421-460.

44	State-Phobia, Civil Society, and a Certain Vitalism.	Villadsen, K., & Dean, M.	2012	Constellations: an international journal of critical and democratic theory, ,	19(3), 401-420.
45	Decentralization and primary education service delivery: an assessment of two woredas in the Oromo nationality zone..	Venkataraman, M., ve Keno, E.	2015	Amhara National Regional State, Ethiopia. African and Asian Studies,	14(3), 165-188
46	Our Common Future: report of the World commision on environment and development.	WCED.	1987	Oxford: Oxford University Press. https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/5987our-common-future.pdf	
47	Decentralization of Education in Indonesia—A Study on Education Development Gaps in the Provincial Areas.	Winardi, W.	2017	International Education Studies,	10. 79. 10.5539. doi:10.5539 / ies.v10n7p79
48	Education decentralization in Latin America: The effects on the quality of schooling.	Winkler, D. R., & Gershberg, A. I.	2000	The World Bank, Washington DC.	
49	Overview of decentralization worldwide: a stepping stone to improved	Work, R.	2002	Philippine Journal of Public Administration,	Vol. XLVI, Nos. 1- 4.

	governance and human development.				
50	Management education for sustainability: A web-based content analysis.	Wu, Y. C., Huang, S., Kuo, L., & Wu, W. H.	2010	Academy of Management Learning & Education,	9(3), 520-531.
51	Decentralisation and Privatisation in Education: The Role of The State.	Zajda, J.	2006	https://limchheng.files.wordpress.com/2008/11/decentralisation-and-privatisation-in-education1.pdf	

Kaynak: (TÜBİTAK Ulakbim, Dergipark, Google Akademik, Web Of Science, Scopus ve Ebscho)

Alanda Yazılmış Kitap: Esergül Balcı BUCAK (2000)

“Eğitimde yerelleşme konusunda yaptığı araştırmada, MEB merkez ve taşra teşkilatı yöneticilerinin yetki devrine ilişkin görüşlerini değerlendirmiştir. Bucak, araştırma sonucunda, milli eğitim sisteminin amaç ve politikalarını saptama, eğitim öğretim programlarında genel ilkeleri saptama ve içeriği belirleme konularında merkez teşkilatının yetkili olması; seçmeli derslerin belirlenmesi ve mesleki programları yerel ihtiyaçlara uyarlama konularında taşra teşkilatının yetkili olması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.” (Geçit, 2008, s.35).

Yapılan bilimsel çalışmaların (makale ve tezlerin) ortak teması eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesinin getireceği olumlu ve olumsuz sonuçların ortaya konmasıdır. Sonuçların olumlu yönde olmasının Türk Milli Eğitim Sisteminin içinde bulunduğu sorunları eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesinden geçtiği yönündedir.

BÖLÜM III

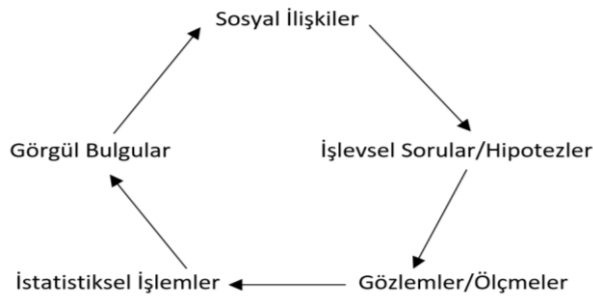
Yöntem

Bu bölümde araştırma modeli, evren ve örneklem, veri toplama teknikleri, veri toplama araçları, verilerin çözümlenmesi, araştırma planı ve süreci yer almaktadır.

Araştırmanın Modeli

Şekil 3

Araştırma Döngüsü

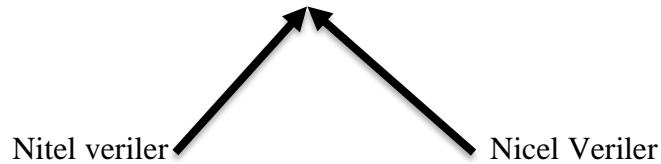
Kaynak: (Büyüköztük, 2014, s. 1)

Bu çalışma yukarıdaki araştırma döngüsüne dayalı olarak karma yöntem ile yapılmıştır. Hem nitel hem de nicel veriler toplanarak verilerin analizi bütünleştirilmiştir. Nitel araştırmanın kaynağını yerelleşme, eğitim yönetimi, eğitimde yerelleşme, eğitim ekonomisi ve eğitimin sosyal boyutları oluşturmaktadır. Olgular ve olaylar arası ilişkiye dayalı hipotez ve kuram üretme amacıyla desenlenmiştir. Belgelere, dokümanlara dayalı araştırmalardır (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz, & Demirel, 2014). Ayrıca yerel yöneticiler ile eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesi ile ilgili yarı yapılandırılmış görüşme tekniği de kullanılmıştır. Veri analizi için içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizi kuramsal anlamda belirgin olmayan temalar ve eğer varsa alt temaların oluşturularak analiz edilmesi şeklinde uygulanmaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2013). Görüşme sonuçları ile literatür birlikte analiz edilerek yeni bilgilere ulaşılmaya çalışılmıştır. İçerikleri birbirine yakın olan verileri tematik başlıklar altında, kavramları gruplayarak bir bütünlük oluşturup anlaşılması kolay bir formda yorumlamak amaçlanmaktadır (Creswell, 2012). Yazılı kaynaklardan elde edilen verilerin işlenmesinde; kodlama, tema oluşturma, kod ve temaların gruplanması, Frekansların hesaplanması ve elde edilen bulgu ve tanımların yorumlanması içerik analizinin izlenecek yoludur (Denzin & Lincoln, 2005). Nicel boyutunda da Eğitim Yönetim

Sisteminin Yerelleşmesi Ölçeğinin geliştirilmesi ve öğretmen ve eğitim yöneticilerinin yerel eğitim modeli geliştirmeye yönelik bir anket çalışması vardır. Ölçek için uzman görüşleri ile kapsam geçerliliği yapılmış, Adana İli Seyhan ilçesindeki öğretmen ve yöneticilere uygulanan aday ölçek formuyla elde edilen iki aşamalı veriler toplanmıştır. Bu verilere kapsam geçerliliği için açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri uygulanarak ölçek geliştirme işlem süreci tamamlanmıştır. Ölçek geliştirme için tarama modeli uygulanmıştır. Ölçek geliştirme için kullanılan tarama modeli tanımlanan evrenden bir model alınarak bu modelden elde edilen verileri genelleme yaparak yeniden tanımlamayı içermektedir (Karasar, 2014). Yerel eğitim yönetim sistemi modeli geliştirme çalışmaları için ölçek için belirlenen evren ve örneklemden faydalanılarak öğretmen ve eğitim yöneticilerin görüşlerine başvurmak için hazırlanıp uygulanan anketin betimsel analiz yapılan verilerinden faydalanılmıştır. Betimsel içerik analiziyle yapılan nicel ve nitel çalışmalar analiz edilerek alandaki genel yönelim belirlenmiştir (Çalık & Sözbilir, 2014).

Şekil 4

Nitel ve nicel veri birleşimi Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşme

Ölçek Geliştirme. Bu çalışma iki aşamadan oluşmaktadır. İlk aşama eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesi konusunda açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizlerini içeren ölçek geliştirmeyi, ikinci aşama ise belirlenen bağımsız değişkenlere göre konuyla ilgili görüşlerin karşılaştırılmasını içeren nicel araştırmayı temel almaktadır.

Araştırmanın ilk aşaması, ölçek geliştirmeyi temel almaktadır. Büyüköztürk (2005), ölçek geliştirme sürecinin dört aşamadan oluştuğunu, bunların “problemin tanımlanması”, “madde yazma”, “uzman görüşü alma” ve “ön uygulama yapma” olduğunu belirtmektedir (Büyüköztürk Ş. , 2005, s. 1). Bu çalışmada geliştirilen Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleştirilmesi Ölçeği de 4 aşamalı bir sistem çerçevesinde oluşturulmuştur. 1. aşamada araştırma konusuna uygun nitel veriler toplanmış, problem tanımlanmış ve sınıflandırılmıştır. 2. aşamada taslak ölçek için soru maddeleri yazılmış ve bir soru formu oluşturulmuştur. 3. aşamada uzman

görüşleri alınarak taslak ölçek formunun kapsam geçerliliği sağlanmıştır. 4. aşamada ise, elde edilen taslak ölçek formunun 1. ve 2. deneme uygulamaları yapılmış ve toplanan veriler çerçevesinde açımlayıcı faktör analizi ile doğrulayıcı faktör analizi yapılarak formun yapı geçerliliği sağlanmıştır. Açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri uygulandıktan sonra ölçek geliştirme işlem süreci tamamlanmıştır. Araştırmanın diğer boyutunda, seçilen bağımsız değişkenler temelinde araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin görüş farklılıkları olup olmadığını belirlemek için t-testi ve ANOVA analizleri yapılmıştır. Araştırmanın ikinci boyutu için tarama modeli seçilmiş ve araştırmada tanımlanan evrenden bir örneklem alınarak bu örnekteki verileri betimlemek amaçlanmıştır (Karasar, 2014).

Yerelleşmenin Olumlu ve Olumsuz Yönleri. 1995-2018 yılları arasında ulusal ve uluslararası alanda yazılmış lisansüstü tez ve makalelerde eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesinin olumlu ve olumsuz yönlerinin derlenmesini ve yeniden yazılmasını amaçlayan, nitel araştırma yaklaşımının temel alındığı tarama modelinin kullanıldığı araştırmada içerik analizi tekniği kullanılmıştır. İçerikleri birbirine yakın olan verileri tematik başlıklar altında, kavramları gruplayarak bir bütünlük oluşturup anlaşılması kolay bir formda yorumlamak amaçlanmıştır (Creswell, 2012). Yazılı kaynaklardan elde edilen verilerin işlenmesinde; kodlama, tema oluşturma, kod ve temaların gruplanması, frekansların hesaplanması ve elde edilen bulgu ve tanımların yorumlanması içerik analizinin izlenecek yoludur (Denzin ve Lincoln, 2005). Betimsel ve içerik analizi yöntemleriyle yapılan nicel ve nitel çalışmalar ayrıntılı olarak analiz edilmiş ve alandaki genel yönelim belirlenmiştir (Çalık ve Sözbilir, 2014). Bu araştırmada veriler Yıldırım ve Şimşek'in (2013) belirttiği gibi dörtevrede analiz edilmiştir. Bu evreler; toplanan verilerin kavramsal olarak kodlanması, verilerle ilişkili temaların bulunması, bulunan kavramsal kod ve temaların düzenlenmesi ve bulguların tanımlanıp yorumlanmasıdır. Kodlamalar verilerden çıkarılan kavramlara göre yapılmıştır.

Yerel Eğitim Yönetimi Modeli. Hakikat belli bir zaman diliminde faydalı olandır (Creswell, 2017, p. 11). Bu çalışma pragmatik felsefe anlayışına sahiptir. Bu çalışmada karma araştırma yöntemi kullanılmıştır. Yıldırım & Şimşek (2013) bunu nitel ve nicel verilerden oluşan yöntem olarak belirtmekte ve seçilme gerekçesini de olay ve olguların karmaşık olmasına dayandırmaktadır. Olay ve olgular basit ve tek boyutlu olmadığından, farklı yöntemlerle toplanan verilerin birbirini teyit amacıyla

kullanılması ve sonuçların inandırıcılığının güçlü olması bu çalışmada karma yöntem kullanılmasına gerekçe olmuştur (Yıldırım & Şimşek, 2013). Araştırma deseni olarak keşfedici ardışık desen kullanılmıştır (Creswell, 2019, s. 6). Bu desenin amacı nitel ve nicel verileri toplamak, analiz etmek, çeşitlendirmek, sonuçları kıyaslamak ve iki veri grubundan elde edilen sonuçları birleştirmek ya da bir veri setini diğeri ile teyit etmektir (Yıldırım & Şimşek, 2013; Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz, & Demirel, 2014; Creswell, 2019, s. 6). Araştırmada genel tarama modeli kullanılmıştır (Karasar, 2014, s. 77,78). Tarama türü araştırma için doküman inceleme ve anket kullanılmıştır. Anket soruları kapalı uçlu, tek ve çok seçeneğin işaretlenebildiği sınıflamalı sorulardan oluşmaktadır (Büyüköztürk, 2005). Çoklu yanıt kullanılabilirdiği için “N” sayısı örneklem hacmini geçmektedir.

Evren ve Örneklem

Ölçek Geliştirme. Adana ili Seyhan ilçesi Türkiye'nin birçok yerinden göç alan metropol bir şehirdir. Öğretmen ve yöneticiler de bu kozmopolit yapının içinde farklı siyasi görüşlerine uygun sendikalarda üye olarak mesleki yaşamlarını sürdürmektedirler. En çok üyesi bulunan 4 büyük sendikaya üye (7599) öğretmen ve yöneticiler bu çalışmada örneklem alınarak temsil edilmişlerdir. Ölçek uygulamalarının, tüm sendikalara üye öğretmen ve yöneticilerin büyük bir çoğunluğunu kapsadığı (%86,2), bundan dolayı ölçeğin Türkiye'de genellenebilirliği açısından uygun olarak kabul edilebileceği düşünülmektedir.

Araştırma evreni, 2016-2017 eğitim öğretim yılında Adana ili Seyhan ilçesindeki tüm örgün ve yaygın eğitim kurumlarında çalışan öğretmen ve yöneticileri kapsamaktadır. Okullar ve kurumlardan iki aşamalı bir şekilde uygulanmak üzere izin alınmıştır. İki aşamada gerçekleştirme, aynı ana kütleden tesadüfi olarak seçilen farklı iki örneklem grubundan elde edilen verilerin benzer sonuçlar verip vermediğinin ve bilgi güvenilirliğinin test edilmesi içindir (İslamoğlu, 2011, s. 133). Araştırma kapsamına alınan okullar alfabetik sıraya dizilip öğretmen ve yönetici sayılarına göre ortadan 2'ye bölünerek 2 grup oluşturulmuştur. Bir ölçek için elde edilecek verilerde, açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi göz önüne alındığında, her soru için 10 kat büyüklüğünde bir örneklem gereklidir (Çelik & Yılmaz, 2016, s. 41). Ölçek için 38 soru maddesi öngörülmüştür. Genel bir kural olarak, alınacak örneklem büyüklüğünün soru maddesi sayısının en az 5 katı, hatta 10 katı civarında olmasıdır (Karagöz, 2016). Ölçek için öngörülen örneklem sayısı

38*10=380 yönetici ve öğretmen olarak belirlenmiştir. Taslak ölçek formu belirlenen 1. ve 2. grup okullara uygulanmıştır. Taslak ölçek formunun uygulanmasına 1.uygulamada 300 öğretmen 121 yönetici olmak üzere toplam 421, 2. uygulamada ise 399 öğretmen ve 79 yönetici olmak üzere 478 kişi katılmıştır (Doğrulayıcı faktör analizi için). Ölçek soruları için 1. grup eğitim kurumlarındaki 397 öğretmen ve yönetici üzerinde test tekrar test uygulanmıştır. 1. ve 2. gruptaki öğretmen ve yöneticiler birbirinden farklıdır. Açımlayıcı faktör analizi 1. grup, doğrulayıcı faktör analizi 2. grup öğretmen ve yöneticilere uygulanmıştır.

Tablo 9

Seyhan İlçesi 2016-2017 Öğretim Yılı Örgün ve Yaygın Eğitim Kurumları Sayısı

S.NO	Yaygın ve Örgün Eğitim Kurumları	1.Grup	2.Grup	Toplam Sayı
1	Anaokulu	6	7	13
2	İlkokul	45	44	89
3	Ortaokul	36	36	72
4	Ortaöğretim kurumu	22	25	47
5	Diğer Eğitim Kurumları	6	5	11
	TOPLAM	115	117	232

Nicel araştırma için; 2016-2017 eğitim öğretim yılında Adana İli Seyhan İlçesindeki tüm örgün ve yaygın eğitim kurumlarında çalışan öğretmen ve yöneticilerdir (Tablo 9). Bir ölçek için kayıp veriler açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi göz önüne alındığında her soru için 10 kat büyüklüğünde bir örnekleme ihtiyaç duyulmaktadır (Çelik & Yılmaz, 2016, s. 41). Ölçek için 38 değişken öngörülmüştür. Genel bir kural olarak, alınacak örneklem büyüklüğünün değişken sayısının en az 5 katı, hatta 10 katı civarında olmasıdır (Karagöz, 2016). Ölçek için öngörülen örneklem sayısı 38*10=380 yönetici ve öğretmendir. Bu nedenle örneklem için her kategorideki okullar alfabetik sıraya dizildi ve her kategorideki okullar öğretmen ve yönetici sayılarına göre ortadan 2'ye bölünerek 2 grup oluşturularak iki aşamalı bir ölçek uygulaması için 380 + 380 = 760 öğretmen yönetici olarak belirlenmiştir. Ölçek uygulamasına 1.aşamada 300 öğretmen 121 yönetici olmak üzere toplam 421, 2.aşamada 399 öğretmen ve 79 yönetici olmak üzere 478 kişi katılmıştır (genel toplam:899 kişi). Yine model için uygulanan anketin aynı evren seçilirken, Yerel eğitim yönetim sistemini modeli için yapılan anket için

bilimsel çalışmalarda kullanılan formüller kullanılarak aşağıda belirtilen hesaplama tablosu geliştirilmiş ve %95 güven seviyesi için hesaplanmış ve örneklem büyüklüğü 369 olarak belirlenmiştir (Tablo 10).

Tablo 10

Ölçek İçin Güven Seviyesi ve Kabul Edilebilir Hatay'a Göre Önceden Örneklem Büyüklüğü Hesaplama Tablosu

Kabul Edilebilir Hata (+/-)		5%			
Evren Büyüklüğü =		8.814			
Güven Seviyesi	90%	95%	98%	99%	
Önerilen Örneklem Büyüklüğü	263	369	511	618	

Anket Örneklem Hesaplama. Anketler için aşağıdaki örneklem hesaplama formülü kullanılmıştır.

Örneklem Sayısı;

n: Örneklem alınacak birey sayısı

p: İncelenen olayın gerçekleşme olasılığı

q: incelenen olayın gerçekleşmeme olasılığı

t: belirli bir anlamlılık düzeyinde, t tablosuna göre bulunan teorik değer

d: olayın gerçekleşme sıklığına göre kabul edilen örnekleme hatası.

Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşmesi Algı Anketi İçin Örneklem

Hesaplama. $n = \frac{z_{\alpha}^2 p * q}{d^2}$ $n = \frac{(1,96)^2 * (0,05) * (0,05)}{(0,05)^2} = 384$ kişi olarak belirlenmiştir.

Öğretmen ve yöneticilerin eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesi algılarının ölçülmesi için yapılan birinci uygulamaya 421, ikinci uygulamaya 478 öğretmen ve yönetici katılmıştır. Uygulamalara belirlenen örneklemin üzerinde bir katılım sağlanmıştır. Model için yapılan ankete 421 öğretmen ve yönetici katılmıştır.

Tablo 11

Seyhan İlçesi 2016-2017 Öğretim Yılı Yönetici ve Öğretmen Sayıları

S.NO	Unvanı	Sayı
1	Yönetici	696
2	Öğretmen	8.118
TOPLAM		8.814

Tablo 12

Seyhan İlçesi 2016-2017 Öğretim Yılı Örgün ve Yaygın Eğitim Kurumları Sayısı

S.NO	Yaygın ve Örgün Eğitim Kurumları	1.Grup	2.Grup	Toplam Sayı
1	Anaokulu	6	7	13
2	İlkokul	45	44	89
3	Ortaokul	36	36	72
4	Ortaöğretim kurumu	22	25	47
5	Diğer Kurumlar	6	5	11
	TOPLAM	115	117	232

Tablo 13

Ölçek 1. Uygulama Öğretmen ve Yöneticilerin özelliklerine göre dağılımı

	Sayı (n)	Yüzde (%)
Cinsiyet		
Kadın	194	46,1
Erkek	227	53,9
Medeni Durum		
Evli	315	74,8
Bekâr	106	25,2
Yaş Grubu		
20-25	26	5,7
26-30	56	13,3
31-35	117	27,8
36-40	104	24,7
41 ve üstü	120	28,5
Mesleki Kıdem		
1-5	66	15,7
6-10	98	23,3
11-15	94	22,3
15-20	108	25,7
21 ve üstü	55	13,1
Öğrenim Durumu		
Ön Lisans	3	0,7
Lisans	347	83,4

Yüksek Lisans ve Üzeri	71	16,9
Ankete Katılım Unvanı		
Yönetici	121	28,7
Öğretmen	300	71,3
Çalıştığı Kurum		
Anaokulu	54	12,8
İlkokul	109	25,9
Ortaokul	157	37,3
Lise	90	21,4
İl/ilçe MEM veya diğer	11	2,6
Genel Toplam	421	100,00

Cinsiyet: Ölçek çalışmasına 194 kadın ve 227 erkek toplamda 421 kişi katılmıştır. Kadınların katılımı%46,1, erkeklerin %53,9 düzeyinde olmuştur.

Medeni Durum: Katılımcıların 315'evli, 106'sı Bekârdır. Toplamda 421 katılımcının %74,8'i evli, %25,2'si bekârdır.

Yaş: 20-25 yaş grubundan 24, 26-30 yaş grubundan 56, 31-35 yaş grubundan 104, 36-40 yaş grubundan 104 ve 41 ve üzeri yaş grubundan 120 olmak üzere toplam 421 kişi katılmıştır. En düşük katılım %5,7 ile 20-25 yaş grubundan ve en yüksek katılım %28,5 ile 41 yaş ve üzeri grubundandır. Üst yaş gruplarının (%53,2) genç yaş gruplarına (%46,7) göre ölçek çalışmasına daha çok ilgi gösterdiği söylenebilir.

Kıdem: 1-5 kıdem yılı grubundan 66, 6-10 kıdem yılı grubundan 98, 11-15 kıdem yılı grubundan 94 ve 21 ve üzeri kıdem yılı grubundan 55 olmak üzere toplam 421 kişi katılmıştır. En düşük katılım %5,7 ile 21 ve üstü kıdem yılı ve en yüksek katılım %25,7 15-20 kıdem yılı gruplarındandır. Alt kıdem yılındaki gruplar (%61,3) üst kıdem yılındaki gruplara (%39,7) göre ankete daha çok ilgi gösterdiği söylenebilir.

Öğrenim durumu: Çalışmakta olan öğretmen ve yöneticilerin çoğunluğu lisans mezunu olduklarından burada ağırlıklı olarak 347 kişi ile lisan grubu öne çıkmaktadır. Ön lisans grubundan 3, yüksek lisans ve üstü grubundan 71 kişi katılmıştır.

Anket katılım unvanı: Katılımcıların %71,3'ü(300) öğretmen, %28,7'si(121) yöneticidir. Evrendeki öğretmen sayılarına bakıldığında bu yoğunluğun olması normal karşılanabilir.

Çalışılan kurum: Öğretmen ve yönetici dağılımlarına göre katılım göstermişlerdir. İlde en çok öğretmen ve yönetici sırasıyla ortaokul, ilkokul ve lise

seviyesindedir. Anasınıflarından 54, İlkokuldan 109, ortaokuldan 157, liseden 90 ve İl/İlçe MEM veya Diğerlerinden 11 kişi olması bu durumdan kaynaklanmaktadır. Oransal göstergeler ile mevcut durum arasında bir paralellikten söz edilebilir.

Tablo 14

Ölçek 2. Uygulama Öğretmen ve Yöneticilerin özelliklerine göre dağılımı

	Sayı (n)	Yüzde (%)
Cinsiyet		
Kadın	247	51,7
Erkek	231	48,3
Medeni Durum		
Evli	379	79,3
Bekâr	99	20,7
Yaş Grubu		
20-25	14	2,9
26-30	71	14,9
31-35	111	23,2
36-40	99	20,7
41 ve üstü	183	38,3
Mesleki Kıdem		
1-5	74	15,5
6-10	97	20,3
11-15	98	20,5
15-20	124	25,9
21 ve üstü	85	17,8
Öğrenim Durumu		
Ön Lisans	9	1,9
Lisans	404	86,4
Yüksek Lisans ve Üzeri	65	13,6
Ankete Katılım Unvanı		
Yönetici	79	16,5
Öğretmen	399	83,5
Çalıştığı Kurum		
Anaokulu	21	4,4
İlkokul	144	30,1
Ortaokul	148	31,0

Lise	161	33,7
İl/İlçe MEM veya diğer	4	0,8
Genel Toplam	478	100,00

Cinsiyet: Çalışmaya 247 kadın ve 231 erkek toplamda 478 kişi katılmıştır. Kadınların katılımı %51,7, erkeklerin %48,3 düzeyinde olmuştur.

Medeni Durum: Katılımcıların 379'evli, 90'u Bekârdır. Toplamda 478 katılımcının %79,3'ü evli, %20,7'si bekârdır.

Yaş: 20-25 yaş grubundan 14, 26-30 yaş grubundan 71, 31-35 yaş grubundan 111, 36-40 yaş grubundan 99 ve 41 ve üzeri yaş grubundan 183 olmak üzere toplam 478 kişi katılmıştır. En düşük katılım %14 ile 20-25 yaş grubundan ve en yüksek katılım %38,3 ile 41 yaş ve üzeri grubundandır. Üst yaş gruplarının (%59) genç yaş gruplarına (%41) göre ölçek çalışmasına daha çok ilgi gösterdiği söylenebilir.

Kıdem: 1-5 kıdem yılı grubundan 74, 6-10 kıdem yılı grubundan 97, 11-15 kıdem yılı grubundan 98 ve 21, 11-15 kıdem yılı grubundan 124 ve 21 ve üzeri kıdem yılı grubundan 85 olmak üzere toplam 478 kişi katılmıştır. En düşük katılım %15,5 ile 1-5 kıdem yılı ve en yüksek katılım %25,9 15-20 kıdem yılı gruplarındandır. Alt kıdem yılındaki gruplar (%56,3) üst kıdem yılındaki gruplara (%43,7) göre ankete daha çok ilgi gösterdiği söylenebilir.

Öğrenim Durumu: Çalışmakta olan öğretmen ve yöneticilerin çoğunluğu lisans mezunu olduklarından burada ağırlıklı olarak 404 kişi ile lisan grubu öne çıkmaktadır. Ön lisans grubundan 9, yüksek lisans ve üstü grubundan 65 kişi katılmıştır.

Katılım Unvanı: Katılımcıların %83,5'i (399) öğretmen, %16,5'i (79) yöneticidir. Evrendeki öğretmen sayılarına bakıldığında bu yoğunluğun olması normal karşılanabilir.

Çalıştığı Kurum: Öğretmen ve yönetici dağılımlarına göre katılım sağlandığı görülmüştür. İlde en çok öğretmen ve yönetici sırasıyla ortaokul, ilkokul ve lise seviyesindedir. Anasınıflarından 21, İlkokuldan 144, ortaokuldan 148, liseden 160 ve İl/İlçe MEM veya Diğerlerinden 4 kişi olması bu durumdan kaynaklanmaktadır. Oransal göstergeler ile mevcut durum arasında bir paralellikten söz edilebilir.

Yerelleşmenin Olumlu ve Olumsuz Yönleri. Bu araştırmanın evreni 1995-2018 yılları arasında Türkiye'de YÖK (Yüksek Öğretim Kurulu) Ulusal Tez Merkezinden 21 tez, Google Akademik arama motoru, TÜBİTAK (Türkiye Bilimsel

ve Teknolojik Araştırma Kurumu) Ulakbim, DergiPark veri tabanlarından elde edilen 52 ulusal makale ve 1995-2018 yılları arasında uluslararası alanda eğitimde yerelleşme ile ilgili yazılmış Web of Science, Scopus ve Ebscho indekslerinde taranan 51 makale ve ProQuest veri tabanından erişilebilen 4 tezdən oluşmaktadır. Araştırmanın örneklemini, eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesinin olumlu ve olumsuz yönlerinin ele alındığı 18 tez ve 26 makale oluşturmaktadır. Tezlerin sekiz tanesi uluslararası 11 tanesi ulusaldır. Yine makalelerin dokuz tanesi ulusal ve 17 tanesi uluslararasıdır. Örneklem büyüklüğünün yüksek olması genelleme sorununu çözmektedir (Yıldırım & Şimşek, 2013). Analiz ulusal makale ve tezler üzerinde yapılmıştır.

Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşmesi İle İlgili İçinde Olumlu ve Olumsuz Bulguların Başlık Halinde Geçtiği ulusal Tez ve Makalelerin Tür, Örneklem, Yer, Yıl, Yöntem Ve Kişisel Bilgilere Göre Dağılımı.

Tablo 15

Tezlerin Türlerine Göre Dağılımı

Tür	f
Yüksek Lisans	10
Doktora	1

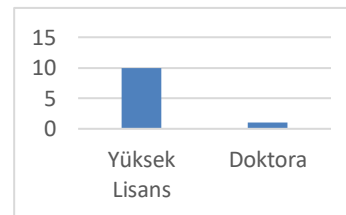
Tablo 16

Tezlerin Yıllara Göre Dağılımı

Yıllar	f	%
1995	1	9,1
2005	1	9,1
2008	1	9,1
2010	1	9,1
2011	1	9,1
2012	1	9,1
2013	3	27,3
2014	2	18,1

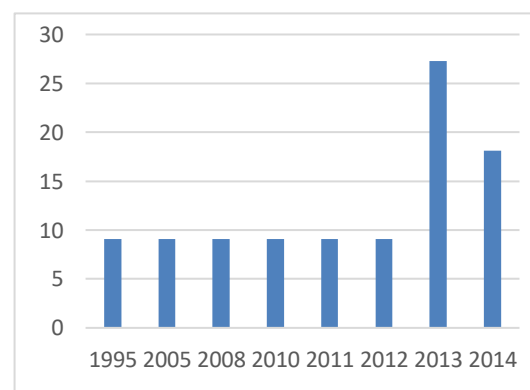
Şekil 5

Tezlerin Türlerine Göre Dağılımı

Şekil 6

Tezlerin Yıllara Göre Dağılımı

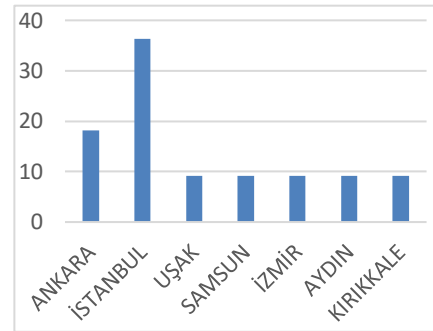
Tablo 17

Tezlerin Yayınlanma Yerine Göre Dağılımı

Yayın Yeri	Frekans (f)	Yüzde (%)
Ankara	2	18,2
İstanbul	4	36,3
Uşak	1	9,1
Samsun	1	9,1
İzmir	1	9,1
Aydın	1	9,1
Kırıkkale	1	9,1

Şekil 7

Tezlerin Yayınlanma Yerine Göre Dağılımı

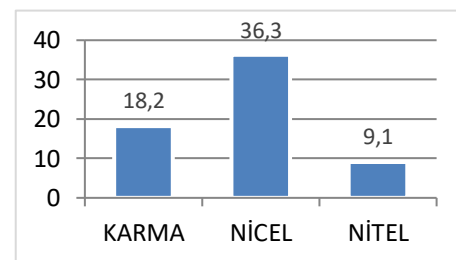
Tablo 18

Tezlerin Yöntemlere Göre Dağılımı

Yöntem	(f)	(%)
Karma	1	18,2
Nicel	5	36,3
Nitel	5	9,1

Şekil 8

Tezlerin Yöntemlere Göre Dağılımı

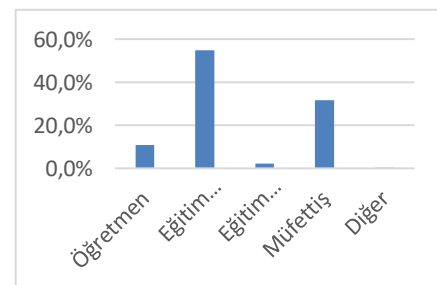
Tablo 19

Nicel İçerikli Tezlerin Örneklem Gruplarına Göre Dağılımı

Örneklem Grubu	f	%
Öğretmen	150	10,8
Eğitim Yöneticileri	762	54,9
Eğitim Sendikası Yönt.	32	2,3
Müfettiş	439	31,7
Diğer	4	0,3
TOPLAM	1387	100

Şekil 9

Nicel İçerikli Tezlerin Örnekleme Göre Dağılımı

Tablo 20

Araştırma Deseni Göre Dağılımı Araştırma Deseni

	f	%
Betimsel araştırma	8	72,8
Durum Çalışması	3	27,2

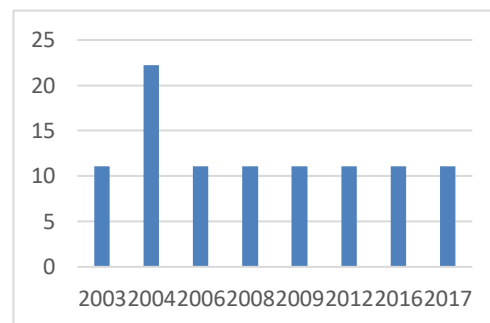
İçerik analizi yapılan makalelerin 9 tanesinde eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesi ile ilgili olumlu ve olumsuz yönler bir başlık altında verilmiştir. 2004 yılı en fazla makale (2) yazılan yıl olmuştur. Makalelerin 2 tanesi Ankara ilinde yazılmıştır. Makalelerde genellikle nitel çalışmalar kullanılmıştır (8), karma çalışmalar (1) ikinci sırada yer almaktadır. Karma çalışmalar daha çok yerel yöneticiler ve eğitim yöneticileri ile derinlemesine görüşmeler yapılmıştır (8 kişi). Makalelerin 7'si betimsel 2'si durumsal araştırmadan oluşmaktadır.

Tablo 21

Makalelerin Yıllara Göre Dağılımı

Yıllar	f	%
2003	1	11,1
2004	2	22,2
2006	1	11,1
2008	1	11,1
2009	1	11,1
2012	1	11,1
2016	1	11,1
2017	1	11,1

Şekil 10

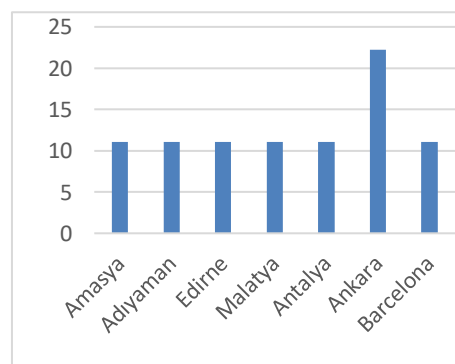
Makalelerin Yıllara Göre Dağılımı

Tablo 22

Makalelerin Yayın Yerine Göre Dağılımı

Yayın İli	f	%
Amasya	1	11,1
Adıyaman	1	11,1
Edirne	1	11,1
Malatya	1	11,1
Antalya	1	11,1
Ankara	2	22,2
Barcelona	1	11,1
Kastamonu	1	11,1

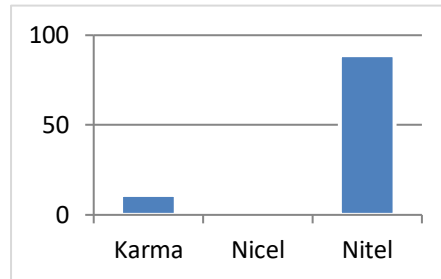
Şekil 11

Makalelerin Yayın Yerine Göre Dağılımı

Tablo 23
Makalelerin Yönteme Göre Dağılımı

Yöntem	f	%
Karma	1	11,1
Nicel	0	0
Nitel	8	88,9

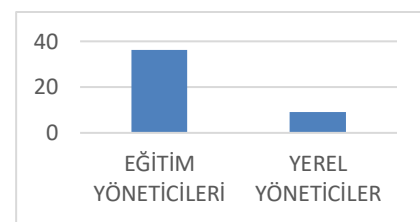
Şekil 12
Makalelerin Yönteme Göre Dağılımı

Tablo 24
Karma İçerikli Makalelerin Örneklem Gruplarına Göre Dağılımı

Örneklem Grubu	f	%
Eğitim Yöneticileri	5	62,5
Yerel Yöneticiler	3	37,5

Şekil 13
Karma İçerikli Makalelerin Örneklem Gruplarına Göre Dağılımı

Tablo 25
Araştırma Deseni Göre Dağılımı

Araştırma Deseni	f	%
Betimsel araştırma	7	78
Durum Çalışması	2	22

Yüz yüze Görüşme Yapılan Yerel Yöneticilerin Kişisel Bilgileri.

Araştırmanın çalışma grubunu, Adana Büyükşehir ve Seyhan belediye meclisinden 1 başkan ve 7 belediye meclisi üzere toplam 8 yerel yöneticiden oluşmaktadır. Yöneticilerin demografik özellikleri tablo 26'da belirtilmiştir.

Tablo 26
Yerel Yöneticiler Kişisel Bilgiler Formu (Yüz yüze görüşmeler için)

Görevi	Cinsiyet	Yaş	Kişi Sayısı
Belediye Başkanı	Erkek	41 Üstü	1
Belediye Meclis Üyesi	Erkek	41 Üstü	5
Belediye Meclis Üyesi	Kadın	41 Üstü	2

Yerel Eğitim Yönetimi Modeli. Araştırmada nitel veriler için amaçlı örnekleme, nicel veriler için seçkisiz sistematik örnekleme yöntemi seçilmiştir (Creswell, 2019; Yıldırım & Şimşek, 2013). Nitel araştırma 36 OECD ülkesi içinde PISA sınav ortalamaları ve gayri safi yurtiçi hasılası OECD ortalamaları üzerinde olan 16 ülke örnekleme olarak seçilmiştir. Nicel boyut için 2016-2017 eğitim öğretim yılında Adana ili Seyhan ilçesindeki tüm örgün ve yaygın eğitim kurumlarında (232) çalışan 8.118 öğretmen ve 696 yönetici evren olarak alınmıştır. Yazıcıoğlu & Erdoğan (2004, s. 50) $\alpha = 0.05$ için 10000'e kadar olan evrenler için örnekleme büyüklüğünü 370 olarak belirlemiştir. Bu hesaplamadan hareketle bu çalışmada örnekleme büyüklüğü 370 öğretmen ve yönetici olarak belirlenmiştir. Seyhan ilçesindeki okullar alfabetik olarak dizilmiş ve öğretmen ve yönetici sayıları yarı yarıya ayrılarak iki gruba ayrılmıştır (Tablo 9).

Bu çalışmada karma araştırma yöntemi kullanılmıştır. Yıldırım & Şimşek (2013) bunu nitel ve nicel verilerden oluşan yöntem olarak belirtmekte ve seçilme gerekçesini de olay ve olguların karmaşık olmasına dayandırmaktadır. Olay ve olgular basit ve tek boyutlu olmadığından, farklı metotlarla toplanan verilerin birbirini teyit maksadıyla kullanılması ve sonuçların inandırıcılığının güçlü olması bu çalışmada karma yöntem kullanılmasına gerekçe olmuştur (Yıldırım & Şimşek, 2013). Araştırma deseni olarak çeşitleme ve keşfedici ardışık desen kullanılmıştır. Bu desenler nitel ve nicel verileri çeşitlendirmek, karşılaştırmak, bütünleştirmek, verilerin birbirini teyidi, araştırma sorularını doğrulamak ve nitel verilerden yararlanılarak nicel verilerin inşasını gerçekleştirmek için kullanılmıştır (Yıldırım & Şimşek, 2013; Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz, & Demirel, 2014; Creswell, 2017, s. 6). Araştırmanın modeli genel tarama modelidir ve ilişkisel tarama yöntemi kullanılmıştır (Karasar, 2014, s. 77,78). Tarama türü araştırma için doküman analizi, görüşme formu ve anket kullanılmıştır. Anket soruları kapalı uçlu ve tek ve çok seçeneğin işaretlenebildiği sınıflamalı sorulardan oluşmaktadır (Büyüköztürk Ş., 2005). Çoklu yanıt olduğu için "N" sayısı örnekleme hacmini geçmektedir.

Verilerin Toplanması

İki türlü veri toplanmıştır. Biri nitel diğeri niceldir. Veri toplamada çeşitleme deseni ve keşfedici ardışık desen kullanılmıştır. Öncelikle doküman inceleme yoluyla araştırılması hedeflenen olgular hakkında bilgi içeren yazılı ve görsel materyallerin analizini yapılmıştır. Doküman incelemenin güçlü ve sınırlılıkları dikkate alınarak

olası yanlışlıkların ortadan kaldırılması için sayısal veriler ve tarafsız kurumlarca hazırlanan rapor sonuçları ile desteklenmiştir. Raporlar MEB, PISA ve OECD raporları ve ilgili web sitelerinin incelenmesini içermektedir. Daha sonra yerel yöneticilerin eğitimin yönetiminin yerelleşmesi ve bir yerel eğitim yönetim modeli ile ilgili görüşlerini almak için bir görüşme formu hazırlanmıştır. 12 tane belediye meclis üyesinin görüşleri bu görüşme formu aracılığıyla toplanmıştır. İkinci olarak doküman incelemesi sonucunda elde edilen verilerden yola çıkılarak öğretmen ve yöneticilerden eğitim yönetim sistemi modeli oluşturmak için bilgi edinme amaçlı bir anket formu hazırlanmıştır (İslamoğlu, 2011). Alanda 20 kişilik bir yönetici ve öğretmen grubu üzerinde denenmiş ve yüz yüze görüşülerek geri dönütü alınmıştır. Gerekli düzeltmeler yapılarak son hali kaydedilmiştir. Böylece anket için oluşturulan soru maddelerinin kapsam geçerliliği test edilmiş ve sağlanmıştır. Anket soruları öğretmen ve yöneticilerin belirlenen cevap seçeneklerinin aynı anda birden çok seçmesine olanak veren kapalı uçlu çoktan seçmeli sorulardan oluşmaktadır. Anket daha çok bir tercihi içermektedir. Elde edilen anket gerekli yasal izinler alınarak, Adana ili Seyhan ilçesindeki öğretmen ve yöneticilere bir link adresi vasıtasıyla (Google Anket) elektronik ortamda gönderilmiş ve uygulanarak sayısal veriler toplanmıştır. Elde edilen veriler Microsoft Excel ve SPSS veri analiz programı ile analiz edilmiştir. Elde edilen nitel ve nicel veriler birleştirme deseni ve keşfedici ardışık desen kullanılarak analiz aşamasına hazırlanmıştır (Creswell, 2017, s. 6).

Ölçek Geliştirme. Araştırmada 1995-2018 yılları arasında yazılmış eğitimde yerelleşme başlıklı bilimsel çalışmalar ile alanda hazırlanmış proje, eğitim raporları, yasal düzenlemeler, kalkınma planları ve şura kararları içerik analiziyle değerlendirilmiş, elde edilen kavramsal kodlar soru maddelerine dönüştürülmüştür. Bu aşamada yazarların hazırladığı veri toplama formu kullanılmıştır. Veri toplama formu; Çalışmanın Adı, Yazar/Kurum Adı, Kullanılan Metot, Basım Yeri ve Tarihi, Kaynak Türü ve üç alt başlıktan oluşan Kapsam Alanı başlıklarından oluşmaktadır. Bu form, içerik analizi yapılan bilimsel çalışmalar, yasal düzenlemeler, proje, şura kararları ve kalkınma planlarının kategorik başlıklar altında özetlendiği formdur. Eğitim yönetim sistemi ile ilgili içeriği bir araya toplamak ve kavramsal kodlar oluşturmak için kullanılmıştır. Diğer bir veri toplama aracı ise, ölçek maddelerinin niteliği ve kapsamını belirlemeye yönelik uzman görüşlerini almak için kullanılan Uzman Değerlendirme Formudur. Son araç olarak ise, yazarlar tarafından geliştirilen

açımlayıcı faktör analizi ile doğrulayıcı faktör analizi yapılan Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşmesi Ölçeği formudur. Ölçek iki bölümden oluşmaktadır. Biri öğretmen ve yöneticiler ile ilgili kişisel bilgileri belirlemek içindir, diğeri ise Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşmesine ilişkin görüşleri belirlemek amacıyla geliştirilen ölçektir.

Araştırmada kullanılan ölçeğe verilecek cevaplar 5 aşamalı, artan ve eşit aralıklı olup; “Kesinlikle Katılıyorum”, “Katılıyorum”, “Kararsızım”, “Katılmıyorum”, “Kesinlikle Katılmıyorum” şeklindedir ve sırasıyla ”5, 4, 3, 2, 1” şeklinde puanlandırılmıştır.

Ölçek için oluşturulan soru maddeleri uzman görüşleri alınarak kapsam geçerliliği test edilmiş ve elde edilen taslak ölçek formu gerekli yasal izinler alınarak, Adana ili Seyhan ilçesindeki öğretmen ve yöneticilere bir link adresi vasıtasıyla (Google Anket) elektronik ortamda gönderilmiş ve iki aşamada uygulanarak veriler toplanmıştır.

Geçerlik ve güvenirlik bilgilerine bulgular bölümünde yer verilmiştir.

Yukarıda adı geçen paket programdan yararlanarak;

1. Öğretmen ve yöneticilerin kişisel özelliklerinin ve görüşlerinin belirlenmesi için Frekans (f), yüzde (%), aritmetik ortalama (X) ve standart sapma (ss) kullanılmıştır.

2. Öğretmen ve yöneticilerin bazı kişisel özelliklerine göre görüşleri arasında fark olup olmadığının belirlenmesinde t-testi ve tek yönlü (ANOVA) varyans analizi kullanılmıştır. Farklılıkların tespit için anlamlılık düzeyi 0.05 alınmıştır. Ölçek için yapısal eşitlik modeli (YEM) benimsenmiş ve açımlayıcı faktör analizi SPSS 21 paket programı, doğrulayıcı faktör analizi için LISREL 8.80 paket programı kullanılmıştır.

1. Katılımcıların önermelere katılım düzeylerinin ölçülmesinde kullanılan puan sınırları:
2. Kesinlikle Katılmıyorum (1) 1.00-1.69
3. Katılmıyorum (2) 1.70-2.39
4. Kararsızım (3) 2.40-3.29
5. Katılıyorum (4) 3.30-4.19
6. Kesinlikle Katılıyorum (5) 4.20-5.00 olarak öngörülmüştür.

Yerelleşmenin Olumlu ve Olumsuz Yönleri. YÖK Ulusal Tez Merkezi, Google Akademik arama motoru, TÜBİTAK Ulakbim, DergiPark, Web of Science, Scopus ve Ebscho indekslerinde taranan 194 makale ve 41 tez incelenerek içeriğinde eğitim yönetiminde yerelleşmenin getireceği olumlu ve olumsuz yönlerin geçtiği 4

tez ve 52 makale tespit edilmiştir. 18 tez ve 26 makaleden elde edilen veriler doküman analizi tekniği kullanılarak incelenmiştir. Çalışma için ulusal tez ve makaleler kullanılmıştır. Doküman analizi; dokümanı bulma, özgünlüğünü kontrol etme, dokümanları kavrama, veriyi çözümleme ve veriyi kullanma aşamaları takip edilerek yapılmıştır (Forster, 1994). Toplanan veriler önceden hazırlanan veri toplama tablosuna işlenmiştir. Bu tabloda, tez/makalenin adı, yazarı, yayın yılı, yayıncı, cinsi, yöntemi, deseni ve veri toplama araçlarına yer verilmiştir. İçerik analizi için MAXQDA 10 nitel araştırma veri analiz programı kullanılmıştır. Bu araştırmada doküman analizi tekniği kullanılmıştır. Doküman analizinde içerik analizi tekniği amaç belirleme, kavramları tanımlama, mantıksal yapı belirleme, kodlama kategorilerini belirleme sayma, yorumlama ve sonuç yazma aşamalarından oluşmaktadır (Bilgin, 2014; Büyüköztürk ve diğerleri 2014). Nitel araştırmaların genellenebilirliği oldukça zordur (Yıldırım & Şimşek, 2013). Bu çalışma literatüre dayalı bir çalışmadır. Büyüköztürk ve diğerleri (2014) bu tür çalışmalarda literatüre dayalı bir açıklama yapıldığında aynı zamanda genelleme yapıldığını, başka biri bu araştırmanın bulgu ve sonuçlarının uygulanabilirliğini değerlendirerek araştırmanın bulgularının kendi bulguları ile uyumlu olup olmadığını değerlendirerek bir genelleme yapabileceğini belirtmektedir. Bu nedenle yüksek oranda olmasa da bu çalışma ile bir genelleme yapılabileceği düşünülmektedir.

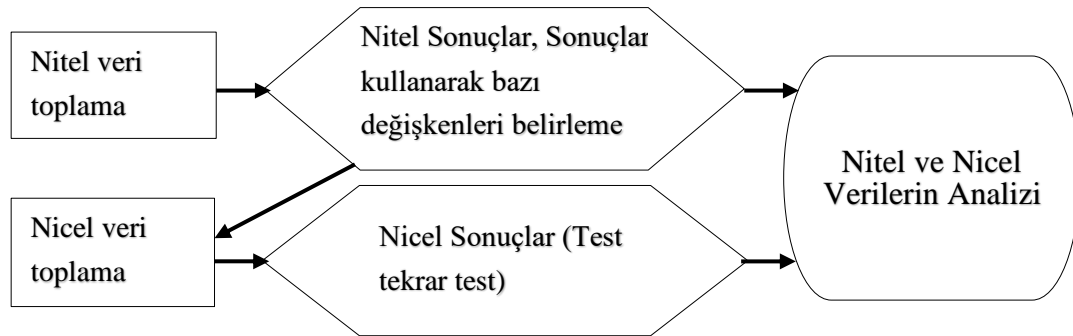
Yerel Eğitim Yönetimi Modeli. Veri toplama süreci Şekil 14'teki keşfedici ardışık desene göre yapılmıştır. Araştırmada iki türlü veri toplanmıştır. Biri nitel diğeri niceldir. Veri toplamada Creswell'in (2019, s. 6) önerdiği keşfedici ardışık deseni kullanılmıştır. Öncelikle doküman analizi yoluyla araştırılması hedeflenen olgular hakkında bilgi içeren yazılı ve görsel materyallerin analizi yapılmıştır. Araştırma, doküman incelemenin sınırlılıkları dikkate alınarak olası yanlılıkların ortadan kaldırılması için sayısal veriler ve tarafsız kurumlarca hazırlanan rapor sonuçları ile desteklenmiştir. Raporlar MEB PISA ve OECD raporları ve ilgili kurum ve kuruluşların web sitelerinden alınmıştır.

Yapılan nitel veri analizinin sonuçları da göz önüne alınarak; öğretmen ve yöneticilerin eğitim yönetim sisteminin yerel eğitim yönetim kurulları ile yönetilmesine ilişkin görüşlerini almak ve bir model oluşturmak için bir anket formu hazırlanmıştır (İslamoğlu, 2011). Anket biri kişisel bilgiler diğeri tercih olmak üzere iki bölümden ve 16 sorudan oluşmaktadır. Soruların 7 tanesi kişisel bilgiler

bölümünde, 9 tanesi tercih bölümünde bulunmaktadır. Alanda 20 kişilik bir yönetici ve öğretmen grubu ile yüz yüze görüşülerek geri dönütleri alınmış ve son şekli verilmiştir. Böylece anket için oluşturulan soru maddelerinin kapsam geçerliliği test edilmiş ve sağlanmıştır. Anket soruları öğretmen ve yöneticilerin belirlenen cevap seçeneklerinin aynı anda birden çok seçmesine olanak veren kapalı uçlu çoktan seçmeli sorulardan oluşmaktadır. Elde edilen anket gerekli yasal izinler alındıktan sonra, Adana ili Seyhan ilçesindeki öğretmen ve yöneticilere bir link adresi vasıtasıyla (Google Anket) elektronik ortamda gönderilmiş ve uygulanarak veriler toplanmıştır.

Şekil 14

Veri Toplama ve Analiz Süreci

Yüz yüze görüşme. Adana ili büyükşehir belediyesi ve Seyhan belediyesinde görevli 8 belediye yöneticisine (başkan ve meclis üyesi) 9 sorudan oluşan yapılandırılmış bir görüşme formu aracılığıyla veriler toplanmıştır. Görüşmeciler ses kaydı istemediğinden bilgiler not alınarak kayıt altına alınmıştır.

Veri Toplama Araçları

Araştırma verileri kişisel bilgi formu, ölçek, anket, yapılandırılmış görüşme formu, uzman değerlendirme formu ve nitel veri toplama formundan oluşmaktadır.

Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşme Algısı Ölçeği. Uyum, yapı ve kapsam geçerliliği test edilmiş geçerlik ve güvenilirliği kanıtlanmış Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşme Algısı Ölçeği geliştirilmiştir. Öğretmen yöneticilerin yerelleşme algısı ile ilgili görüşlerinin toplanması için Geliştirilen ölçek 36 sorudan oluşmaktadır. (Ek:1)

Yapılandırılmış Görüşme Formu ve Ekleri. Yerel yöneticilerin Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşmesi ile ilgili hazırbulunuşluk düzeyler, görüş, öneri ve yerleşen eğitim yönetim sisteminin nasıl bir model ile yönetilmesi gerektiği konusunda geliştirilen yapılandırılmış görüşme formu kullanıldı. (Ek:2)

Uzman Değerlendirme Formu. Yurdugül, (2005) tarafından geliştirilen ölçek geliştirmede uzman görüşleri değerlendirme formu kullanıldı. (Ek:3)

Nitel Veri Toplama Formu. Eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesinin olumlu ve olumsuz görüşleri ile MEB şura kararları ile kalkınma planlarında geçen bulguların toplanması için hazırlanan veri toplama formu kullanılmıştır. (Ek:4, Ek:5)

Yerel Eğitim Yönetim Sistemi Anket Örneği (Model için). Öğretmen ve yöneticilerin Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşmesi ile ilgili oluşturulacak model için görüşlerinin alınacağı 9 maddelik bir anket geliştirildi ve uygulandı. (Ek:6)

Verilerin Çözümlemesi/ Analizi ve Yorumlanması

Ölçek Geliştirme. Bilimsel çalışmalar, raporlar, kalkınma planları, projeler, yasalar, yasal düzenlemeler ve Milli Eğitim şura kararlarına, çeşitli tematik alanların ve anket maddelerinin oluşturulması için içerik analizi uygulanmıştır. İçerik analizi için 8 başlıktan oluşan veri toplama aracı geliştirilmiş, tabloya yerleştirilen veriler MAXQDA 10 veri tabanı programına kaydedilmiş ve kodlama yöntemi kullanılarak veriler kavramsal olarak kodlanmıştır. Analiz sonucunda eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesi ile ilgili literatürde en çok kullanılan 36 kavram kodlanarak tespit edilmiştir. Yapılan analizlerde içeriklerin genellikle yerelden yönetim, yerel yönetimlerin kapasitesi, eğitimin yerelleşme boyutu, eğitime ne gibi toplumsal, eğitsel, ekonomik ve yönetsel kazanımların sağlanabileceği ve yerelleşmenin olumlu ve olumsuz boyutları ile ilgili olduğu görülmektedir. Geliştirilecek ölçeğin ana temalarını bu boyutlar oluşturmaktadır. Bu kavramlar 46 açık uçlu soruya çevrilerek ölçek maddeleri oluşturulmuştur. Bu soru maddeleri uzman görüşü ve uygulamalar sonucu 36 maddeye indirilerek nihayetlenmiştir.

Araştırmanın genel amacı çerçevesinde cevapları aranan alt problemlere yönelik toplanan veriler üzerinden gerekli istatistiksel çözümler için Statistical Package for the Social Sciences (SPSS) 21 ve Linear Structural Relationships (LİSREL) 8.80 paket programından yararlanılmıştır. SPSS paket programı ile açımlayıcı faktör analizi, t-testi, ANOVA, LISREL paket programı ile de doğrulayıcı faktör analizi uygulanmıştır. Ölçeğin yapı geçerliliği için doğrulayıcı (DFA) ve açımlayıcı (AFA) faktör analizleri kullanılmıştır. DFA ve AFA farklı iki gruba uygulanmıştır. Fabrigar, Wegener, MacCallum, & Strahan (1999) uygulamanın iki farklı gruba uygulanmasının daha doğru bir yaklaşım olarak nitelemektedirler.

Ölçeğin puanları açısından değişkenler arasında farklılaşmanın olup olmadığını değerlendirme ve ilişkisiz örneklem için t-testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Verilerin analizinde anlamlılık düzeyi 0,05 olarak kabul edilmiştir. İkili karşılaştırmalarda t-testi, üçlü ve daha fazla karşılaştırmalarda tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Değişkenler arasındaki örneklemden oluşan grup sayıları arasındaki fark çok fazla olduğunda grup içi Gabriel testi, Hochberg testi, Games- Howell Testi p değerlerine göre sonuçların anlamlı olup olmadığına karar verilmiştir. Dağılımın normalliği, basıklık ve çarpıklık katsayıları ile sınanmıştır.

Yerleşmenin Olumlu ve Olumsuz Yönleri. YÖK Ulusal Tez Merkezi, Google Akademik arama motoru, TÜBİTAK Ulakbim, DergiPark, Web of Science, Scopus ve Ebsco indekslerinde taranan 194 makale ve 41 tez incelenerek içeriğinde eğitim yönetiminde yerleşmenin getireceği olumlu ve olumsuz yönlerin geçtiği 18 tez ve 26 makale tespit edilmiştir. 18 tez ve 26 makaleden elde edilen veriler doküman analizi tekniği kullanılarak incelenmiştir. Doküman analizi; dokümanı bulma, özgünlüğünü kontrol etme, dokümanları kavrama, veriyi çözümlenme ve veriyi kullanma aşamaları takip edilerek yapılmıştır (Forster, 1994). Toplanan veriler önceden hazırlanan veri toplama tablosuna işlenmiştir. Bu tabloda, tez/makalenin adı, yazarı, yayın yılı, yayıncı, cinsi, yöntemi, deseni ve veri toplama araçlarına yer verilmiştir. İçerik analizi için MAXQDA 10 nitel araştırma veri analiz programı kullanılmıştır. Bu çalışmada doküman analizi tekniği kullanılmıştır. Doküman analizinde içerik analizi tekniği amaç belirleme, kavramları tanımlama, mantıksal yapı belirleme, kodlama kategorilerini belirleme sayma, yorumlama ve sonuç yazma aşamalarından oluşmaktadır (Bilgin, 2014; Büyüköztürk ve diğerleri 2014). Nitel araştırmaların genellenebilirliği oldukça zordur (Yıldırım & Şimşek, 2013). Bu çalışma literatüre dayalı bir çalışmadır. (Büyüköztürk ve diğerleri 2014) bu tür çalışmalarda literatüre dayalı bir açıklama yapıldığında aynı zamanda genelleme yapıldığını, başka biri bu araştırmanın bulgu ve sonuçlarının uygulanabilirliğini değerlendirerek araştırmanın bulgularının kendi bulguları ile uyumlu olup olmadığını değerlendirerek bir genelleme yapabileceğini belirtmektedir. Bu nedenle yüksek oranda olmasa da bu çalışma ile bir genelleme yapılabileceği düşünülmektedir.

Yerel Eğitim Yönetimi Modeli. Veri analiz süreci Şekil 14'teki keşfedici ardışık desene göre yapılmıştır. 16 OECD ülkesinin eğitim yönetim sistemleri çeşitli

bilimsel çalışmalardan, PISA sınav ortalamaları Millî Eğitim Bakanlığının (MEB) ve OECD'nin web sayfasından indirilmiştir. Toplanan veriler çeşitli tablo ve formlara eklenmiştir. Ayrıca yönetim kurullarıyla yönetilme ile ilgili ilgili literatür taraması yapılarak gerekli bilgiler toplanmış ve formlara eklenmiştir. Formlara eklenen bilgiler, öğretmen ve yöneticilerin görüşleri, akademik ve yönetsel deneyimlere sahip olan yazarların bilgi ve deneyimlerinden yola çıkılarak hazırlanan anket okullara gönderilerek öğretmen ve yöneticilere ön test tekrar test yöntemiyle iki kez uygulanmıştır. Test tekrar test, anketin geçerlilik ve güvenilirliği için yapılmıştır. Her iki test arasındaki korelasyona bakılmıştır. Güvenirlilik, normallik ve betimsel analizler test2 verilerine göre yapılmıştır. Toplanan verilerin araştırmanın genel amacı çerçevesinde cevapları aranan alt problemlere yönelik olarak gerekli istatistiksel çözümler için Statistical Package for the Social Sciences (SPSS) 21 paket programı ve Microsoft Excel ofis paket programından yararlanılmıştır. Toplanan veriler görüş bildirme içerikli olup tablolara işlenmiş ve kendi içinde sıralanarak yorumlanmıştır. Verilere geçerlik, güvenilirlik, normallik testi, Pearson Korelasyon testi ve betimsel istatistikler yapılmıştır.

İlk aşamada keşfedici ardışık desen kullanılarak önce nitel veriler toplanmış, daha sonra nitel verilerden yararlanılarak nicel verilerin inşası gerçekleştirilmiş en sonunda da biri nitel diğeri nicel iki ölçme aracı geliştirilmiştir. İkinci aşamada çeşitleme deseni kullanılarak nicel ve nitel veriler toplanıp analiz edilerek sonuca ulaşmak için iki veri setini birleştirme ya da veri sonuçlarını birbirinin teyidi için kullanılmıştır (Creswell, 2017, s. 6). Bir yönetim şekli olan yönetim kurulları ve yerel eğitim yönetim sistemiyle ilgili alanda yapılmış çalışmalar toplanmış ve bir veri toplama formu oluşturularak forma işlenmiştir. Formda çalışmanın adı, yazarı, çalışma alanı yöntemi ve sonuçlarına yer verilmiştir. Formdaki bilgilerden yola çıkılarak ülke eğitim yönetim sistemleri tablosu ve PISA sınav sonuçları ile gayri safi milli hasıla bilgilerinin yer aldığı başka bir tablo hazırlanmıştır. Tablolar karşılaştırmalar için kullanılmıştır. Yine formdan yola çıkılarak hazırlanan görüşme formu ile 8 belediye yöneticisinin (meclis üyesinin) görüşleri alınmış ve son olarak oluşturulan anket okullara gönderilerek öğretmen ve yöneticilerin görüşlerine sunulmuştur. Elde edilen verilerin istatistiksel çözümler için Statistical Package for the Social Sciences (SPSS) 21 paket programı ve Microsoft Excel ofis paket programından yararlanılmıştır. Veriler tablolara işlenerek yorumlanmıştır. Toplanan

veriler görüş bildirme içerikli olup tablolara işlenmiş ve kendi içinde sıralanarak yorumlanmıştır. Araştırmada kullanılan desenlere göre yorumlanıp sonuçlandırılmıştır.

Yüz yüze görüşme formu. Yüz yüze görüşme formu ile toplanan veriler Microsoft Word kelime işlemci programına aktarılmış ve görüşme sonuçları kayıt altına alınmıştır.

Araştırma Planı ve Süreci

Tezin 4 yılda tamamlanmıştır. Bu sürede 1 makale yayını tamamlanmış ve 2 makale de henüz değerlendirme sürecindedir.

Tablo 27

Araştırma Planı

S. NO	YAPILACAK ÇALIŞMALAR	TARİH
1	Doktora yeterlilik sınavı	13.07.2016
2	Tez konusunun belirlenmesi	17.07.2016 – 20.07.2019
3	Tez hazırlama çalışmaları	21.07.2016 – 01.07.2019

Tablo 27'nin devamı

4	a) Tez Literatür Taraması	01.07.2016 – 30.11.2017
	b) anket hazırlık çalışmaları ve görüşme formları	01.09.2016 – 30.02.2017
	c) Anket geçerlik ve güvenilirlik Çalışması	01.03.2017 – 15.06.2017
	d) Anketlerin uygulanması	20.06.2017 – 30.07.2017
	e) Veri transferi ve veri sonuçlarının değerlendirilmesi	20.06.2017 – 30.07.2017
	f) Yüz yüze görüşmeler ve veri kaydı ve analizi.	30.08.2017 – 01.12.2018
5	1. Eğitim Yönetiminde yerleşmenin olumlu ve olumsuz yönleri (Nitel)	01.09.2016 – 30.02.2017
6	2. Eğitim yönetiminde yerleşme algısı ölçeği (Nicel)	01.09.2017 – 28.01.2018
7	3. Yerel eğitim yönetim kurulları (Karma)	01.02.2018 – 01.06.2019

BÖLÜM IV

Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde nitel ve nicel araştırma bulgularına yer verilmiştir. Nicel ve nitel bulgular ayrı ayrı ele alınarak yazılmıştır. Nicel ve nitel bulguların geçerlilik ve güvenilirlikleri kendi bölümleri içinde ele alınmıştır.

Nitel Bulgular

Yerleşmenin olumlu ve olumsuz bulguları (Araştırmanın 2. Alt problemi)

Geçerlilik ve Güvenirlik.

Geçerlik. Taranan kaynaklar veri toplama tablosuna ayrıntılı olarak yazılmış ve sonuçların nasıl elde edildiği açık ve anlaşılır bir biçimde açıklanmıştır. Doküman analizi yapılan bilimsel çalışmalardan doğrudan alıntılara sıkça yer verilmiş olup; araştırmanın sonuçlarına buradan da ulaşılmaya çalışılmıştır (Yıldırım & Şimşek, 2013). Böylece araştırmanın geçerlik çalışması yapılmıştır.

İç Geçerlik. Araştırmanın verilerinin çözümlenmesinden çıkarılan bilimsel sonuçlar, kendi içinde tutarlı ve anlamlıdır. Çözümleme sonucunda bulunan kavramlar eğitim yönetim sisteminde yerleşme konusunda bir bütün oluşturacak niteliktedir. Kavramsal çerçeve ile bulgular birbiri ile örtüşmektedir. Verilerin toplanması, çözümlenmesi ve yorumlanmasında çalışmayı yürüten iki araştırmacı da devamlı olarak kendilerini ve araştırma süreçlerini eleştirel bir gözle sorgulamış, verilerinin çözümlenmesinden çıkarılan bilimsel sonuçların gerçeği yansıtmayı yansıtmadığını kontrol etmişlerdir (Yıldırım & Şimşek, 2013). Örneğin; temalar oluşturulurken yazarların yaptığı bireysel çalışmalar karşılaştırılarak ortak sonuca varılmış, önceki araştırma sonuçları ile karşılaştırma yoluna gidilmiş ve derinlik odaklı veri toplanarak iç geçerlilik sağlanmıştır. Ayrıca sonuçlara eleştirel bir gözle bakılmış ve veriler araştırma sorularıyla ilişkilendirilmiştir.

Dış Geçerlik. Araştırma sorusu ile araştırma sonuçları arasında oluşturulan kavramsal çerçeve arasında tutarlılık oluşturulmuştur. Araştırmacılar eğitim yönetim sisteminde yerleşenin olumlu ve olumsuz yönlerinin ulusal ve uluslararası araştırmalarda nasıl yaklaşıldığını, aralarındaki benzerlik ve farklılıkları, içerdikleri kavramların sıklığını ve temalara uygunluğunu derinlemesine öğrenmek istemiş kendi aralarında karşılaştırmalar yaparak ortak sonuçlara varmışlardır. Araştırma sonunda toplanan veriler bir nitel veri analiz programı ile analiz edilerek

araştırmacılar arasında oluşabilecek ayrılıkların ortadan kaldırılması sağlanmıştır. Araştırma bulgularının başka bir araştırmada test edilmesi olanağı yaratılmıştır. Araştırma örnekleme genellemeye imkân verecek şekilde çeşitlendirilmiştir (Büyüköztürk ve diğerleri2014).

Araştırmacılar okuru araştırmanın tüm aşamaların hakkında bilgilendirerek, araştırma sonuçlarının benzer araştırmalara genelleyebilme olanağı sağlamıştır. Okur, araştırma sonuçlarına göre kendi çalışmalarına ya da ortamına genellemeler yapabilir ve kendi çalışma ve ortamı için bazı ders ve deneyimler çıkarabilir. Bu da nitel çalışma sonuçlarının genellenebilirliğini artırır (Yıldırım & Şimşek, 2013).

Güvenirlilik. Araştırmacılar, eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesinin önündeki olumlu ve olumsuzlukların neler olduğunu, nelerden ve kimlerden kaynaklandığını ve nelerin yapılması gerektiğini derinlemesine öğrenmek istemiştir. Araştırmacıların rolü, bilimsel çalışmalarda geçen eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesinin olumlu ve olumsuz yönlerini araştırma amaçları doğrultusunda tespit etmek ve amaçlar doğrultusunda verileri toplayıp analiz etmektir. Araştırmacılar eğitim yönetim sisteminin olumlu ve olumsuz yönlerinin tespiti dışına çıkmamışlardır. Toplanan verilerin çözümlenmesi ile ilgili olarak, araştırmacılar arasında oluşabilecek farklılıklar en aza indirgenmiştir (Güneyli & Akıntuğ, 2012). Araştırmanın her aşamasına birlikte karar vermişlerdir. Örneğin verilerin nereden ve nasıl toplanacağı, hangi veri analiz programlarının kullanılacağı, kod ve temaların nasıl belirleneceği konularında birlikte tartışılarak kararlaştırmışlardır (Güneyli & Akıntuğ, 2012). Örneğin kod belirlemeler ayrı ayrı belirlenmiş ve sonradan birleştirilerek ortak kodların neler olabileceğine birlikte karar verilmiştir.

İç Güvenirlilik. İçerik analizini araştırmacılar ve uzman ayrı ayrı yapmıştır. Yapılan çalışma sonucunda olumlu ve olumsuz yönlere ait araştırmacı tarafından 45, uzman tarafından 39 kod tespit edilmiştir. Karşılaştırmalar sonucunda 35 adet kodun ortak olduğu 10 kodunda farklı olduğu görülmüştür. Yapılan değerlendirmede 38 kod üzerinde görüş birliğine varılmıştır. $\frac{\text{Uyum Sayısı}}{\text{Toplam}} \cdot 100 = \frac{38}{45} \cdot 100 = \%84,4$ oranında uyum sağlandığı görülmüştür. Bu da güvenirlilik için gerekli olan Miles ve Huberman (1994) belirttiği %70'lik oranın üzerinde olduğu görülmektedir.

Dış Güvenirlilik. Araştırma yöntemi ve aşamaları ayrıntılı bir şekilde tanımlanmış, sonuçlar ve veriler ilişkilendirilmiştir. Araştırmanın yöntemi, aşamaları, verilerin toplanması, işlenmesi, analizi, yorumlama ve sonuçlarına ulaşılması

konusunda neler yapıldığı ayrıntılı bir şekilde tanımlanmıştır. Sonuç ve veriler ilişkilendirilmiştir. Yıldırım ve Şimşek (2013) bunu araştırmanın dış güvenilirliği açısından önemli bir adım olduğunu belirtmektedir. Böylece, araştırmacı elde ettiği verilerin kendi önyargıları ve düşünceleriyle ilgili olmadığını verilere bağlı olduğunu göstermiştir. Araştırma verileri başkalarının incelenmesine olanak sağlanacak şekilde saklanmıştır. Yıldırım ve Şimşek'in (2013) araştırma verilerinin saklanması dış güvenilirliği artırıcı bir unsur olduğunu da belirtmektedir.

Yerelleşmenin literatürdeki olumlu ve olumsuz kod ve tema bulguları.

YÖK'ün tez sayfasında tarama yapılarak 14 yüksek lisans ve 7 doktora olmak üzere 21 tez bulunmuştur (Tablo 28). Alan yazında yapılan taramada çeşitli dergilerde yayımlanmış eğitimde/egitim yönetiminde yerelleşme, yerelleşme ekonomi ilişkisi, yerelleşme sosyal hayat ilişkisi, eğitim küreselleşme ve yerelleşme ilişkisi, eğitim kalkınma ilişkisi, eğitim ekonomi ilişkisi ve yerelleşmenin etkileri ile ilgili 52 makale (Tablo 30.) tespit edilmiştir. Eğitim yönetimin yerelleşmesi ile ilgili 10 kalkınma Planı (Tablo 4.), 19 Millî Eğitim Şûrası (Tablo 3) incelenmiştir. İncelemeler yerelden yönetim, yerel yönetimlerin kapasitesi, Eğitimin sosyo-ekonomik ve yönetsel etkileri gibi faktörler üzerinden yapılmıştır. **Yerelden Yönetim Algısı** faktörü daha çok yerelden yönetimin ilkelerini ve yönetsel şeklini içermektedir. **Yerel Yönetimlerin Eğitim Yönetimi Kapasitesi Algısı** faktörü, yerel yönetimlerin mevcut durumunun nasıl algılandığı, yerelleşen eğitim yönetim sistemini yönetebilme becerilerinin algısını içermektedir. **Yerelleşmenin Ekonomi, Eğitim, Yönetim ve Sosyal Yaşama Katkıları Algısı**, eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesi durumunda gelecekte eğitimin topluma her yönüyle neler kazandırabileceklerinin algısını içermektedir.

Tablo 28

Tezlerde Görülen Yerelleşme İle İlgili Veriler (Faktörlere göre sınıflandırma)

Tez Adı	Yerelden Yönetim	Yerel Yönetimlerin Eğitim Yönetimi Kapasitesi	Yerelleşmenin Ekonomi, Eğitim ve Sosyal Yaşama Katkıları Algısı
Tez adı	Sayfa no	Sayfa no	Sayfa no

1	Millî Eğitim Bakanlığı Merkez Örgütü Yöneticilerinin Yerelleşme Konusundaki Görüşleri	s.158-161	s.158-161	s.158-161
2	Merkeziyetçi Yönetimden Yerinden Yönetime Geçişte Alternatif Yaklaşımlar (Millî Eğitim Bakanlığı Örneği)_____	32-61-95- 100-103	s.36-37-61-95- 102	38-42-43-63-89-90- 91-92-93-95-98-99- 100-101-102
3	Türkiye’de Yerel Yönetimlerin Eğitim Harcamalarındaki Rolü ve Etkileri	s.164-165	s.164-165	s.164-165-186-187- 188
4	Millî Eğitim Bakanlığı Taşra Örgütü Yöneticilerinin Yerelleşme Konusundaki Görüşleri	62-63	62-63-94-126	62-63-74-124-126- 128
5	Yerel Yöneticiler ve Okul Yöneticilerinin Eğitimde Yerelleşmeye İlişkin Kendilerini Hazır Görme Durumları	68	68-69-71-84-87- 88-92-93-105	68-69-71-73-74-76- 78-79-82-85-88-92- 93-94-105
6	Okul Merkezli Yönetim Sistemine İlişkin Öğretmen Görüşleri			5-14-25-26-27-151
7	Eğitim Hizmetlerinde Yerelleşme ve Hizmet Kalitesi	43-45-46	49-52-55	42-43-45-46-47-48- 62-63-77
8	Yerelleşme, Yerel İktidar ve Yerel Demokrasi	169-229		1-2-4-8-17-34-46

9	Eğitim Paydaşlarının Türk Eğitim Sisteminin Yerelleşme Süreci Hakkında Görüşlerine İlişkin Bir Araştırma	95	94	88-90-91-92-95-97
10	Okul Merkezli Yönetime İlişkin Öğretmen Görüşleri Üzerine Nitel Bir Araştırma			9-13-17-94
11	Küreselleşme İle Birlikte Değişen Yerel Yönetim Anlayışı ve Eğitime Yansımaları: İstanbul Büyükşehir Belediyesi Örneği	37-38-41- 42	39-88-91	50-52-54-56-57-67- 76-95
12	Türkiye’de Eğitim Hizmetlerinin Yerinden Yönetimi	192		117-119-127-128- 130-131-132-133- 134-137-152-155
13	Lise Yöneticilerinin ve Öğretmenlerinin Okulda Yerinden Yönetim ve Merkezden Yönetim Yaklaşımlarına İlişkin Görüşlerinin Karar Verme Sürecine Etkileri	132-135		134-160
14	<u>Eğitimde Yerinden</u> <u>Yönetim Yaklaşımı</u>			48-50-53-54-57
15	Ortaöğretim Kurumları Müdürlerinin Eğitimin Yerinden Yönetimine İlişkin Görüşleri	79-82		64-67-68-70-71-72- 73-79-80-82
16	Türkiye’deki Eğitim Sendikaları Genel Merkez Yöneticilerinin Eğitimin Yerelleşmesi İle İlgili Görüşleri	32-33-34- 35-36		121-122-

17	Eğitim Hizmetlerinin Yerelleşmesinin Ekonomik, Sosyal ve Siyasal Boyutları: Türkiye’de Uygulanabilirliği		101-158-163	101-102-157-158-159-
18	Yerel Yönetimler ve Eğitim Hizmetleri İlişkisi	57-58-73-74	48-74-76	37-57-58-59-60-70-71-73-74-76-78-79-
19	Eğitimin Yerelleşmesi Aracılığıyla Yerel Birimlerin Türk Eğitim Sistemine Etkileri			
20	Türkiye’de Eğitim Hizmetlerinin Yerelleşmesi	42-43		38
21	Okul Yöneticilerinin ve Öğretmenlerin Eğitimde Yerelleşmeye İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi (Gaziantep Şehitkâmil İlçesi Örneği)			3,20,29,82

Tablo 29

Makalelerde Görülen Yerelleşme İle İlgili Veriler (Faktörlere göre sınıflandırma)

Makale Adı	Yerelden Yönetim	Yerel Yönetimlerin		Yerelleşmenin	
		Eğitim Kapasitesi	Yönetimi	Ekonomi, Yönetim Yaşama Algısı	Eğitim, Sosyal Katkıları
	SAYFA NO	SAYFA NO		SAYFA NO	
1 Demokratik Bir Okul Kültürü İçin Yeterlilikler Çerçevesi				168-168-171	

2	Dünya Bankası ve Eğitimde Yerelleşme Kamu Okullarında İşletmecilik			620-621
3	Küreselleşme ve Eğitim: “Homo Economicus” Eğitim Anlayışının Dönüşümü			45-47-48-54-59-60
4	Eğitimde Yerelleşme ve Demokratikleşme Çabaları Teorik Bir Çözümleme			302-303-304-305- 306-309-312
5	Eğitimde Reform			2-5-6-10-18
6	Eğitim Yönetiminin Yerelleşmesi Sürecinde Bir Uygulama: Eğitim Bölgeleri Danışma Kurulları	154	156	154-156-158
7	Eğitim Hizmetlerinin Yerelleşmesinin Muhtemel Etkileri: Türkiye’de Uygulanabilirliği	3-4-5-12	11-12-14-21-25	2-3-4-5-6-11-12-14- 25
8	Eğitim Sistemine Yönelik Bir Reform Çalışması: Kamu Yönetimi Temel Kanunu Çerçevesinde Eğitim Yönetimi	6	4-6	4-6
9	Türkiye ve Avrupa Birliği Ülkelerinin Eğitim Sistemlerinin Yönetim Yapısı			567-568-575

10	Eğitim Yönetiminde Yerelleşme Eğilimi		70	62-64-65
11	Eğitim Yönetiminde Yerelleşme Siyasalları	161	160	154-160-161-162- 163
12	Eğitimde Neoliberal Yerelleşme ve Eleştirisi	13-15		10-13-15-18
13	Eğitimde Özelleştirme Tartışmaları: Kavramsal Bir Analiz		1527-1529	1525-1526
14	Eğitimde Reform			7-8-13314-17-19-25- 28
15	Eğitimin Yerinden Yönetimi		87	86
16	Eğitimde Yerelleşme Sorununa Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı ve Yerel Yönetim Yasa Tasarısının Getirdiği Çözümler Konusunda Yerel Yöneticilerin Görüşleri			2-3-4
17	Yerinden Yönetim Mi, Yoksa Yerelleşme Mi?			2-6
18	Millî Eğitim Bakanlığı Taşra Örgütü Yöneticilerinin Eğitimde Yerinden Yönetime İlişkin Tutumları	2-6	2-6	2-6
19	Eğitimin Yerelleşmesi ya da Özerkleşmesi			32-33-35-36-38-39- 42-43
20	Küresel Sistem, Demokratikleşme- Yerelleşme			28-30-54

	Dinamikleri ve Yerel		
	Demokrasi		
21	Küreselleşme		1-2-4-5-7-10
	Sürecinde Yerelleşme		
	ve Yerel Demokrasi		
22	Küreselleşme		6
	Sürecinde		
	Avrupa'da Eğitim		
	Yönetimi		
23	Küreselleşme-	142	131-132-136-137-
	Yerelleşme ve		139140-141
	Türkiye'de Yerel		
	Demokrasinin		
	Gelişmesi		
24	Merkeziyetçi Yönetim	111	111-115-118
	Yapısının Kamu		
	Okulları Üzerinde		
	Bıraktı-I Olumsuz		
	Etkiler		
25	Neo-Liberal		255-257-258-266-
	Dönüşümün Yaşandığı		267
	Ülkelerde Yerelleşme		
	ve Okul Özerkliği		
	Uygulamaları		
26	Neoliberal		25
	Küreselleşme ve		
	Eğitim		
27	Neoliberal Eğitim		42-35-57-70
	Politikaları ve		
	Eğitimde Fırsat Eşitliği		
	Bağlamında		
	Uluslararası Sınavların		
	(Pısa, Tımss ve Pırls)		
	Analizi		

28	Okul Müdürlerinin Yerinden Yönetim Hakkındaki Görüşleri	3		3-4-5
29	Okul Yöneticilerinin Eğitimle İlgili Kararlara Katılmada Karar Mercileri ve Yerinden Yönetim Anlayışına İlişkin Görüşleri	77-79		77-79
30	Türkiye’de Merkezileşme- Yerelleşme Tartışmaları ve Hizmet Sunumunda Ölçek Sorunu		259	
31	Kamu Hizmetlerinin Sunumunda Devletin Değişen Rolü ve Merkezi Yönetim ile Yerel Yönetimler Arasında Yetki ve Görev Paylaşımı	209-210	209-210-211	209-210-216
32	Türk Eğitim Sisteminde Toplumsal Katılımı Sağlamak İçin Bir Model Önerisi: Yerel Eğitim Şûraları			35-42-45
33	Türk Eğitim Sisteminin Dönüşümünde Uluslararası Aktörler: IMF ve Dünya Bankası Örnekleri			42-43-45-47

34	Türkiye Eğitim Sisteminde Değişim	45	31	34-47
35	Türkiye’de Eğitimde Yerelleşme ve Ailelerin Okul Yönetimine Katılımının Güçlendirilmesi: Değişen Ne?			1229-1230-1232-1235-1242
36	Türkiye’de İl Özel İdarelerinin Eğitim Yatırım Harcamaları ve Halkın Eğitim Yatırımlarına Katkısının Çözümlemesi			48-62
37	Yerelleşme Söylemi ve Bölge Kalkınma Ajansları			3-11-12-19-31-38
38	Yerelleşme ve Yerel Demokrasi			121-125-127
39	Yeni Yönetimin Ana Unsurları: Yerelleşme, Demokratikleşme ve İl Özel İdaresi			174-183
40	Ulusal Kalkınma ve Eğitim İlişkisi			34-35-36-37
41	Eğitim ve Ekonomi İlişkisi			2-3-7
42	Eğitimin Ekonomik Kalkınmaya Etkisi			3-4-5-10-11
43	Eğitimin Kalkınmaya Etkisi Üzerine Bir Değerlendirmesi			681-682-683-684-687-689-691

44	Eğitim ve Beşerî Sermayenin Kalkınma Üzerine Etkisi	110-112-113-114-120-122
45	Türkiye’de Eğitim Yatırımları ve Ekonomik Büyüme İlişkisi	86-87-88-96
46	Eğitimin Ekonomiye ve Kalkınmaya Etkisi	35-36-38-39
47	Türkiye’de Eğitimin Kalkınma Üzerindeki Rolü ve Eğitim Yatırımlarının Geri Dönüş Oranı	159-160-162-164-164-167-169-170-171-172-176
48	Türkiye’de Eğitim Harcamaları ve Büyüme İlişkisi	181-184
49	Türkiye’de Eğitim- Ekonomik Büyüme İlişkisi: 1923-2011 (Kantitatif Bir Yaklaşım)	31-33-35-36-43-44
50	Demokrasi ve Eğitim	16-18-21
51	Eğitilmiş Birey Demokratik Birey İlişkisi	3-4-5
	Demokratikleşme	86 82 81-86-87
52	Açısından Merkezi Yönetim- Yerel Yönetim İlişkileri	

Google Akademik arama motoru, TÜBİTAK ULAKBİM, DergiPark, YÖK

Ulusal Tez Merkezi web sitelerinden tarama yapılarak belirlenen 21 tezdten 11 tanesinde ve 52 adet makaleden 9 tanesinde eğitim yönetim sisteminde yerleşmenin olumlu ve olumsuz yönlerine rastlanmıştır.

Tablo 30

İçeriğinde Eğitim Yönetim Sisteminde Yerelleşme İle İlgili Olumlu ve Olumsuz Yönlerin Geçtiği Alanda Yazılmış Yüksek Lisans ve Doktora Tezleri

No	Tez adı	Yazarı	Yılı	Üniversitesi	Tez
1	Millî Eğitim Bakanlığı Merkez Örgütü Yöneticilerinin Yerelleşme Konusundaki Görüşleri	Yasemin (Koçak) Usluer	Ankara-1995	Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü	Doktora
2	Millî Eğitim Bakanlığı Taşra Örgütü Yöneticilerinin Yerelleşme Konusundaki Görüşleri	Hasan Hüseyin Atasayar	Kırıkkale-2005	Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalı	Yüksek Lisans
3	Eğitim Hizmetlerinde Yerelleşme ve Hizmet Kalitesi	Vildan Özgen	Aydın-2011	Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Anabilim Dalı	Yüksek Lisans
4	Eğitim Paydaşlarının Türk Eğitim Sisteminin Yerelleşme Süreci Hakkında Görüşlerine İlişkin Bir Araştırma	Yakup Öz	İzmir-2013	Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı	Yüksek Lisans
5	Küreselleşme İle Birlikte Değişen Yerel Yönetim Anlayışı ve Eğitime Yansımaları: İstanbul Büyükşehir Belediyesi Örneği	Halil Görmüş	İstanbul-2014	İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı	Yüksek Lisans

				Mahalli İdareler ve Yerinden Yönetim Bilim Dalı	
6	Eğitimde Yerinden Yönetim Yaklaşımı	Yasir Geçit	İstanbul, 2008	Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Yönetimi ve Denetimi Anabilim Dalı	Yüksek Lisans
7	Ortaöğretim Kurumları Müdürlerinin Eğitimin Yerinden Yönetimine İlişkin Görüşleri	Nurcan Korkmaz	Ankara- 2010	Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalı	Yüksek Lisans
8	Türkiye'deki Eğitim Sendikaları Genel Merkez Yöneticilerinin Eğitimin Yerelleşmesi İle İlgili Görüşleri	Hakan Topaloğlu	Samsun, 2012	On dokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü Eğitim Yönetimi Teftişi Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı	Yüksek Lisans
9	Eğitim Hizmetlerinin Yerelleşmesinin Ekonomik, Sosyal ve Siyasal Boyutları: Türkiye'de Uygulanabilirliği	Mustafa Tekdere	Uşak- 2013	Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Maliye Anabilim Dalı	Yüksek Lisans
10	Yerel Yönetimler ve Eğitim Hizmetleri İlişkisi	Yılmaz Arslan	İstanbul, 2013	İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü Mahalli	Yüksek Lisans

				İdareler ve Yerinden Yönetim	
11	Eğitimin Yerelleşmesi Aracılığıyla Yerel Birimlerin Türk Eğitim Sistemine Etkileri	İlknur İlimoğlu	İstanbul -2014	Bahçeşehir Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Yüksek Lisans

Kaynak: (<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tarama.jsp>, 2017)

Tablo 31

İçeriğinde Eğitim Yönetim Sisteminde Yerelleşme İle İlgili Olumlu ve Olumsuz Yönlerin Geçtiği Alanda Yazılmış Makaleler

No	Makale Adı	Yazarı	Yılı	Yayımlanan Dergi	Sayfa No
				Vb.	
1	Dünya Bankası ve Eğitimde Yerelleşme Kamu Okullarında İşletmecilik	Nuray E. Keskin	2008	Küreselleşme ve Demokratikleşme Uluslararası Sempozyumu Bildiri Kitabı, Akdeniz Üniversitesi İBF Yayını	617-624
2	Eğitimde Yerelleşme ve Demokratikleşme Çabaları Teorik Bir Çözümleme	Prof. Dr. Mehmet Şişman Doç. Dr. Selahattin Turan	Bahar 2003	Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi	Sayı:34 300-315
3	Eğitimde Reform	Nuray E. Keskin	Kış 2004	Mülkiye	Sayı 245, S. 125-148
4	Eğitim Hizmetlerinin Yerelleşmesinin Muhtemel Etkileri: Türkiye’de Uygulanabilirliği	Hakkı Odabaş Mustafa Tekdere Eray Aktepe	Şubat 2016	Econworld 2016@Barcelona	
5	Eğitim Yönetiminde Yerelleşme Eğilimi	Türker Kurt	Mart 2006	Kastamonu Eğitim Dergisi	61-72

6	Eğitimde Neoliberal Yerelleşme ve Eleştirisi	Yunus Emre Ömür	2017	Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	Sayı 1 S.10-25
7	Eğitimde Yerelleşme Sorununa Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı ve Yerel Yönetim Yasa Tasarısının Getirdiği Çözümler Konusunda Yerel Yöneticilerin Görüşleri	Recep Türkoğlu	Güz 2004	İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	Sayı:550 S
8	Merkeziyetçi Yönetim Yapısının Kamu Okulları Üzerinde Bıraktığı Olumsuz Etkiler	H. Hüseyin Taşar	Hazira n 2009	Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi	Sayı:2 S.109-119
9	Türk Eğitim Sisteminde Toplumsal Katılımı Sağlamak İçin Bir Model Önerisi: Yerel Eğitim Şûraları	İbrahim Hakan Karataş	2012	Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	1(2), 151- 166

Kaynak: (DergiPark, TÜBİTAK Ulakbim, Google Akademik Web Sayfası)

Ayrım yapılmaksızın yapılan içerik analizi sonucunda eğitim yönetim sisteminde yerleşmenin olumlu ve olumsuz yönlerinde geçen ortak kavramlar tespit edilmiştir. Kavramların tüm tez ve makalelerde hangi sıklıkta geçtikleri tespit edilerek kavramsal bir analiz yapılmıştır. Bu kavramların olumlu ve olumsuz maddeler içinde hangi sıklıkta geçtiği tespit edilerek Tablo 32. ve Tablo 33'e eklenmiştir.

Tez ve makalelerin nicel çalışmalarda geçen katılımcı profili ve araştırmalarda kullanılan yöntemler (Tablo 18), türlerine göre tezler (Tablo 20), yıllara göre tez ve makalelerin dağılımı (Tablo 16, Tablo 17)'de Frekans dağılımları

ile birlikte analiz edilmiştir. Anketlerin daha çok öğretmen ve yöneticilere yapıldığı, kuramsal ve nitel yöntemlerin daha çok kullanıldığı, araştırmaların daha çok batı illerinde yapıldığı, nicel çalışmaların daha çok anketler yoluyla yapıldığı görülmektedir.

İçerik analizi yapılan tezlerden yüksek lisans tezlerinin 10 tanesinde, doktora tezlerinin 1 tanesinde eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesi ile ilgili olumlu ve olumsuz yönler bir başlık altında verilmiştir. 2013 yılı en fazla tez (3) yazılan yıl olmuştur. Tezlerin 4 tanesi İstanbul ilinde yazılmıştır. Tezlerde 5 nicel çalışma, 5 nitel çalışma 1 de karma çalışma yöntemi kullanılmıştır. Tezlerin 3'ü durumsal, 8 tanesi betimsel çalışmadır. Nicel ve nitel çalışmalara çoğunluğu öğretmenler ve eğitim yöneticileri olmak üzere toplam 1387 kişi katılmıştır.

Tablo 32

Tez ve Makalelerde Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşmesinin Olumlu Yönlerinde Geçen Kavramlar ve Frekans Dağılımları

	Frekans (f)
1 Karara Katılım	44
2 Etkinlik	33
3 Demokrasinin Gelişimi/Demokratik Hayat	27
4 Eğitim Kalitesi	22
5 Eğitim Finansmanı (Maliyet)	21
6 Yerel Yöneticiler/Yönetim Kapasitesi/Personel	21
7 Verimlilik	20
8 Kaynakların Yerinde Kullanımı	20
9 Sorumluluk	19
10 İletişim/Eşgüdüm	19
11 Kamu hizmetinin en yakın kamusal örgütlerce sunulması ilkesi (subsidiyarite)/Yerinden Çözüm	17
12 Bürokrasi	15
13 Kalıcı Politika Belirleme	15
14 Hızlı Karar Verme	14
15 Gelişim, Değişim ve Yenileşme	12
16 Finansal Katılım	10
17 Uygulama Esnekliği/Uyum	9

18	Müfredat/ Eğitim Programları	9
19	Rekabet	8
20	Temsil	8
21	İş Yüğü	8
22	Motivasyon/Teşvik/Güdüleme	8
23	İş Birliğı	7
24	Şeffaflık	7
25	Fırsat Eşitliğı	7
26	Kalkınmaya Etki	7
27	Denetim/Güç Kullanma	7
28	Hesap Verebilirlik	6
29	Adalet	5
30	Ulusal Birlik	5
31	Sahiplenme/Bütünleşme	5
32	İnsan Hakları	4
33	Erişim	3
34	Sürdürülebilirlik	3
35	Bölgesel Farklılık	3
36	Eşitsizlik	3

Olumlu maddelerde geçen karara katılım (44), etkinlik (33), demokrasinin gelişimi/demokratik hayat (27), eğitim kalitesi(22), eğitim finansmanı (maliyet) (21), yerel yöneticiler/yönetim kapasitesi/personel (21), verimlilik(20), kaynakların yerinde kullanımı (20), sorumluluk(19), iletişim/eşgüdüm (19), kamu hizmetinin en yakın kamusal örgütlerce sunulması ilkesi (subsidiyarite)/yerinden çözüm(17), bürokrasi (15), kalıcı politika belirleme (15), hızlı karar verme (14), gelişim, değışim ve yenileşme12 ve finansal katılım(10) maddeleri 10 ve üzerinde sıklıkla tekrar etmiştir. Bu kavramlar, eğitim yönetim sisteminde yerleşmenin daha çok olumlu yönde yaklaşımlar olduğunu göstermektedir. Tespit edilen 36 kavram eğitim yönetim sisteminin yerleşmesinde olumlu yönlerde geçen kavramlardır. Bu kavramların bazılarında yazarlar ilgili eserlerinde şöyle söz etmektedirler;

“Yerel düzeydeki örgütlerin iş birliğı ve yönetim kapasitelerinin gelişmesi sağlanır.” (Atasayar, 2005, s. 19; Geçit, 2008, s. 17; Öz, 2013, s. 38; Ömür, 2017, s. 15).

“Yerelleşme, çeşitli politik, dinsel ve etnik grupların karar verme sürecinde daha çok temsil edilmelerine; dolayısıyla, kaynak ve yatırımların yeri belirlenirken daha fazla adalet sağlanmasına olanak tanır.” (Usluel, 1995, s. 12).

Eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesinin oluşturacağı olumsuzluklar da vardır. Bu olumsuzluklarda belirlenen kavramlar ve bu kavramlarla ilgili Frekans dağılımı aşağıdaki tabloda verildiği gibidir.

Tablo 33

Tez ve Makalelerde Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşmesinin Olumsuz Yönlerinde Geçen Kavramlar ve Frekans Dağılımları

	Frekans (f)
1 Kalıcı Politika Belirleme	28
2 Denetim/Güç Kullanma	23
3 Yerel Yöneticiler/Yönetim Kapasitesi/Personel	18
4 Eğitim Finansmanı (Maliyet)	17
5 Eşitsizlik	14
6 Ulusal Birlik	14
7 Sorumluluk	10
8 Eğitim Kalitesi	10
9 Etkinlik	9
10 Karara Katılım	8
11 Sürdürülebilirlik	7
12 İletişim/Eşgüdüm	7
13 Bölgesel Farklılık	6
14 Gelişim, Değişim ve Yenileşme	5
15 Verimlilik	5
16 Adalet	5
17 Uygulama Esnekliği/Uyum	4
18 Sahiplenme/Bütünleşme	4
19 İş Birliği	3
20 Hesap Verebilirlik	3
21 Bürokrasi	3
22 Kaynakların Yerinde Kullanımı	3

23	Demokrasinin Gelişimi/Demokratik Hayat	2
24	Motivasyon/Teşvik/Güdüleme	2
25	Şeffaflık	1
26	Fırsat Eşitliği	1
27	Kamu hizmetinin en yakın kamusal örgütlerce sunulması ilkesi (subsidiyarite)/Yerinden Çözüm	1
28	İş Yüğü	1

Olumsuz maddelerde geçen kalıcı politika belirleme (28), denetim/güç kullanma (23), yerel yöneticiler/yönetim kapasitesi/personel (18), eğitim finansmanı (maliyet) (17), ulusal birlik (14), eşitsizlik (14), eğitim kalitesi (109 ve sorumluluk (10) 10 ve üzerinde sıklıkla tekrar etmiştir. Hızlı karar verme, finansal katılım, müfredat/ eğitim programları, rekabet, temsil, kalkınmaya etki, insan hakları ve erişim kavramları olumlu görülen kavramlar içinde yer alırken, olumsuz görülen kavramlar içinde yer almamıştır. Demokrasinin gelişimi / demokratik hayat, motivasyon/ teşvik/ güdüleme, kamu hizmetinin en yakın kamusal örgütlerce sunulması ilkesi (subsidiyarite)/yerinden çözüm, iş yükü, şeffaflık ve fırsat eşitliği kavramları oldukça düşük sıklıkta tekrar etmişlerdir. Bu kavramların bazılarında yazarlar ilgili eserlerinde şöyle söz etmektedirler;

“Yerelleşme konusunda yeterli deneyime sahip olmayan toplumlarda yetki ve sorumlulukların yerel örgütlere devri ve katılımlı yönetim gibi uygulamalarda sorun yaşanabilir.” (Atasayar, 2005, s. 20; Geçit, 2008, s. 18; Korkmaz, 2010, s. 23).

“Yerelleşmenin “demokratikleşme” ile eş anlamlı görülmesi, onun ideolojik boyutunu gizlemektedir. Bugün eğitimde yerelleşme, yönetim sürecinin önemli bir parçasını oluşturmakta, küresel piyasa aktörlerinin STÖ’ler aracılığıyla eğitim hizmetinin örgütlenmesi ve sunulmasında etkili olmasının koşullarını hazırlamaktadır.” (Topaloğlu, 2012, s. 37; Atasayar, 2005).

Tablo 34

Tez ve Makalelerde Geçen Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşmesi İle İlgili Geçen Olumlu ve Olumsuz Yönlere Ait Kodlar ve Oluşturulan Kategoriler

Yerelden yönetimin tanımında geçen kavramlar	Yerel yönetimlerin iş ve işlemleri ile ilgili yönetsel kavramlar	Eğitimde yerelleşme ile oluşacak olumlu ya da olumsuz durumlar ile ilgili kavramlar
1. İş Birliği 2. Karara Katılım 3. Hızlı Karar Verme 4. Demokratik Hayat 5. Şeffaflık 6. Hesap Verebilirlik 7. Bürokrasi 8. İletişim/Eşgüdüm 9. Etkinlik 10. Adalet 11. Verimlilik	1. Eğitim Finansmanı (Maliyet) 2. Yerel Yöneticiler/Yönetim Kapasitesi/Personel 3. Kaynakların Yerinde Kullanımı 4. Sürdürülebilirlik 5. Kalıcı Politika Belirleme 6. İş Yükü 7. Denetim/Güç Kullanma 8. Kamu hizmetinin en yakın kamusal örgütlerce sunulması ilkesi (subsidiyarite) /Yerinden Çözüm	1. Gelişim, Değişim ve Yenileşme 2. Sorumluluk 3. Erişim 4. İnsan Hakları 5. Rekabet 6. Fırsat Eşitliği 7. Finansal Katılım 8. Bölgesel Farklılık 9. Eğitim Kalitesi 10. Eşitsizlik 11. Kalkınmaya Etki 12. Ulusal Birlik 13. Uygulama Esnekliği/Uyum 14. Temsil 15. Müfredat/ Eğitim Programları 16. Motivasyon/Teşvik/ Güdüleme 17. Sahiplenme/ Bütünleşme 18. Demokrasinin Gelişimi

Eğitim yönetim sisteminde yerelleşme ile ilgili yapılan içerik analizinde 36 adet olumlu ve 28 adet olumsuz yön kodlanarak tespit edilmiştir (Tablo 32- Tablo 33). Olumsuz yönlerin tamamı olumlu yönlerin içinde de yer almaktadır. Olumlu yönlerin 8 tanesi (Hızlı Karar Verme, Finansal Katılım, Müfredat/ Eğitim Programları, Rekabet Temsil, Kalkınmaya Etki, İnsan Hakları, Erişim) olumsuz

yönlerin içinde yer almadığı görülmektedir. Bir karşılaştırma yapıldığında olumlu yönlerdeki Frekansların olumsuz yönlerdeki Frekanslardan daha yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca kavramların oluşturduğu içeriklerin, anlam bakımından üç kategori altında toplandığı görülmektedir (Tablo 34). Bu kategoriler eğitim yönetim sisteminin olumlu ve olumsuz yönlerini yeniden oluştururken bir bütünlük oluşturmayı kolaylaştıracaktır. Kategorik yapı veri toplama araçları geliştirirken ve toplanan verileri analiz ederken bütünsel bir değerlendirme imkânı sağlayacaktır.

Tablo 32 ve Tablo 33 karşılaştırıldığında Kalıcı Politika Belirleme, Denetim/Güç Kullanma, Ulusal Birlik, Eşitsizlik kodları olumlu yönlerdeki Frekanslara göre olumsuz yönde daha yüksek bir Frekans aldığı görülmektedir. Diğer kodların Frekansları olumsuz yön Frekanslarına göre daha çok olumlu yönde yüksek Frekanslar almıştır.

Eğitim Yönetim Sisteminde Yerelleşmenin Olumlu Yönleri. Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşmesinin eğitim sistemine olumlu ve olumsuz yönden katkıları vardır. Bu katkılar aşağıda sıralanmaktadır;

Eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesi;

1. Yerel düzeydeki kişi, kurum ve örgütlerin iş birliği ve yönetim kapasitelerinin gelişmesini sağlar.

2. Aile, yerel otorite, yerel toplum, çeşitli politik, dinsel ve etnik gruplar, toplumun usta, yapıcı, önder, girişken kişilerinin karar alma süreçlerine katılımı sağlanarak, toplumun eğitim sorunlarını anlama, içselleştirme ve çözüm yolu bulma becerisini geliştirecektir

3. Eğitim paydaşlarının eğitim sorunlarının belirlenmesi ve çözümünde yerelde oluşturulacak yönetsel yapıların hiyerarşik yapısını zayıf olması hızlı kararlar alma ve çözümler üretilmesini kolaylaştıracaktır.

4. Katılımcı yönetimi destekleyecek, dolayısıyla demokratik yaşamın ve demokrasinin gelişmesini, demokrasinin toplumsal hayat ile bütünleşmesini sağlayarak demokratik okul yönetimlerini teşvik edecektir.

5. Eğitim yöneticilerinin demokratik yöntemlerle, liyakat esaslarına uygun seçilmesini sağlayarak, halkın okul yönetimine katılımı ile yönetimde şeffaflık sağlanacaktır.

6. Eğitime toplumsal katılımın sağlanması, eğitimde yerel imkanların kullanılması, eğitim sorunlarına hızlı, yerinde, ekonomik ve sürdürülebilir çözümler oluşturarak eğitim yönetiminde hesap verebilirliği sağlar.

7. Sorunların daha az bürokrasiyle daha çabuk çözümlenmesini, ekonomik etkinliği, hizmeti yerinde, etkin ve verimli şekilde sunmayı, halkın yönetime katılımı ile sorumluluk almayı, katılımcılıkta etkinliği sağlayarak eğitim hizmetlerinin daha etkin olmasını sağlayacaktır.

8. Yereldeki farklı toplumsal grup ya da kişilerin eğitimin tüm karar verme süreçlerine katılması yeni seçenekler oluşturma yoluyla daha yenilikçi, esnek, değişim ve yenileşmeye açık yaratıcı bir yönetimin oluşmasını sağlayarak eğitim kalitesine katkı sunacaktır.

9. Halkın kararlara katılımı, eğitim finansmanına katkısı, kendi ihtiyaçlarına uygun hizmet seçimini en düşük maliyetle elde etme, kırtasiye ve bürokrasinin azalması eğitimde verimliliği artıracaktır.

10. Program, yönetim, personel ve finansman ile ilgili karar verme gücüne sahip olma bürokratik hiyerarşik yönetim yapılarının yukarıdan aşağıya işleyiş biçimini, daha yatay ve iş birliğine dayalı karar verme süreçlerine dönüştürerek aşırı bürokrasiyi ortadan kaldıracaktır.

11. Merkezi yönetimdeki hantallık, kırtasiyecilik ve bürokrasi, okul aile birliklerinin etkin kullanımı ile eğitim finansmanına halkın katılımının sağlanması, yerel yönetimlerin elde ettikleri gelirlerin bir kısmını eğitim hizmetlerine ayırması, eğitime ayrılan bütçelerin yereldeki eğitim ihtiyaçlarına daha gerçekçi harcanması eğitim finansmanının etkili ve verimli şekilde kullanılmasını sağlar ve halkın ihtiyaç duyduğu eğitimsel mal ve hizmetlerin en az maliyetle, yeterli sayı ve nitelikte halka ulaşmasını sağlayacaktır.

12. Eğitime ilişkin karar alma süreçlerine halkın katılımı, mali sorumlulukların bir kısmını üstlenmesi, rekabet ve sorunların çözümünde inisiyatif alması sorumluluğu arttıracak ve eğitim kalitesine olumlu katkı sunacaktır.

13. Yerel koşullara uygun verilecek eğitim hizmetlerinde halkın eğitime katılımı, bölgesel, coğrafi ve kültürel zenginliklerin eğitime yansıtılması, çeşitli politik, dinsel ve etnik grupların karar verme sürecinde daha çok temsil edilmesi dezavantajlı grupların ve özel gereksinim duyan çocukların eğitime erişimini arttıracaktır.

14. Kaynak ve yatırımların tahsisinde ve programların oluşturulmasında halkın çeşitli kültürel, dinsel, etnik farklar ile bölgesel gelişmişlik düzeylerini daha yakından bilen yerel yönetimler daha adaletli davranacaklardır.

15. Yerel yöneticilerin sorumluluklarını arttıracak, kendini ispatlamış, başarılı yöneticileri işbaşına getirerek yönetim örgütleri ve taşra örgütlerinin yönetim kapasitelerinin gelişmesini, yönetim becerisi yüksek bireylerin demokratik seçimlerle işbaşına gelmesi sağlayacaktır.

16. Yerel düzeydeki görevliler ile yerel nüfus arasındaki ilişkilerin yakın olması, yöreye ait daha fazla bilgi alınmasını sağlayacak, daha nitelikli eğitimci ve personelin istihdamı sağlanarak, daha verimli ve kaliteli eğitim hizmeti sunabilecektir.

17. Yereldeki sorunlarının çözümünün o bölgede yaşayanlara bırakılarak sorunlarını kabul ederek kendi kendilerini yönetme becerilerini kazanmalarını sağlayarak merkezi yönetimin yerel nüfus tarafından bilinmeyen politikalarını daha anlaşılır ve uygulanabilir olmasını sağlayacaktır.

18. Tüm dünyada demokrasi okulu olarak ifade edilen yerel yönetimlerin, insanı yerel demokrasinin temeli kabul eden, hiçbir ayırım gözetmeyen, işleyişinde insan haklarını temel alan eğitim yönetim anlayışını sürdürecektir ve hayata geçirilmesini sağlayacaktır.

19. Yerel halk, çocuklarının daha iyi yetişmesi ve başarılı olabilmesi için yerel yönetimleri hizmet kalitesi ve kaynak kullanımını açılarından daha etkin biçimde denetleme ve yönlendirme imkânı elde ederek, onları diğer yerel yönetimlerle rekabete zorlayacak, rekabette eğitimde kaliteyi arttıracaktır.

20. Yerel karar verme birimlerinin daha az maliyetle daha çok çıktı üretebilmesi merkezi yönetimin üzerindeki mali yükü azaltacak, halk denetiminin yüksek olması kaynak israfının önüne geçecek, yerel kaynakları harekete geçirerek eğitime ek finansman yaratacak, kırtasiyeciliği ve bürokratik gecikmeleri azaltarak kaynakların daha etkili, verimli ve yerinde kullanılmasını sağlayacaktır.

21. Eğitimin tabana yayılmasını, bölgeler arası kalkınmışlık farklarının azaltılmasını, eğitimde gerçekçi hedefler belirlenmesini, eğitime erişim, bölgesel coğrafi ve kültürel zenginliklerin eğitime yansıtılmasını, kaynakların yerinde kullanımını, eğitimin planlamasına ve yönetimine toplumsal katılımın sağlanmasını,

eğitim sorunlarına hızlı, yerinde çözümler bulunmasını etkileyerek eğitimde fırsat eşitliği sağlayacaktır.

22. Eğitim hizmetlerinin yerel yönetimlerin katkısıyla artırılması, yerel kaynaklarca finansmanı, yerel topluluğun kendi çocuklarının eğitimiyle daha fazla ilgilenmesi ve yönetime katılımı eğitim yönetiminin sürdürülebilir olmasını sağlayacaktır.

23. Merkezi yönetimden gelecek kaynaklarla birlikte, yerel halkın eğitimle ilgili temel sorunlarının çözümünde ihtiyaç duyulabilecek finansal katkı, eğitim finansmanında artış sağlayacak ve belirlenen eğitim öğretim projelerinin daha üst düzeyde gerçekleştirilmesine olanak sağlayacaktır.

24. Bölgesel farklılıkların eşitsizliğe sebep olduğu ülkemizde; eğitim yönetiminde yerleşme ile yerel ihtiyaçlara yerel imkânlarla çözüm bulunması, yereldeki insan kaynağının yerel ekonomik dinamikler doğrultusunda yetiştirilmesi, yerel taleplerin eğitimde doğru ve zamanında karşılık bulabilmesi, ekonomik, politik, beşerî, coğrafi ve kültürel anlamda farklılıklara ve önceliklere duyarlılık göstermesini sağlayarak bölgesel farklılıkları ortadan kaldıracaktır.

25. Eğitim yönetiminde halkın kararlara katılımı, finansal desteği, kaynakların yerinde ve etkin kullanımı, bölgeler arasındaki farklılıkların dikkate alınarak eğitim programlarının hazırlanması, toplumsal otokontrol, rekabet, eşgüdüm, hesap verebilirlik, insan haklarına duyarlılık, yöneticilerin yerelden seçimini sağlayarak eğitimin kalitesini arttıracaktır.

26. Okullaşma için girdi miktarını, girdilerin kalitesini artırma, programlara olan ilgiyi artırma ya da yerel ilgiyi program içerikleri ile eşleştirmek, programların yenilikçiliğini artırmak, öğrencilere uygun tercih alanları yaratmak, kaliteli eğitime girişte eşitsizlikleri azaltacaktır.

27. Bürokrasiyi esneterek merkezin iş yükü azaltılır, ulusal planlara daha çok yoğunlaşmayı, eğitim kalitesinin artmasıyla insan kaynağının gelişimini, ülke kaynaklarının etkin, yerinde ve verimli kullanımını sağlayarak ulusal kalkınmaya olumlu etki edecektir.

28. Aile, yerel otorite, yerel toplum gibi ilgili grupların eğitim planlaması sürecine katılımlarının sağlanacağı, toplumun usta, yapıcı, önder, girişken kişilerinden eğitimin geliştirilmesi sürecinde daha yüksek düzeyde yararlanılarak yerel düzeydeki görevliler ile yerel nüfus arasındaki iletişimi güçlendireceği ve

yöreye ait daha fazla bilgi alınmasını, çeşitli örgütlerin eşgüdümleyerek çalışacağı bir ortam oluşturulmasını sağlayacaktır.

29. Katılımcı demokrasinin gelişmesine katkıda bulunduğu için demokrasinin sadece oy vermekten çıkıp, katılmak ve destek vermek boyutunu da güçlendirerek karar verme sürecine ülkenin çeşitli bölgelerindeki grupların doğrudan katılımının sağlanmasıyla politik dengeyi sağlayarak ulusal birliği artıracaktır.

30. Karar verme sürecinde seçenekler yaratma yoluyla daha esnek, yenilikçi ve yaratıcı bir yönetimin oluşmasını, uygulamada esnekliği ve değişen çevre koşullarına daha rahat uyum gösterilmesini sağlayacaktır.

31. Çeşitli politik, dinsel ve etnik grupların karar verme sürecinde daha çok temsil edilmelerini sağlayarak toplumsal mutabakat ve birliği sağlayacaktır.

32. Yerel seçkinlerce önemsenmeyen, yerel halk tarafından göz ardı edilen veya bilinmeyen merkezi hükümet politikalarının yönetsel ve politik yayılımının daha fazla olmasını sağlayarak kalıcı politikalar belirlemeye yöneltecektir.

33. Aile, yerel otorite, yerel toplum vb. gibi ilgili grupların eğitimin planlanması sürecine katılımı, müfredat programlarında ufak değişiklikler yapma, yerel koşullara uyarlama ve kendi gereksinimlerine uygun hale getirme olanağı sağlayarak bu alandaki problemlerin birçoğunun ortadan kaldırılmasını sağlayacaktır.

34. Yerel topluluklara eğitimle ilgili kendi yerel sorunlarını kabul etme, onların çözümünde bir ölçüde inisiyatif alma, en azından o sorunları daha çok önemseme imkânı tanınarak, yerel sorunlar yerinden çözülmeye çalışılacak, böylece merkezden yönetimin işleyişinden kaynaklanan gecikme, kırtasiyecilik, maliyet artışı gibi sorunlar giderilmiş olacaktır. (Kamu hizmetinin halka en yakın kamusal örgütlerce sunulması ilkesi (subsidiyarite))

35. Merkezi yönetimin bir takım yetki ve sorumluluklarını yerele aktaracağından iş yükü önemli ölçüde azalacak, eğitim ile ilgili ulusal kalkınma planlarına ve büyük projelere daha çok yoğunlaşacaktır.

36. Halkın ve ailelerin eğitim örgütlerini sahiplenmeleri, mali destek vermeleri, değişikliği daha rahat benimsemek ve farklı ilgi gruplarının bütünleşmesi, okullar arasında daha iyi olmaya yönelik ortaya çıkan yarışma ruhu diğer okulları güdüleyecek ve eğitime katılımı teşvik ederek eğitim kalitesinin artmasını sağlayacaktır.

37. Halkın ve ailelerin eğitim örgütlerini sahiplenmeleri, mali destek vermeleri, değişimleri daha rahat benimseyerek ve farklı ilgi gruplarının bütünleşmesi sağlanarak yönetsel katılımı teşvik edecektir.

38. Eğitim hizmetinin yerelleştirilerek maliyetinin düşürülmesi, yerel yönetimlere bu konuda belli alanlarda daha fazla sorumluluk yüklenip bu yolla kamuoyu denetiminin artırılması, daha etkin halk denetimine tabi olmalarını sağlayarak yerelde oluşacak kötü amaçlı güç odaklarının amaçlarına ulaşmasını engelleyerek daha adil, şeffaf, etkin ve verimli bir eğitim yönetimi oluşmasını sağlayacaktır.

Eğitim Yönetim Sisteminde Yerelleşmenin Olumsuz Yönleri. Eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesi;

1. Yerel örgütler arasında iş birliği ve koordinasyonun sağlanmasını güçleştirecektir.

2. Yerelleşme konusundaki yeterli deneyime sahip olmayan toplumlarda yetki ve sorumlulukların yerel örgütlere devri ve katılımlı yönetim gibi uygulamalarda katılımın fazla olmasının alınacak kararların yenilikçi yönde olacağı anlamına gelmediğini, aksine insanlara yeniliği reddetme şansını da verdiğini öne sürerek, yerelleşmeden bu anlamda mutlak bir yarar beklenilmemesi gerektiğini belirtmektedir.

3. Katılımcılığın yüksek olduğu eğitim kurumlarında katılımcı grupların fazla olması nedeniyle hızlı karar verme mekanizmalarını engelleyebilecektir.

4. Yerelleşmenin “demokratikleşme” ile eş anlamlı görülmesi, onun ideolojik boyutunu gizlemekte, yönetişim sürecinin önemli bir parçasını oluşturmakta, sivil toplum örgütleri aracılığıyla eğitim hizmetinin örgütlenmesi ve sunulmasında etkili olması demokrasinin gelişimini ve demokratik hayatı sekteye uğratacaktır.

5. Yerel yönetimlerin yaygın kuruluşlar olmaları nedeniyle kontrolü ve disiplini zayıflatması ve yapılan faaliyetlerin küçük çıkar gruplarınca gizlenmesi şeffaflığı ortadan kaldıracak, yolsuzluk, iltimas, kayırmacılık gibi olumsuzlukların ortaya çıkmasına sebep olacaktır.

6. Özellikle siyasi partilerin, sivil toplum örgütlerinin ya da çeşitli çıkar gruplarının etkileri ile atanan okul yönetimlerinin veya eğitimden sorumlu yerel kuramların üye ve yöneticilerinin tarafsızlığı, açıklık ve hesap verebilirlikleri her zaman tartışma konusu olacaktır.

7. Yerel yönetimler, ek mali kaynak oluşturma ve bunları etkin kullanma konusunda da sorunlar yaşayabilirler ve gereken hizmetlerin, gereken toplum kesimine, gereken miktarda verilmesini sağlayamadığı takdirde, merkezi yönetimin denetim yetkilerini ve olanaklarını ortadan kaldıracak ya da etkinliğini azaltacaktır.

8. Katılımın fazla olması durumunda yerel yönetimler içlerinde oluşan baskı grupları yüzünden değişim, yenileşme ve gelişme konusunda her zaman olumlu kararlar alamayacaktır. Katılımın fazla olması yeniliği, değişimi ve gelişimi reddetme şansını da verdiği için yerelleşmeden, bu anlamda mutlak bir yarar elde edilemeyecektir.

9. Eğitime ayrılan kaynakların yerinde kullanılmamasını (örneğin gösterişli yol ve parkların yapımında kullanılması ve propaganda amacı gütmesi), yeni kaynaklar üretilmemesini, halkın eğitime yeterli finansal destek vermemesini, kaynakların verimli kullanılmasını engelleyerek eğitimi olumsuz etkileyecektir.

10. Merkezdeki çoğu bürokrat ve politikacının yerelleşme nedeniyle güçlerinin azalacağını düşünmelerine neden olacaktır. Merkezdeki bürokrasiyi yerele taşıyacak ve eğitim hizmetleri sekteye uğratacaktır.

11. Zaman zaman yerel yönetimlerin, ek mali kaynak oluşturma ve bunları etkin kullanma konusunda da sorunlar yaşamasına ve merkezi yönetimin mali yardımına gereksinim duymasına neden olacaktır. Yeterli destek alamadıklarında ya da kaynak üretmediklerinde bölgede hizmet sunumunda görevli yerel liderler ve memurlar, yerinden yönetimi ciddiye almayacaktır. Bu ise ciddi bir otorite kaybına ve hizmet sunumunda zafiyete neden olacaktır.

12. Yerelleşme konusunda yeterli deneyime sahip olmayan toplumlarda yetki ve sorumlulukların yerel örgütlere devri ve katılımlı yönetim gibi uygulamalarda artan sorumluluklarının hakkını verememeleri durumunda yerelleşmeden beklenen yararları sağlayamayacaktır.

13. Yerel yönetimlerin yaygın kuruluşlar olmaları nedeniyle kontrol ve disiplini zayıflatacak, özellikle ülkemiz bakımından merkezi yönetimden daha fazla yolsuzluk, iltimas, kayırmacılık ve adaletsizlik gibi olumsuzlukların ortaya çıkmasına sebep olacaktır.

14. Özellikle karar organlarındaki üyelerin yerel seçimle belirlendiği örgütlerde "yöneticilerin seçimle işbaşına gelmeleri, onların kısa sürede sonuç veren ve gösterişli hizmetlere önem verme, uzun vadeli olanları savsaklama eğiliminde

olmalarına yol açacaktır. Yerel düzeyde gerekli uzman ve personeli sağlamak güçleşecek, yönetsel altyapı ve insan kaynağı yetersizlikleri de yerelleşmeden beklenen yararların gerçekleşmesinin önüne geçecektir.

15. Yerel siyasetçilerin kaynakları eğitim için kullanmak yerine kısa vadeli kazançlar getirecek ve popüleritelerini geliştirecek görsel yapılara aktarma istekleri kaynakların yerinde kullanımını engelleyecektir.

16. Varlıklı ve yoksul bölgelerde yaşayan öğrenciler arasında var olan eşitsizliği daha da derinleştirecek ve varlıklı bölgelerdeki öğrencilere artan olanaklar sunarak onların daha iyi eğitim almalarını sağlayıp eğitimde fırsat eşitliğini ortadan kaldıracaktır.

17. Yerel ve bölgesel dengesizlikleri ve farklılıkları arttıracığı, bundan özellikle fakir kesimlerin ve bölgelerin zarar göreceği düşüncesini hâkim kılacaktır.

18. Yerel yönetim birimleri arasındaki ekonomik kapasite farklılıklarından dolayı sunulan hizmet miktarının ve kalitesinin belli bir standartta verilememesine, hizmet kalitesinin ülke geneline yayılamamasına neden olacaktır.

19. Yerel düzeyde yürütülen hizmetlerde tarafsızlığı sağlamayı güçleştirecek, bölgeler arasında eşitsizliklere neden olacaktır.

20. Merkezi yönetim ile yerel yönetimler arasında iletişim sorunlarının çoğalmasına, yetersiz merkezi denetime, yerelleştirilen örgütsel birimlerin eşgüdümlemesinde güçlükler neden olacaktır.

21. Yerelleşme etnik mikro milliyetçi ve mezhepsel tabanlı örgütlenmeleri teşvik ederek üniter devlet ve toplum yapılarına zarar verebileceği, ulusal birliği yıkabileceği düşüncesi, daha çok politik kaygılar biçiminde sürekli dile gelmesine neden olacaktır.

22. Yerelleşme eğitim dili, anadil gibi kavramlar üzerinde değişiklik yapmayı kolaylaştıracak bu süreç eğitim birliğini bölgesel ve etnik istekler doğrultusunda zayıflatarak uygulama esnekliğini bozacak ve uyumsuzluklar yaratarak beklenen faydaların çok ötesinde telafisi güç zararlara yol açabilecektir.

23. Yerel yönetimler tarafından konulan standartların, kolayca ulusal hedeflerin dışına çıkmasına ve hizmetin ülke çapında asgari düzeyde bir örnek sunulmasını önleyerek ülke genelinde tek bir politikanın izlenmesini zorlaştıracaktır.

24. Yerel yönetimlere bırakılan kamu hizmetlerinin yerel unsurlar tarafından yerinde çözümümü zorlaştıracak, sorunlar örtbas edilecek veya umursanmayacak,

önemli sorunların yerelde önemsenmemesine ve eğitim hizmetlerinin yurt düzeyinde eşit biçimde yürütülememesine sebep olacaktır.

25. Yerel yönetimin iş yükünü arttıracak ve yerelden çözülemeyen birçok sorun tekrar merkezi yönetimin inisiyatifine bırakılmasına neden olacaktır.

26. Eğitimde birçok soruna neden olacak, siyasal güçlerin baskısı halkın motivasyonunu kırarak, eğitime yapılacak olası teşvikleri olumsuz yönde etkileyecektir.

27. Eğitime olan sahiplenmeyi zaman içinde azaltacak, toplumda oluşabilecek ulusal birlik kaygısını ve toplumsal bütünleşmeyi engelleyecektir.

28. İdeolojik, dinsel, siyasal çıkar-yarar gruplarının yasal-meşru ve gayri meşru etkileri eğitim denetimini zayıflatacak, eğitimi çeşitli güç odaklarının tekeline sokacaktır.

29. Yerel düzeyde bir merkezileşmeye dönüştürebilir ve halkın eğitim hizmetlerine finansal ve beşerî desteğini azaltabilir. Yerel ve ulusal düzeylerdeki toplum dinamikleri yerelleşme uygulamasına çok fazla izin vermeyeceğinden sürdürülebilir bir yönetim hizmetinin oluşmasını engelleyecektir.

Ölçek maddeleri ile ilgili nitel bulgular (Araştırmanın 1. Alt problemi)

Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşme Algısı Ölçeği Soru Maddelerinin Tespiti. Alanda yazılmış tez, makale, Kalkınma Planları ve Milli Eğitim Şura kararları tek tek analiz edilerek eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesi ile ilgili aşağıdaki ortak maddeler tespit edilmiştir. Maddeler “Yerelden Yönetim”, “Yerel Yönetimlerin Eğitim Yönetimi Kapasitesi” ve “Yerelleşmenin Ekonomi, Eğitim, Yönetim ve Sosyal Yaşama Katkıları Algısı” şeklinde kategorik gruplara ayrılmıştır. Tespit edilen maddeler modern yönetim sistemlerinde iyi yönetim sistemlerinin tanım ve içerikleri ile birebir örtüşmektedir. Örneğin; Bulut (2013) yönetim kavramını tanımlarken birlikte yönetmek, Dünya Bankasının yönetim kavramını aktarırken; “ülkelerin kaynaklarını etkili ve verimli kullanması için, hesap verebilirlik, saydamlık, sivil toplumun kamu yönetimine etkin katılımı, demokrasi, insan hakları, verimlilik, sorumluluk, piyasa ekonomisi, açıklık ve çeşitlilik kavramlarından söz etmektedir” (Bulut, 2013, s. 51-54). 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu’nda on dört başlık altında sıralanmış olan Milli Eğitim Temel İlkeleri; “Genellik ve Eşitlik, Ferdin ve Toplumun İhtiyaçları, Yönelme, Eğitim Hakkı, Fırsat ve İmkân Eşitliği, Süreklilik, Demokrasi Eğitimi, Bilimsellik, Planlılık, Okul ile

Ailenin İş birliği ve Her Yerde Eğitim” olarak sıralanmıştır (MEB, 1739 Sayılı Milli Eğitim temel kanunu, 1973). Yine “5227 Sayılı Kamu Yönetiminin Temel İlkeleri ve Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun’un” amaç başlığı altındaki MADDE 1’de belirtilen “Bu kanunun amacı, katılımcı, saydam, hesap verebilir, insan hak ve özgürlüklerini esas alan bir kamu yönetiminin oluşturulması; kamu hizmetlerinin adil, süratli, kaliteli, etkili ve verimli bir şekilde yerine getirilmesi için merkezî idare ile mahallî idarelerin görev, yetki ve sorumluluklarının çağdaş kamu yönetimi ilke ve uygulamaları çerçevesinde belirlenmesi; merkezî idare teşkilâtının yeniden yapılandırılması ve kamu hizmetlerine ilişkin temel ilke ve esasları düzenlemektir.” denilmektedir (<https://www.tbmm.gov.tr/kanunlar/k5227.html>, 2018). Bu tanım ve kanunlarda belirtilen tüm kavramlar, tespit edilen ölçek maddelerini kapsamaktadır. Maddeler, eğitim paydaşlarınca ne derecede algılandığını tespit için oluşturulmak istenen ölçeğin soruları için tasarlanmıştır. Bu sorular eğitim paydaşlarının Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşmesini nasıl algıladıklarını tespit için kullanılacaktır. Yapılacak tespitler ile eğitim paydaşlarının Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşmesi ilgili gelecekte yapılacak çalışmalara ışık tutacak ve alanda yeni bilimsel çalışmalar ile yeni politikaların gelişmesine katkı sunacağı umulmaktadır. Ölçek maddelerinin hangi bilimsel çalışmalarda geçtiği Tablo 35.’de gösterilmiştir.

Tablo 35

Aday Ölçek Formu 1. Faktör (Yerelden Yönetim Algısı) Soru Maddeleri Kaynak Bilgileri

ÖLÇEK SORULARI	SORULARIN GEÇTİĞİ KAYNAKLAR	
	Tez, Kalkınma Planı ve Şurular	Ulusal makale, Yasalar, Projeler ve Kitap
1- Yerelden yönetim; yapısal ve ekonomik işlevleri etkili ve verimli bir şekilde yerine getirir.	(Usluel, 1995, s. 98)	(Kıran, 2001, s. 2) (Altınışık & Peker, 2012, s. 12) (Odabaş, Tekdere, & Aktepe, 2016, s. 7) (Çelik V. , 1995, s. 70) (Turan, Yücel, Karataş, & Demirhan, 2010, s. 5)
2- Yerelden yönetim; Yönetimde çözüm odaklı ve gelişim yönelimlidir.	(Bozan, 2002, s. 239) (Tekdere, 2013, s. 103)	(Karataş İ. H., 2012, s. 156,162) (Tunçer, 2012, s. 140) (Taşar, 2009, s. 118)

3- Yerelden yönetim; Halkın yönetime katılımını kolaylaştırır.	(Tekdere, 2013, s. 65) (Usluel, 1995, s. 48), (Uzun, 2015, s. 102) (Atasayar, 2005, s. 19) (Taşçı, 2008, s. 46), (Kaynak, 2014, s. 3), (Geçit, 2008, s. 95) (Tekdere, 2013, s. 65) (Arslan, 2013, s. 59,74,78) (Köksal, 1997, s. 86) (MEB 15.Şura Kararları) (7.Kalkınma Planı , 2017) (8.Kalkınma Planı , 2017) (9.Kalkınma Planı , 2017)	(Karacan, Aydın, & Tan, 2017, s. 6) (Çelik V. , 1995, s. 68) (Peker, 1995, s. 37) (Okur & Çakıcı, 2007, s. 10) (Bucak, 2000, s. 12) (Todaie, 1991, s. 9)
4- Yerelden yönetim; Hızlı karar verme ve karar alma mekanizmalarına sahiptir.	(Özgen, 2011, s. 49) (İlimoğlu, 2014, s. 75), (Kaynak, 2014, s. 3)	(Taşar, 2009, s. 118) (Ömür, 2017, s. 14) (Todaie, 1991, s. 30)
5- Yerelden yönetim; Değişime ve yenileşmeye açıktır.	(Atasayar, 2005, s. 21) (Öz Y. , 2013, s. 38)	(Ömür, 2017, s. 21)
6- Yerelden yönetim; Bürokratik iş ve işlemleri azaltır.	(Görmüş, 2014, s. 42) (Yavuz, 2001, s. 42) (Usluel, 1995, s. 12) (Atasayar, 2005, s. 18) (Kaynak, 2014, s. 82) (Taşçı, 2008, s. 104) (Korkmaz, 2010, s. 22) (Tekdere, 2013, s. 157) (5.Kalkınma Planı , 2017) (7.Kalkınma Planı , 2017) (8.Kalkınma Planı , 2017) (Köksal, 1997, s. 43)	(Karataş İ. H., 2012, s. 153) (Kıran, 2001, s. 5) (Peker, 1995, s. 8) (Tunçer, 2012, s. 143) (Yolcu, 2010, s. 260) (Bucak, 2000, s. 12) (Todaie, 1991, s. 98)
7- Yerelden yönetim; Yönetimde çok yönlü bir iletişime sahiptir.	(6.Kalkınma Planı, 1990- 1994) (Geçit, 2008, s. 32)	(Şişman, Güleş, & Dönmez, 2010, s. 179) (Ömür, 2017, s. 15)

Tablo 36

Aday Ölçek Formu 2. Faktör (Yerel Yönetimlerin Eğitim Yönetim Sistemini Yönetebilme Algısı) Soru Maddeleri Kaynak Bilgileri

ÖLÇEK SORULARI	SORULARIN GEÇTİĞİ KAYNAKLAR	
	Tez, Kalkınma Planı ve Şurular	Ulusal makale, Yasalar, Projeler ve Kitap
8- Yerel yönetimler Eğitim Yönetim Sisteminin yönetim boyutu için demokratik bir ortam oluşturabilir.	(Görmüş, 2014, s. 41,42) (Usluel, 1995, s. 48) (Bozan, 2002, s. 244) (Kaya, 2008, s. 31) (Özgen, 2011, s. 54) (Aksu Çam, 2012, s. 33) (Öz Y. , 2013, s. 42,49) (Tekdere, 2013, s. 63,65) (Görmüş, 2014, s. 59,81,83) (Kaynak, 2014, s. 20), (MEB 15.Şura Kararları)	(Ökmen M. , 2005, s. 62) (Şişman, Güleş, & Dönmez, 2010, s. 179) (Okur & Çakıcı, 2007, s. 4) (Tunçer, 2012, s. 137,143) (Taşar, 2009, s. 111) (Siverekli, 2001, s. 129)
9- Yerel yönetimler Eğitim Yönetim Sistemini yönetebilecek fiziki altyapıyı oluşturabilir.	(Bozan, 2002, s. 248) (Uzun, 2015, s. 106) (Özgen, 2011, s. 51) (8.Kalkınma Planı , 2017)	(Odabaş, Tekdere, & Aktepe, 2016, s. 21) (Keskin, 2004, s. 130)
10- Yerel yönetimler eğitim yönetim sistemini yönetebilecek insan kaynaklarını oluşturabilir.	(Bozan, 2002, s. 240) (Görmüş, 2014, s. 184) (Korkmaz, 2010, s. 80) (8.Kalkınma Planı , 2017)	(Karataş İ. H., 2012, s. 155)
11- Yerel yönetimler eğitim yönetim sistemini yönetebilecek finansman kaynaklarını oluşturabilir.	(Bozan, 2002, s. 239, 240) (Uzun, 2015, s. 97,104,105) (Taşçı, 2008, s. 108) (Özgen, 2011, s. 80)	(Çelik V. , 1995, s. 65,68,69) (Duman, 2014, s. 13) (Yolcu, 2010, s. 256) (Ömür, 2017, s. 116)

	(Tekdere, 2013, s. 162,163) (İlimoğlu, 2014, s. 74)	
	(MEB, 12.Şura Kararları, 2017) (MEB 15.Şura Kararları) (MEB, 16.Şura Kararları, 2017)	
12- Yerel yönetimler eğitim yönetim sistemini etkili ve işlevsel yönetebilir.	(Uzun, 2015, s. 97) (İlimoğlu, 2014, s. 74) (Atasayar, 2005, s. 132) (Taşçı, 2008, s. 46,47,105) (Özgen, 2011, s. 1) (Tatık, 2013, s. 4) (Yavuz, 2001, s. 19) (Korkmaz, 2010, s. 74) (Görmüş, 2014, s. 73,74) (MEB, 10.Şura Kararları)	(Çelik V. , 1995, s. 65,70) (Ömür, 2017, s. 116) (Peker, 1995, s. 38) (Todaie, 1991, s. 88,93)

Tablo 37

Aday Ölçek Formu 3. Faktör (Yerelleşmenin Ekonomi, Eğitim, Yönetim ve Toplumsal Yaşama Katkıları Algısı) Soru Maddeleri Kaynak Bilgileri

ÖLÇEK SORULARI	SORULARIN GEÇTİĞİ KAYNAKLAR	
	Tez, Kalkınma Planı ve Şuralar	Ulusal makale, Yasalar, Projeler ve Kitap
13- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; MEB'in iş yükünü azaltır, daha gerçekçi ve etkili eğitim politikaları oluşturmasını sağlar.	(Yavuz, 2001, s. 67) (Korkmaz, 2010, s. 22) (Usluel, 1995, s. 12) (Atasayar, 2005, s. IV)	(Çelik V. , 1995, s. 68) (Kıran, 2001, s. 5) (Karataş İ. H., 2012, s. 156) (Karacan, Aydın, & Tan, 2017, s. 6)
14- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi;	(Atasayar, 2005, s. 22,23) (Korkmaz, 2010)	(Peker, 1995, s. 8,38)

Yerel örgütlerin daha güçlenmesini sağlayarak MEB'in gerçekleştiremediği görevleri daha etkili bir şekilde gerçekleştirir.		(Çelik V. , 1995, s. 65,67,68) (Turan, Yücel, Karataş, & Demirhan, 2010, s. 3) (Karacan, Aydın, & Tan, 2017, s. 6) (Bucak, 2000, s. 12)
15- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Bölgeler ve iller arasındaki rekabeti arttırarak eğitimin kalitesini arttırır.	(Taşçı, 2008, s. 46) (Özgen, 2011, s. 48) (Topaloğlu, 2012, s. 36) (Tekdere, 2013, s. 157) (Arslan, 2013, s. 58,79) (İlmoğlu, 2014, s. 75) (8.Kalkınma Planı , 2017) (9.Kalkınma Planı , 2017) (Uzun, 2015, s. 72)	(Keskin, 2008, s. 618) (Ölmez & Tonbul, 2011, s. 158) (Çelik V. , 1995, s. 68) (Ömür, 2017, s. 11) (Peker, 1995, s. 40,41) (Taşar, 2009, s. 112) (Çelebi, Güner, Kaya, & Korumaz, 2014, s. 70,78)
16- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Eğitim yöneticilerinin yerelden seçilmesini sağlayarak sorunların önceliklendirilmesini ve çözümünü kolaylaştırır.	(Özgen, 2011, s. 51) (İlmoğlu, 2014, s. 71) (Öz Y. , 2013, s. 39)	(Duman, 2014, s. 14) (Çelik V. , 1995, s. 70) (Kıran, 2001, s. 8) (Karataş İ. H., 2012, s. 155)
17- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Halkın eğitime daha çok maddi kaynak aktarmasını sağlayarak eğitim yatırımlarını arttırır.	(Tekdere, 2013, s. 157,160) (Arslan, 2013, s. 59) (8.Kalkınma Planı , 2017) (9.Kalkınma Planı , 2017)	(Çelik V. , 1995, s. 67) (Türkoğlu, 2018) (Ömür, 2017, s. 116)
18- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Yerel yönetimlere dinamizm (hareketlilik) getirir.	(Özgen, 2011, s. 79) (Tekdere, 2013, s. 103,104)	(Çelik V. , 1995, s. 67,68)
19- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi;	(İlmoğlu, 2014, s. 74) (Uzun, 2015, s. 102,103)	(Taşar, 2009, s. 118)

Eğitime aktarılan bütçelerin yerinde kullanılmasını sağlar.	(Taşçı, 2008, s. 46) (Özgen, 2011, s. 48) (Arslan, 2013, s. 74)	(Turan, Yücel, Karataş, & Demirhan, 2010, s. 4) (Öz E. , 2014, s. 4)
20- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Yönetici atamalarının yerelden olmasını sağlayarak daha adil bir hale getirir.	(MEB, 19.Şura Kararları, 2017) (Kaynak, 2014, s. 29)	
21- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Bölge ve ülke ekonomisini olumlu etkiler.	(Atasayar, 2005, s. V) (Usluel, 1995, s. 48)	(Sivrekli, 2001, s. 121,125) (Öztürk & Çoltu, 2016, s. 683)
22- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Eğitim – ekonomi arasındaki doğrusal ilişkinin daha etkili ve etkin olmasını sağlar.	(Özgen, 2011, s. 1,48,50) (Atasayar, 2005, s. 21) (Görmüş, 2014, s. 41) (Geçit, 2008, s. 40) (Tekdere, 2013, s. 63,103,104) (İlimoğlu, 2014, s. 73)	(Sivrekli, 2001, s. 121,125) (Öztürk & Çoltu, 2016, s. 683)
23- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Bürokrasiyi ve kırtasiyeciliği azaltır.	(Görmüş, 2014, s. 42) (Yavuz, 2001, s. 42), (Usluel, 1995, s. 12) (Atasayar, 2005, s. 18) (Taşçı, 2008, s. 104) (Korkmaz, 2010, s. 22) (Tekdere, 2013, s. 157) (5.Kalkınma Planı , 2017) (7.Kalkınma Planı , 2017) (Köksal, 1997, s. 43)	(Peker, 1995, s. 8) (Taşar, 2009, s. 118) (Karataş İ. H., 2012, s. 153) (Odabaş, Tekdere, & Aktepe, 2016, s. 12) (Kıran, 2001, s. 5) (Bucak, 2000, s. 12) (Todaie, 1991, s. 98) (Todaie, 1966, s. 324)
24- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; İller ya da bölgeler arasındaki eğitsel geri kalmışlığı azaltır.	(Taşçı, 2008, s. 45)	(Çelik V. , 1995, s. 67,68) (Karataş İ. H., 2012, s. 156) (Keskin, 2004, s. 138)

25- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; İlin ya da bölgenin eğitim önceliklerinin belirlenmesini kolaylaştırır.	(Taşçı, 2008, s. 105) (Özgen, 2011, s. 48) (İlimoğlu, 2014, s. 91)	(Keskin, 2008, s. 626)
26- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Yerel dinamiklerin eğitime yönelmesini sağlar.	(Topaloğlu, 2012, s. 91)	(Ömür, 2017, s. 14) (Yolcu, 2010), (Okur & Çakıcı, 2007, s. 10) (Tunçer, 2012, s. 140)
27- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Yönetişim ve katılımcılığı geliştirir.	(Tekdere, 2013, s. 159) (MEB, 16.Şura Kararları, 2017), (MEB, 17.Şura Kararları, 2017)	(Okur & Çakıcı, 2007, s. 4) (Tunçer, 2012, s. 142) (Ökmen M. , 2005, s. 54), (Keskin, 2004, s. 130) (Karataş İ. H., 2012, s. 156)
28- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Hesap verebilirliği ve şeffaflığı geliştirir.	(Tekdere, 2013, s. 159) (8.Kalkınma Planı , 2017) (9.Kalkınma Planı , 2017)	(Karataş İ. H., 2012, s. 156) (Keskin, 2008, s. 626) (Karataş, Başyayla, Taş, & Topçu, 2017, s. 78)
29- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Halkın eğitimi daha çok sahiplenmesini ve eğitime destek vermesini sağlar.	(Kaya, 2008, s. 18) (Arslan, 2013, s. 73,74)	(Tunçer, 2012, s. 143)
30- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Toplumun denetimini arttırarak, eğitimin kalitesini arttırır.	(Uzun, 2015, s. 102) (Taşçı, 2008, s. 46)	(Okur & Çakıcı, 2007, s. 10) (Karataş İ. H., 2012, s. 155) (Siverekli, 2001, s. 129) (Ömür, 2017, s. 15), (Tunçer, 2012, s. 143)
31- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi;	(Uzun, 2015, s. 102) (Taşçı, 2008, s. 46) (Özgen, 2011, s. 48)	(Ölmez & Tonbul, 2011, s. 156) (Çelik V. , 1995, s. 68)

Eğitime hizmette rekabeti arttırır.	(Geçit, 2008, s. 67) (Topaloğlu, 2012, s. 36) (Arslan, 2013, s. 57,58,79) (İlimoğlu, 2014, s. 75) (9.Kalkınma Planı , 2017)	(Ömür, 2017, s. 15) (Peker, 1995, s. 40,41,42) (Taşar, 2009, s. 112) (Yolcu, 2010, s. 269) (Öztürk & Çoltu, 2016, s. 692) (Todaie, 1966, s. 333)
32- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Halkın karar alma süreçlerine katılımını sağlayarak tek adamın verdiği kararların ortadan kalkmasını sağlar.	(Tekdere, 2013, s. 65) (Usluel, 1995, s. 48) (Uzun, 2015, s. 102) (Atasayar, 2005, s. 19) (Taşçı, 2008, s. 46) (Geçit, 2008, s. 95) (Tekdere, 2013, s. 65) (Arslan, 2013, s. 59,74,78) (Köksal, 1997, s. 86) (MEB 15.Şura Kararları) (7.Kalkınma Planı , 2017) (8.Kalkınma Planı , 2017) (9.Kalkınma Planı , 2017)	(Şişman, Güleş, & Dönmez, 2010, s. 179) (Keskin, 2008, s. 617) (Şişman & Turan, 2003, s. 302,314) (Keskin, 2004, s. 130) (Ölmez & Tonbul, 2011, s. 171) (Yıldırım M. C., 2010, s. 571), (Çelik V. , 1995, s. 68) (Ömür, 2017, s. 116), (Duman, 2014, s. 14) (Peker, 1995, s. 40), (Okur & Çakıcı, 2007, s. 10), (Tunçer, 2012, s. 140-143) (Taşar, 2009, s. 118) (Karataş İ. H., 2012, s. 162)
33- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Demokratik eğitimin benimsenmesini sağlar.	(İlimoğlu, 2014, s. 1) (Köksal, 1997, s. 86) (7.Kalkınma Planı , 2017) (Usluel, 1995, s. 13) (Atasayar, 2005, s. 19)	(Şişman, Güleş, & Dönmez, 2010, s. 171-179) (Şişman & Turan, 2003, s. 314) (Ömür, 2017, s. 21), (Yağcı, 1988, s. 21) (Yapıcı, 2017, s. 2), (Görmez, 2000, s. 87) (Todaie, 1991, s. 80)
34- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi;	(Tatık, 2013, s. 125) (Korkmaz, 2010, s. 16)	(Karataş, Başayla, Taş, & Topçu, 2017, s. 77)

Eğitimde fırsat eşitliğini sağlar.	(Arslan, 2013, s. 73,74) (İlimoğlu, 2014, s. 75)	(Karataş İ. H., 2012, s. 153-155) (Öztürk & Çoltu, 2016, s. 692)
35- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Bulunulan çevrenin ihtiyaçlarına göre eğitim programının biçimlendirilmesini sağlar.	(Gülşen, 2005, s. 136) (Korkmaz, 2010, s. 22,82) (Usluel, 1995, s. 13) (Uzun, 2015, s. 99) (Atasayar, 2005, s. 19)	(Keskin, 2004, s. 130) (Kıran, 2001, s. 5)
36- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Yönetici ve öğretmenlerin daha aktif olmasını sağlar.	(Tatik, 2013, s. 138) (Uzun, 2015, s. 102) (Taşçı, 2008, s. 46) (Kaya, 2008, s. 18) (Aksu Çam, 2012, s. 29,133)	(Yolcu, 2010, s. 269) (Çelik V. , 1995, s. 68)

Yerel Yöneticilerin Eğitimde Yerelleşmeye Yönelik Olarak Görüşleri ve Kendilerini Hazır Görmelerine İlişkin Yorumları (Görüşme) (Araştırmanın 3. Alt problemi)

1.Sizce Yerelleşme nedir? Önemli midir? Neden?.

BŞK.1: Yerelleşme hizmetin hızlı, verimli, yerinde ve en iyi şekilde sunulmasıdır. Halkın taleplerinin hızlı, en üst yönetim seviyesinde karşılık bulması açısından önemlidir. Demokrasinin en yoğun yaşandığı sistemdir.

M.Ü. 1: Halkın kendisini en küçük yerleşim birimlerinde yönetmesidir. Merkezi hükümetin temsil edildiği en küçük birimdir. Yerelleşme insanların kendi kendilerini yönettiği ve demokratik yaşamın en yoğun yaşandığı birim olduğu için önemlidir. Çünkü kararların hepsini kendisi alır ve uygular. Sorunlarını kendi imkânları ile hızlı çözer. Merkezi hükümetin bürokrasisinden bağımsızdır.

M.Ü. 2: Yerelleşme, yapılacak iş ve işlemlerin yerel yöneticiler tarafından yapılmasıdır. Belediye başkanlarının belediye meclisleri ile birlikte bulunduğu bölgeyi yönetmesidir. Yerel yönetimler ülke için oldukça önemlidir. Hükümeti ulaşamadığı yerlere ulaşarak halka hizmet götürmektedirler. Halka daha yakındırlar. Halkın sorunlarını yerinde çözmektedirler.

M.Ü. 3: Yerelleşme halka sunulan hizmetlerin yerelden yönetilmesidir. Yerelleşme hizmetlerin yerel düzeyde doğrudan halka sunulması, sorunların yerelden tespiti ve yerelde çözülmesi, az bürokrasi, hizmetlerin doğru paylaşılması açısından

önemlidir. Yerelleşme hesap verebilirlik ve şeffaflık ve verimlilik açısından da büyük önem arz etmektedir. Çünkü halk ile her zaman iç içesiniz ve yaptıklarınız ve yapmadıklarınızla her zaman göz önündesiniz ve halk sizi her an yargılayıp cezalandırabilir.

M.Ü. 4: Bize göre yerelleşme halkın kendi geleceği hakkında karar verme anlayışıdır. Bu açıdan ebetteki önem arz ediyor. Çünkü kişiler ya da bir halk bir toplum kendi geleceği hakkında karar verdiği zaman dolayısıyla başkasını suçlamak yerine kendini tekrar gözden geçirme anlayışı gelişir. Hatalarıyla başarısıyla kendi karar verdiği için kendini sorgular.

M.Ü. 5: Yerelleşme demokratikleşmenin en temel birimidir. Yerel demokrasinin gerçekleştiği yerdir. Halkın kendini gerçekten yönettiği birimdir. Halkın kendi kendini en iyi yönettiği yere olduğu için önemlidir. Ülke demokrasisi ve yönetimine katkı verdiği için önemlidir. Halkın sorunlarının birinci elden çözüldüğü mekanizma olduğu için önemlidir.

M.Ü. 6: Bence yerelleşme demokrasiden yana olmaktır. Demokrasinin en yoğun yaşandığı yerdir yerel. Sorunlara yerinde çözüm üretmesi açısından önemlidir.

M.Ü. 7: Yerelleşme çeşitli kamu hizmetlerinin yerel yönetimlerce yerine getirilmesidir. Halkın ihtiyaçlarının yerinde giderilmesi bakımından önemlidir. Yoksa Ankara her yerin sorunlarını nasıl anında çözsün. Sorunların yerelde çözülmesi önemlidir.

2.Yerel yönetimlerin “yönetim yapısı olarak” avantaj ve dezavantajları nelerdir? (Yeniliğe ve değişime açık olma, hızlı karar verme, bürokratik iş ve işlemlerin hızı, bütçe yönetimi, yönetim hiyerarşisi ve iletişim, sorun tespiti ve çözüm bulma stratejileri... vb.).

BŞK.1: Hızlı karar verme, az bürokrasi, yerinde çözüm, ihtiyaçların yerinde tespiti ve yerel çözüm, yetkililere hızlı ulaşım, hesap vermeye açık olma yerel yönetimlerin yönetsel avantajı olarak görülebilir. İdeolojik baskıları, politize oluş, yerel halk ile aşırı iç içe oluş yerel yönetimlerin en önemli dezavantajlarıdır.

M.Ü. 1: Yerel yönetimler yönetim açısından avantaj ve dezavantajlara sahiptir. Avantaj olarak az bürokrasi, karara katılım yüksekliği, sorunları hızlı çözme olanakları, daha şeffaf olma, hesap verebilirlik olarak sıralanabilir. Bütçe olanakları, halkın yönetime çok müdahil olması, aşırı siyasallaşmış yöneticiler veya belediye başkanları, bütçeyi yerinde kullanmama vb.

M.Ü. 2: Yerel yönetimlerin halk için avantajları vardır. Sorunlarını kısa sürece çözmektedirler. Bürokrasi yerelde azdır. Bütçe daha ekonomik kullanılır. Herkese kısa sürede hizmet götürülür. Bütçe çoğu zaman yetersiz kalmaktadır. Bu da bazen hizmetleri aksatmaktadır. Bazı belediye başkanlarının bütçeyi kendi çıkarları için kullanmaları hizmette aksamalara sebep olabilmektedir. Atanan bazı yöneticiler çok niteliksiz oluyor. Başkanın adamı diye kimse bir şey diyemiyor. En büyük dezavantaj bunlardır.

M.Ü. 3: Yerel yönetimler bütçe yönünden dezavantajlara sahiptir. Gelirleri azdır ve merkezi hükümete aşırı bağlısınız. Avantajları ise az bürokrasi ile hızlı hizmet verme kapasitesidir. Sorunlara daha hakimsiniz ve doğru çözüme şansınız yüksektir. Daha yatay bir hiyerarşi var o da iş yapma becerisine olumlu katkı sunar.

M.Ü. 4: Elbette yerelden yönetmek, yerel yönetimlerin kendi geleceğine karar vermek adına hiyerarşi olsun bürokrasi olsun bu konuda mutlaka şu anki mevcut bir dezavantaj hali ortadadır. Ama yerel yönetimlere devri söz konusu olduğunda daha hızlı karar alma aşaması ve daha başarıya daha hızlı ulaşma noktasında merkezileşmeden daha olumlu olduğunu düşünüyoruz. Ancak ilçe belediyeleri çok fazla yetkiye sahip değil. Birçok karar büyükşehir belediyesi yetkileri altındadır. Bu da kimi kararlarda istediğimiz sonuç çıkmasını engelliyor. Bu nedenle birçok kararı da hayata geçiremiyoruz. İstedığımızı yapamıyoruz. Şu an Seyhan belediyesi bütçe olarak Türkiye'nin birçok şehrinden daha büyük bir bütçeye sahiptir. Doğru kullanılırsa bütçe kendisine yeterlidir.

M.Ü. 5: Yönetim yapısı olarak avantajları dezavantajlarından daha fazladır. Yerel yönetimlerde sorunların tespiti kolaydır. Çözüm üretmek halkla iç içe olduğu için daha kolaydır. Bürokrasi çok azdır. Karar almak kolaydır. Kararların uygulanması kısa zaman alır. Yerel yönetimler açık olmak zorundadır. Toplumun tüm kesimlerine hesap vermek zorundadır. Yöneticiler ve halk her gün yüz yüze baktıklarından sorunları çözme zorunluluğu vardır. Halka karşı mahcubiyet söz konusu olduğunda kin gütmeye, partizanlık daha azdır. Yerel yöneticiler değişim ve yenileşmeye açıktır. Kolay uyum sağlar. Tek dezavantaj bazen çıkar gruplarının yönetime baskı kurmalarının fazla olması olarak görülebilir.

M.Ü. 6: Mevcut durumda çalışanlar ve seçilmiş yerel yöneticiler arasında bir uyumsuzluk var. Yerel yönetimler hızlı karar verir, projelerini gerçekleştirmezse

halka hesap veriri, bürokrasi yok, sorun tespiti kolay ve çözüm geliştirmek kısa sürüyor. Daha kapsayıcıdır. Bütçeyi daha gerçekçi kullanıyor.

M.Ü. 7: Yerel yönetimler yerelde çalıştıkları için yerel sorunları daha çabuk çözerler. Halka hesap vermek zorundalar. Halkla daha iç içeler ve olaylara daha hakimler. Bürokrasi azdır. Bu açıdan avantajları var. Baskı açısından dezavantajları var. Bir de bütçe yönünden sıkıntılı durumdadırlar.

3.Yerel yönetimler hangi alanlarda faaliyet göstermektedir? Faaliyet alanları ile ilgili bütçe kaynağı nereden sağlanmaktadır?.

BŞK.1: Şehir planlaması, sağlık (şeker, böbrek, kanser vb. hasta nakil araçları desteği), evde bakım hizmetleri, su temini, temizlik, kültür, sanat, katı atık, yol yapımı, son yıllarda okulöncesi eğitim yatırımları vb. başlıca hizmet alanlarıdır. Bütçe kaynağımız daha çok İller Bankası gelirlerinden oluşmaktadır. Emlak vergisi, bina yapım ve onay işlemleri, kira gelirleri, çok az da olsa bağışlar başlıca finansman kaynaklarımızdır.

M.Ü. 1: Yol, su, kanalizasyon, gıda denetimi, şehir planlaması, sağlık, eğitim, personel işleri, imar ve vergi işlemleri, istihdam, tarım vb. Alanlarda hizmet vermektedir. Belediyelerin bütçeleri İller Bankası, emlak vergileri, kiralar vb. oluşmaktadır.

M.Ü. 2: Hükümetin yaptığı her işi yerel yönetimler de yapıyor. Ama bazıları biraz kısıtlı oluyor. Eğitim, sağlık, vergi toplama biraz kısıtlıdır. Yol, kanalizasyon, su, doğalgaz, Pazar alanlarının yapımı vb. Yerel yönetimlerin en büyük bütçe kaynağı İller Bankası geliri ve emlak vergileridir. Ayrıca bazı işyeri kiraları da gelir olarak toplanmaktadır.

M.Ü. 3: Temizlik, yol, su, kanalizasyon, ilaçlama, gıda denetimi, sağlık, eğitim, tarım, personel işleri, şehir planlama, imar, mezarlık ve defin işlemleri, sosyal ve kültürel etkinlikler vb. Bu faaliyetlerin bütçelerinin bir kısmı iller bankasından bir kısmı da belediyenin kira, imar yapımı, su vb. gibi kaynaklardan elde edilen gelirlere oluşur.

M.Ü. 4: Belediyenin öncelikleri nelerdir? Örneğin halka hizmet anlamında altyapı hizmetleri büyükşehir belediyesi yetkisindedir. Daha çok sosyal hizmetlerde faaliyet vermektedir. Sağlık ve eğitim alanlarında hizmet verememektedir. Bunlar merkezi yönetim yetkisindedir. Bunları çok istediği halde yapamıyor. Sadece sosyal donatılar konusunda faaliyet göstermektedir. Birçok müdürlüğü var ancak kendi

istediği doğrultuda kullanamıyor. Belediyenin bütçenin çoğu emlak ve temizlik vergisinden elde ediyor.

M.Ü. 5: Yerel yönetimler kısıtlı da olsa bakanlıkların faaliyet gösterdiği hemen hemen tüm alanlarda faaliyet göstermektedir. Yol, su, kanalizasyon, kültür varlıkları, eğitim, sağlık, spor, su, tarım, istihdam, vb. Bütçe kaynakları emlak vergileri, su bedelleri, İller Bankası gelirleri, çeşitli projeler, Pazar alanları kiralari, çeşitli taşınmaz malların kiralari vb.

M.Ü. 6: Temizlik, yol yapımı, sosyal ve kültürel destekler, sosyal yardımlar, Sınırlı sağlık hizmetleri, eğitim kurumlarına oyun sahası, bahçe düzenlemeleri, duvar yapımı, boya, kırtasiye, vb. destekler, kreş hizmetleri olarak sayabilirim.

M.Ü. 7: Yo, su, eğiti, sağlık, gıda denetimi, sosyal kültürel etkinlikler, imar ve yapı işleri, ulaşım, istihdam vb. Bütçe yerel vergi ve kira gelirleri ile çeşitli hizmet satışları ile İller Bankası gelirleridir.

4. Eğitim yönetim sistemi sizlere devredilirse; a. Kendinizi eğitim yönetim sistemini yönetebilecek yeterlilikte buluyor musunuz? Biraz açabilir misiniz?.

BŞK.1: Kesinlikle evet. 1000'in üzerinde öğretmen kökenli çalışmamız var. 3000 üniversite mezunu personele sahibiz. Hizmet alanında çalışan yaklaşık 9000 personelimiz vardır. Milli eğitim müdürlüklerinin sahip olduğu bütün şubeler birimlerimizde var (eğitim-öğretim hariç).

M.Ü. 1: Eğitim yönetimi bize devredilirse onu yönetecek kapasitemiz henüz yoktur. Bunun için önceden bir hazırlığın yapılması lazım. Bu hazırlık süresi verilirse belediye gerekli altyapıyı oluşturarak kendini hazırlayabilir. Çeşitli uzmanlardan komisyonlar kurarak bir yönetim altyapısı oluşturabilir. Böylesi daha sağlıklı olur. O zaman merkezi yönetimden daha iyi bir yönetim karakteri gösterir.

M.Ü. 2: Mevcut haliyle eğitimi yönetemeyiz. Çok sorumluluk ister. Yeterli kaynak yok. İşi bilen yöneticiler yok. Bence belediyelerin yönetecek kapasitesi yok. Eğitime siyaset bulaştırırlar. Şimdiden daha kötü hale getirirler.

M.Ü. 3: Belediyeler kamu hizmeti sunan kurumlardır. Kamu yönetimi konusunda oldukça deneyimlidirler. Eğitim de bir kamu hizmetidir ve alan uzmanları tarafından yürütülür. Mevcut haliyle eğitim bize devredilirse yönetmeye hazırız. Devir alır ve mevcut yöneticileri ile sorunsuz olarak yola devam ederiz. Ancak zamanla yönetimi bürokrasiden kurtarmak için çeşitli değişiklikler yaparız. Eğitimi

yönetmek belediye için çok zor olmayacaktır. Hatta zor yönetilen eğitim yönetimini daha da kolaylaştıracaktır. Yerel şartlara göre hizmet kalitesini daha da arttıracaktır.

M.Ü. 4: Daha öncesinde buna ilişkin taleplerimiz vardı. Sadece eğitim değil birçok alanda yetki verildiğinde bunları rahatlıkla yapabiliydik. Özellikle anadilde eğitim talebimiz vardı. Bunu verseydiler çok rahatlıkla yerine getirebilirdik. Engeller var. Ancak bize devredilirse daha iyi yönetebileceğimiz inancındayım.

M.Ü. 5: Cevabım evet olacaktır. Eğitim yönetimi bize devredilirse mevcut öğretmen ve yönetici kadrosu ile devredilecektir. Biz mevcut eğitim çalışanları içinden yeni yöneticiler veya mevcut yöneticilerle yönetiriz. Mevcut yönetim Valilik himayesindedir. Himaye Belediye başkanlığına geçecektir. Biz mevcut yapıyı yerel halk ile daha iyi yönetiriz. Yöneticiler daha dikkatli seçilecek çünkü başkan halka hesap vermek zorundadır. Daha iyi yapmak zorunda yoksa bir dahaki seçimde halk cezayı keser. Mevcut yapıda halk bunu yapamamaktadır. Bir de rekabet ortaya çıkacak. Başkanlar daha iyi hizmet için rekabet edecektir.

M.Ü. 6: Şu anda yeterli değiliz. Ancak belli bir hazırlıkla yönetebilecek yeterliliğe kavuşuruz. Hepimiz eğitim için gerekli olan yönetsel yapıları biliyoruz. Zamanla bu konuda kendimizi geliştiririz.

M.Ü. 7: Mevcut durumda tam yeterliyiz diyemem. Ancak zaman içinde yeterliliğimizin artacağını düşünüyorum. Mevcut durumda zaten bir yönetim sistemi var. Sadece zaman içinde belediyeler çeşitli değişikliklerle konuya hâkim olur.

b. Eğitim yönetim sistemi için insan kaynaklarını oluşturabilir misiniz? Nasıl?

BŞK.1: İnsan kaynaklarını mevcut yönetim sistemi içinden alabiliriz. Yetkin ve yetenekli olanlarla devam ederiz. Daha az kişi ile daha çok iş yaparız.

M.Ü. 1: Önceden de belirttiğim gibi belli bir süre verilirse eğitim yönetimi için insan kaynakları oluşturabiliriz. Oluşturulan insan kaynakları ile eğitimi bugünkü yapısından daha iyi yönetebiliriz.

M.Ü. 2: Belediyeler siyaset yeridir. Seçecekleri yöneticiler de siyasi olur. Çoğu adam kayıracak. Eğitimin çivisini çıkaracaklar vallahi. Olan insan kaynağını da harcarlar.

M.Ü. 3: Mevcut durumda insan kaynakları zaten hazır durumdadır. Bazı üst yönetimlerde daha geniş katımlı kurullar oluşturulabilir. Mevcut yönetim anlayışı daha demokratik hale getirilir. Yönetici eğitimlerine daha çok ağırlık verilerek

yönetim kapasitesi daha geliştirilir. Bürokratik engeller kaldırılarak okul yöneticilerinin özerkliği sağlanır.

M.Ü. 4: İnsan kaynağı oluşturulabilir. İşi erbabına bırakırsanız durum daha kolaylaşır. Türkiye'nin mevcut yapısı ortadadır. Eğitimde uzmanlaşmış kişiler mevcuttur. Yeter ki işi uzmanına bırakın. Yeter ki işi iyi planla. İnsan kaynağında sıkıntı yaşamayız.

M.Ü. 5: Yukarıda da belirttiğim gibi mevcut yapı olduğu gibi devredileceği için insan kaynaklarını oluşturmak zor olmayacaktır. Bazı küçük müdahalelerle ve yeni bir anlayışla insan kaynakları en iyi hale getirilir.

M.Ü. 6: Alana hâkim insanlarla yönetim yapısını oluşturabiliriz.

M.Ü. 7: İnsan kaynakları yine eğitim camiasından seçileceği için belediyelerin burada bir sorun yaşayacaklarını sanmıyorum. Ama il zamanlarda bazı sıkıntılar olacaktır.

c. Eğitim yönetim sistemi için altyapı oluşturabilir misiniz? Nasıl?.

BŞK.1: Mevcut altyapı bize devredilirse hiçbir sorun olmaz. Ancak devredilmezse sistemin oturması için biraz zaman gerekecektir. Yönetim için işin ehli insanları merkezi yönetimden daha iyi seçeriz. Üniversitelerden faydalanırız.

M.Ü. 1: Mevcut altyapı olduğu gibi belediyeye devredilirse hiçbir sorun yaşanmaz. Hatta belediye mevcut altyapıyı daha da güçlendirecektir. Bakım ve onarım işlerini merkezi hükümetten daha iyi yapacaktır.

M.Ü. 2: Dediğim gibi siyasi davranacaklar. Eğitim yöneticilerini kendilerinden seçecekler. Öğretmenleri baskı altına alacaklar. Kalite düşer. Şimdiyi çok ararız. Bütün okulları belediye'deki yeteneksiz müdürlere teslim edecekler. Yeni bir oluşuma gitmezler. Mevcut altyapıyı da bozarlar.

M.Ü. 3: Eğitim yönetim sisteminin altyapısı zaten var. Ancak küçük dokunuşlarla altyapı daha güçlendirilebilir. Okulların altyapıları için daha hızlı ve yerinde destek sağlanarak daha da geliştirilir. Belediyelerin bu konuda yeterli olduklarını düşünüyorum.

M.Ü. 4: Hemen olabilecek bir durum değil. Üç-5 yıl alır. Çok iyi bir başarı hedefi ile yola çıkılırsa altyapı hazırlanır. Belediyeler için çok büyük bir engel değildir.

M.Ü. 5: Mevcut altyapı olduğu gibi devir alınacağı için bir sorun oluşmaz. Yerel yönetimler altyapıyı mevcut kaynakları ile daha da geliştireceklerdir.

M.Ü. 6: Altyapıya şimdi de destek veriyoruz. Eğitim altyapılarını mevcut durumdan daha iyi yerlere getirebiliriz.

M.Ü. 7: Eğitim yönetimi için belli bir süre altyapı çalışmaları yapılacaktır. Ancak mevcut sistemi revize edip gitmek belediyelere istenilen nitelikte bir altyapı oluşturmak bakımından daha doğru olduğunu düşünüyorum. Zamanla taşlar yerine oturacak ve sağlam ve işler bir yönetim anlayışı oluşturulabilecektir.

d. Eğitim yönetim sistemi için finans kaynakları oluşturabilir misiniz? Nasıl?.

BŞK.1: Merkezi yönetimin oluşturacağı bütçe desteği ile finans sistemi geliştirilebilir. Yerel yapının katkısı ve ailelerin katılımı ile sistemi daha iyi bir şekilde yürütürüz.

M.Ü. 1: Merkezi hükümetten ek bir eğitim ödeneği alınmazsa mevcut finans kaynakları ile eğitim yönetilemez. Alınacak destekle finans kaynakları yönetilebilir bir hale getirilir ve kaynaklar daha etkili kullanılarak eğitimin istenilen seviyelere çıkması sağlanır. Zaman içinde gerekirse eğitim için ek kaynaklar da yaratılabilir. Eğitim kurumlarına halk katkısı da düşünülebilir.

M.Ü. 2: Devlet para vermezse finans kaynakları oluşturulamaz. Devletin verdiği finans kaynaklarını da çarçur ederler. Belediyelerin hepsi borç batağındadır. Eğitim için gelecek olan bütçeyi de kendi özel işleri için kullanırlar. Ya da kendilerine oy getirecek işlerde kullanırlar.

M.Ü. 3: Merkezi hükümetin eğitim için ayrı bütçe tahsisi de yapması gerekir. Mevcut ekonomik kaynaklarla zor olur. Eğer şu anda iller için tahsisi edilen bütçeler verilirse kaynaklar merkezi hükümetten daha efektif kullanırlar ve eğitim kalitesi daha yüksek olur. Kaynaklar yerinde kullanılır. Halkta da daha çok destek alınır.

M.Ü. 4: Bir yılda oluşturulamaz. Ancak yerelin gelirleri belediyeye bırakıldığında finansman oluşturulabilir. Bu durumda belediye kendi kendine yetebilecek bir hal alır.

M.Ü. 5: Merkezi yönetim eğitim için mutlaka bir bütçe ayarlaması yapacaktır. Mevcut bütçe yapıları verilse işler bir sorun olmadan devam eder. Hatta kaynaklar daha verimli kullanılacağına daha nitelikli eğitim hizmetleri sunulacaktır. Merkezi hükümetin oluşturacağı bütçe rasyonel olursa ve her ile aynı oranda olursa bir sorun yaşanmaz. Ancak kendi partisinden olan belediyelere çok diğerlerine az bütçe ayırırsa kaotik bir ortam oluşabilir.

M.Ü. 6: Merkezden yeterli finansman sağlanırsa kendi kaynaklarımızla birleştirip bütçeyi oluşturabiliriz. Yeni finansman kaynakları oluşturmamız merkezi yönetimden daha kolay olur. Yerel halktan daha çok destek alabiliriz.

M.Ü. 7: belediyelerin finans kaynakları yetersizdir. Çeşitli yasal düzenlemeler ile bu kaynaklar arttırılmazsa büyük sorunlar yaşanabilir. Merkezin mutlaka ek bütçe tahsis etmesi gerekir. Mevcut haliyle eğitim yönetimi sürdürülebilir değildir.

5. Eğitim yönetiminde yerelleşmesinin ülkemize ne gibi yararları olur?

a. Toplumsal gelişim yönünden.

BŞK.1: Teori ve pratiği aynı anda yapmak gelişimi sağlar. Toplum eğitim yönetimine daha çok katılır. Hesap sorma mekanizmasını oluşturarak denetim sağlar. Eğitim yönetiminin daha yenilikçi ve gelişimsel olmasına katkı verir. Toplumun devleti birlikte yönetme becerisi gelişir.

M.Ü. 1: Merkezi yönetimin bürokrasisinden kurtularak daha hızlı ve kalıcı politikalar geliştirilir. Ülke geneline uygulanan ortalama eğitim politikaları yerine bölgesel eğitim politikaları geliştirilerek her bölgenin eğitim ihtiyaçları daha gerçekçi karşılanır. Eğitim finansmanı daha doğru kullanılarak ülke ekonomisine olumlu katkı sunulur. Eğitim kalitesi artar. Eğitim seviyesi yükselir. Toplumsal kalkınmışlık sağlanır.

M.Ü. 2: Belediyelere verirlerse hiçbir yararı olmaz. Daha çok zararı olur. Belki böyle kör topal yürüyor, belediyelere devredilirse tamamen kör olur. Eğitim sistemi batır. Ülkemize hiçbir yararı olmaz. Valiliklere verilirse belki daha iyi olur. Valilikler eğitime daha çok önem veriri kalite artar. Sorunlar yerelde daha iyi çözülür. Hızlı iş yapılır. Kalite artar.

M.Ü. 3: Belediyeler toplumla daha iç içe olduklarından toplumun eğitim sorunlarını daha çabuk çözer. Tolumun istediği yerel ölçekteki olanaklara göre eğitim düzenlemeleri yapar. Toplumun eğitime olan ilgi ve katkısını arttırarak toplumsal gelişime katkı verir.

M.Ü. 4: Eğitimin yerelleşmesi yerelde belediye içinde bir yarışa sebep olur. Bu bir hizmet yarışı olur. Bu alanda başarılı olmaz sam halk beni tekrar seçmez anlayışına kapılır. Bu bir rekabete dönüşür. Hizmeti kaliteli kılar.

M.Ü. 5: Eğitimin niteliği yükselir. Halkın eğitim yönetimine katkısı artar. Eğitimde halk denetimi yükselir. İller ve bölgeler arasında rekabet artar. Halkın

eğitime maddi katkısı yükselir. Eğitim hizmetlerinde kalite yükselir. Bu da toplumun daha bilinçlenmesini sağlar. Toplumun bilinçlenmesi demokratik yaşam standartlarını geliştirir.

M.Ü. 6: Ayrı siyasi partilerin birlikte verecekleri kararlarla toplumsal isteklerin çoğunluğu daha iyi yerine getirilir. Toplumla daha barışık bir yönetim oluşur. Toplumsal mutabakata katkı sunar.

M.Ü. 7: Toplumun ihtiyaçları konusunda daha da geliştirir. Gelişen yerel toplum ülkenin toplumsal yapısını da olumlu etkiler.

b. Ekonomik kazanımlar yönünden.

BŞK.1: Eğitim giderleri merkezi yönetimin yarısına iner. Bu da önemli bir ekonomik katkıdır. Yereldeki iş alanlarına göre eğitim kurumları oluşturularak iş piyasasına kaliteli insan gücü girişı sağlanır. Bu da ekonomiye katma değer katar.

M.Ü. 1: Eğitime ayrılan kaynaklar yerinde kullanılacağından ve bölgeye göre eğitim verileceğinden yerele devredilmiş bir eğitimin ülke ekonomisine olumlu katkısı olacaktır. Kaynaklar gereksiz yere kullanılmayacaktır. Bölgesel kalkınma daha hızlı ve ihtiyaçlara göre olacaktır. Eğitim kalitesinin yükselmesi eğitimi insanların çoğalmasını üretime ve ekonomiye önemli katkılar sunacaktır.

M.Ü. 2: Belediyeler eğitimi batırır. Ekonomide batar. Bu günleri çok ararız. Ancak valilikler aracılığıyla yapılırsa bütçe da rasyonel kullanılır, yatırımlar objektif yapılır ve eğitim kalitesi artar. Bu da ekonomiyi olumlu olarak etkiler. Yerel işletmelere istenilen ara elemanlar yetiştirilir. İstihdamı artırır. Dışarıdan iş gücü getirilmesine gerek kalmaz. Yerel ekonomi canlanır.

M.Ü. 3: Gelişmiş insan gücünün ülke ekonomisine yararı oldukça fazladır. İyi bir eğitim iyi ve nitelikli insan yetişmesine olanak sağlar. Belediyeler eğitim kalitesine daha çok katkı vereceğinden nitelikli insan kaynağının artmasına sebep olur. Bu hem toplumsal yaşam standartlarının yükselmesine hem de ülke ekonomisine olumlu katkı verir.

M.Ü. 4: Kendini yönetebilecek bir anlayışa sahip olursan ekonomik yatırımların senin vereceğın kaliteli eğitime göre şekillenir. Topyekûn ekonomik kalkınma sağlar. İsrafın önüne geçilir. Kendi kadronu kendin oluşturduğun için daha az ücretle daha kaliteli eğitim verirsin. Bu da ekonomiye yarar.

M.Ü. 5: Eğitimde yerelleşme eğitim kalitesinin artmasına sebep olduğu için ülke ekonomisine de katkı sağlar. Kaynakların yerinde ve doğru kullanılması

ekonomiye olumlu katkı sağlar. Yerelde oluşan bilinçli toplum ülke kaynaklarının boş yere kullanımını engeller.

M.Ü. 6: Kaynaklar yerinde kullanılır. Yerel sorunları biz en iyi şekilde bildiğimizden gereksiz masraflardan kaçınılırız. Her şeyi daha ekonomik kullanılırız. Bu yönüyle ekonomiye olumlu katkı verir.

M.Ü. 7: Kaynakların yerinde kullanımını açısından ekonomiye katkı verir. Yerinde kullanılan paralar heba olmaz. Olumlu geri dönütü olur.

c. Yönetimsel kazanımlar yönünden.

BŞK.1: Bürokrasi aşılacak, öğretmen atama şekli değişecek, liyakat sahibi insanların yönetim görevlerine getirilmesi sağlanacak, yönetime halk katılımı sağlanacak vb.

M.Ü. 1: Daha nitelikli yöneticilerin bulunması kolaylaşacaktır. Çünkü halkın baskısı yöneticilerin kendilerini yenilemelerini ve geliştirmelerini sağlayacaktır. Başarısız yöneticileri halk seçimlerde desteklemeyecektir. Kendi çocuklarının geleceği onların siyasi tercihlerini bir kenara bırakmalarını sağlayacaktır. Bu da her yöneticinin işini daha iyi yapmasını sağlayacaktır. Bu da çeşitli yönetsel kazanımların oluşmasını sağlayacaktır.

M.Ü. 2: Yönetimsel olarak kayıplar yaşanır. Mevcut yetişmiş yöneticiler görevden alınır. Yerlerine niteliksiz, partizan kişiler getirilir. Okulları elbirliği ile batırırlar. Ancak valilikler vasıtasıyla yerleşme olursa yöneticilerin nitelikleri arttırılır. Halkla birlikte yönetim olursa yöneticiler kendilerini daha çok geliştirir. Daha şeffaf, değişim ve yenileşmeye açık, işbirlikçi olurlar.

M.Ü. 3: Mevcut yönetim anlayışı sürdürülebilir değil. Öğretmen ve yöneticiler çok rahatsız. Her şey tepeden inme kararlarla yönetilmeye çalışılmakta ve yasal zorunluklar kâğıt üzerinde yerine getirilmeye çalışılmaktadır. Kimse halinden memnun değil. Daha demokratik ve daha az bürokratik bir yönetim anlayışı getirilir. Çeşitli kurullara ve komisyonlar ve ayrı bir denetim mekanizması ile daha efektif bir yönetim anlayışı getirilir. Sorunlar daha hızlı çözülür ve daha demokratik bir yönetim anlayışı hâkim kılınır. Bu da yönetsel açıdan insanların daha özgür kararlar vererek toplumun istediği nitelikli bir eğitim yapısının oluşmasını sağlar. Ülke eğitiminin daha iyi yerlere gelmesini sağlar.

M.Ü. 4: Ülkemizi yönetimini şu açıdan kolaylaştırır. Bugün Seyhan'da herhangi bir olumsuzlukla karşılaşıldığında ülke yönetimi eleştirilir. Yerelleşirse

mevcut iktidarı değil kendini yerelde yönetimi suçlar. Dolayısıyla kendini sorgular. Bu da geleceğe ilişkin büyük bir fayda getirir. Bu da sorgulayan bir toplum oluşturur. Bu da başarıyı getirir.

M.Ü. 5: Eğitim yöneticiler yerel halktan oluşacakları için daha çok sorumluluk alacaklardır. Kendilerini daha çok geliştirecek ve hizmet kalitelerini arttıracaklardır. Toplumsal baskı değişim ve yenileşmeye yatkın olmalarını sağlayacaktır. Yöneticiler daha nitelikli hale gelecektir.

M.Ü. 6: Zaman yönetimi, hızlı karar verme, sorunları yerinde çözme ve halka yakın olma yönetsel kazanımları oluştur.

M.Ü. 7: Yerel yönetimler esnek yönetimlerdir ve sorunların çözümünü kolaylaştırır. Bu esnek yönetim anlayışı eğitim yönetiminin eğitim sorunlarını çözmeye başarılı olur. Dolayısıyla eğitimin kalitesini artırır.

d. Eğitimsel kazanımlar yönünden.

BŞK.1: Yerel öğretmen ve yöneticilerin görev yapacak olması eğitim kalitesini arttıracaktır. İyi çalışmayan öğretmen ve yöneticiler halka hesap verecek, sınavlar kaldırılacak, yerel eğitim müfredatları ile daha kaliteli eğitim hizmetleri sunulacaktır.

M.Ü. 1: Eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesi yönetici niteliklerinin yükselmesini sağlayacak ve nitelikli yöneticiler eğitim kurumlarının eğitimsel niteliğini arttıracaktır. Nitelikli yönetici öğretmenden daha iyi verim almanın yollarını keşfedecektir. Hem kendi hem de toplumun yükselmesine katkı verecektir. Eğitimin niteliğinin artması halkın eğitime katılımını daha çok arttıracaktır. Bu da eğitim kalitesini arttıracaktır.

M.Ü. 2: Daha önce söylediğim gibi belediyelere devredilirse eğitim, hiçbir kazanım olmaz. Daha kötü olur. Ancak valilikler vasıtasıyla olursa eğitimin kalitesi artar. Çalışan ve çalışmayan öğretmen ve yöneticiler halk tarafından daha sıkı izlenebilir ve baskı unsuru oluşturarak daha çok çalışılmasına katkı sunabilir. Yöneticiler şeffaf ve hesap verebilir bir yapıya kavuşur. Bu da eğitimin kalitesini artırır.

M.Ü. 3: Belediyeler yerele göre bir eğitim politikası geliştirir. Yerelin ihtiyaçlarını gideren ve geliştiren bir eğitim politikası oluşturarak insan kaynağının yerinde uygulanmasını sağlar. Örneğin Adana'ya göre mesleki eğitim politikası güder. Burada bulunmayan bir sektöre göre mesleki eğitim okulları açmaz. Bu da

eğitim kaynaklarının dűzgűn kullanılmasını sağlar. Acil eğitim ihtiyacı ne ise ona gűre yatırımlar yapar. Bu durum eğitim kalitesini arttırıp ve űlke eğitimine olumlu katkı verir. İnsanların eğitime erişimi konusunda da olumlu katkılar sunar. Belediyelerin gelişmiş olan ulaşım hizmetleri çeşitli ulaşım sorularından dolayı okula erişemeyen çocukların eğitime erişimini kolaylıkla sağlar.

M.Ü. 4: Bir önceki sorunun devamıdır. Başarılı olmak için sağlıklı bir eğitim alman lazım. Sağlıklı bir eğitim denetlemeden geçer. Yerelin emrinde olması daha kolay denetleme imkanına sahip olursun. Yapılan denetimle zamanında müdahale edilen sorunlar büyümeden çözülr. Sonuçta başarı gelir.

M.Ü. 5: Yerel baskı ve denetim yönetici ve öğretmenlerin daha nitelikli eğitim vermeleri sağlayacaktır. Bu da eğitimin kalitesini arttıracak ve daha nitelikli insanların yetişmesi sağlanacaktır. Nitelikli ve eğitilmiş insan gücü űlke ekonomisi ve eğitimine olumlu katkı verecektir. Merkezi yönetimle bunu elde etmek biraz zordur. Yıllardan beri bunun acısını yaşıyoruz.

M.Ü. 6: Eğitim kalitesi mevcut durumda çok daha iyi olur. Denetim kolaylaşır. Halkın denetimi daha da artar. Denetlenmeden kalite oluşmaz.

M.Ü. 7: Eğer ideolojik düşünceler etkili olmazsa olumlu katkı sunar. Ancak işin içine ideolojik tutumlar girerse sorunlar daha da büyüebilir. Bu da merkezi hükümetin müdahalelerine sebep olabilir ve işler daha da kötüye gidebilir.

6. Eđitim yönetiminde yerelleşmesinin űlkemize ne gibi olumsuzlukları olur?.

a. Toplumsal gelişim yönünden;

BŞK.1: Bir zararı olmaz. Politize olma kaygısı yaşanabilir. Ama biz MHP'li bir belediyeyiz ve çalışanlarımızın için her görüşten insan var. Müdürler dahil. Hedefimiz kaliteli hizmet. İnsanların görüşü değil.

M.Ü. 1: Bazı niteliksiz belediye başkan ve yöneticilerinin eğitime olumsuz etkileri olacaktır. Bu da toplumsal gelişimi engelleyecektir. Eğitim kalitesinin düşmesine, toplum içinde siyasi ikiliklerin oluşmasına, kargaşa ve şiddete sebep olabilecektir. Doğu ve güneydoğu Anadolu bölgesindeki bazı belediye başkanları farklı arayışlara girerek toplumsal bütünlüğü bozucu faaliyetler içine girebilir. Bu da bir kaosa sebep olabilir. Bunun için yasal altyapının dikkatli hazırlanması gerekir.

M.Ü. 2: Partizan yerel yöneticiler toplumu eğitim yoluyla kışkırtabilir. Huzursuzluk yaratabilir. Doğu ve güneydoğuda birçok yerel yönetici halkı

kışkırtarak eğitimi başka bir boyuta taşıyabilir. Tehlikeli yollara başvurabilirler. Bu açıdan yerelleşme çok sakıncalıdır. Anadilde eğitim, bölücü sembolleri vb. isteyebilirler.

M.Ü. 3: Ben bir olumsuzluk yaşatmayacağımı düşünüyorum. Aksine mevcut durum toplumsal açıdan sorunlar yaratıyor. Eğitim her yere paket programlarla uygulanamaz. Her ilin bir toplumsal yapısı vardır. Ayrı bir kültürü ve geleneği vardır. Her yere aynı kültür ve geleneği uygulamaya çalışırsan mevcut kültür ve gelenekleri daha çok bozarsın. Mevcut durum zar veriri, belediyelere devir toplumsal yönden ülkemize hiçbir zarar vermez.

M.Ü. 4: Şu tehlikelidir. Eğer yerele yönetimler sadece kendi dünya görüşü ve ideolojisi doğrultusunda eğitim verme yönüne giderse büyük bir risk oluşturur.

M.Ü. 5: Aşırı politize olmuş başkanların tutumları toplumsal gerginliklere sebep olabilir. Eğitim yöneticisi ve öğretmenlerin motivasyonunu bozabilir. Bu da toplumun bir kaosa sürüklenmesine neden olabilir. Birkaç deneyimden sonra bu sorunda ortadan kalkar. Çünkü halkın hesabı ağır olabilir ve böyle yapan başkanlara ders olabilir.

M.Ü. 6: Ehil olmayan insanların seçilmesi yanlış kararların verilmesine sebep olur. Çoğunluk her zaman doğruyu seçmez. Hitleri de çoğunluk seçti ama yanlış işler yaptı. Toplumunu batırdı. Burada da partizanlık yapılırsa toplum olumsuz etkilenir. Ayrışmalar oluşur.

M.Ü. 7: Toplumsal yönden olumlu katkıları olur. Demokrasi kültürünün okullara girmesini sağlayarak demokratik yönetim ortamları oluşturur. Bu da toplumun daha hoşgörülü olmasını sağlar.

b. Ekonomik kazanımlar yönünden;

BŞK.1: Hiçbir zararı olmaz. Eğitim giderleri yarı yarıya düşer.

M.Ü. 1: Siyasi görüşlere göre hareket eden bazı belediye başkanları yatırım ayrımcılıkları yaparak kaynakların verimli kullanılmasını engelleyebilir. Bu da ülke ekonomisine zarar verebilir.

M.Ü. 2: Belediyelere devredilirse kaynaklar yerinde kullanılmaz. Siyasal görüşlere göre okul yöneticileri atanır. Eğitim kalitesi düşer. Bunların hepsi ekonomik zararların oluşmasına sebep olur.

M.Ü. 3: Daha önce belirttim. Eğitim yönetiminin yerele devredilmesi ekonomiye zarar değil yarar getiri. İyi bir denetim mekanizması oluşturulması oluşabilecek tük ekonomik zararları bertaraf eder.

M.Ü. 4: Gelirlerin dağıtım ve kullanım şekli önemlidir. Birinde risk olan durum diğerinde artı üretebilir. Belediyenin yönetim anlayışına bağlıdır. Toplumsal kazanım açısından kendi ideolojik düşüncesi doğrultusunda yönetim, benden isen her şey doğru her şey mubah anlayışı ortaya konursa risk teşkil eder. İyi bir denetim gerekir. Bunun için halk denetimi ve açıklık olursa risk ortadan kalkar. Bu riske müdahale gerekir. Bu da halk denetimi ile olur.

M.Ü. 5: Başkanlar kendi yandaşlarının yönetici olarak görev yaptığı okullara daha fazla bütçe ayırabilir ya da daha çok oy aldıkları bölgelere fazladan yatırımlar yapabilirler. Bütçeyi zorlayacak bu tutumlar ekonomik sorunlara sebep olur. Kaynakların yerinde kullanılmamasına neden olabilirler. Bu da ülke ekonomisine zarar verebilir.

M.Ü. 6: Kaynaklar yanlış kullanılırsa ekonomik zararlar oluşturur. Yatırımları yanlış kullanımı ekonomik açıdan çöküşleri beraberinde getirir. Gösterişli binalar ilgisiz yerlere okul yapımı gibi...

M.Ü. 7: Eğer belediyeler eğitime ayrılan kaynakları kişisel çıkarları konusunda kullanırsa ekonomiye olumsuz katkıları olur. Eğitime harcanmadığı için eğitim kalitesinin düşmesine bu da nitelikli insanların yetişmesini engeller. Bu durum ülke ekonomisini de olumsuz etkiler.

c. Yönetimsel kazanımlar yönünden.

BŞK.1: Liyakate dikkat edilmezse zararı olur. En hassas konu budur. Halkın aşırı baskısı bıkkınlık yaratabilir.

M.Ü. 1: Siyasi görüşlere göre yönetici atamaları yapılabilir. Bu da bir yönetim zafiyetine sebep olabilir. Siyaseten atanan yöneticiler keyfi uygulamalar yaparak öğretmen ve diğer çalışanları küstürebilir. Nitelikli yöneticilerin görevlerinden alınmasına sebep olabilir. Yönetimde şeffaflık, adalet ve hesap verebilirliği engelleyebilir. Ayrıca halkın yönetime katılımını da etkileyebilir.

M.Ü. 2: Liyakatsiz yöneticiler atanır. Hepsi siyasi görüşlerine göre adam kayırır. Yönetim iflas eder. Mevcut sistemi de bozarlar.

M.Ü. 3: Yerelden yönetim az bürokrasi ile yönetimi güçlendirir. Halk çalışanı her zaman görür. Bir olumsuzluk gördüğünde yönetime büyük bir toplumsal baskı

kurarak hataların önüne geçer. Daha demokratik bir yönetim oluşur. Ülke yönetimine hiçbir zararı olmaz.

M.Ü. 4: Bana göre yerelden yönetimin en tehlikeli yöneten kesimin ideolojik eğitimidir. Bu ön plana çıkarılırsa risk oluşur. Bu olmazsa hiçbir risk olmaz. İdeolojik riskin oluşmaması için bilimsel bir yönetim oluşturulmalıdır. İdeolojik risk başarısızlığı getirecek be nedenle belediye kendine çeki düzen verecektir. Başarısızlık bunu ortadan kaldırır zamanla.

M.Ü. 5: Başkanlar veya üst düzey yöneticiler kendi yandaşı olmaya okul yöneticisi veya öğretmenlere politik baskı uygulayabilir. Bu da bazı eğitim kurumlarında yönetsel zafiyetlere sebep olabilir. Öğretmenlerin veya okul müdürlerinin motivasyonu düşebilir. Çeşitli çıkar gruplarının halk yoluyla basısı artabilir. Eğitim kurumları yönetilemez hale gelebilir.

M.Ü. 6: Yanlı kararlar, yanlış yönetici seçimleri, partizanlık yönetsel sıkıntılar yaratabilir.

M.Ü. 7: Yönetime siyasetin girmesi her şeyi bozar. Çok büyü huzursuzlukları ve husumetlerin çıkmasını tetikleyebilir. Çünkü yereldeki husumetler büyük aile kavgalarına sebep olabilir. Bu da toplumda bölünmelere sebep olabilir. Bu konuda özellikle belediye yönetimlerinin çok dikkatli olması gerekir. Siyasi hayatlarının sonunu da getirebilir. Çünkü eğitim toplumun bütün kesimlerini etkiliyor. Çok büyük tepkiler toplayabilir.

d. Eğitimsel kazanımlar yönünden.

BŞK.1: İdeolojik baskı olmazsa hiçbir zararı olmaz.

M.Ü. 1: Siyasallaşmış yöneticiler siyasi güçlerini kullanarak öğretmen, çalışan veya halkı baskı altına alabilir. Bu da öğretmen ve halkın küsmesine ve eğitim verimliliklerinin düşmesine sebep olabilir. Verimin düşmesi eğitim kalitesini düşürecektir. Bunların önüne geçmek için yasal düzenlemelerin çok dikkatli yapılması gerekir.

M.Ü. 2: Liyakatsiz yöneticilerin atanması eğitim kalitesini de düşürür. Eğitimin içini boşaltırlar. Vatandaşı birbirine düşürürler.

M.Ü. 3: Bazı baskı gruplarının kendi ideolojilerine göre bir eğitim politikası oluşturması yönünde olumsuzlukları olabilir. İdeolojik yaklaşımlar bazı olumsuzluklar yaratabilir.

M.Ü. 4: Yerele devredilmesi kişiyi hak ettiği noktaya getirir mi? Yine ideolojik yaklaşım eğitimi geriye götürür. Bendense iyisin değilsen kötü.

M.Ü. 5: Oluşacak politik baskılar yönetici, öğretmen ve halkın motivasyonunu düşürebilir. Bu da eğitimin kalitesini düşürebilir.

M.Ü. 6: Politik kararlar eğitimi geriletebilir. Vatandaşın eğitimden uzaklaşmasına sebep olur. Kalite düşer.

M.Ü. 7: Siyasi görüşler için içine katılmaz bilimsel yaklaşımlarla gidilirse eğitim olumlu etkilendir. Aksi durumda daha da kötüye gidebilir.

7. Eğitim yönetimi yerele devredilirse yerel yönetimler için nasıl bir eğitim yönetim modeli önerirsiniz?.

BŞK.1: Belediye içinde özerk bir yapı kurularak eğitim yönetim yapısı oluşturulmalıdır (Üniversiteler gibi.). Bu da eğitimi dış baskılardan kurtarır. Kurul eğitim ile ilgili her türlü karar alma yetkisine sahip olacaktır. Belediye başkanı kurul üyesi olacaktır. Denetleme yetkisi belediyede olmalıdır.

M.Ü. 1: Mevcut sistem aynı devam edebilir. Milli Eğitim müdürlükleri direkt belediye başkanlığına bağlanır. Başkanlık bünyesinde bir birim olarak devam edebilir. Ancak eğitim planlaması ve denetimi için ayrı kurul ya da komisyonların oluşturulması daha yararlı olacaktır. Eğitim planlamasında toplumsal katılım şarttır. Çünkü eğitimin etkileri herkes için geçerlidir. İyi ya da kötü. Her kesimden katılım sorunların çözümünü kolaylaştıracaktır. Toplumsal mutabakat başarı ya da başarısızlığın paylaşımı demektir. Okullar en azından mali ve yönetsel açıdan biraz daha özerk hale getirilebilir.

M.Ü. 2: Eğer yerele devredilecekse mevcut durum olduğu gibi valiliklere devredilmelidir. Vali başkanlığında bir eğitim üst kurulu kurulur ve ana kararlar buradan alınarak eğitim yönetilir. Okullara bütçe aktarılır ve kendilerini kendileri görerek eğitim faaliyetlerini gerçekleştirirler. Bir de bir denetim mekanizması oluşturularak belli periyotlarla okulların denetimi sağlanır.

M.Ü. 3: Öncelikle yerel yönetim demek demokrasi demektir. Bu nedenle eğitim yönetimi belediyelere devredilirse daha demokratik bir yönetim anlayışının geleceğini düşünüyorum. Çünkü yerelde dış baskı çok olduğundan ve baskı ile sürekli yüz yüze olduğundan hep en iyiyi yapmak zorundasınız. Ban göre toplumun tüm kesimlerinin katıldığı bir yerel eğitim konseyinin kurulması gerekir. Bütün politikaların buradan geliştirilmesi ve yürütülmesi sağlanmalıdır. Belediye

başkanına tüm güç teslim edilmemelidir. Kararlar çoğulcu bir yönetimle alınmalıdır. Ayrı bir denetim sistemi kurulmalıdır. Okullar dahi tek bir kişinin yönetimine bırakılmamalıdır. Kararlar öğretmenler kurulu ya da okul aile birliklerinde alınmalıdır. Her eğitim kademesi için ayrı bir kurul kurulmalıdır. Bu kurullarda eğitim paydaşlarının geniş bir katılımına yer verilmelidir. Eğitim izleme kurulları oluşturularak yıllık raporlar alınmalıdır.

M.Ü. 4: Öncelikle sınav sisteminin fazlasıyla yıpratıcı olduğunu, gününbirlik sistem değişiklikleri hem riskli hem de başarısızlığı getirir. Bunun birçok örneği var. Çocukların küçük yaşlarda testlerden geçirilip geleceğe ilişkin yönlendirmeleri yapılarak eğitim verilmelidir. Yeteneklere göre Yönlendirmeli bir eğitim benimsenmelidir. Mevcut sistem dışında bir sistem getirilmeli. Başarı getiriyor. İki de bir sistem değişikliği yapılması büyük bir başarısızlık getiri. Kalıcı bir sistem getirilmeli. Aşamalı bir model getirilmeli. İnsanların yaşam evrelerine göre eğitim sistemi oluşturulmalı. Karma eğitim benimsenmeli. İlkokul 2. Sınıftan yönlendirmeli sistem oluşturulmalı. Belediye denetiminde bağımsız bir eğitim yönetim modeli oluşturulabilir. Belediyenin belediye başkanlarının belediye meclisin üyelerinin yetkisinde olmamalı. Eğitimi bir kurul, uzmanlardan oluşmuş heyet yönetmeli. Belediyenin sadece denetim yetkisi olmalı.

M.Ü. 5: Öncelikle eğitim yönetimi için toplumun tüm kesiminin temsil edileceği bir kurul oluşturulmalıdır. Kurul belediye başkanlığına bağlı olacak ancak biraz da özerk olmalıdır. Eğitim uzmanlarında, toplum mühendislerinden, yerel yöneticilerden, sendikalardan oluşmalıdır. Politize olmamış kişiler tercih edilmelidir. Ayrı bir denetim mekanizması oluşturulmalıdır ve bu da özerk olmalıdır. Teknik deneyim sahibi eğitimcilerden oluşmalıdır. Okullar öğretmenler kurulunun seçeceği ve belediye başkanının onayladığı yöneticilerden seçilmelidir. Yöneticilik için çeşitli teknik kriterler geliştirilmelidir. Örneğin sınav şartı, daha yükseköğretim (yüksek lisans, doktora vb.). Mülakat kesinlikle kaldırılmalıdır.

M.Ü. 6: Öncelikle ayrı bir denetim sistemi kurulmalı. İlde bir üst kurul oluşturularak eğitim yönetilmeli. Kurulda belediye başkanları, vali, kaymakam, il/ilçe milli eğitim müdürleri, STK'lar, öğretmenler, sendikalar olmalı. Her il ve ilçede ayrı ayrı olmalı.

M.Ü. 7: Katılımlı bir yönetim modeli öneririm. Katılımlı yönetim herkes için bir eğitim yönetimi ortamı yaratır. Çeşitli komisyonlar kurularak eğitim yönetimi

öneririm. Bağımsız bir denetim sistemi kurulmalı ve denetim komisyonları oluşturulmalıdır. Okullarda da komisyonlar oluşturulmalıdır. Katılımlı yönetim ve denetimler eğitimin niteliğini arttıracaktır.

8. Sizce eğitim yönetimi yerelde hangi kuruma devredilmelidir? Neden?.

BŞK.1: Eğitim yönetimi belediyeye devredilse iyi olur. Belediyelerin yönetsel ve ekonomik avantajları daha çoktur. Halka hesap verebilirliği merkezi yönetime göre daha kolaydır.

M.Ü. 1: Belediyelere devredilmelidir. Valiliklere devredilmesi mevcut sistemin devam etmesi anlamına gelecektir. Belediyeler bu işi daha iyi yapar. Dış etki belediyelerde daha azdır.

M.Ü. 2: Kesinlikle valilik veya kaymakamlıklara devredilmelidir. Onlar işi daha ciddi ve objektif yaparlar. Daha az siyasallaşmış kurumlardır.

M.Ü. 3: Kesinlikle belediyelere devredilmelidir. Az bürokratik işlemlere sahiptirler ve sorunlara daha hızlı çözümler üretebilmektedirler.

M.Ü. 4: Hiçbir kuruma devredilmemeli. İlde uzmanlardan oluşan bir kurul tarafından yönetilmeli. Herhangi bir kurula devredilirse değişen bir şey olmaz. Eğitim bağımsız bir şekilde herkesin ortak çıkarları doğrultusunda yönetilmelidir.

M.Ü. 5: Belediyeler en uygun yerlerdir. Valiliklerden daha iyi yönetirler.

M.Ü. 6: Belediyelere devredilmeli.

M.Ü. 7: Bence valiliklere devredilmelidir. Kamu yönetimi bakımından belediyelerden daha tecrübeli olduklarını düşünüyorum. Biraz daha siyaset dışı bir kurum oldukları için...

9. Son olarak; eğitim yönetim sistemi yarın size devredilecek dense buna hazır mısınız? Doğru ve amaca uygun yönetebilir misiniz? Eğitim kalitesini merkezi yönetimden daha yukarılara taşıyabilir misiniz? Nasıl?.

BŞK.1: Hazırız. Hiçbir sorun yoktur. Doğru ve amacına uygun yönetebiliriz. Mevcut sistem fiziki yapı ve personelle birlikte bize teslim edilmelidir. Ana müfredata ek olarak yerel müfredat hazırlama, kitap seçme, personel atama gibi yetkiler de bize verilmelidir. Performansa göre ücretlendirme eğitim kalitesine öneli katkılar sunacaktır. Bunların hepsini en iyi şekilde yapacağımıza inanıyorum. Eğitim yönetimi en kısa zamanda bize verilmelidir. Biz en iyisini yaparız....

M.Ü. 1: Hemen hazırız desek yalan olur. Belli bir altyapı çalışmasının olması gerekir. Ancak mevcut sistem olduğu gibi hemen devralınabilir. Zaman içinde bazı

yasal değişiklikler yapılarak sistem güçlendirilebilir. Eğitim yönetim sistemini doğru ve amacına uygun yönetebiliriz. En azından mevcut sistemden daha iyi yapacağımızdan eminim. Daha yapacak olursak eğitim kalitesi yükselir. Ancak bazı yetkilerin yerele devredilmesi gerekir. Müfredat, denetim, kitap seçimi vb.

M.Ü. 2: Hiç hazır değiliz. Hatta bize devredilmesin. Belediyelere devredilmesi birçok sakınca üretir. Hem ekonomik hem toplumsal hem yönetsel hem de eğitimsel birçok sorun yaratır. Türkiye buna hazır değil. Ama Valiliklere hemen devredilse hiçbir sorun çıkmadan, hatta mevcut sorunların birçoğunu kısa zamanda çözecek yeterlilikleri vardır. Doğru ve amaca uygun yönetirler ve eğitimin kalitesini daha da arttırlar. Ama belediyelere devredilmesi çok tehlikeli bir durum yaratır.

M.Ü. 3: Bence belediyelerin eğitime yönetme kapasiteleri vardır ve eğitimi yönetmeye hazırdırlar. Daha demokratik yapıları ile eğitim yönetimine çok şey katacaklardır. Eğitimi nitelik olarak daha yukarılara taşıyacaklardır.

M.Ü. 4: Dünden hazırız. Verilirse daha iyi sonuçlar elde ederiz. Doğru ve amaca yönelik olarak yöneteceğiz. Bize bırakılsın 5 sene içinde Türkiye'nin eğitimdeki başarısını birçok ülkenin kıskanacağı bir duruma getiririz.

M.Ü. 5: Evet hazırız. İçimizde öğretmen kökenli birçok yönetici ve siyasetçi vardır. Ayrıca üniversitelerden de teknik destek alırız. Belli bir plan çerçevesinde bir geçiş süreci hazırlanır. Daha sonra en nitelikli şekilde eğitim yönetilir. Merkezi yönetimden daha iyi yönetebiliriz. Bir kere merkezi yönetimin hantal yapısı ve aşırı bürokrasisi olmayacak. Sorunlar yerelde tespit edilecek ve en hızlı bir şekilde yerelden çözülecek. Halkın katılımı sağlanacak ve demokratik bir yönetim anlayışı hâkim olacak. Bu biraz zaman alacak ama sonu şimdikinden daha iyi olacaktır. Eğitim yönetimi halta olacak. Halk kendi çocuklarının geleceğini kendisi tayin edecek. Sonuçlarına da kendisi katlanacak. Ancak eğitim ile ilgili tüm karar alma mekanizmaları yerel yönetime devredildiğinde bu sonuca ulaşılabilecektir. Örneğin kitap seçimi, öğretmen ve yönetici seçimi, vb.

M.Ü. 6: Zorlansak da yapılabilir. Hazırız. Daha doğru ve gerçekçi yönetebiliriz. Mevcut durumdan daha iyi olacağı kesin. Kendi sorunlarımızı en iyi biz çözeriz. Eğitim sorunlarımızı merkezi yönetim bizden daha iyi bilmez. Biz yerinde daha kaliteli eğitim veririz.

M.Ü. 7: Belediyelerin tam olarak hazır olduğunu düşünmüyorum. Ancak bir plan çerçevesinde yumuşak bir geçiş sağlanırsa buna hazır olunur. O zaman doğru ve

amaca uygun olarak eğitim yönetilebilir. Geçiş döneminden sonra sistem oturtulursa ve ideolojik müdahaleler olmazsa eğitim yönetiminin mevcut sistemden daha yukarılara taşınacağını düşünüyorum...

Milli Eğitim Şura Kararları

Tablo 38

Milli Eğitim Şuralarında Görülen Yerelleşme ile İlgili Veriler

	Şura adı	Eğitim yönetimi sisteminin yerelleşmesi ile ilgili bulgular
1	1.Şura	Herhangi bir bulguya rastlanmamıştır
2	2. Şura	Herhangi bir bulguya rastlanmamıştır
3	3. Şura	Herhangi bir bulguya rastlanmamıştır
4	4. Şura	Herhangi bir bulguya rastlanmamıştır
5	5. Şura	Herhangi bir bulguya rastlanmamıştır
6	6. Şura	Herhangi bir bulguya rastlanmamıştır
7	7. Şura	Herhangi bir bulguya rastlanmamıştır
8	8. Şura	S.7'de olumlu bulgulara rastlanmıştır.
9	9. Şura	S.28'de olumlu bulgulara rastlanmıştır.
10	10.Şura	S.3'te olumlu bulgulara rastlanmıştır.
11	11.Şura	S.26'da olumlu bulgulara rastlanmıştır.
12	12.Şura	S.3, 14'te olumlu bulgulara rastlanmıştır.
13	13.Şura	S.2, 3, 4'te olumlu bulgulara rastlanmıştır.
14	14.Şura	S.3'te olumlu bulgulara rastlanmıştır.
15	15.Şura	S.2, 3, 8, 9, 14, 15, 16, 17, 19'da olumlu bulgulara rastlanmıştır.
16	16.Şura	S.2, 5, 8, 10, 16'da olumlu bulgulara rastlanmıştır.
17	17.Şura	S.3'te olumlu bulgulara rastlanmıştır.
18	18.Şura	S.6, 7'de olumlu bulgulara rastlanmıştır.
19	19.Şura	S.10'da olumlu bulgulara rastlanmıştır.

Kaynak: (<https://tkb.meb.gov.tr/www/milli-egitim-suralari/dosya/12, 2017>)

Kalkınma Planları

Tablo 39

Kalkınma Planlarında Görülen Yerelleşme ile İlgili Veriler

	Kalkınma planı adı	Eğitim yönetimi sisteminin yerelleşmesi ile ilgili bulgular
1	1.Kalkınma Planı	Herhangi bir bulguya rastlanmamıştır
2	2.Kalkınma Planı	Herhangi bir bulguya rastlanmamıştır
3	3.Kalkınma Planı	S.700 'de olumlu bulgulara rastlanmıştır.
4	4.Kalkınma Planı	S.4, 298, 455'te olumlu bulgulara rastlanmıştır.
5	5.Kalkınma Planı	S.173'te olumlu bulgulara rastlanmıştır.
6	6.Kalkınma Planı	S.34 ,320, 325, 360'da olumlu bulgulara rastlanmıştır.
7	7.Kalkınma Planı	S.16, 33, 118, 131, 221'de olumlu bulgulara rastlanmıştır.
8	8.Kalkınma Planı	S.19, 82, 85, 193, 198, 218'de olumlu bulgulara rastlanmıştır.
9	9.Kalkınma Planı	+ S.87'de olumlu bulgulara rastlanmıştır.
10	10. Kalkınma Planı	+S.32, 44'te olumlu bulgulara rastlanmıştır.

Kaynak: (<http://www.kalkinma.gov.tr/Pages/KalkinmaPlanlari.aspx>, 2017)

Nicel Bulgular

Ölçek Geliştirme Süreci (Araştırmanın 1. Alt problemi)

Eğitim yönetiminde yerelleşme çabaları Türkiye'de yıllardan beri kalkınma planları, milli eğitim şura kararları, çeşitli yasal reform çalışmaları ile süre gelmektedir. Ancak eğitimde yerelleşme ile ilgili bu çalışmalar özellikle gelişmiş ülkelerde yapılan reformların oldukça gerisinde kalmaktadır. Buna sebep olarak Türkiye'deki çeşitli etnik, sosyal, siyasal ve kültürel farklılıklar öne sürülmektedir. Bu farklılıkların ileride farklı isteklerin ortaya çıkmasından endişe duyulmaktadır. Eğitim yönetiminde yerelleşme için öne sürülen bu gerekçeler olumsuzluklar olarak nitelendirildiği halde, bilimsel çalışma sonuçlarında eğitim yönetiminde yerelleşmenin olumlu olarak algılandığı görülmektedir. Anket, görüşme ve literatür taraması şeklinde yapılan bütün çalışmaların sonuçlarında eğitim yönetiminde yerelleşmenin olumlu sonuçlarının olumsuz sonuçlarına göre daha yüksek oranda değer gördüğü görülmektedir. Ancak siyasal söylemler ve politik menfaatler yerelleşmenin gecikmesine neden olmaktadır. Eğitim ve siyasal çevrelerde eğitim

yönetim sisteminin yerelleşmesi ilgili oluşan gizli ve açık fikirler algısaldır ve bu algıların kategorilere ayrılarak yeniden ölçülmesi gerekmektedir. Bu nedenle eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesi ile ilgili toplumsal algının belirlenerek yerelleşmenin getireceği olumlu ya da olumsuzluklarının topluma iyi anlatılması gerekmektedir. Bundan dolayı alanda bir algı ölçeğinin geliştirilmesinin eğitim yönetim sisteminin yerelleşme çabalarına önemli katkıları sunacağı düşünülmektedir. Bu çalışmanın amacı da eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesi ile ilgili alanda yazılmış literatürde oldukça sık geçen kavramlardan yararlanılarak Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşme Algısı Ölçeği oluşturmak ve alanda yapılacak yeni bilimsel çalışmalara bütünlük kazandırmaktır. Çalışmada nitel ve nicel çalışma boyutları kullanılmıştır:

Alanda yazılmış tez, ulusal makale, Kalkınma Planları ve Milli Eğitim Şura Kararları, raporlar, projeler, yasal düzenlemeler ve anayasa maddeleri analiz edilerek eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesi ile ilgili 3 faktörler tespit edilmiştir. Faktörler “Yerelden Yönetim Algısı”, “Yerel Yönetimlerin Eğitim Yönetim Sistemini Yönetebilme Algısı” ve “Yerelleşmenin Ekonomi, Eğitim, Yönetim ve Toplumsal Yaşama Katkısı Algısı” şeklinde kategorik gruplara ayrılmıştır.

Tespit edilen kavramlar modern yönetim sistemlerinde iyi yönetişim sistemlerinin tanım ve içerikleri ile birebir örtüşmektedir. Örneğin; Bulut, (2013) yönetişim kavramını tanımlarken birlikte yönetmek, Dünya Bankasının yönetişim kavramını aktarırken; “ülkelerin kaynaklarını etkili ve verimli kullanması için, hesap verebilirlik, saydamlık, sivil toplumun kamu yönetimine etkin katılımı, demokrasi, insan hakları, verimlilik, sorumluluk, piyasa ekonomisi, açıklık ve çeşitlilik kavramlarından söz etmektedir.” (s. 51-54).

1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu’nda on dört başlık altında sıralanmış olan Milli Eğitim Temel İlkeleri;

“Genellik ve Eşitlik, Ferdin ve Toplumun İhtiyaçları, Yöneltilme, Eğitim Hakkı, Fırsat ve İmkân Eşitliği, Süreklilik, Demokrasi Eğitimi, Bilimsellik, Planlılık, Okul ile Ailenin İş birliği ve Her Yerde Eğitim” olarak sıralanmıştır” (1739 Sayılı Milli Eğitim temel kanunu, 1973).

Yine 5227 Sayılı Kamu Yönetiminin Temel İlkeleri ve Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun’un Amaç başlığı altındaki MADDE 1’de belirtilen;

“Bu kanunun amacı, katılımcı, saydam, hesap verebilir, insan hak ve özgürlüklerini esas alan bir kamu yönetiminin oluşturulması, kamu hizmetlerinin adil, süratli, kaliteli, etkili ve verimli bir şekilde yerine getirilmesi için merkezî idare ile mahallî idarelerin görev, yetki ve sorumluluklarının çağdaş kamu yönetimi ilke ve uygulamaları çerçevesinde belirlenmesi, merkezî idare teşkilâtının yeniden yapılandırılması ve kamu hizmetlerine ilişkin temel ilke ve esasları düzenlemektir.” denilmektedir (Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı, 2018).

Aday ölçek için tespit edilen soru maddeleri genellikle yukarıda belirtilen kavramları içermektedir.

Nicel boyut; öğretmen ve yöneticilerin eğitim yönetim sisteminin yerelleşme algısının ölçülmesi için Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşme Algısı Ölçeğini oluşturmayı içermektedir.

Türkiye’de eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesi ile ilgili sorun algısaldır. Eğitim paydaşlarının yerelleşme ile ilgili içsel algıları olumlu, ancak dışsal söylemleri toplumsal ya da siyasi baskılardan dolayı olumsuzdur. Alan yazındaki tez ve ulusal makalelerdeki nicel araştırmalarda örneklem gruplarının genellikle yerelleşme ile ilgili olumlu görüş belirttiği görülmektedir. Ancak eğitim paydaşları ile yapılan görüşmelerde eğitim yönetim sisteminde yerelleşmeye karşı çıkılmaktadır. Dışsal söylemde oluşan algıyı kırmanın en iyi yolu, en çok kaygı duyulan alanlarda bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışmaları olacaktır. Ölçek uygulamalarından elde dileyen bulgular, alanda oluşan olumsuz görüşlerin bertaraf edilmesinde kullanılabilir.

DeVellis (2014), “Bir olgunun göstergesi olarak bir davranışa güvenemediğimiz zamanlarda dikkatli ve geçerli bir şekilde hazırlanmış bir ölçek aracılığıyla bir yapıyı değerlendirmek daha yararlı olabilir” demektedir. DeVellis (2014), eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesi ölçeği içsel olarak kabul gören bir olgunun, dışsal olarak reddinin dayandığı nedenleri ölçmeye ve o nedenlere bağlı olarak yeni stratejiler geliştirme ve önermeye yönelik bir çalışmadır. Yerelleşme sorununun çözümüne önemli bir katkı sağlayacağı düşünülmektedir (s. 11).

Yine DeVellis (2014), sosyal bilimlerde araştırmalarında ölçmeye çalışılan olgunun genellikle kuramdan ortaya çıktığını belirtmektedir. Kuram bizim ölçme problemlerimizi nasıl kavramsallaştıracığımızda önemli bir rol oynar. Bu da ölçme kuramının gelişmesini etkiler (s. 8).

Yurdugül (2005 eğitim ve psikolojide ölçek geliştirme çalışmalarında, geliştirilecek ölçek ile ölçülmek istenilen durum arasındaki ilişkinin tutarlı olmasının gerektiğini belirtmektedir (s. 1). Bu nedenle geliştirilmek istenen ölçeğin uzman görüşleri alınarak yola devam edilmesi ileride yapılacak ileri safha istatistiklerin sonuçlarının tutarlılığı için oldukça önemlidir (Tabachnick & Fidell, 2015, s. 17,60).

Büyüköztürk (2017), anket geliştirme sürecinin dört aşamada oluştuğunu, bunların “problemin tanımlanması”, “madde yazma”, “uzman görüşü alma” ve “ön uygulama yapma” olduğunu belirtmektedir (s. 1). Bu ölçek de 4 aşamalı bir sistem çerçevesinde oluşturulmuştur. 1. Aşama yukarıda nitel boyutta belirtilen süreç doğrultusunda devam etmiştir. 2. Aşamada aday ölçek için soru maddeleri yazılmıştır. 3. Aşamada uzman görüşleri alınarak aday ölçek madde ve faktörlerinin kapsam geçerliliği sağlanmıştır. 4. Aşamada elde edilen aday ölçek formunun 1. ve 2. deneysel uygulamaları yapılmış ve elde edilen verilere açımlayıcı faktör analizi (AFA) ve doğrulayıcı faktör analizi (DFA) uygulanarak yapı geçerliliği sağlanmıştır.

Büyüköztürk (2002)’e göre açımlayıcı faktör analizinde faktör bulma ve teori üretmeye yönelik bir işlem; doğrulayıcı faktör analizinde ise elde edilen faktör hipotezinin test edilerek yapı geçerliliğinin sağlanıp sağlanmadığı test edilmesi olduğunu belirtmiştir.

Yine Erkorkmaz ve diğerleri (2011), doğrulayıcı faktör analizini açımlayıcı faktör analizinin (AFA) uzantısı olarak belirtmekte ve açımlayıcı faktör analizinin hipotez kurmaya yönelik bilgi sağladığını, doğrulayıcı faktör analizinin de belirlenen faktörlerin arasında yeterli düzeyde ilişkinin, bağımsızlığının, modeli açıklamada yeterli olup olmadığının sınaması için kullanıldığını belirtmektedir (s. 211).

Ölçek (Scale): Birimlerin özellikle hissedilen, bilinen ancak gözlenemeyen Duyuşsal, Bilişsel, Davranışsal, Eğitimsel, Tepkisel duygu-durum özelliklerini sayısallaştırmak amacıyla geliştirilmiş ölçü araçlarıdır (Özdamar, 2016). Bu çalışma için tutum ölçekleri kullanılmıştır. Tutum ölçeklerinde birbiri ile ilişkili bilgi, davranış, yargı, görüş, eğilim ile ilgili k sayıda madde/soru bulunur (Özdamar, 2016). Bu yargıların tespiti için birden fazla boyut ve aşamalı cevaplar içeren ve eşit aralıklı seçeneklere sahip Likert Toplamsal Ölçekleri kullanılmıştır (Özdamar, 2016). Cevaplar 5 aşamalı, artan ve eşit aralıklı olup; “Kesinlikle Katılıyorum”, “Katılıyorum”, “Kararsızım”, “Katılmıyorum”, “Kesinlikle Katılmıyorum” şeklinde ve sırasıyla ”5,4,3,2,1” şeklinde puanlandırılmıştır.

Hazırlanan aday ölçek formu kapsam geçerliliği analizinden sonra, 2016-2017 eğitim öğretim yılında Adana Valiliğinden Seyhan ilçesindeki tüm okullarda iki aşamalı bir şekilde uygulanmak üzere izin alındı. Her kategorideki okullar alfabetik sıraya dizildi ve her kategorideki okullar öğretmen ve yönetici sayılarına göre ortadan 2'ye bölünerek 2 grup oluşturuldu. Anket belirlenen 1. ve 2.Grup okullara uygulandı. 1. Uygulamaya 421, 2. uygulamaya 478 öğretmen ve yönetici katıldı. 1. ve 2. uygulamada aday ölçek için geçerlilik ve güvenirlik, normal dağılım, betimsel istatistik, bağımsız T testi, anova, korelasyon, regrasyon, açımlyıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri uygulanmıştır.

Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşme Algısı Ölçeği tüm bu aşamalar kullanılarak kapsam ve yapı geçerliliği test edilmiş ve sağlanmıştır. Ölçeğin Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşmesi ile ilgili gelecekte yapılacak çalışmalara ışık tutacağı ve alanda yeni bilimsel çalışmalar ile yeni politikaların gelişmesine katkı sunacağı düşünülmektedir.

Çokluk ve diğerleri (2014) faktör analizinin kullanım gerekçesini “sosyal bilimlerde ölçek geliştirme ya da uyarlama çalışmalarında ve bir ölçeğin farklı bir amaç ya da farklı bir örneklem için kullanıldığı araştırmalarda, yapı geçerliliğine ilişkin kanıt elde etmek amacıyla en sık kullanılan tekniklerden biridir” şeklinde açıklamaktadır. Faktör analizinin birçok fonksiyonu vardır ancak öncelikli fonksiyonlarından biri bir grup maddenin temelinde kaç tane örtük değişken olduğunu belirleme konusunda bir gösterge olarak yardımcı olmasıdır (DeVellis, 2014). Faktör analizi, daha önceden kestirilen faktör yapısını doğrulamak amacıyla uygulanır (Çokluk ve diğerleri, 2014). Yapı geçerliliği için Açımlyıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır. Açımlyıcı Faktör Analizi için SPSS v21 ve Doğrulayıcı Faktör Analizi için Lisrel v8.80 veri analiz programları kullanılmıştır.

Kapsam Geçerliliği.

Kapsam geçerliliği aday ölçek formundaki soruların uzmanlar tarafından incelenerek ihtiyaç duyulan olgusal ve/veya yargısal verileri kapsama ve toplamada ne derece yeterli olduğudur. Bu soruların cevabını almak için uzmanlara başvurulur (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz, & Demirel, 2014). Bunun için bir uzman değerlendirme formu (UDF) oluşturulmuştur. Uzman değerlendirme formların sonuçları ile kapsam geçerlik oranları belirlenir. Kapsam geçerlilik oranları (KGO) uzman görüşlerine dayalı nitel çalışmaları istatistiksel nicel çalışmalara

dönüştürmek için kullanılan bir yöntemdir (Yurdugül, 2005). Bunun için çeşitli oranlar belirlenmiştir. Bu çalışmada Lawshe (1975) tarafından geliştirilen kapsam geçerlilik oranları ve Lawshe tekniği olarak bilinen 6 aşamadan oluşan kapsam geçerlilik yöntemi uygulanmıştır (Lawshe, 1975). Yöntem; alan uzmanları grubunun oluşturulması, aday ölçek formlarının hazırlanması, uzman görüşlerinin değerlendirilmesi, maddelere ilişkin kapsam geçerlik oranlarının bulunması, ölçeğe ilişkin kapsam geçerlik indekslerinin (KGİ) bulunması ve KGO ve KGİ'lerine göre nihai formun oluşturulması aşamalarından oluşmaktadır.

Alanda yazılmış makale, tez (doktora ve yüksek lisans), milli eğitim şura kararları, kalkınma planları ve eğitim raporları taranarak Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi ile ilgili 46 soruluk aday ölçek formu oluşturuldu. Aday ölçek formu 1.değerlendirme için uzman (3 akademisyen, 6 okul müdürü, 1 öğretmen) görüşlerine sunulmuştur. Alınan geri dönütlere göre yapılan 1. değerlendirme sonucunda kapsam geçerlilik indeksleri (KGİ) hesaplanmış ve KGİ=0,81 olarak hesaplanmıştır. 10 uzman için geçerli olan kapsam geçerlilik oranı olan 0,62 değerinden daha büyük olduğu için aday ölçek form taslağının kapsam geçerliliği istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmüştür (Yurdugül, 2005). KGİ negatif ya da 0 değer içeren ve uzmanlarca olumsuz görüş bildirilen 8 soru formdan çıkarılarak soru sayısı 38'e düşürülmüştür.

Yeniden değerlendirilen ve düzenlenen yeni ölçek aday formundaki sorular bir Türkçe öğretmene inceletilerek yazım ve anlam hataları düzeltilmiş, 3 faktöre ayrılarak faktör başlıkları ile birlikte yeniden düzenlenip aynı uzmanlara 2. Değerlendirme için tekrar gönderilmiştir. Uzmanların tümünün soruları ve soruların, oluşturulan faktörlerdeki yerini onayladıkları görülmüş ve olumlu bildirimde bulunmuşlardır. Aday ölçek formu KGİ bakımında yeniden değerlendirilmiş ve KGİ=0,91 olarak bulunmuştur. 10 uzman için geçerli olan KGÖ oranı olan 0,62 değerinden daha büyük olduğu için aday ölçek form taslağının kapsam geçerliliğinin, istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmüştür. Herhangi bir soru için olumsuz görüş bildirilmemiştir. Uygun görülen taslak ölçeğin, Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşmesi Algısını ölçmeye uygun olacağı sonucuna varıldı.

Tablo 40

Kapsam Geçerlilik Oranları (KGO)

KGO'ların $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyi için minimum değerler.

Uzman Sayısı	Min. Değer	Uzman Sayısı	Min. Değer
5	0,99	13	0,54
6	0,99	14	0,51
7	0,99	15	0,49
8	0,78	20	0,42
9	0,75	25	0,37
10	0,62	30	0,33
11	0,59	35	0,31
12	0,56	40+	0,29

Bu Tablo (Yurdugül, 2005) tarafından hazırlanmıştır.

Tablo 41

Uzman Değerlendirme Formundan Elde Edilen Bulgular

1. Değerlendirme Uzman Görüşü		2. Değerlendirme Uzman Görüşü	
Derecelendirmesi		Derecelendirmesi	
Kapsam Geçerlik İndeksi (KGİ)		Kapsam Geçerlik İndeksi (KGİ)	
Uzman Sayısı	10	Uzman Sayısı	10
Kapsam Geçerlilik Ölçütü KGÖ	0,62	Kapsam Geçerlilik Ölçütü KGÖ	0,62
Kapsam Geçerlilik İndeksi KGİ	0,51	Kapsam Geçerlilik İndeksi KGİ	0,91

KGİ \geq KGÖ olduğu için oluşturulan tüm ölçeğin kapsam geçerliliği istatistiksel olarak anlamlıdır.

Tablo 42

Kapsam Geçerliliği İçin 1.Uzman Değerlendirme Forumu'ndan Elde Edilen Bulgular

1. Değerlendirme Uzman Görüşü						2. Değerlendirme Uzman Görüşü					
Derecelendirmesi						Derecelendirmesi					
MADDE NO	Madde gerekli	Madde yararlı ancak yeterli değil	Madde gereksiz	Madde Geçerlilik İndeksi	Kapsam Geçerlik İndeksi (KGİ)	MADDE NO	Madde gerekli	Madde yararlı ancak yeterli değil	Madde gereksiz	Madde Geçerlilik İndeksi	Kapsam Geçerlik İndeksi (KGİ)
9.	10			1		9.	10			1	
10.	9	1		0,8		10.	10			1	

11.	9	1		0,8	11.	10		1
12.	8		2	0,6	12.	9	1	0,8
13.	8		2	0,6	13.	9	1	0,8
14.	10			1	14.	10		1
15.	8		2	0,6	15.	9	1	0,8
16.	10			1	16.	10		1
17.	10			1	17.	10		1
18.	1	1	8	-0,8	18.	9	1	0,8
19.	1	2	8	-0,8	19.	9	1	0,8
20.	1	2	7	-0,8	20.	9	1	0,8
21.	1	1	8	-0,8	21.	9	1	0,8
22.	1	1	8	-0,8	22.	9	1	0,8
23.	1	2	7	-0,8	23.	10		1
24.	1	2	7	-0,8	24.	9	1	0,8
25.	1	2	7	-0,8	25.	9	1	0,8
26.	9	1		0,8	26.	10		1
27.	9	1		0,8	27.	10		1
28.	9	1		0,8	28.	9	1	0,8
29.	8	2		0,6	29.	9	1	0,8
30.	8	1	1	0,6	30.	9	1	0,8
31.	9	1		0,8	31.	9	1	0,8
32.	9	1		0,8	32.	10		1
33.	9	1		0,8	33.	10		1
34.	9	1		0,8	34.	10		1
35.	9	1		0,8	35.	9	1	0,8
36.	9	1		0,8	36.	10		1
37.	8	2		0,6	37.	10		1
38.	9	1		0,8	38.	10		1
39.	9	1		0,8	39.	9	1	0,8
40.	9	1		0,8	40.	10		1
41.	9	1		0,8	41.	10		1
42.	9	1		0,8	42.	10		1
43.	9	1		0,8	43.	10		1
44.	9	1		0,8	44.	10		1
45.	9	1		0,8	45.	10		1
46.	9	1		0,8	46.	9	1	0,8
47.	8	2		0,6				
48.	9	1		0,8				

49.	9	1	0,8				
50.	9	1	0,8				
51.	9	1	0,8				
52.	10		1				
53.	9	1	0,8				
54.	8	2	0,6				
Uzman Sayısı				10		Uzman Sayısı	10
Kapsam Geçerlilik Ölçütü KGÖ				0,62		Kapsam Geçerlilik Ölçütü KGÖ	0,62
Kapsam Geçerlilik İndeksi KGİ				0,51		Kapsam Geçerlilik İndeksi KGİ	0,91

2.uygulamada $KGİ \geq KGÖ$ olduğu için oluşturulan tüm ölçeğin kapsam geçerliliği istatistiksel olarak anlamlıdır.

Yapı Geçerliliği (1. Uygulama).

Normal Dağılım Analizi.

Tablo 43

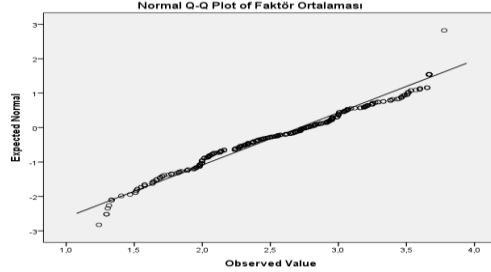
<i>Tanımlamalar</i>	İstatistik	Std. Hata
Ortalama	2,7144	,03201
Ortalama için% 95 Alt Sınır	2,6515	
Güven Aralığı Üst Sınır	2,7773	
% 5 Kesilmiş Ortalama	2,7325	
Median	2,7611	
Varyans	,431	
Std. Sapma	,65679	
Minimum	1,24	
Maximum	3,78	
Range	2,54	
Çeyrekler arası aralık	1,11	
Skewness	-,187	,119
Kurtosis	-,953	,237

Ortalama (2,7144), median (2,7611) ve %5'lik hata payı ortalaması (2,7325) ile %95'lik en düşük (2,6515) ve en yüksek (2,7773) ortalama değerleri birbirine oldukça yakın değerlerdir. Bu değerlerden yola çıkılarak toplanan verinin normal dağılıma yakın olduğu söylenebilir. Normallik testi ile basıklık (Skewness=-,187) ve çarpıklık(Kurtosis= -,951) katsayılarının incelenmiş ve değerlerin (-1,0) – (+ 1,0)

arasında olduğu görülmüştür. Dağılım normalden aşırı sapma göstermediğinin bir kanıtı olarak değerlendirilebilir (Büyüköztürk Ş. , 2014).

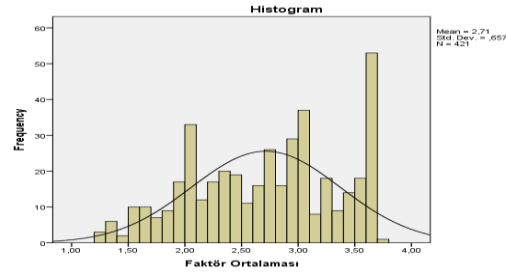
Şekil 15

Normal Q-Q Plot Faktör Ortalaması

Şekil 16

Normal Q-Q Plot Grafiği

Normal Q-Q Plot grafiğine bakıldığında değerlerin normale yakın bir dağılım gösterdikleri görülmektedir. Uç değer sayısı çok az görülmektedir.

Güvenirlilik Analizi.

Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşme Ölçeğinin güvenirliliği için önce madde analizi yapılmış, sonra Spearman-Brown, Guttman ve Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayıları hesaplanmıştır. Maddelerin her biri için iç tutarlılık katsayıları Tablo 44'te gösterilmiştir:

Tablo 44

EYS Yerelleşme Algısı Ölçeği İç Tutarlılık Katsayıları

Cronbach Alpha	0,971
Spearman-Brown	0,895
Guttman	0,926

Tablo 44'e bakıldığında Cronbach Alpha değerinin 0,971, Spearman-Brown değerinin 0,895 ve Guttman değerinin 0,926 olduğu görülmektedir. Tüm iç tutarlılık katsayıları 0,80 değerinden büyüktür ve EYS Yerelleşme Algısı Ölçeğinin güvenirliliğinin yüksek düzeyde olduğu söylenebilir. Yani EYS Yerelleşme Algısı Ölçeğindeki maddelerin hepsi belirlenen özelliği ölçmeye yöneliktir.

Açımlayıcı Faktör Analizi.

Geliştirilecek bir ölçme aracı için hazırlanan taslak formdaki sorulara katılımcıların verdiği cevaplar arasında bir ilişkinin olup olmadığı, ilişkinin doğrudan ölçülebilen gözlenen ve doğrudan ölçülemeyen gizil değişkenler için nasıl bir düzen oluşturduğunu ortaya çıkarmak, araştırmacı için ulaşılmak istenen bir sonuçtur. Çok değişkenli bir analiz çeşidi olan açımlayıcı faktör analizi sosyal bilimlerde kullanılan

ve psikolojik boyutu da olan çok değişkenli bir analiz çeşididir. Bu amaçla kullanılacak olan bu analiz, doğrudan gözlenerek hazırlanan ve dayanağı literatür taramasında olan ölçeğin, öğretmen ve yöneticilere uygulanarak elde edilen gizil değişken sonuçlarının gözlenen değişkenle uyumunun kontrolünü esasına dayanmaktadır.

Seyhan İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü bünyesindeki okullarda çalışan öğretmen ve yöneticilere uygulanan çok faktörlü ve algıları ölçmek amacıyla geliştirilmiş olan “Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşme Ölçeği” aracı 38 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin geliştirilme sürecinde teorik olarak üç faktör belirlenmiştir.

- 1) Merkezden ve yerelden yönetimin işleyiş algısı,
- 2) Yerel yönetimlerin eğitim yönetim sistemi için hazırbulunuşluk düzeyi ve
- 3) Yerelleşme ile elde edilecek yönetsel, ekonomik, eğitimsel ve toplumsal kazanımlar algısıdır.

Verilerin faktör analizi için uygunluğu için korelasyon matrisi, Bartlett testi ve Kaiser-Mayer-Olkin (KMO) testi yapılmalıdır (Karagöz, 2016)).

Aday ölçek formunun uygulanmasıyla elde edilen veriler öncelikle normallik testi (Skewness-Kurtosis ve Normal Q-Q Plot grafiği) uygulanmıştır.

Aşağıda verilen işlem basamakları ile eşzamanlı bir biçimde Açıklayıcı Faktör Analizi yapılmıştır.

İşlem Aşamaları: “Faktör Analizi için KMO ve Bartlett küresellik testleri”, “Scree plot”, “Sorted by size”, “principal Component”, “Varimax”, “Rotated solution”, “Exclude cases listwise”, “Number of factors” ve “Absolute value below =,60” analizleri seçilmiştir. Yapılan faktör analizi sonuçları aşağıdaki gibidir (Çokluk ve diğerleri, 2014).

Aday ölçeğin yapı geçerliliğini tespit etmek amacıyla KMO ve Bartlett küresellik testleri”, “Scree plot”, “Sorted by size”, “principal Component”, “Varimax”, “Rotated solution”, “Exclude cases listwise”, “Number of factors” ve “Absolute value below =,60” analizleri yapılmıştır. Bu analizler sonucunda 3 faktörlü (Yerelden Yönetim Algısı, Yerel Yönetimlerin Eğitim Yönetim Sistemini Yönetebilme Algısı, Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşmesinin Toplumsal Yaşama Kazandırabileceklerinin Algısı; (Ekonomik, sosyal, yönetsel ve eğitsel başarı) adı altında bir ölçek oluşmuştur. Toplam Varyans %82,041’şini açıklayan, Kaiser-

Meyer-Olkin Örneklem Yeterliliğinin, 978 olduğu 38 maddeden oluşan ölçek elde edilmiştir. Elde edilen aday ölçek için Cronbach α (.971) olarak hesaplanmıştır. Açımlayıcı faktör analizi sonunda 1 soru öngörülen faktör yük değerlerinin (.60) altında bir değer aldığı için anketten çıkarıldı. Anketin uygulandığı bazı okullardaki öğretmen ve yöneticiler ile görüşmeler yapılarak anket soruları hakkında fikirleri alındı. “Tercihinize bırakılırsa hangi yönetim sistemi ile çalışmak istersiniz” sorusunun kişisel bilgiler bölümüne eklenmesinin ve iki cevaplı olarak hazırlanan “yerelden yönetim” algısının ölçülmeye çalışıldığı soruların 5’li Likert tipi sorulara çevrilmesinin kararsızlık ve az katılma veya az katılmama durumunda olan deneklerin görüşlerini daha iyi temsil edeceğini vurguladıkları görülmüştür. Bu nedenle deneklerden alınan geri dönütlerle bu sorular 2. Ankette 5’li Likert derecelendirme soruları şekline dönüştürülmüştür. (Açımlayıcı faktör analizinde eksi (-) değerler alan bu soruların 2. Anket değerlendirmelerinde artı (+) değerler aldığı görülmüştür. Bu da deneklerin haklılığını göstermektedir.) Ayrıca “Çalıştığınız Kurumun Bulunduğu Yer” kişisel bilgiler sorusu uygulamanın büyük şehir sınırları ve ilçe merkezi okulları olduğu için analiz yapmaya ihtiyaç görülmemiştir. Bu nedenle 2. Anket uygulamasından çıkartılmıştır.

Yapısal eşitlik modellemesi model uyumluluğu için yapılan doğrulayıcı faktör analizi ile bu üç faktörün model uyum verilerinin; p değerinin 0.05-0.100, yakın uyum tespiti için p (RMSA) 0.05-1.00, güven aralığının (CI) RMSA değerine yakın, NFI, NNFI değerlerinin. 95-1.00 iyi uyum aralığında olduğu, X2 değerinin 2sd-3sd aralığının üstünde, GFI ve AGFI değerlerinin 0,70 - 0,80 aralığında olması sebebiyle kötü uyum değeri içerdiği görülmüştür (Çelik & Yılmaz, 2016, s. 39). Bu kötü uyum düzeylerinin örneklem büyüklüğünün yüksel olmasından da kaynaklanabilmektedir. Elde edilen sonuçlar ölçeğin geçerli ve güvenilir olduğunu kanıtlar niteliktedir. Tablolar incelendiğinde;

Tablo 45

KMO ve Bartlett Küresellik Testi

Kaiser-Meyer-Olkin Örneklem Yeterliliğinin Ölçümü.		,978
Bartlett's Test of Sphericity	Yaklaşık Ki-Kare (Chi-Square)	25367,529
	Serbestlik derecesi (df)	703
	Anlamlılık düzeyi (Sig.)	,000

Tablo 45’te KMO değeri örneklemin büyüklüğü (421), veri yapısının uygunluğu ve değerini. 978 olması veri yapısının faktör analizi yapabilmek için yüksek derecede yeterli olduğu söylenebilir (Çokluk ve diğerleri, 2014). Bartlett testine göre elde edilen ki-kare (X^2) değerinin. 000 düzeyinde manidar olduğu görülmektedir. Bu sonuca göre; veriler çok değişkenli normal dağılımdan oluştuğu ve bu da faktör analizinin bir diğer sayılısının karşılandığı anlamına gelmektedir. Bu nedenle açımlayıcı faktör analizi sonuçlarının test edilerek değerlendirilmesine devam edilebilir.

Tablo 46

Total Variance Explained (Açıklanan Toplam Varyans)

Faktör	Başlangıç öz değerleri			Karesel Yüklerin Ekstraksiyon Toplamları			Karesel Yüklerin Dönme Toplamları		
	Toplam	Varyans %	Kümülatif %	Toplam	Varyans %	Kümülatif %	Toplam	Varyans %	Kümülatif %
1	28,10	73,94	73,939	28,10	73,94	73,94	15,10	39,73	39,73
2	1,761	4,635	78,574	1,761	4,635	78,55	8,320	21,90	61,62
3	1,317	3,467	82,041	1,317	3,467	82,04	7,759	20,42	82,04
4	,618	1,627	83,668						
5	,536	1,412	85,079						
6	,526	1,385	86,464						
7	,426	1,120	87,584						
8	,372	,978	88,562						
9	,361	,950	89,512						
10	,318	,836	90,349						
11	,291	,767	91,116						
12	,271	,713	91,829						
13	,238	,627	92,455						
14	,233	,613	93,068						
15	,213	,561	93,629						
16	,191	,503	94,132						
17	,188	,494	94,626						
18	,168	,442	95,067						
19	,162	,425	95,493						
20	,153	,402	95,895						

21	,139	,367	96,262
22	,130	,343	96,605
23	,125	,329	96,934
24	,119	,312	97,246
25	,110	,290	97,536
26	,101	,266	97,802
27	,097	,254	98,056
28	,092	,242	98,298
29	,085	,225	98,523
30	,078	,204	98,727
31	,075	,197	98,925
32	,073	,192	99,116
33	,070	,183	99,299
34	,061	,161	99,460
35	,058	,154	99,613
36	,056	,146	99,760
37	,049	,128	99,888
38	,043	,112	100,00

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Tablo 46’da birinci sütunda madde sayısı ve bileşen sayısı eşittir. Başlangıç öz değerleri adı altındaki birinci sütun grubunda, her bir faktörün toplam varyansa olan katkıları açısından toplam öz değer, varyansa katkısına ilişkin yüzdesi ve varyansa katkısına ilişkin birikimli yüzdesi (Kümülatif %) verilmektedir. Karesel Yüklerin Ekstraksiyon Toplamları adlı ikinci sütun grubunda ise faktör sayısı için öneri verilmektedir (Çokluk ve diğerleri, 2014).

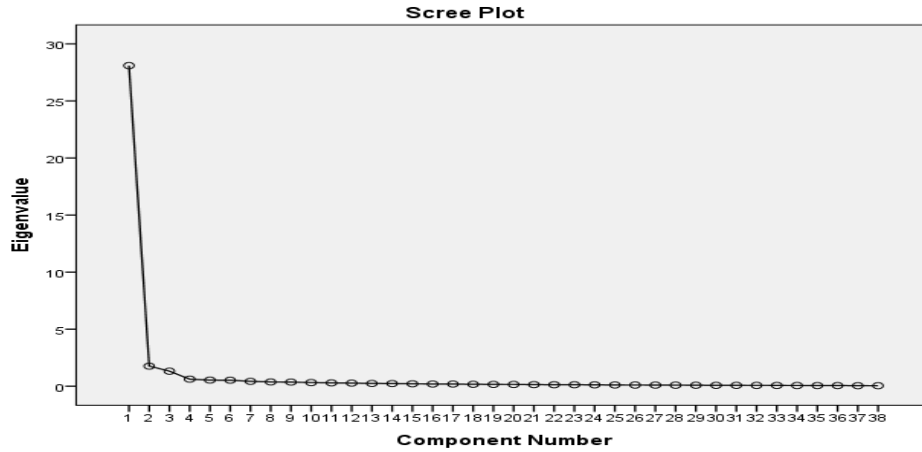
Başlangıç öz değeri sütununda faktörlerin toplam varyansa katkıları, yüzdesi ve birikimli yüzdesi verilmiştir. Karesel Yüklerin Ekstraksiyon Toplamları sütununda faktör sayısının ne kadar olması gerektiği konusunda bir öneri verilmektedir (Çokluk ve diğerleri, 2014). Bu sütunda açıklayıcı faktör analizi için üç önerinin ortaya çıktığı görülmektedir. Bunun nedeni olarak özdeğeri 1’in üzerinde olan üç bileşenin olmasıdır.

Oluşan faktörlerin varyansa katkısının %82,041 olduğu görülmektedir. Başlangıç öz değerleri adı altındaki birinci sütundaki varyansların % değerlerine bakıldığında, ilk üç bileşenin varyansa önemli miktarda katkı sağladığı, dördüncü bileşenlerden itibaren bu katkının büyük oranda azaldığı görülmektedir. Bu nedenle

üç faktörlü bir yapının belirlenmesine karar verilmiştir. Ancak bu karar varmadan önce, “Scree Plot” grafiğinin incelenmesinde de fayda vardır. (Çokluk ve diğerleri, 2014)

Şekil 17

Scree Plot (Yamaç-Birikinti Grafiği)

Şekil 17’de görüldüğü gibi Y eksenindeki bileşenler, X eksenine doğru bir iniş yapmaktadır ve bu iniş eğilimi varyansa yaptıkları katkı çerçevesinde içi boş noktalarla gösterilmektedir. İki nokta arasındaki aralık bir faktörü temsil etmektedir. Üçüncü noktadan sonra eğim yatay bir görünüm almaktadır. Dördüncü noktadan itibaren bileşenlerin varyansa yaptıkları katkı oldukça düşük seyretmekte ve yatay bir seyir izlemektedir. Bu açıdan faktör sayısının üç olmasına karar verilmiş ve teorik olarak beklenen faktör sayısı ile eşit olamsı açısından manidardır.

Tablo 47

Rotated Factor Matrix (Döndürülmüş Faktör Matrisi) (Varimax)

FAKTÖRLER			
Sorular	1	2	3
16- Yerelden Yönetim, bürokratik iş ve işlemleri azaltır.	-,784		
14- Yerelden Yönetim, hızlı karar verme ve karar alma mekanizmalarına sahiptir.	-,771		
15- Yerelden Yönetim, değişime ve yenileşmeye açıktır.	-,749		
11- Yerelden Yönetim, yönetimde çözüm odaklı ve gelişim yönelimlidir.	-,737		

Tablo 47'nin devamıdır.

10- Yerelden Yönetim, yapısal ve ekonomik işlevleri etkili ve verimli bir şekilde yerine getirir.	-,723
17- Yerelden Yönetim, yönetimde çok yönlü bir iletişime sahiptir.	-,705
12- Yerelden Yönetim, halkın yönetime katılımını kolaylaştırır.	-,695
9- Tercihinize bırakılırsa hangi yönetim sistemiyle çalışmak istersiniz?	-,652
13- Yerelden Yönetim, yatırımların adil ve tarafsız bir şekilde kullanılmasını sağlar.	-
19- Yerel yönetimler Eğitim Yönetim Sistemini yönetebilecek fiziksel altyapıyı oluşturabilir.	,837
18- Yerel yönetimler Eğitim Yönetim Sisteminin yönetim boyutu için demokratik bir ortam oluşturabilir.	,805
21- Yerel yönetimler eğitim yönetim sistemini yönetebilecek finansman kaynaklarını oluşturabilir.	,751
29- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Yönetici atamalarının yerelden olmasını sağlayarak daha adil bir hale getirir.	,697
22- Yerel yönetimler eğitim yönetim sistemini etkili ve işlevsel yönetebilir.	,691
20- Yerel yönetimler eğitim yönetim sistemini yönetebilecek insan kaynaklarını oluşturabilir.	,679
35- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Yönetişim ve katılımı geliştirir.	,788
39- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Eğitime hizmette rekabeti artırır.	,783
34- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Yerel dinamiklerin eğitime yönelmesini sağlar.	,778
43- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Yerel yönetimlere dinamizm getirir.	,776

Tablo 47'nin devamıdır.

27- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; İlin ya da bölgenin eğitim önceliklerinin belirlenmesini kolaylaştırır.	,770
46- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Yönetici ve öğretmenlerin daha aktif olmasını sağlar.	,768
25- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Bölgeler ve iller arasındaki rekabeti arttırarak eğitimin kalitesini arttırır.	,767
31- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Eğitim – ekonomi arasındaki doğrusal ilişkinin daha etkili ve etkin olmasını sağlar.	,760
32- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Bürokrasiyi ve kırtasiyeciliği azaltır.	,759
40- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Halkın eğitime daha çok maddi kaynak aktarmasını sağlayarak eğitim yatırımlarını arttırır.	,750
45- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Bulunulan çevrenin ihtiyaçlarına göre eğitim programının biçimlendirilmesini sağlar.	,750
36- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Hesap verebilirliği ve şeffaflığı geliştirir.	,743
38- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Toplumun denetimini arttırarak, eğitimin kalitesini arttırır.	,738
33- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Eğitim yöneticilerinin yerelden seçilmesini sağlayarak sorunların önceliklendirilmesini ve çözümünü kolaylaştırır.	,733
30- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Bölge ve ülke ekonomisini olumlu etkiler.	,733

Tablo 47'nin devamıdır.

28- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Eğitime aktarılan bütçelerin yerinde kullanılmasını sağlar.	,732
41- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Halkın karar alma süreçlerine katılımını sağlayarak tek adamın verdiği kararların ortadan kalkmasını sağlar.	,730
44- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Demokratik eğitimin benimsenmesini sağlar.	,727
24- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Yerel örgütlerin daha güçlenmesini sağlayarak MEB'in gerçekleştiremediği görevleri daha etkili bir şekilde gerçekleştirir.	,725
26- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; İller ya da bölgeler arasındaki eğitsel geri kalmışlığı azaltır.	,725
37- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Halkın eğitimi daha çok sahiplenmesini ve eğitime destek vermesini sağlar.	,695
23- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; MEB'in iş yükünü azaltır, daha gerçekçi ve etkili eğitim politikaları oluşturmasını sağlar.	,647
42- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Eğitimde fırsat eşitliğini sağlar.	,640

Açımlayıcı faktör analizi sonunda 13. soru öngörülen faktör yük değerlerinin (.60) altında bir değer aldığı için adaya ölçek formundan çıkarılmıştır.

Tablo 48

EYS Yerelleşme Algısı Ölçeği Alt Boyutları ve Bu Boyutlardan Yük Alan Maddeler

Faktörler	Madde sayısı	Madde numarası
Yerelden yönetim algısı	8	16-14-15-11-10-17-12-9
Yerel Yönetimlerin Eğitim Yönetim Sistemini Yönetebilme Algısı	6	19-18-21-29-22-20

Eğitim Yönetim Sisteminin	23	35-39-34-43-27-46-25-31-
Yerelleşmesinin Toplumsal Yaşama		32-40-45-36-38-33-30-28-
Kazandırabileceklerinin Algısı		41-44-24-26-37-23-42

Tablo 48'e bakıldığında birinci faktörün 8, ikinci faktörün 6, üçüncü faktörün 23 maddeden oluştuğu görülmektedir. Birinci alt boyut Yerelden yönetim algısı, ikinci alt boyut Yerel Yönetimlerin Eğitim Yönetim Sistemini Yönetebilme Algısı, üçüncü alt boyut Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşmesinin Toplumsal Yaşama Kazandırabileceklerinin Algısı olarak isimlendirilmiştir.

Doğrulayıcı Faktör Analizi

Tablo 49

Goodness of Fit Statistics

	Modifikasyon Öncesi	Modifikasyon sonrası
Degrees of Freedom	662	626
Minimum Fit Function ChiSquare	3691.24 (P = 0.0)	3473.20 (P = 0.0)
Normal Theory Weighted Least Squares ChiSquare	4112.46 (P = 0.0)	3841.98 (P = 0.0)
Estimated NonCentrality Parameter (NCP)	3450.46	3215.98
90 Yüzde Confidence Interval for NCP	(3251.77 ; 3656.51)	(3024.18 ; 3415.17)
Minimum Fit Function Value	8.79	8.27
Population Discrepancy Function Value (F0)	8.22	7.66
90 Yüzde Confidence Interval for F0	(7.74 ; 8.71)	(7.20 ; 8.13)
Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA)	0.11	0.11
90 Yüzde Confidence Interval for RMSEA	(0.11 ; 0.11)	(0.11 ; 0.11)
PValue for Test of Close Fit (RMSEA < 0.05)	0.00	0.00
Expected CrossValidation Index (ECVI)	10.17	9.51
90 Yüzde Confidence Interval for ECVI	(9.69 ; 10.66)	(9.06 ; 9.99)
ECVI for Saturated Model	3.53	3.35
ECVI for Independence Model	367.46	353.38
ChiSquare for Independence Model with 703	154256.14	148346.89
Degrees of Freedom		
Independence AIC	154332.14	148420.89
Model AIC	4270.46	3995.98
Saturated AIC	1482.00	1406.00
Independence CAIC	154523.76	148607.46
Model CAIC	4668.82	4384.27
Saturated CAIC	5218.59	4950.97
Normed Fit Index (NFI)	0.98	0.98

NonNormed Fit Index (NNFI)	0.98	0.98
Parsimony Normed Fit Index (PNFI)	0.92	0.92
Comparative Fit Index (CFI) =	0.98	0.98
Incremental Fit Index (IFI)	0.98	0.98
Relative Fit Index (RFI)	0.97	0.98
Critical N (CN)	86.29	87.01
Root Mean Square Residual (RMR)	0.043	0.042
Standardized RMR	0.038	0.034
Goodness of Fit Index (GFI)	0.66	0.67
Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI)	0.62	0.63
Parsimony Goodness of Fit Index (PGFI)	0.59	0.60

Analizde modifikasyon önerilmiştir. Modifikasyon önerisi olarak S13'ün ölçekten çıkarılması verilere olumlu katkı sağladığı görülmektedir. RMR değeri 0,043'dan 0,042'e ve SRMR değerini 0,38'den 0,34'e düşmüştür. Bunun yanında tabloda da görüldüğü gibi birçok değerde iyileşme sağlamıştır. Bu nedenle modifikasyon yapılarak S13 maddesi ölçekten çıkarılmıştır.

Tablo 50

Araştırmalarda Kullanılan Uyum İndekslerine İlişkin Mükemmel ve Kabul Edilebilir Uyum Ölçütleri ve Araştırma Sonucu

Index	Perfect Criteria	Consistence Criteria	Acceptable Criteria	Consistence	Research Finding	Result
X ² /sd		0-3		3-5	7,66	Zayıf Uyum
RMSEA	.0 < RMSEA < .05		.05 < RMSEA < .10		0,11	Zayıf Uyum
CFI	.95 < CFI < 1.00		.90 < CFI < .95		.98	Mükemmel Uyum
NNFI	.95 < NNFI (TLI) < 1.00		.90 < NNFI (TLI) < .95		.98	Mükemmel Uyum
NFI	.95 < NFI < 1.00		.90 < NFI < .95		.98	Mükemmel Uyum
SRMR	.0 < SRMR < .05		.5 < SRMR < .08		.034	Mükemmel Uyum
GFI	.95 < GFI < 1.00		.90 < GFI < .95		.67	Zayıf Uyum
AGFI	.90 < AGFI < 1.00		.85 < AGFI < .90		.63	Zayıf Uyum
RFI	.95 < RFI < 1.00		.90 < RFI < .95		.98	Mükemmel Uyum
IFI	.95 < IFI < 1.00		.90 < IFI < .95		.98	Mükemmel Uyum
PNFI	.95 < PNFI < 1.00		.50 < PNFI < .95		.92	Kabul edilebilir
PGFI	.95 < PGFI < 1.00		.50 < PGFI < .95		.59	Kabul Edilebilir
AIC	Karşılaştırma modeli AIC değerinden daha küçük				1406.00<3995,98	Kabul
CAIC	Karşılaştırma modeli CAIC değerinden daha küçük				4950.97<4384,27	Kabul
ECVI	Karşılaştırma modeli ECVI değerinden daha küçük				3.35<9.06	Kabul

Kaynak: Schumacker & Lomax, 1996, İlhan & Çetin, 2014

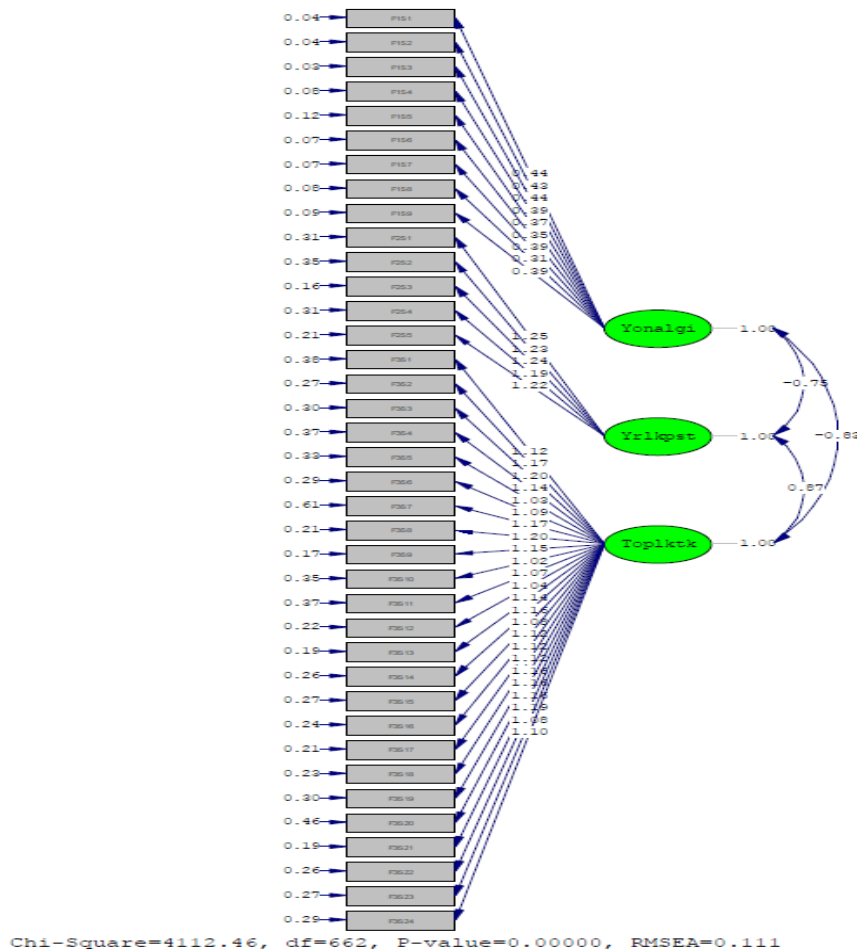
NNFI ve CFI uyum indekslerinin. 95'in üzerinde olması mükemmel uyumu göstermektedir. Burada bu değerler sırasıyla. 98 ve. 98'yi göstermektedir. Bu da mükemmel uyumu işaret etmektedir.

RMR ve standardize edilmiş RMR. 05'in altında mükemmel uyum, .08'in altında iyi uyumu göstermektedir. RMSEA değeri. 111 değerini göstermekte zayıf uyuma işaret etmektedir. RMR değeri. 043 değeri de mükemmel uyuma sahip olduğunu göstermektedir.

GFI ve AGFI indekslerinin. 66 ve. 58 olduğu görülmektedir. .95'in üzeri mükemmel uyumu, .90'nın üzeri iyi uyumu ve. 90'nın altı zayıf uyumu göstermektedir. Burada GFI ve AGFI'nın zayıf uyumu gösterdiği görülmektedir. PGFI'nın 1'e yaklaşması modelin yalın olduğunu gösterir. Modelde. 59 ile 1'e yaklaştığı görülmektedir. Bu nedenle model yalındır diyebiliriz. 1. Uygulamada elde edilen veriler modelin kabul edilebilir bir seviyede olduğunu göstermektedir.

Şekil 18

Yol Analizi

Yapı Geçerliliği (2. Uygulama).

Normal Dağılım Analizi.

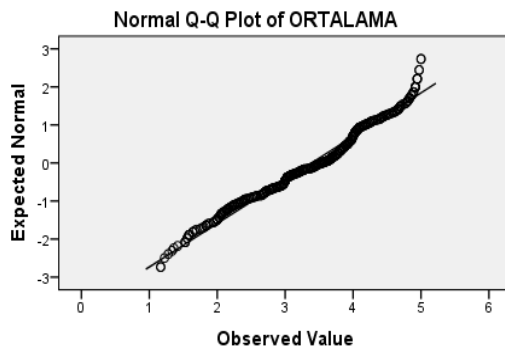
Tablo 51

Tanımlamalar	Statistic	Std. Error
Ortalama		,03998
Ortalama için% 95 Alt Sınır	3,3102	
Güven Aralığı Üst Sınır	3,4673	
% 5 Kesilmiş Ortalama		
Median		
Varyans		
Std. Sapma		
Minimum		
Maximum		
Range		
Çeyrekler arası aralık		
Skewness		,112
Kurtosis		,223

Ortalama (3,3887), median (3,5417) ve %5'lik hata payı ortalaması (3,4072) ile %95'lik en düşük (3,4673) ve en yüksek (3,3102) ortalama değerleri birbirine oldukça yakın değerlerdir. Bu değerlerden yola çıkılarak toplanan verinin normal dağılıma yakın olduğu söylenebilir. Normalite testi ile basıklık (Skewness=-,337) ve çarpıklık (Kurtosis= -,518) katsayılarının incelenmiş ve değerlerin (-1,0) – (+ 1,0) arasında olduğu görülmüştür. Dağılım normalden aşırı sapma göstermediğinin bir kanıtı olarak değerlendirilebilir (Büyüköztürk Ş. , 2014).

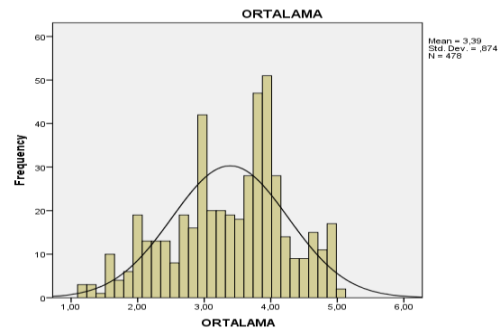
Şekil 19

Normal Q-Q Plot Faktör Ortalaması

Şekil 20

Normal Q-Q Plot Grafiği

Normal Q-Q Plot grafiğine bakıldığında değerlerin normale yakın bir dağılım gösterdikleri görülmektedir. Uç değer sayısı çok az görülmektedir.

Güvenirlilik analizleri.

Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşme Ölçeğinin güvenirliliği analiz edilirken önce madde analizi yapılmış, sonra Spearman-Brown, Cronbach Alpha ve Guttman iç tutarlılık katsayıları hesaplanmıştır. Maddelerin varyansına bağlı olarak iç tutarlılık katsayıları Tablo 52’de gösterilmiştir.

Tablo 52

<i>EYS Yerelleşme Algısı Ölçeği Güvenirlilik Katsayıları</i>	
Cronbach Alpha	0,973
Spearman-Brown	0,944
Guttman	0,877

Tablo 52’ye bakıldığında Cronbach Alpha değerinin 0,973, Spearman-Brown değerinin 0,944 ve Guttman değerinin 0,877 olduğu görülmektedir. Tüm iç tutarlılık katsayıları 0,80 değerinden büyük olduğu için EYS Yerelleşme Algısı Ölçeğinin güvenirliliğinin yüksek düzeyde olduğu söylenebilir. Yani EYS Yerelleşme Algısı Ölçeğindeki maddelerin hepsi aynı özelliği ölçmeye yöneliktir.

Açımlayıcı Faktör Analizi (2.Uygulama).

Son şekli verilen anket 2. Grup okullara uygulandı. 2. Uygulamaya 478 öğretmen ve yönetici katıldı. 2.aşamada aday ölçek için normal dağılım, geçerlilik ve güvenirlilik, betimsel istatistik, bağımsız T testi, anova, korelasyon, regrasyon, açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri uygulanmıştır. Aday ölçeğin yapı geçerliliğini tespit etmek amacıyla temel bileşenler analizi ile faktör analizi yapılmış ve varimax dik döndürme yapılarak, faktör yükü. 60 olarak belirlenmiştir. Bu analizler sonucunda 3 faktörlü (Yerelden yönetim algısı, yerel yönetimlerin eğitim yönetim sistemini yönetebilme algısı, eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesinin toplumsal yaşama kazandırabileceklerinin algısı; (Ekonomik, sosyal, yönetimsel ve eğitsel başarı)) toplam varyansın %75,608’ini açıklayan, Kaiser-Meyer-Olkin Örnekleme Yeterliliğinin, 981 olduğu 36 maddeden oluşan ölçek elde edilmiştir. Elde edilen aday ölçek için Cronbach α (,973) olarak hesaplanmıştır.

Yapılan açımlayıcı faktör analizine göre yine 3 faktör oluştu ve faktörler arası anlamlılık değerlerinde daha fazla yükselmeler oldu. Geçerlilik ve güvenirlilik analizleri ,971 seviyelerine çıktı. Anketin yerelden yönetim algısı, yerel yönetimlerin

eğitim yönetim sistemini yönetebilme algısı, eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesinin toplumsal yaşama kazandırabileceklerinin algısı;(Ekonomik, sosyal, yönetimsel ve eğitsel başarı) başlığı altında 3 faktörde birleştigi görüldü.

Tablo 53

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,981
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	20714,135
	df	630
	Sig.	,000

Tablo 53’de KMO değeri örneklemin büyüklüğü (478), veri yapısının uygunluğu ve değerin. 978 olması veri yapısının faktör analizi yapabilmek için yüksek derecede yeterli olduğu söylenebilir (okluk ve diğerleri, 2014). Bartlett testine göre elde edilen ki-kare (X^2) değerinin. 000 düzeyinde manidar olduğu görülmektedir. Bu sonuca göre; veriler çok değişkenli normal dağılımdan oluştugu ve bu da faktör analizinin bir diğer sayılıtısının karşılandığı anlamına gelmektedir. Bu nedenle açımlayıcı faktör analizi sonuçlarının test edilerek değerlendirilmesine devam edilebilir.

ıktı dosyasındaki ikinci Tablo “Communalities” (ortak varyans) sonuçlarına ile ilgilidir. Aşağıda Tablo 54’de elde edilen sonuca ilişkin örnek verilmiştir.

Tablo 54

Açıklanan Toplam Varyans

Faktör	İlk zdeğerler			Karesel Yüklerin Ekstraksiyon Topamları			Yüklerin Dönme Topamları		
	Toplam	Varyans %	Kümülatif %	Toplam	Varyans %	Kümülatif %	Varyans %	Kümülatif %	Toplam
1	23,778	66,049	66,049	23,778	66,049	66,049	14,899	41,385	41,385
2	2,204	6,123	72,172	2,204	6,123	72,172	6,892	19,143	60,529
3	1,237	3,436	75,608	1,237	3,436	75,608	5,429	15,079	75,608
4	,704	1,955	77,563						
5	,671	1,864	79,426						
6	,563	1,564	80,991						

Tablo 54'ün devamıdır.

7	,492	1,366	82,357
8	,460	1,277	83,634
9	,409	1,137	84,771
10	,380	1,056	85,827
11	,345	,959	86,786
12	,327	,908	87,693
13	,316	,877	88,570
14	,289	,803	89,374
15	,287	,797	90,170
16	,266	,739	90,910
17	,260	,723	91,633
18	,233	,647	92,280
19	,215	,596	92,876
20	,210	,583	93,458
21	,207	,576	94,034
22	,190	,528	94,563
23	,182	,504	95,067
24	,179	,498	95,565
25	,170	,472	96,037
26	,165	,460	96,497
27	,158	,439	96,936
28	,152	,422	97,358
29	,145	,402	97,760
30	,135	,376	98,135
31	,132	,367	98,503
32	,122	,338	98,841
33	,116	,323	99,164
34	,106	,294	99,458
35	,100	,279	99,737
36	,095	,263	100,00

Extraction Method: Principal Axis Factoring.

Tablo 54'de birinci sütunda madde sayısı ve bileşen sayısı eşittir. Başlangıç öz değerleri adı altındaki birinci sütun grubunda, her bir faktörün toplam varyansa olan katkıları açısından toplam öz değer, varyansa katkısına ilişkin yüzdesi ve varyansa katkısına ilişkin birikimli yüzdesi (Kümülatif %) verilmektedir. Karesel

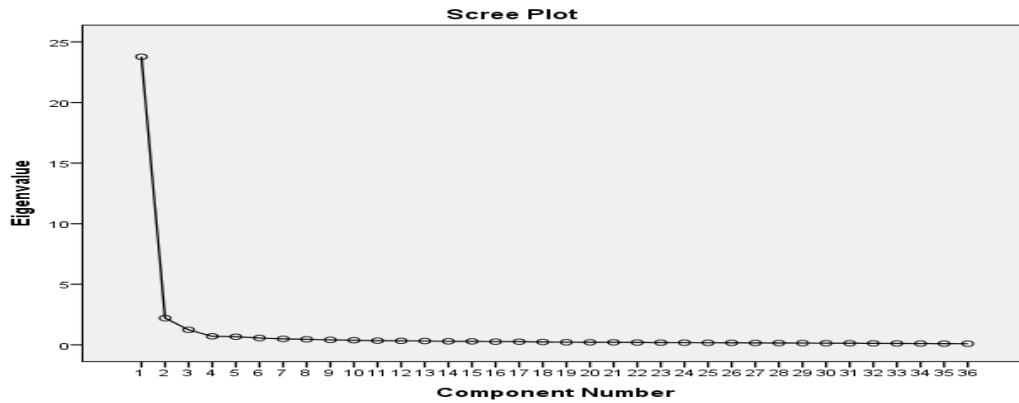
Yüklerin Ekstraksiyon Toplamları adlı ikinci sütun grubunda ise faktör sayısı için öneri verilmektedir (Çokluk ve diğerleri, 2014).

Başlangıç öz değeri sütununda faktörlerin toplam varyansa katkıları, yüzdesi ve birikimli yüzdesi verilmiştir. Karesel Yüklerin Ekstraksiyon Toplamları sütununda faktör sayısının ne kadar olması gerektiği konusunda bir öneri verilmektedir (Çokluk ve diğerleri, 2014). Bu sütunda açıklayıcı faktör analizi için üç önerinin ortaya çıktığı görülmektedir. Bunun nedeni olarak özdeğeri 1'in üzerinde olan üç bileşenin olmasıdır.

Oluşan faktörlerin varyansa katkısının %75,608 olduğu görülmektedir. Başlangıç öz değerleri adı altındaki birinci sütundaki varyansların % değerlerine bakıldığında, ilk üç bileşenin varyansa önemli miktarda katkı sağladığı, dördüncü bileşenlerden itibaren bu katkının büyük oranda azaldığı görülmektedir. Bu nedenle üç faktörlü bir yapının belirlenmesine karar verilmiştir. Ancak bu karar varmadan önce, "Scree Plot" grafiğinin incelenmesinde de fayda vardır. (Çokluk ve diğerleri, 2014)

Şekil 21

Scree Plot (Yamaç-Birikinti Grafiği)

Şekil 21'de görüldüğü gibi Y eksenindeki bileşenler, X eksenine doğru bir iniş yapmaktadır ve bu iniş eğilimi varyansa yaptıkları katkı çerçevesinde içi boş noktalarla gösterilmektedir. İki nokta arasındaki aralık bir faktörü temsil etmektedir. Üçüncü noktadan sonra eğim yatay bir görünüm almaktadır. Dördüncü noktadan itibaren bileşenlerin varyansa yaptıkları katkı oldukça düşük seyretmekte ve yatay bir seyir izlemektedir. Bu açıdan faktör sayısının üç olmasına karar verilmiş ve teorik olarak beklenen faktör sayısı ile eşit olması açısından manidardır.

Tablo 55

Döndürülmüş Bileşen Matrisi^a

Sorular	FAKTÖRLER		
	1	2	3
11- Yerelden yönetim; Halkın yönetime katılımını kolaylaştırır.	,827		
12- Yerelden yönetim; Hızlı karar verme ve karar alma mekanizmalarına sahiptir.	,791		
10- Yerelden yönetim; Yönetimde çözüm odaklı ve gelişim yönelimlidir.	,776		
15- Yerelden yönetim; Yönetimde çok yönlü bir iletişime sahiptir.	,776		
13- Yerelden yönetim; Değişime ve yenileşmeye açıktır.	,766		
14- Yerelden yönetim; Bürokratik iş ve işlemleri azaltır.	,763		
9- Yerelden yönetim; yapısal ve ekonomik işlevleri etkili ve verimli bir şekilde yerine getirir.	,698		
17- Yerel yönetimler Eğitim Yönetim Sistemini yönetebilecek fiziki altyapıyı oluşturabilir.		,758	
16- Yerel yönetimler Eğitim Yönetim Sisteminin yönetim boyutu için demokratik bir ortam oluşturabilir.		,751	
19- Yerel yönetimler eğitim yönetim sistemini yönetebilecek finansman kaynaklarını oluşturabilir.		,740	
18- Yerel yönetimler eğitim yönetim sistemini yönetebilecek insan kaynaklarını oluşturabilir.		,679	
20- Yerel yönetimler eğitim yönetim sistemini etkili ve işlevsel yönetebilir.		,661	
37- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Halkın eğitimi daha çok sahiplenmesini ve eğitime destek vermesini sağlar.			,793
34- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Yerel dinamiklerin eğitime yönelmesini sağlar.			,792

Tablo 55'in devamıdır.

33- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; İlin ya da bölgenin eğitim önceliklerinin belirlenmesini kolaylaştırır.	,790
39- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Eğitime hizmette rekabeti artırır.	,784
38- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Toplumun denetimini arttırarak, eğitimin kalitesini artırır.	,782
44- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Yönetici ve öğretmenlerin daha aktif olmasını sağlar.	,781
26- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Yerel yönetimlere dinamizm getirir.	,778
31- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Bürokrasiyi ve kırtasiyeciliği azaltır.	,771
35- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Yönetişim ve katılımcılığı geliştirir.	,766
41- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Demokratik eğitimin benimsenmesini sağlar.	,765
32- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; İller ya da bölgeler arasındaki eğitsel geri kalmışlığı azaltır.	,758
43- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Bulunulan çevrenin ihtiyaçlarına göre eğitim programının biçimlendirilmesini sağlar.	,758
36- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Hesap verebilirliği ve şeffaflığı geliştirir.	,750
23- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Bölgeler ve iller arasındaki rekabeti arttırarak eğitimin kalitesini artırır.	,741
29- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Bölge ve ülke ekonomisini olumlu etkiler.	,734
30- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Eğitim – ekonomi arasındaki doğrusal ilişkinin daha etkili ve etkin olmasını sağlar.	,728

Tablo 55'in devamıdır.

42- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Eğitimde fırsat eşitliğini sağlar.	,726
21- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; MEB'in iş yükünü azaltır, daha gerçekçi ve etkili eğitim politikaları oluşturmasını sağlar.	,712
22- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Yerel örgütlerin daha güçlenmesini sağlayarak MEB'in gerçekleştiremediği görevleri daha etkili bir şekilde gerçekleştirir.	,705
40- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Halkın karar alma süreçlerine katılımını sağlayarak tek adamın verdiği kararların ortadan kalkmasını sağlar.	,702
25- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Halkın eğitime daha çok maddi kaynak aktarmasını sağlayarak eğitim yatırımlarını artırır.	,700
28- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Yönetici atamalarının yerelden olmasını sağlayarak daha adil bir hale getirir.	,698
24- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Eğitim yöneticilerinin yerelden seçilmesini sağlayarak sorunların önceliklendirilmesini ve çözümünü kolaylaştırır.	,687
27- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Eğitime aktarılan bütçelerin yerinde kullanılmasını sağlar.	,632

Tablo 55'e göre birinci faktörün 7, ikinci faktörün 5, üçüncü faktörün 24 maddeden oluştuğu görülmektedir. Birinci alt boyut Yerelden yönetim algısı, ikinci alt boyut Yerel Yönetimlerin Eğitim Yönetim Sistemini Yönetebilme Algısı, üçüncü alt boyut Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşmesinin Toplumsal Yaşama Kazandırabileceklerinin Algısı olarak isimlendirilmiştir.

Tablo 56

EYS Yerelleşme Algısı Ölçeği Alt Boyutları ve Bu Boyutlardan Yük Alan Maddeler

Faktörler	Madde sayısı	Madde numarası
Yerelden yönetim algısı	7	11-12-10-15-13-14-9
Yerel Yönetimlerin Eğitim Yönetim Sistemini Yönetebilme Algısı	5	17-16-19-18-20
Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşmesinin Toplumsal Yaşama Kazandırabileceklerinin Algısı	24	37-34-33-39-38-44-26-31-35-41-32-43-36-23-29-30-42-21-22-40-25-28-24-27

Tablo 56'ya göre birinci faktörün 7, ikinci faktörün 5, üçüncü faktörün 24 maddeden oluştuğu görülmektedir. Birinci alt boyut Yerelden Yönetim Algısı, ikinci alt boyut Yerel Yönetimlerin Eğitim Yönetim Sistemini Yönetebilme Algısı, üçüncü alt boyut Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşmesinin Toplumsal Yaşama Kazandırabileceklerinin Algısı olarak isimlendirilmiştir.

Doğrulayıcı Faktör Analizi.

Tablo 57

Goodness of Fit Statistics

	Statistic
-Degrees of Freedom	591
-Minimum Fit Function Chi-Square	2383.11 (P = 0.0)
-Normal Theory Weighted Least Squares Chi-Square	2669.44 (P = 0.0)
-Estimated Non-Centrality Parameter (NCP)	2078.44
-90 Yüzde Confidence Interval for NCP	(1921.84; 2242.51)
-Minimum Fit Function Value	5.00
-Population Discrepancy Function Value (F0)	4.36
-90 Yüzde Confidence Interval for F0	(4.03 ; 4.70)
-Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA)	0.086
-90 Yüzde Confidence Interval for RMSEA	(0.083 ; 0.089)
-P-Value for Test of Close Fit (RMSEA < 0.05)	0.00
-Expected Cross-Validation Index (ECVI)	5.91
-90 Yüzde Confidence Interval for ECVI	(5.58 ; 6.25)

Tablo 56'nin devamıdır.

-ECVI for Saturated Model	2.79
-ECVI for Independence Model	272.22
-Chi-Square for Independence Model with 630 Degrees of Freedom	129778.53
-Independence AIC	129850.53
-Model AIC	2819.44
-Saturated AIC	1332.00
-Independence CAIC	130036.64
-Model CAIC	3207.16
-Saturated CAIC	4774.96
-Normed Fit Index (NFI)	0.98
-Non-Normed Fit Index (NNFI)	0.99
-Parsimony Normed Fit Index (PNFI)	0.92
-Comparative Fit Index (CFI)	0.99
-Incremental Fit Index (IFI)	0.99
-Relative Fit Index (RFI)	0.98
-Critical N (CN)	135.89
-Root Mean Square Residual (RMR)	0.037
-Standardized RMR	0.032
-Goodness of Fit Index (GFI)	0.76
-Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI)	0.73
-Parsimony Goodness of Fit Index (PGFI)	0.68

Tablo 58

Araştırmalarda Kullanılan Uyum İndekslerine İlişkin Mükemmel ve Kabul Edilebilir Uyum Ölçütleri ve Araştırma Sonucu

Index	Perfect Criteria	Consistence Criteria	Acceptable Consistence Criteria	Research Finding	Resul t
X²/sd		0-3	3-5	4,36	Kabul edilebilir
RMSEA	.0 < RMSEA < .05		.05 < RMSEA < .10	0,086	Kabul edilebilir
CFI	.95 < CFI < 1.00		.90 < CFI < .95	.99	Mükemmel Uyum
NNFI	.95 < NNFI (TLI) < 1.00		.90 < NNFI (TLI) < .95	.99	Mükemmel Uyum
NFI	.95 < NFI < 1.00		.90 < NFI < .95	.98	Mükemmel Uyum
SRMR	.0 < SRMR < .05		.5 < SRMR < .08	.032	Mükemmel Uyum
GFI	.95 < GFI < 1.00		.90 < GFI < .95	.76	Zayıf Uyum
AGFI	.90 < AGFI < 1.00		.85 < AGFI < .90	.73	Zayıf Uyum
RFI	.95 < RFI < 1.00		.90 < RFI < .95	.98	Mükemmel Uyum
IFI	.95 < IFI < 1.00		.90 < IFI < .95	.99	Mükemmel Uyum
PNFI	.95 < PNFI < 1.00		.50 < PNFI < .95	.92	Kabul edilebilir
PGFI	.95 < PGFI < 1.00		.50 < PGFI < .95	.68	Kabul edilebilir
AIC	Karşılaştırma modeli AIC değerinden daha küçük			1332,00<2819,44	Kabul
CAIC	Karşılaştırma modeli CAIC değerinden daha küçük			3207,16<4774,96	Kabul
ECVI	Karşılaştırma modeli ECVI değerinden daha küçük			2,79<5,91	Kabul

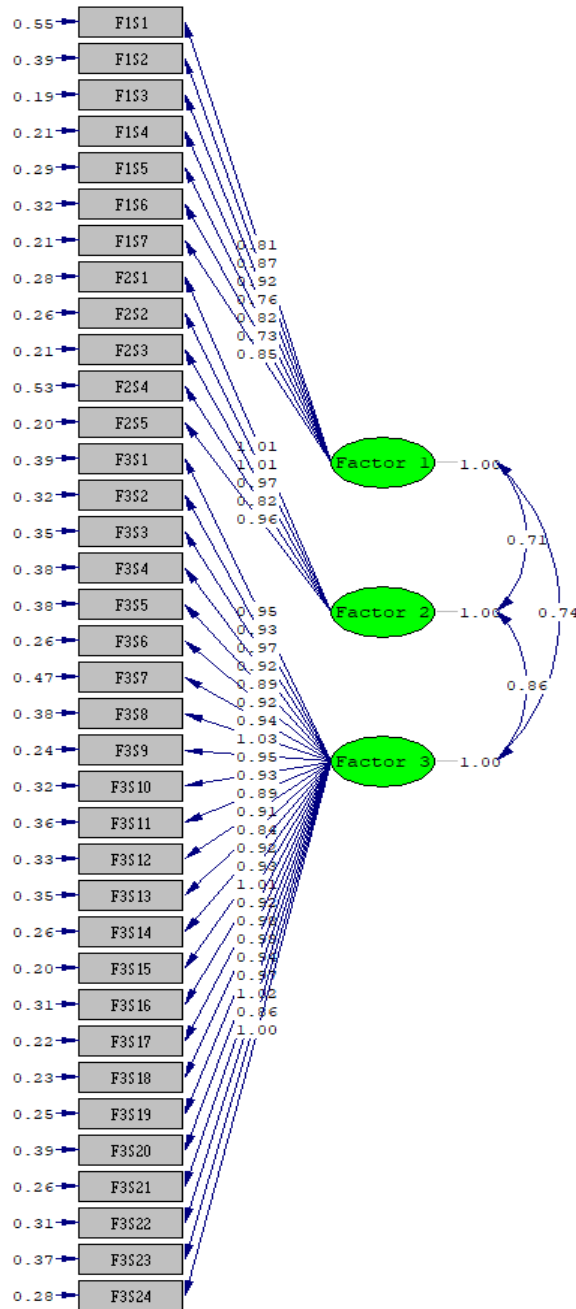
Kaynak: Schumacker & Lomax, 1996, İlhan & Çetin, 2014

Doğrulayıcı faktör analizinde model uyumunu test etmek için Ki Kare (χ^2) testi ile birlikte çok sayıda farklı uyum indeksleri de kullanılmaktadır. Bu indekslerden; “Tahmin hatalarının ortalamasının karekökü (RMSEA) için kabul edilebilir, iyilik uyum indeksi (GFI) için zayıf uyum, düzeltilmiş iyilik uyum indeksi (AGFI) için zayıf uyum, standartlaştırılmış hata kareleri ortalamasının karekökü (SRMR) için mükemmel uyum, karşılaştırmalı uyum indeksi (CFI) mükemmel uyum, görel uyum indeksi (RFI) için mükemmel uyum, fazlalık uyum indeksi (IFI) mükemmel uyum, normlaştırılmış uyum indeksi (NFI) için mükemmel uyum, normlaştırılmamış uyum indeksi (NNFI-TLI) için mükemmel uyum, sıkı normlaştırılmış uyum indeksi (PNFI) kabul edilebilir uyum, sıkı iyilik uyum indeksi (PGFI) için kabul edilebilir uyum, akaike (farklı modeller arasında en uygununu seçmeye yarayan) bilgi kriteri (AIC) için kabul, tutarlı akaike bilgi kriteri (CAIC) için kabul ve beklenen çapraz geçerlilik indeksi (ECVI) için kabul model uyumunu değerlendirme sonuçları görülmüştür.

Model ölçüm referans uyumlarına bakıldığında ölçeğin iyi uyum üzerinde bir uyum gösterdiği görülmektedir. Ölçek belirlenen faktörleri belirlenen alt maddeler ile iyi üzeri uyum göstererek istenen algıları ölçebilecek yapıdadır (Çelik & Yılmaz, 2016, s. 39). Ölçek bilimsel alanında eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesi algısını ölçebilecek yeterliliktedir denebilir. Elde edilen sonuçlar eğitim yönetiminde yerleşme ölçeğinin geçerli ve güvenilir olduğunu kanıtlar niteliktedir

Şekil 22

Yol Analizi

Chi-Square=2669.44, df=591, P-value=0.00000, RMSEA=0.086

Betimsel İstatistiksel Analizler (2. Uygulama).

Tablo 59

Tercihinize bırakılırsa hangi yönetim sistemiyle çalışmak istersiniz?

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Yerelden Yönetim	260	54,4	54,4	54,4
Merkezden Yönetim	218	45,6	45,6	100,0
Total	478	100,0	100,0	

Yönetici ve öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu %54,4 (260 kişi) yerelden yönetim algısını içselleştirmiş görünmektedir. Merkezden yönetimi tercih edenlerin oranı %45,6 (218) olarak görülmektedir.

T-TESTLERİ

Tablo 60

Tüm Değişkenler

	N	Ortalama	Std. Sapma	t	df	Sig. (2-tailed)
Cinsiyet						
Faktör Ortalaması						
Kadın	247	3,2304	,82074	-4,163	476	,000
Erkek	231	3,5580	,89920	-4,150	464,428	,000
Medeni Durum						
Faktör Ortalaması						
Evli	379	3,4002	,86145	,560	476	,575
Bekâr	99	3,3448	,92433	,538	145,571	,592
Katılım Durumu						
Faktör Ortalaması						
Yönetici	79	3,6825	,90827	3,303	476	,001
Öğretmen	399	3,3305	,85650	3,176	107,233	,002
Tercih						
Faktör Ortalaması						
Yerelden Yönetim	260	3,8857	,63989	17,310	476	,000
Merkezden Yönetim	218	2,7960	,73626	17,099	433,293	,000

Cinsiyet değişkeni bakımından; T testi değeri $0,000 < 0,050$ olduğundan erkek ve kadınlar arasında anlamlı bir farklılık vardır. Ortalamaları bakıldığında EYS yerelleşmesi algısı bakımından erkek ortalamaları kadın ortalamalarından daha büyük olduğu için erkeklerin EYS yerelleşme algıları bayanlara göre daha anlamlıdır denebilir.

Medeni durum değişkeni bakımından; T testi değerleri $0,575$ ve $0,5920 > 0,005$ olduğundan evli ve bekârlar arasında anlamlı bir farklılık yoktur. Ortalamaları bakıldığında EYS yerelleşmesi algısı bakımından bekârların ve evlilerin ortalamalarından birebirine çok yakın olduğu görülebilir.

Katılım durumu değişkeni bakımından; T testi değerleri $0,01$ ve $0,002 > 0,050$ olduğundan yönetici ve öğretmenler arasında anlamlı bir farklılık yoktur. Ortalamaları bakıldığında EYS yerelleşmesi algısı bakımından yöneticilerin yerelleşme algısı ortalamaları öğretmenlerin ortalamalarından daha büyüktür. Yöneticilerin EYS yerelleşme algıları öğretmenlere göre daha anlamlıdır denebilir

Tercih değişkeni bakımından; T testi değeri $0,000 < 0,050$ olduğundan Yerelden Yönetim ve Merkezden Yönetim arasında anlamlı bir farklılık vardır. Ortalamaları bakıldığında EYS yerelleşmesi algısı bakımından Yerelden Yönetimi tercih edenlerin ortalamaları Merkezden Yönetimi tercih edenlerin ortalamalarından daha büyük olduğu için Yerelden Yönetimi tercih edenlerin EYS yerelleşme algıları Merkezden Yönetimi tercih edenlere göre daha anlamlıdır denebilir.

Oneway Anova.

Tablo 61

Yaş Değişkeni

	N	Ortalama	Std. Sapma	Std. Hata	Ortalama için% 95 Güven Aralığı		Min	Max
					Alt Snr	Üst Snr		
20-25	14	3,7421	,77468	,20704	3,2948	4,1893	2,39	4,92
26-30	71	3,4057	,80125	,09509	3,2161	3,5954	1,17	5,00
31-35	111	3,4127	,88272	,08378	3,2466	3,5787	1,17	4,89
36-40	99	3,3061	,92413	,09288	3,1218	3,4904	1,36	4,97
41 ve üstü	183	3,3852	,87651	,06479	3,2574	3,5131	1,22	5,00
Total	478	3,3887	,87414	,03998	3,3102	3,4673	1,17	5,00

Tablo 62

Varyansların Homojenliği Testi

Levene İstatistik	df1	df2	Sig.
,787	4	473	,534

Homojenlik sig. Değeri, 094>0,05 olduğundan yaş değişkeni için homojen dağılım vardır.

Tablo 63

Anova Yaş Değişkeni

	Karelerin Toplamı	df	Ortalama nın karesi	F	Sig.
Gruplara Arası	2,510	4	,627	,820	,513
Grup İçi	361,974	473	,765		
Toplam	364,484	477			

Anova yaş değişkeni sig değeri, 513>0,05 olduğundan yaş grupları arasında anlamlı bir farklılık yoktur ve gruplar arası varyans homojendir. Kişilerin yaş grubu Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşme algısı ortalamaları yaş grupları ortalamalarına göre farklılaşmamaktadır. Gruplar arasında örneklem sayısındaki fark çok olmadığından farklılığı tespit etmek için Gabriel testine bakılır.

Tablo 64

Post Hoc Testleri

Çoklu Karşılaştırmalar Bağımlı Değişken						
Gabriel						
(I) 3- Yaşınız	(J) 3- Yaşınız	Ortalama Fark (I-J)	Std. Hata	Sig.	% 95 Güven Aralığı	
					Alt Sınır	Üst Sınır
20-25	26-30	,33635	,25581	,822	-,3350	1,0077
	31-35	,32940	,24811	,782	-,3006	,9594
	36-40	,43595	,24978	,436	-,2038	1,0757
	41 ve üstü	,35682	,24258	,615	-,2367	,9503
26-30	20-25	-,33635	,25581	,822	-1,0077	,3350
	31-35	-,00695	,13294	1,000	-,3785	,3646

Tablo 64'ün devamıdır.

	36-40	,09960	,13605	,998	-,2817	,4809
	41 ve üstü	,02047	,12231	1,000	-,3146	,3555
31-35	20-25	-,32940	,24811	,782	-,9594	,3006
	26-30	,00695	,13294	1,000	-,3646	,3785
	36-40	,10655	,12093	,991	-,2334	,4465
	41 ve üstü	,02742	,10524	1,000	-,2663	,3211
36-40	20-25	-,43595	,24978	,436	-1,0757	,2038
	26-30	-,09960	,13605	,998	-,4809	,2817
	31-35	-,10655	,12093	,991	-,4465	,2334
	41 ve üstü	-,07913	,10914	,998	-,3825	,2243
41 ve üstü	20-25	-,35682	,24258	,615	-,9503	,2367
	26-30	-,02047	,12231	1,000	-,3555	,3146
	31-35	-,02742	,10524	1,000	-,3211	,2663
	36-40	,07913	,10914	,998	-,2243	,3825

Tablo 65

Homojen Altbölümler

Gabriel ^{a,b}		
3- Yaşınız	N	Subset for alpha = 0.05
		1
36-40	99	3,3061
41 ve üstü	183	3,3852
26-30	71	3,4057
31-35	111	3,4127
20-25	14	3,7421
Sig.		,165

Gabriel testine göre;

- 20-25 yaş grubunun Sig değerleri 0,05'ten büyük olan diğer yaş grupları ile aralarında anlamlı bir farklılık yoktur.

- 26-30 yaş grubunun Sig 0,05'ten büyük olan diğer yaş grupları ile aralarında anlamlı bir farklılık yoktur.
- 31-35 yaş grubunun Sig 0,05'ten büyük olan diğer yaş grupları ile aralarında anlamlı bir farklılık yoktur.
- 36-40 yaş grubunun Sig 0,05'ten büyük olan diğer yaş grupları ile aralarında anlamlı bir farklılık yoktur.
- 41 yaş ve üstü grubunun Sig 0,05'ten büyük olan diğer yaş grupları ile aralarında anlamlı bir farklılık yoktur.

Tablo 66

Kıdem Değişkeni

	N	Mean	Std. Sapma	Std. Hata	Ortalama için% 95 Güven Aralığı		Minimum	Maksimum
					Alt Sınır	Üst Sınır		
1-5	74	3,5000	,81989	,09531	3,3100	3,6900	1,36	4,92
6-10	97	3,4264	,90361	,09175	3,2443	3,6085	1,17	5,00
11-15	98	3,4538	,89058	,08996	3,2752	3,6323	1,28	5,00
15-20	124	3,2751	,87052	,07818	3,1203	3,4298	1,17	4,97
21 ve üstü	85	3,3395	,87019	,09439	3,1518	3,5272	1,42	4,94
Total	478	3,3887	,87414	,03998	3,3102	3,4673	1,17	5,00

Tablo 67

Varyansların Homojenliği Testi

Faktör Ortalaması			
Levene İstatistik	df1	df2	Sig.
,487	4	473	,745

Homojenlik sig. değeri, 745>0,05 olduğundan kıdem değişkeni için homojen dağılım vardır.

Tablo 68

Anova Kıdem Değişkeni

	Karelerin Toplamı	df	Ortalamanın karesi	F	Sig.
Gruplara Arası	3,276	4	,819	1,072	,370
Grup İçi	361,208	473	,764		
Toplam	364,484	477			

Anova kıdem değişkeni sig. değeri, $370 > 0,05$ olduğundan kıdem grupları arasında anlamlı bir farklılık yoktur ve gruplar arası varyans homojendir. Kişilerin kıdem grubu Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşme algısı ortalamaları kıdem grupları ortalamalarına göre farklılaşmamaktadır. Gruplar arasında örneklem sayısındaki fark çok büyük olmadığından farklılığı tespit etmek için Gabriel testine bakılır.

Tablo 69

Post Hoc Games-Howell Tests Çoklu Karşılaştırma

(I)	4-	(J)	4-	Ortalama Farkı (I-J)	Std. Hata	Sig.	95% Güven Aralığı		
							Alt Sınır	Üst Sınır	
1-5		6-10		,07360	,13488	1,000	-,3048	,4520	
				11-15	,04620	,13458	1,000	-,3313	,4237
				15-20	,22491	,12837	,554	-,1331	,5830
				21 ve üstü	,16046	,13894	,941	-,2300	,5509
6-10		1-5		-,07360	,13488	1,000	-,4520	,3048	
				11-15	-,02739	,12516	1,000	-,3794	,3246
				15-20	,15131	,11845	,893	-,1812	,4838
				21 ve üstü	,08686	,12983	,999	-,2781	,4518
11-15		1-5		-,04620	,13458	1,000	-,4237	,3313	
				6-10	,02739	,12516	1,000	-,3246	,3794
				15-20	,17871	,11811	,750	-,1529	,5103
				21 ve üstü	,11426	,12952	,991	-,2498	,4783
15-20		1-5		-,22491	,12837	,554	-,5830	,1331	
				6-10	-,15131	,11845	,893	-,4838	,1812
				11-15	-,17871	,11811	,750	-,5103	,1529
				21 ve üstü	-,06445	,12306	1,000	-,4090	,2801
21 ve üstü		1-5		-,16046	,13894	,941	-,5509	,2300	
				6-10	-,08686	,12983	,999	-,4518	,2781
				11-15	-,11426	,12952	,991	-,4783	,2498
				15-20	,06445	,12306	1,000	-,2801	,4090

*. The mean difference is significant at the 0.05 level.

Tablo 70

Homojen Altbölümler

Gabriel ^{a,b}		
4- Mesleki Kıdeminiz	N	Subset for alpha = 0.05
15-20	124	3,2751
21 ve üstü	85	3,3395
6-10	97	3,4264
11-15	98	3,4538
1-5	74	3,5000
Sig.		,564

- Bütün kıdem grubunun Sig değerleri $>0,05$ olduğundan aralarında Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşmesi algısında anlamlı bir farklılık yoktur.

Tablo 71

Eğitim Durumu Değişkeni

	N	Ortalama	Std. Sapma	Std. Hata	Ortalama için% 95 Güven Aralığı		Min	Max
					Alt	Üst		
					Sınır	Sınır		
Ön Lisans	9	3,8920	,44193	,14731	3,5523	4,2317	3,25	4,81
Lisans	404	3,3776	,85872	,04272	3,2936	3,4616	1,17	5,00
Yüksek Lisans ve üzeri	65	3,3880	,99547	,12347	3,1414	3,6347	1,28	5,00
Total	478	3,3887	,87414	,03998	3,3102	3,4673	1,17	5,00

Tablo 72

Varyansların Homojenliği Testi

Faktör Ortalaması			
Levene İstatistik	df1	df2	Sig.
3,971	2	475	,019

Homojenlik sig değeri, $0,000 < 0,05$ olduğundan yaş değişkeni için homojen değildir.

Tablo 73

Anova Eğitim Durumu Değişkeni

	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	F	Sig.
Gruplar Arası	2,329	2	1,165	1,528	,218
Grup İçi	362,155	475	,762		
Toplam	364,484	477			

Anova eğitim durumu değişkeni sig. değeri, $218 > 0,05$ olduğundan eğitim durumu grupları arasında anlamlı bir farklılık yoktur ve gruplar arası varyans homojen değildir. Kişilerin eğitim durumu grubu Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşme algısı ortalamaları diğer eğitim durumu grupları ortalamalarına göre farklılaşmamaktadır. Eğitim durumu grupları arasındaki örneklemden oluşan grup sayıları arasındaki fark çok fazla olduğundan gruplar arası varyansı analiz etmek için Post Hoc analizlerinden Hochberg' GT2 testine bakılır.

Tablo 74

Post Hoc Hochberg Testi Çoklu Karşılaştırma

(I) 5- Öğrenim Durumunuz	(J) 5- Öğrenim Durumunuz	Ortalama Farkı (I-J)	Std. Hata	Sig.	95% güven aralığı	
					Alt sınır	Üst sınır
Ön Lisans	Lisans	,51436	,29428	,224	-,1907	1,2194
	Yüksek Lis. ve üzr.	,50394	,31055	,283	-,2401	1,2480
Lisans	Ön Lisans	-,51436	,29428	,224	-1,219	,1907
	Yüksek Lis. ve üzr.	-,01042	,11669	1,000	-,2900	,2692
Yüksek Lisans ve üzeri	Ön Lisans	-,50394	,31055	,283	-1,248	,2401
	Lisans	,01042	,11669	1,000	-,2692	,2900

Tablo 75

Homojen Alt bölümler

Hochberg ^{a,b}		
5- Öğrenim Durumunuz	N	Subset for alpha = 0.05
Lisans	404	3,3776
Yüksek Lisan ve üzeri	65	3,3880
Ön Lisans	9	3,8920
Sig.		,129

Bütün öğrenim durumunuz grubunun Sig değerleri $>0,05$ olduğundan aralarında Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşmesi algısında anlamlı bir farklılık yoktur.

Tablo 76

Çalıştığınız Kurum Değişkeni

	N	Mean	Std. Sapma	Std. Hata	Ortalama için% 95 Güven Aralığı		Min	Max
					Alt sınır	Üst sınır		
Anaokulu	21	3,6151	,77187	,16844	3,2637	3,9664	2,06	4,92
İlkokul	144	3,3517	,78167	,06514	3,2229	3,4804	1,17	4,97
Ortaokul	148	3,5728	,86431	,07105	3,4324	3,7132	1,28	5,00
Lise	161	3,2434	,94094	,07416	3,0970	3,3899	1,17	4,97
İl/İlçe MEM veya diğer	4	2,5694	,67032	,33516	1,5028	3,6361	1,58	3,08
Total	478	3,3887	,87414	,03998	3,3102	3,4673	1,17	5,00

Tablo 77

Varyansların Homojenliği Testi

Faktör Ortalaması			
Levene İstatistik	df1	df2	Sig.
2,278	4	473	,060

Homojenlik sig değeri $0,60 > 0,05$ olduğundan çalıştığınız kurum değişkeni için homojendir denilebilir.

Tablo 78

Anova Çalıştığınız Kurum Değişkeni

Faktör Ortalaması					
	Kareler toplamı	df	Kareler ortalaması	F	Sig.
Gruplar Arası	12,373	4	3,093	4,155	,003
Grup İçi	352,111	473	,744		
Toplam	364,484	477			

Anova çalıştığınız kurum sig. değeri, $003 < 0,05$ olduğundan çalıştığınız kurum grupları arasında anlamlı bir farklılık vardır ve gruplar arası varyans homojendir. Kişilerin çalıştığınız kurum grubu Eğitim Yönetim Sisteminin

Yerelleşme algısı ortalamaları çalıştığınız kurum grupları ortalamalarına göre farklılaşmaktadır. Gruplar arasındaki örneklem sayısındaki fark çok yüksek olduğundan farklılığı tespit etmek için Post Hoc analizlerinden Games-Howell testine bakılır.

Tablo 79

Anova Çalıştığınız Kurum Değişkeni

(I) Çalıştığınız Kurum	7- (J) 7- Çalıştığınız Kurum	Ortalama farkı (I-J)	Std. Hata	Sig.	95% güven aralığı	
					Alt sınır	Üst sınır
Anaokulu	İlkokul	,26342	,18059	,597	-,2649	,7918
	Ortaokul	,04226	,18281	,999	-,4908	,5753
	Lise	,37164	,18404	,283	-,1641	,9074
	İl/İlçe MEM veya Diğer	1,04563	,37510	,177	-,5042	2,5955
İlkokul	Anaokulu	-,26342	,18059	,597	-,7918	,2649
	Ortaokul	-,22116	,09639	,150	-,4858	,0434
	Lise	,10822	,09870	,808	-,1627	,3791
	İl/İlçe MEM veya Diğer	,78221	,34143	,333	-,9386	2,5030
Ortaokul	Anaokulu	-,04226	,18281	,999	-,5753	,4908
	İlkokul	,22116	,09639	,150	-,0434	,4858
	Lise	,32938	,10270	,013	,0476	,6112
	İl/İlçe MEM veya Diğer	1,00338	,34261	,200	-,7079	2,7146
Lise	Anaokulu	-,37164	,18404	,283	-,9074	,1641
	İlkokul	-,10822	,09870	,808	-,3791	,1627
	Ortaokul	-,32938	,10270	,013	-,6112	-,0476
	İl/İlçe MEM veya Diğer	,67400	,34327	,432	-1,0320	2,3800
İl/İlçe MEM veya Diğer	Anaokulu	-1,04563	,37510	,177	-2,5955	,5042
	İlkokul	-,78221	,34143	,333	-2,5030	,9386
	Ortaokul	-1,00338	,34261	,200	-2,7146	,7079
	Lise	-,67400	,34327	,432	-2,3800	1,0320

*. Ortalama fark 0.05 düzeyinde anlamlıdır.

- Anaokulu grubunun Sig değerleri 0,05'ten büyük olan diğer tüm çalıştığı kurum gruplarıyla aralarında Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşmesi algısında anlamlı bir farklılık yoktur.
- İlkokul grubunun Sig değerleri 0,05'ten büyük olan diğer tüm çalıştığı kurum gruplarıyla aralarında Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşmesi algısında anlamlı bir farklılık yoktur.

- Ortaokul grubunun Sig değerleri 0,05 küçük olan Lise grubu arasında Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşmesi algısında anlamlı bir farklılık vardır. Sig değerleri 0,05 büyük olan Anaokulu, İlkokul ve İl/İlçe MEM veya diğer grupları arasında Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşmesi algısında anlamlı bir farklılık yoktur.
- Lise kıdem grubunun Sig değerleri 0,05 büyük olan Anaokulu, İlkokul ve İl/İlçe MEM veya diğer grupları arasında Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşmesi algısında anlamlı bir farklılık yoktur. Sig değerleri 0,05 küçük olan Ortaokul grubu arasında Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşmesi algısında anlamlı bir farklılık vardır.
- İl/İlçe MEM veya Diğer grubunun Sig değerleri 0,05'ten büyük olan diğer tüm çalıştığı kurum gruplarıyla aralarında Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşmesi algısında anlamlı bir farklılık yoktur.

Okul/Kurum Yöneticilerinin ve Öğretmenlerin Eğitim Yönetim

Sisteminin Yerelleşmesi Algısı Ölçeğine verdikleri cevapların dağılımı

Tablo 80

Faktör 1 İstatistikleri.

FAKTÖR 1 SORU MADDELERİ		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Total N	Mean	Std. Sapma
9- Yerelden yönetim; yapısal ve ekonomik işlevleri etkili ve verimli bir şekilde yerine getirir.	f	22	105	96	191	64	478	3,36	1,102
	%	4,6	22,	20,1	40,0	13,4	100,0		
			0						
10- Yerelden yönetim; Yönetimde çözüm odaklı ve gelişim yönelimlidir.	f	19	100	104	195	60	478	3,37	1,069
	%	4,0	20,	21,8	40,8	12,6	100,0		
			9						
11- Yerelden yönetim; Halkın yönetime katılımını kolaylaştırır.	f	15	70	102	217	74	478	3,55	1,020
	%	3,1	14,	21,3	45,4	15,5	100,0		
			6						
12- Yerelden yönetim; Hızlı karar verme ve karar alma mekanizmalarına sahiptir.	f	4	55	86	263	70	478	3,71	0,883
	%	0,8	11,	18,0	55,0	14,6	100,0		
			5						

Tablo 80'in devamıdır.

13- Yerelden yönetim; Değişime ve yenileşmeye açıktır.	f	6	84	108	214	66	478	3,52	0,977
	%	1,3	17,6	22,6	44,8	13,8	100,0		
14- Yerelden yönetim; Bürokratik iş ve işlemleri azaltır.	f	6	52	89	243	88	478	3,74	0,924
	%	1,3	10,9	18,6	50,8	18,4	100,0		
15- Yerelden yönetim; Yönetimde çok yönlü bir iletişime sahiptir.	f	12	72	120	217	57	478	3,49	0,971
	%	2,5	15,1	25,1	45,4	11,9	100,0		

Toplanan verilerden anlaşılacağı gibi öğretmen ve yöneticilerin 1.faktöre katılım düzeyleri “katılıyorum” seçeneğini tercih ettikleri görülmektedir.

“Kararsızım” seçeneği ikinci sırada tercih edilirken “kesinlikle katılmıyorum ve kesinlikle katılıyorum” seçeneklerini daha az kişinin tercih ettiği görülmektedir.

Tablo 81

Faktör 2 İstatistikleri

FAKTÖR 2 SORU MADDELERİ		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Total N	Mean	Std. Deviation
16- Yerel yönetimler Eğitim Yönetim Sisteminin yönetim boyutu için demokratik bir ortam oluşturabilir.	f	47	108	147	126	50	478	3,05	1,141
	%	9,8	22,6	30,8	26,4	10,5	100,0		
17- Yerel yönetimler Eğitim Yönetim Sistemini yönetebilecek fiziki altyapıyı oluşturabilir.	f	46	96	126	165	45	478	3,14	1,136
	%	9,6	20,1	26,4	34,5	9,4	100,0		
18- Yerel yönetimler eğitim yönetim sistemini yönetebilecek insan kaynaklarını oluşturabilir.	f	33	77	126	194	48	478	3,31	1,074
	%	6,9	16,1	26,4	40,6	10,0	100,0		
19- Yerel yönetimler eğitim yönetim sistemini yönetebilecek finansman kaynaklarını oluşturabilir.	f	42	130	155	110	41	478	2,95	1,094
	%	8,8	27,2	32,4	23,0	8,6	100,0		
20- Yerel yönetimler eğitim yönetim sistemini etkili ve işlevsel yönetebilir.	f	31	91	150	161	45	478	3,21	1,060
	%	6,5	19,0	31,4	33,7	9,4	100,0		

“Yerel yönetimler eğitim yönetim sistemini yönetebilecek finansman kaynaklarını oluşturabilir.” Soru maddesine anketteki en düşük ortalama katılım oranını vermiştir. Genel olarak bu faktör daha düşük bir ortalama ($X=3,13$) değer almıştır.

Tablo 82

Faktör3 İstatistikleri

FAKTÖR 3 SORU MADDELERİ		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Toplam	Ortalama	Std. Sapma
21- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; MEB’in iş yükünü azaltır, daha gerçekçi ve etkili eğitim politikaları oluşturmasını sağlar.	f	29	74	99	186	90	478	3,49	1,141
	%	6,1	15,5	20,7	38,9	18,8	100,0		
22- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Yerel örgütlerin daha güçlenmesini sağlayarak MEB’in gerçekleştiremediği görevleri daha etkili bir şekilde gerçekleştirir.	f	30	69	130	182	67	478	3,39	1,089
	%	6,3	14,4	27,2	38,1	14,0	100,0		
23- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Bölgeler ve iller arasındaki rekabeti arttırarak eğitimin kalitesini arttırır.	f	34	84	115	177	68	478	3,34	1,135
	%	7,1	17,6	24,1	37,0	14,2	100,0		
24- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Eğitim yöneticilerinin yerelden seçilmesini sağlayarak sorunların önceliklendirilmesini ve çözümünü kolaylaştırır.	f	35	70	116	196	61	478	3,37	1,106
	%	7,3	14,6	24,3	41,0	12,8	100,0		
25- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Halkın eğitime daha çok maddi kaynak aktarmasını sağlayarak eğitim yatırımlarını arttırır.	f	30	66	136	179	67	478	3,39	1,083
	%	6,3	13,8	28,5	37,4	14,0	100,0		
26- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Yerel yönetimlere dinamizm getirir.	f	22	81	113	203	59	478	3,41	1,052
	%	4,6	16,9	23,6	42,5	12,3	100,0		

Tablo 82'nin devamıdır.

27- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Eğitime aktarılan bütçelerin yerinde kullanılmasını sağlar.	f	50	81	130	162	55	478	3,19	1,163
	%	10,5	16,9	27,2	33,9	11,5	100,0		
28- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Yönetici atamalarının yerelden olmasını sağlayarak daha adil bir hale getirir.	f	56	76	118	170	58	478	3,21	1,196
	%	11,7	15,9	24,7	35,6	12,1	100,0		
29- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Bölge ve ülke ekonomisini olumlu etkiler.	f	29	69	149	169	62	478	3,35	1,068
	%	6,1	14,4	31,2	35,4	13,0	100,0		
30- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Eğitim – ekonomi arasındaki doğrusal ilişkinin daha etkili ve etkin olmasını sağlar.	f	25	77	133	170	73	478	3,40	1,088
	%	5,2	16,1	27,8	35,6	15,3	100,0		
31- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Bürokrasiyi ve kırtasiyeciliği azaltır.	f	20	73	103	199	83	478	3,53	1,075
	%	4,2	15,3	21,5	41,6	17,4	100,0		
32- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; İller ya da bölgeler arasındaki eğitsel geri kalmışlığı azaltır.	f	29	70	129	188	62	478	3,38	1,075
	%	6,1	14,6	27,0	39,3	13,0	100,0		
33- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; İlin ya da bölgenin eğitim önceliklerinin belirlenmesini kolaylaştırır.	f	19	59	83	237	80	478	3,63	1,028
	%	4,0	12,3	17,4	49,6	16,7	100,0		
34- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Yerel dinamiklerin eğitime yönelmesini sağlar.	f	24	70	127	192	65	478	3,43	1,055
	%	5,0	14,6	26,6	40,2	13,6	100,0		
35- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Yönetişim ve katılımcılığı geliştirir.	f	21	74	132	189	62	478	3,41	1,038
	%	4,4	15,5	27,6	39,5	13,0	100,0		
36- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Hesap verebilirliği ve şeffaflığı geliştirir.	f	39	86	117	169	67	478	3,29	1,157
	%	8,2	18,0	24,5	35,4	14,0	100,0		

Tablo 82'nin devamıdır.

37- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Halkın eğitimi daha çok sahiplenmesini ve eğitime destek vermesini sağlar.	f	16	76	113	201	72	478	3,50	1,036
	%	3,3	15,9	23,6	42,1	15,1	100,0		
38- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Toplumun denetimini arttırarak, eğitimin kalitesini arttırır.	f	29	71	120	190	68	478	3,41	1,091
	%	6,1	14,9	25,1	39,7	14,2	100,0		
39- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Eğitime hizmette rekabeti arttırır.	f	28	86	108	193	63	478	3,37	1,100
	%	5,9	18,0	22,6	40,4	13,2	100,0		
40- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Halkın karar alma süreçlerine katılımını sağlayarak tek adamın verdiği kararların ortadan kalkmasını sağlar.	f	36	76	129	171	66	478	3,32	1,126
	%	7,5	15,9	27,0	35,8	13,8	100,0		
41- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Demokratik eğitimin benimsenmesini sağlar.	f	28	73	125	182	70	478	3,40	1,092
	%	5,9	15,3	26,2	38,1	14,6	100,0		
42- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Eğitimde fırsat eşitliğini sağlar.	f	44	82	120	169	63	478	3,26	1,164
	%	9,2	17,2	25,1	35,4	13,2	100,0		
43- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Bulunulan çevrenin ihtiyaçlarına göre eğitim programının biçimlendirilmesini sağlar.	f	20	54	95	211	98	478	3,65	1,056
	%	4,2	11,3	19,9	44,1	20,5	100,0		
44- Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Yönetici ve öğretmenlerin daha aktif olmasını sağlar.	f	31	68	107	187	85	478	3,47	1,132
	%	6,5	14,2	22,4	39,1	17,8	100,0		

Toplanan verilerden anlaşılacağı gibi öğretmen ve yöneticilerin 3.faktöre katılım düzeyleri “katılıyorum” seçeneğini tercih ettikleri görülmektedir. “Kararsızım” seçeneği ikinci sırada tercih edilirken “kesinlikle katılmıyorum ve kesinlikle katılıyorum” seçeneklerini daha az kişinin tercih ettiği görülmektedir.

Tablo 83

Genel İstatistik

	Ortalama	Std. Sapma	N	Cronbach's Alpha	N of Items
FAKTÖR1	3,54	,84730	478	,937	7
FAKTÖR2	3,13	,98149	478	,935	5
FAKTÖR3	3,40	,94765	478	,985	24
GENEL	3,39	,87414	478	,985	36

Genel ve faktör bazlı yapılan güvenirlik analizinde Cronbach's Alpha değerinin 0,90'nın üzerinde oldukça yüksek bir değer aldığı görülmektedir. Elde edilen veriler incelendiğinde yerelleşmenin tanımı ve uygulanabilirliği konusunda (Faktör 1) katılımcıların $X=3,54$, yerelleşmenin kazandırdığı eğitimsel, sosyal ve ekonomik katkıları konusunda (Faktör 3) katılımcıların $X=3,40$ ortalama değerleri ile katıldıkları görülmektedir. Yerelleşmenin tanımını ve yerelleşmenin kazandıracaklarını çoğunluğun bildikleri söylenebilir. Ancak yüksel bir değerle ($X=3,13$) katıldıklarını beyan etmelerine rağmen yerel yönetimlerin kapasiteleri (Faktör 2) konusunda katılımcıları biraz daha temkinli davrandıkları görülmektedir. Yerel yönetimler güven ortalamasının üzerindedir ancak bir kararsızlık da söz konusudur denebilir.

Model için anket uygulama bulguları (Araştırmanın 4. Alt problemi)**Geçerlilik ve Güvenirlik.**

Geçerlilik ve güvenirlik. Hazırlanan anket formu tablo 9 de belirtilen iki gruba (1. grup ve 2. Grup) ayrı ayrı uygulanmıştır. Uygulanan anket sonuçlarına normallik dağılımı yapılmış ve test1 için Skewness = (-0,996 – +0,216), Kurtosis= (+0,516 – +0,428) ve test2 için Skewness = (-1,00 – +0,216), Kurtosis= (+0,730 – +0,428) olarak bulunmuştur. Tabachnick & Fidel (2015) yaptıkları çalışmada bu değerlerin (-1.50) ile (+1.50) aralığında, yine George & Mallery de (2010) bu değerlerin (-2.00) ile (+2.00) aralığında olmasını verinin normal dağıldığının göstergesi olarak kabul etmişlerdir. Veriler normal dağılımında olduğu için parametrik testlerden Pearson Korelasyon testi yapılmıştır. Test1 ve test2 arasında yapılan korelasyon analizinde test ortalamaları için $r=0,961$, test yüzdeleri için $r= 0,960$ ve $p<0,05$ olarak çıkmıştır. Cronbach's Alpha 0,978 olarak bulunmuştur. Bu da test tekrar test ölçümleri arasında yüksek düzeyde pozitif yönlü bir ilişki olduğunu göstermektedir. Ölçek maddelerinin test tekrar test ölçümleri arasında anlamlı bir

ilişkinin olması, ölçümlerin kararlılık, tutarlılık ve güvenilirliğinin yüksek olduğu anlamına gelmektedir (İslamoğlu, 2011). Yazarlar araştırmanın her aşamasına birlikte karar vermişlerdir. Verilerin nereden ve nasıl toplanacağı, hangi veri analiz programlarının kullanılacağı, tablo ve formların nasıl oluşturulacağı, toplanan verilerin karşılaştırılarak raporlanmasını yine yazarlar birlikte karar tartışarak kararlaştırmışlardır. Yazarlar sonuç ve verileri ilişkilendirmiş ve araştırma verilerinin diğer tarafların talep etmesi durumunda sunulması için elektronik ortamda saklamışlardır. Bu durumu Yıldırım & Şimşek (2013) araştırmanın güvenilirliğini arttırıcı bir unsur olduğunu da belirtmektedir.

Nitel verilerin toplanması sırasında oluşabilecek olası yanlışlıkları giderilmesi için çeşitli raporlarla desteklenmiştir. Veriler tablolaştırılmış, bilimsel çalışmalardan doğrudan alıntılara sıkça yer verilerek araştırma sonuçlarına buradan da ulaşılmaya çalışılmıştır (Yıldırım & Şimşek, 2013). Bu durum nitel verilerin geçerliliğine olumlu katkılar sunmaktadır. Nicel veriler toplanırken örneklem grubundan (380) daha fazla bir katılım olmuştur (421). Veriler elektronik ortamda toplanmıştır. Anket katılımcıları veri girişlerini kişisel bilgisayarlara ya da mobil telefonları ile yapmıştır. Veriler doğrudan araştırmacının mailinde toplanmış ve ikinci tarafların görme olasılığı ortadan kalkmıştır. Katılımcılar cevaplarını kendi özgür iradeleri ile vermişlerdir. Katılımcı sayısının örneklem grubundan yüksek olması ve veri girişlerini gizli bir ortamda girmeleri araştırmanın iç ve dış geçerliliğinin sağlandığı anlamına gelmektedir.

Model için anket sonuçları.

Tablo 84

<i>Eğitim Yönetim Sisteminin yerleşme rolü</i>	f	%
<i>aşağıdakilerden hangisinde bulunmalı</i>		
İl Eğitim Kurul/Komisyonlarında	175	41%
Valiliklerde	123	29%
Belediyelerde	72	17%
Başka..... (sivil toplum örgütleri vb.)	20	5%
Kalkınma Ajanslarında	19	5%
Mahalli (Özel) İdarelerde	12	3%
	421	100%

Öğretmen ve yöneticilerin %41'i eğitim yönetim sisteminin bağımsız İl Eğitim Kurul/Komisyonlarında olmasını istemektedir. Daha sonraki tercihler (%29) valiliklerde olması yönündedir.

Tablo 85

Sizce Yerelde Eğitim Nasıl Yönetilmelidir?

	f	%
Seçimle gelen Kurul/Komisyonlarla	257	61%
Müdürlüklerle (Mevcut Şekli İle)	140	32%
Diğer	21	5%
Valiliklerle	3	1%
	421	100%

Katılımcıların %61'i eğitimin kurul ve komisyonlarla yürütülmesini istemektedirler. %31'si mevcut durumu isterken geri kalan seçeneklerin oldukça düşük bir oranda kaldığı görülmektedir.

Tablo 86

<i>İl Milli Eğitim Kurul/Komisyonunda Kimler Bulunmalı?</i>	f	%
<i>(Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.)</i>		
İl Milli Eğitim Müdürü	352	84%
Eğitim Fakültesi Dekanı	339	81%
Bir ilkokul öğretmeni	328	78%
Bir İlkokul müdürü	326	77%
Bir ortaokul müdürü	323	77%
Bir ortaokul öğretmeni	322	76%
Bir lise müdürü	320	76%
Bir lise öğretmeni	319	76%
Bir anaokulu müdürü	311	74%
Üç veli	309	73%
Bir anaokulu öğretmeni,	307	73%
Bir meslek lisesi müdürü	306	73%
Eğitim Denetmenleri	305	72%
Bir meslek lisesi öğretmeni	293	70%
İl Öğrenci Temsilcisi Üç öğrenci (ortaokul, meslek lisesi ve diğer lise)	290	69%

Tablo 86'nın devamıdır.

En çok üyesi olan 3 sendikadan 3 temsilci	285	68%
Vali	253	60%
Seçilen bir eğitim derneği temsilcisi	242	57%
Rektör	215	51%
Belediye Başkan	213	51%
Meslek odalarından bir temsilci	211	50%
Muhtarlar Temsilcisi	170	40%
Mahalli (özel) İdareler Müdürü	111	26%
Başka (Lütfen Yazın) (sivil toplum örgütleri vb.)	2	0%
		100%

İl Milli Eğitim Kurul/Komisyonunda Kimler Bulunmalı sorusuna Muhtarlar ve Mahalli (özel) İdareler Müdürü dışındaki tüm eğitim paydaşlarının komisyonda yer almaları gerektiği yüksek oranlarda belirtilmiştir. %50 oranının çok üzerinde tercihler vardır. Toplumun tüm kesimlerinin eğitim yönetimine katılımı tercih edilmektedir.

Tablo 87

<i>İlçe Milli Eğitim Kurul/Komisyonunda Kimler Bulunmalı</i>	f	%
İlçe Milli Eğitim Müdürü	352	84%
Bir İlkokul müdürü	322	76%
Bir ortaokul öğretmeni	319	76%
Bir lise öğretmeni	316	75%
Bir lise müdürü	315	75%
Bir ortaokul müdürü	315	75%
Bir anaokulu öğretmeni	314	75%
Bir anaokulu müdürü	313	74%
Bir ilkokul öğretmeni	310	74%
Üç veli	297	71%
Bir meslek lisesi müdürü	292	69%
Varsa Fakülte veya Yüksekokul temsilcisi	283	67%
En çok üyesi olan 3 sendikadan 3 temsilci	282	67%
Eğitim Denetmenleri/Maarif Müfettişleri	276	66%

Tablo 87'nin devamıdır.

İl Öğrenci Temsilcisi Üç öğrenci (ortaokul, meslek lisesi ve diğer lise)	268	64%
Bir meslek lisesi öğretmeni	265	63%
Kaymakam	243	58%
Seçilen bir eğitim derneği temsilcisi	227	54%
Belediye Başkan	222	53%
Meslek odalarından bir temsilci	168	40%
Başka (Lütfen Yazın)(sivil toplum örgütleri vb.).	3	1%
		100%

İlçe Milli Eğitim Kurul/Komisyonunda listede yer alan bütün kişi ya da kurumların yer alması yüksek bir oranda tercih edilmiştir. Tercihlerin hepsi %50 üzerinde kabul görmüştür. Öğretmen ve yöneticiler katılımlı bir yönetim anlayışından yana tercih yapmışlardır.

Tablo 88

<i>Mesleki Ortaöğretim Kurul/Komisyonunda Kimler Bulunmalı?</i>	f	%
İl/İlçe Milli Eğitim Müdürü	294	70%
İlgili Fakülte veya Yüksekokul temsilcisi	286	68%
Bir meslek lisesi müdürü	271	64%
Bir meslek lisesi öğretmeni	269	64%
Bir ortaokul öğretmeni	259	62%
Bir ortaokul müdürü	258	61%
Halk Eğitim Müdürü	258	61%
İl Öğrenci Temsilcisi Üç öğrenci (ortaokul, meslek lisesi ve diğer lise)	257	61%
Bir lise müdürü	255	61%
Esna Odaları Temsilcisi	254	60%
Eğitim Denetmenleri/Maarif Müfettişleri	251	60%
Bir lise öğretmeni	251	60%
Üç veli	250	59%
En çok üyesi olan 3 sendikadan 3 temsilci	226	54%

Tablo 88'in devamıdır.

Meslek odalarından bir temsilci	225	53%
Küçük/Organize Sanayi temsilcileri	224	53%
Seçilen bir eğitim derneği temsilcisi	222	53%
Vali/Kaymakam	215	51%
Belediye Başkan	213	51%
Kamu Kurum Müdürlük Temsilcileri	186	44%
Başka (Lütfen Yazın)(sivil toplum örgütleri vb.).	3	1%
Sanayi ve Ticaret Odası Temsilcileri	0	0%
		100%

Mesleki Ortaöğretim Kurul/Komisyonunda listede yer alan bütün kişi ya da kurumların yer alması yüksek bir oranda tercih edilmiştir. Tercihlerin hepsi %50 üzerinde kabul görmüştür. Öğretmen ve yöneticiler katılımlı bir yönetim anlayışından yana tercih yapmışlardır.

Tablo 89

<i>Sizce okul /kurul/komisyonunda kimler bulunmalı?</i>	f	%
Üç Öğretmen	419	100%
İki Veli	364	86%
Bir Öğrenci	318	76%
Sendika temsilcileri	245	58%
Muhtar	169	40%
Başka (Lütfen Yazın)	2	0%
		100%

Okul /kurul/komisyonunda listede yer alan bütün kişi ya da kurumların yer alması yüksek bir oranda tercih edilmiştir. Tercihlerin çoğunluğu %50 üzerinde kabul görmüştür. Muhtarlar en az tercih edilmiştir.

Tablo 90

<i>Sizce Eğitim Denetim ve Değerlendirme komisyonlarında kimler bulunmalı?</i>	f	%
Öğretmen	366	87%
Okul Müdürleri	357	85%
Eğitim Denetmenleri/Maarif Müfettişleri	308	73%

Tablo 90'ın devamıdır.

Veli	270	64%
Kurul/Komisyon Temsilcileri	222	53%
Sendika temsilcileri	218	52%
Vali/Kaymakam	216	51%
Sivil Toplum Örgütleri	210	50%
Belediye Başkanları	209	50%
Oda Temsilcileri	139	33%
Muhtar	111	26%
Başka (Lütfen Yazın)	2	0%
		100%

Eğitim Denetim ve Değerlendirme komisyonlarında listede yer alan %50 üzerinde bir oran alan 8 kişi ya da kurum tercih edilmiştir. %50 üzerinde kabul gören tercihler dikkate alınmalıdır.

Tablo 91

<i>Sizce merkezi yönetim hangi görevlerini yerel eğitim birimlerine devretmelidir?</i>	f	%
Bina ve tesislerin bakım ve onarımı	284	67%
Seçmeli dersleri ve içeriklerini belirleme	271	64%
Bina donanım ihtiyaçlarının alımı	266	63%
Eğitim materyalleri ihtiyaçlarının giderilmesi	266	63%
Mesleki nitelikteki eğitim öğretim programları ve içerikleri	250	59%
Personelin hizmetiçi eğitimi	231	55%
İldeki bina ve tesislerin yapım ve onarımı (planlama ve bütçeleme)	219	52%
Özel Eğitim ve Rehberlik	213	51%
Gelir – Gider planlaması	259	62%
Okul kurum yöneticilerini atama	256	61%
Ölçme ve değerlendirme	247	59%
Okul açma ve kapatma	243	58%

Tablo 91'in devamıdır.

Belirlenen eğitim öğretim içeriklerine göre ders kitapları hazırlama	245	58%
Bilgi İşlem Kurulu	239	57%
Her kademe ve türdeki eğitim programları içeriklerini belirleme	236	56%
Personelin il çapında dağıtımı (nakil vb.)	236	56%
Belirlenen eğitim öğretim içeriklerine göre ders kitapları yayımlama	232	55%
Her kademe ve türdeki eğitim programları politikaları	230	55%
Denetim ve değerlendirme (Mali, idari, eğitim-öğretim ve personel denetimi)	230	55%
Personel giderleri (Maaş, tedavi, yardım, ek ödeme, yolluk vb.)	231	55%
İl/İlçe Kurul ve Yöneticilerini atama	226	54%
Personel kadrosu oluşturma ve personel alımı	222	53%
Genel Amaç ve Politikaları saptama	151	36%
Kanunların uygulanmasına uygun usul ve esaslar belirleme	140	33%
Yönetmelik ve yönergeler çıkarma	135	32%
Hukuk Kurulu	127	30%
Diğer	6	1%
		100%

Merkezi yönetim hangi görevlerini yerel eğitim birimlerine devretmelidir şeklindeki soruya öğretmen ve eğitim yöneticilerinin %50 ve üzeri tercih yapanların listede belirtilen 22 görevin yerele devredilmesini tercih etmiştir. Bu yüksek derecedeki oran eğitim yönetim sisteminin yerele devredilmesi gerektiğine inancın çok büyük olduğu yönündedir denilebilir. Genel Amaç ve Politikaları saptama, kanunların uygulanmasına uygun usul ve esaslar belirleme, yönetmelik ve yönergeler çıkarma, hukuk kurulu gibi görevlerin bakanlıkta kalması uygun görülmüştür.

BÖLÜM V

Tartışma

Bu bölümde araştırma bulgularından elde edilen sonuçlar ile alanda daha önce yapılmış çalışmaların sonuçları tartışılmıştır. Nitel ve nicel tartışmalar araştırmanın alt problemlerine göre ve alt problemler ile aynı sıra ile yazılmıştır.

Araştırmada karma yöntem kullanılmıştır. Yıldırım & Şimşek (2013) karma yöntemi nicel ve nitel çalışmaların konuyu açıklamanın ve tartışmanın zorlaştığı durumlarda kullanıldığını belirtmektedir. Eğitim yönetiminde yerelleşme konusu da oldukça karmaşık ve çok yönlü düşünülmesi gereken bir konudur. Sadece tarafların görüşlerini görüşme ve anketler yoluyla almak yetmez, literatürde yapılan çalışmaların sonuç ve bulgularını da ortaya koymak gerekir. Bu nedenle bu çalışmada hem bir ölçek geliştirilip sonuçlarının değerlendirilmesi hem yüz yüze görüşmeler yapılarak hem bir anket ile tarafların görüşlerinin hem de literatürde eğitim yönetiminde yerleşenin olumlu ve olumsuz bulgu ve sonuçlarının alınması şeklinde yapılmıştır. Bu nedenle karma yöntemin çalışma için uygunluğuna karar verilmiştir.

Türkiye Eğitim Sisteminin sorunu teknik değil yapısaldir. Uygulanmakta olan eğitim programları yeni bilimsel çalışmalara uygundur. Okullarda kullanılan eğitim materyalleri birçok gelişmiş ülkede olmayan teknolojik düzeydedir. Toplum yeni yüzyıla hazır bir bilgi birikimi kazanmıştır. Ancak oldukça genişleyen eğitim içerikleri, yeni teknolojiler, oluşan yeni iş alanları, hizmet sektörünün genişlemesi eğitimi daha çok boyut içine sürüklemiştir. Artık tek merkezden yönetim hiçbir işe yaramamaktadır. Görev ve yetkilerin paylaşılması, kararların daha hızlı alınması ve daha çok tartışılması, etkili ve verimli çalışmaların yapılması gerekmektedir. Toplumsal katılım sağlanmadan hiçbir konuda başarı gelmez. Toplumun tüm kesimlerinin elini taşın altına koyma zamanı gelmiştir. Her şey devletten beklenmemeli yerel katkıları artması gerekir. Artık bir amaç için farklı yerlerde farklı yöntemlerle eğitime çözümler üretmemiz gerekir. Edirneli müdür Hakkârî'nin, Karslı müdür Muğla'nın sorunlarına çözüm bulamaz. Aynı yerde yaşayanlar sorunlarının daha iyi bildikleri için daha kolay çözerler. Bütün bunlar eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesi için yeterli sebeplerdir. Bir an önce bu yapısal sorunumuzu çözmemiz gerekir. Yoksa daha çok müfredat, eğitim yöneticisi, teknoloji vb. değiştiririz.

Türkiye’de eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesinin sadece teknik boyutu yoktur. Bir de işin psikolojik boyutu vardır. Yerelleşme insanlarda hep bir bölünmeyi çağrıştırmaktadır. Her nedense bunu daha çok siyasetçiler çağrıştırmaktadır. Yerelleşmenin ellerinden siyasi gücü alacağından korktukları için hep yerelleşmenin siyasi boyutunu ortaya atmaktadırlar. Oysa alanda yapılmış bilimsel çalışmalarının tamamına yakını yerelleşmenin önemini ve olması gerektiğini ortaya koymaktadır. Bir de yerelleşmeyi siyasallaştırmaya çalışanlara Türkiye Cumhuriyeti 1982 Anayasasının 127. Maddesindeki, yerelleşmenin üç temel amacını hatırlatmakta yarar vardır. Bunlar; yerelleşmenin insanların temel haklarının kullanılmasına imkân vermesi, üretim ve tüketimde etkinlik ve verimliliği sağlaması ve demokrasinin gelişimine katkı yapmasıdır. Bu konuda Bakır (2014) Yerelleşen demokrasi siyasal olmaktan çok ampirik kökenli sosyolojik ve epistemolojik bir kavram olarak belirir, bireysel ve toplumsal özgürlüğü yüceltir demektir (s. 38).

Yerelleşme tanımlarında demokrasi ile özdeşleşme vardır. Yerelleşme demokrasinin yoğun olarak yaşanmasını sağlayacaktır. Özellikle eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesi ile eğitim kurumlarında demokratik yönetim ilkeleri uygulanacak, yönetime katılım artacak ve yönetimle bütünleşen eğitim paydaşları eğitim kalitesinin yükselmesi için daha çok çaba harcayacaklardır. Katılım birlikte yapmaktır. Birliktelik coşkudur, heyecandır ve sonucunda amaca ulaşmak vardır.

Araştırmanın 1. Alt problemi (Ölçek Geliştirme)

Eğitim paydaşlarının büyük bir çoğunluğu yerelleşme deyince eğitimin belediyelere devrini anlamakta ve kendilerini hemen yerelleşme olgusuna kapatmaktadırlar. Eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesi algısı ölçeğine cevap veren katılımcıların bu algı yüzünden yerelleşmeye sıcak bakmadıkları anlaşılmaktadır. Bu alanda yapılan kısa bilgilendirmeler bile sonuçlara büyük etkiler yapmaktadır. Bu nedenle belediyeler ile ilgili oluşan bu algıların ivedilikle ortadan kaldırılması gerekmektedir.

1. Araştırmanın birinci amacı, Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşmesinin yaratacağı olumlu ya da olumsuz algı temel alınarak eğitim yöneticileri ve öğretmenlerin eğitim yönetiminde yerelleşmenin kendilerinde nasıl bir algıya sebep olduğunu belirlemeye yönelik bir ölçek geliştirilmesidir. Yapılan analizler sonucunda;

- a. Ölçek maddelerinin tutarlılığı ve eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesini ne ölçüde kapsadığının belirlenmesi için uzman görüşü alınmıştır. Uzman değerlendirmeleri sonucunda kapsam geçerlik indeksi değeri (0,91) olarak çıkmış ve kapsam geçerlilik oranı sınır değeri olan 0,62 değerinden büyük olduğu belirlenmiştir. Oluşturulan ölçeğin kapsam geçerliliği istatistiksel olarak anlamlıdır ve daha sonraki istatistiksel çalışmalar için uygun bir yapıdadır. Tabachnick & Fidel, (2015) geliştirilmek istenen ölçeğin uzman görüşleri alınarak yapılacak bir çalışmanın ileride yapılacak ileri safha istatistiklerin sonuçlarının tutarlılığı için çok önemli olduğunu belirtmektedirler (Tabachnick & Fidel, Çok Değişkenli İstatistiklerin Kullanımı, 2015, s. 17,60). Bu nedenle ölçek maddeleri sonraki istatistiksel analizler için uygun bir yapıdadır ve ilgili alanı kapsamaktadır.
- b. Yapı geçerliliğini tespit etmek amacıyla açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri uygulanmıştır. Erkorkmaz & diğerleri (2011), doğrulayıcı faktör analizini açımlayıcı faktör analizinin (AFA) uzantısı olarak belirtmekte ve açımlayıcı faktör analizinin hipotez kurmaya yönelik bilgi sağladığını, doğrulayıcı faktör analizinin de belirlenen faktörlerin arasında yeterli düzeyde ilişkinin, bağımsızlığının, modeli açıklamada yeterli olup olmadığının sınaması için kullanıldığını belirtmektedir (Erkorkmaz, Etikan, Demir, Özdamar, & Sanisoğlu, 2011, s. 211). Açımlayıcı faktör analizi sonunda 3 faktörlü, toplam Varyans %75,608'ini açıklayan, Kaiser-Meyer-Olkin Örnekleme Yeterliliğinin .981 olduğu 36 maddeden oluşan bir ölçek elde edilmiştir. Araştırmada elde edilen bulgulara bakıldığında ölçekte yer alan maddelerin yük değerinin .632 ile .827 arasında olduğu tespit edilmiştir. Faktör yük değerinin .45 ya da daha yüksek olması ölçeğin geçerliliği için iyi bir ölçüdür (Büyüköztürk Ş. , 2007). Bu değerler ölçeğin geçerlilik boyutunda madde faktör yüklerinin kabul edilebilir düzeyde olduğunu göstermektedir. Oluşan 3 faktörlü bir yapının birinci faktörün 7, ikinci faktörün 5, üçüncü faktörün 24 maddeden oluştuğu görülmektedir. Birinci alt boyut Yerelden Yönetim Algısı, ikinci alt boyut Yerel Yönetimlerin Eğitim Yönetim Sistemini Yönetebilme Algısı, üçüncü alt boyut da Yerelleşmenin Ekonomi, Eğitim, Yönetim ve Toplumsal Yaşama Katkıları Algısı olarak isimlendirilmiştir.

- c. Doğrulayıcı faktör analizi model uyumunu test etmek için Ki Kare (χ^2) testi ve bununla birlikte çok sayıda farklı uyum indeksleri kullanılır. Bu uyum indekslerinin öngörülen ölçek sonuçları ile mükemmel ve kabul edilebilir düzeylerde olması durumunda ölçeğin belirlenen değişken ve faktörleri ölçebilir nitelikte olduğunu göstermektedir. Uyum indekslerinin hangilerinin tercih edileceği araştırmacıların amaçlarının hangi yönde olacağı ile ilgilidir (İlhan & Çetin, 2014, s. 31). Yapılan analizler sonucunda 6 uyum indeksinin mükemmel uyum, 7 uyum indeksinin kabul edilebilir ve 2 uyum indeksinin de zayıf uyum gösterdiği görülmüştür. Ölçek bilimsel alanda eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesi algısını ölçebilecek yeterliliktedir denebilir. Çelik & Yılmaz (2016)'a göre model ölçüm referans uyumlarının iyi uyum göstermesi, belirlenen faktörlerin belirlenen alt maddelerdeki algıları ölçebilecek yapıda olduğunu göstermektedir (Çelik & Yılmaz, 2016, s. 39). Elde edilen sonuçlar ölçeğin geçerli ve güvenilir olduğunu kanıtlar niteliktedir. Ölçeğin güvenilirliği ile ilgili olarak iç tutarlık katsayıları Cronbach Alpha (0,973), Spearman-Brown (0,944) ve Guttman (0,877) değerinin oldukça yüksek olduğu görülmektedir. Bir test için hesaplanan güvenilirlik katsayısının .70 ve daha yüksek olması test puanlarının güvenilirliği için genel olarak yeterli görülmektedir (Büyüköztürk, 2007). Bu sonuçlara göre ölçeğin geçerli ve güvenilir bir ölçme yaptığı görülmektedir. Bu çalışmada, güvenilir ve geçerli 5'li Likert tipi bir algı ölçeği olan Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşmesi Ölçeği geliştirilmiştir.
2. Araştırmanın ikinci alt amacı, yönetici ve öğretmenlerin kişisel ve mesleki özellikleri ile bu özelliklere bağlı olarak eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesine ilişkin bir farklılaşma olup olmadığını belirlemektir. "Eğitim Yönetim Sisteminin (EYS) Yerelleşmesi Ölçeğinin" puan ortalamaları, değişkenler arasında bir farklılaşma olup olmadığını tespitine yönelik bulguları gösteren ANOVA ve t Testi sonuçları aşağıda verilmiştir. Buna göre;
- a. Yönetici ve öğretmenlerin yaş (Tablo 61), kıdem (Tablo 66), eğitim durumu (Tablo 71) ve Medeni durum (Tablo 60) bakımından Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşmesi ölçeğine verdikleri cevapların ortalamaları karşılaştırıldığında grup içinde farklılaşmadıkları görülmektedir. Aralılarında anlamlı bir farklılık yoktur. Soru maddelerini ve eğitim

yönetim sisteminde yerelleşme kavramını oluşturulan faktörleri aynı şekilde algılamaktadırlar. Eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesi tercihleri tüm kıdemlerde yerelden yönetim yönünde yüksek çıkmıştır. Korkmaz, (2010) yöneticilerin eğitim düzeylerindeki farklılıklarına rağmen, eğitimin yerinden yönetimine ilişkin fikirlerinde anlamlı bir farkın bulunmamasının nedeni, merkezi yönetim tarafından alınan kararları uygulamada eğitim durumlarının etkisinin bulunmaması ve uygulamada her düzeydeki eğitim durumuna sahip yöneticinin aynı kanunlara ve aynı zorunluluklara tabi olmasından kaynaklandığını belirtmektedir (Korkmaz, 2010, s. 77).

- b. Bu araştırmada, çalışılan eğitim kurumunun kademesine göre eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesi konusunda katılımcıların görüşlerinde anlamlı bir farklılık çıkmamıştır (Tablo 76). Ancak okulöncesi kurumlarında çalışan yönetici ve öğretmenlerin diğer eğitim kurumlarına göre eğitim yönetiminde yerelleşme algıları daha yüksektir. Çünkü ölçek sorularına verdikleri cevapların ortalamaları ($X = 3,62$) diğer eğitim kurumlarına göre daha yüksektir (Tablo 76). Bunun nedeni Türk eğitim sisteminde okulöncesi eğitim kurumlarının çoğunluğunun yönetimine belediyeler ve çeşitli derneklerin büyük katkı vermelerinin bir sonucu olduğu düşünülmektedir. Dolayısıyla bu kurumlarda yerel kurumların katkıları öğretmen ve yöneticiler üzerinde olumlu katkılar yaptığı söylenebilir. Bunun nedeni, araştırmaya katılan anaokullarındaki eğitimcilerin yerelden aldıkları desteğin yönetim ve eğitim kalitesine kattığı olumlu sonuçlar olabilir. Nitekim Koçak-Usluel'in çalışmasında da (1997), özellikle okulöncesi ve ilköğretim kurumlarında daha çok yetki genişliği istenirken, ortaöğretim ve özel statülü ortaöğretim kurumları için daha çok merkezden yönetim istenildiği ortaya konmuştur (Koçak-Usluel, 1995). Benzer şekilde Yıldırım'ın (2008) çalışmasında da birçok Avrupa ülkesinde (Almanya, Birleşik Krallık, Estonya, Finlandiya, Hollanda, İtalya, Litvanya ve Polonya gibi) okulöncesi eğitimin yerel yönetimler tarafından yönetildiği ve finanse edildiği ortaya konmuştur (Yıldırım M. C., 2008).
- c. Cinsiyet değişkeni bakımından erkek ve kadınlar arasında anlamlı bir farklılık vardır. Ortalamalara bakıldığında EYS Yerelleşmesine İlişkin erkek ortalamaları ($X=3,5580$) kadın ortalamalarından ($X=3,2304$) daha büyük

olduğu için erkeklerin EYS yerelleşme algıları kadınlara göre daha anlamlıdır denebilir (Tablo 60). Erkeklerin eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesini kadınlardan daha fazla tercih ettikleri söylenebilir. Bunda erkeklerin yönetim işleri ile daha yoğun ilgilerinin olması etken olabilir. Yönetim işleri ile erkekler daha çok ilgili olduklarından ve yerel yönetimler ile daha çok iletişim kurduklarından erkek eğitimciler yerelleşmeyi daha çok tercih etmiş olabilirler.

- d. Eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesi konusunda katılım durumuna göre yönetici ve öğretmen tercihleri arasında anlamlı bir farklılık vardır. Ortalamalara bakıldığında yöneticilerin EYS Yerelleşmesine İlişkin ortalamaları ($X=3,6825$) öğretmenlerin ortalamalarından ($X=3,3305$) daha büyüktür (Tablo 60). Yöneticilerin EYS yerelleşme algıları öğretmenlere göre daha anlamlıdır denebilir. Yönetimin yerelleşmesini yöneticiler daha çok istemektedirler. Oysa Bozan (2002) yaptığı çalışmada yöneticilerin çoğunluğunun çalıştığı alanla ilgili bir değerlendirme yaptıklarından yerelleşmeye katılım düzeylerinin nispeten daha düşük olduğunu belirtmektedir (Bozan, 2002, s. 161-162). Ancak son yıllarda yerel yönetimlerin okullara özellikle küçük onarımlar (boya, klima bakımı, bahçe asfaltlama, oyun parkları vb.) için verdikleri destekler, iş ve işlemlerindeki bürokratik işlem azlığı yöneticilerin yerel yönetimler ve yerelleşme konusundaki algılarını etkilediği görülmektedir. Özellikle büyükşehir belediye kanunundaki eğitim ile ilgili maddelerden dolayı eğitime destek vermeleri bu konuda daha önce oluşan olumsuz algıların ortadan kalkmasına neden olmuş olabilir. Bakioğlu'nun çalışmasında, birçok Avrupa ülkesinde eğitimin yerel yönetimler tarafından yönetildiği ve finanse edildiği ortaya konmuştur (Bakioğlu, 2014). Eğitim kurumlarının son yıllarda hazırladıkları AB projeleri sayesinde yaptıkları yurt dışı gezilerde bu AB ülkelerinde eğitim yönetim sisteminin yerel yönetimlere verildiğini yerinde görmeleri ve verilen eğitim hizmetlerindeki yüksek kalite yöneticilerin eğitim yönetiminde yerelleşme eğilimlerinin artmasına sebep olmuş olabilir. Öğretmenlerin de yüksek oranda katılım göstermeleri de bu etkenlere bağlanabilir.

- e. Bu araştırmanın en önemli bulgusu yerelden ve merkezden yönetim tercihlerinde yöneticilerin öğretmenlerden daha fazla yerelleşmeyi tercih etmesidir (Tablo 60). Bunun sebebi de yönetim süreçlerinde merkezi yönetimin oluşturduğu sınırlılıklara daha fazla maruz kalmalarındandır. Yönetici olarak yerel imkanların kullanılmasının sorun çözümede kolaylaştırıcı etki yarattığının, yerelden işlerin sürdürülebilir bir yapı oluşturduğunun farkındalığını görmeleri, yerelden yönetimi tercih etmelerine sebep olduğu düşünülmektedir. Öğretmenler yönetim işleriyle pek ilgilenmediklerinden bu konuda yereli tercih etmelerine karşın yöneticiler kadar istememektedirler.
3. Araştırmanın sınırlılığı olarak örneklem grubunun sadece öğretmen ve yöneticilerden oluşması olarak görülebilir. Örneklem grubuna veli ve yerel yöneticilerin de katılımının bu sınırlılığı ortadan kaldıracığı düşünülmektedir.

Araştırmanın 2. Alt problemi (Yerelleşmenin Olumlu ve Olumsuz Yönleri)

Eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesi ile eğitimde yerelleşmenin diğer konuları iç içe yazılmış: Eğitim yönetiminin idari, mali ve yarattığı etki yönleri incelenen tüm bilimsel çalışmalarda iç içe yazılmıştır. Örneğin (Shah, 2010) sadece yönetim boyutunu işlerken, (Yıldız, 2016) ülkeler arasındaki eğitim yerelleşmesinin farklılıklarından söz etmektedir. Yine Panagoret, Panagoret & Coporan (2014) ve Mwinjuma, Hamzah ve Basri (2015) yerelleşmeyi okul boyutunda incelerken, Falleti (2001) siyasi yerelleşmeden ve federalizmle ilişki kurarak konuyu işlemektedir. (Yıldız, 2016: 27) Eğitim yönetiminde yerelleşmede ülkelerin hangi kategorilerde başarı gösterdiğinden söz etmektedir. Örneğin, Kolombiya'da öğretmen sendikalarının gücünü azalttığını, İspanya'da daha fazla karara katılım ve müfredat üzerinde daha fazla kontrol sağladığını, Arjantin'de yereldeki güç odaklarının zayıfladığını ve İsrail'de okul müdürlerinin yerel politikalar üzerindeki etkilerinin azaldığından söz etmektedir.

Uluslararası çalışmalara bakıldığında eğitim yönetiminde yerelleşme ile ilgili en fazla frekans alan olumsuzluklara örnek olarak kara katılım demokratikleşmeyi olumsuz etkilemesi, ulusal bütünlük, siyasi çıkar, güç odakları, fırsat eşitsizliği, tek bir politikayı takip etme zorluğu, mali destek, nitelikli insan gücü yetersizliği gibi kavramlar ön plana çıkmaktadır (Oates, 1999; Winkler & Gershberg, 2000; Bardhan ve Mookherjee, 2006; Pollitt, 2005; Oates, 2005; Li, 2017; Papadopoulou & Yirci

2013; Venkataraman & Keno, 2015: 165). Ancak uluslararası çalışmaların hiçbirinde eğitim yönetiminde yerleşmede ulusal bütünlük bir olumsuzluk olarak görülmemiştir. Sadece (Hurst, 1985) Türkiye’de eğitim yönetimin yerleşmemesinin siyasi, toplumsal ve ulus - sosyal birlik ve potansiyel dini çatışmalara bağlamaktadır. Hurst bu çalışmayı Türkiye için özel olarak yapmıştır. Diğer bilimsel çalışmalarda ulusal bütünlük açısından bir olumsuzluk görülmemektedir. Ulusal bazda yapılan çalışmaların tümü yukarıdaki olumsuzlukların tümünü ele almışlardır. Özellikle ulusal bütünlük ve baskı gruplarının etkileri özellikle üzerinde durulan kavramlar olmuştur.

Ulusal ve uluslararası bilimsel çalışmaların çoğunluğu yerleşmenin olumlu yönlerini daha yoğun olarak ele almaktadır. Bu çalışmalarda olumlu yönde öne çıkan ortak kavramlar karara katılım, yönetimde etkinlik ve verimlilik, demokrasinin gelişimi, demokratik hayata katkı, eğitim kalitesi, eğitim finansmanı ve eğitim maliyetleri yerel yöneticileri yönetim kapasitesi ve nitelikli personel, yönetimde verimlilik, kaynakların yerinde kullanımı şeklinde sıralanmaktadır. Bu kavramlar en fazla frekansa sahip kavramlardır. Aslında hepsi birbirini sistematik olarak etkileyen kavramlardır. Karar katılın artması demokrasiyi ve demokratik hayatı, yönetimde etkinlik ve verimlilik, eğitim yöneticileri ve personelin niteliğini, nitelikli personelin etkin ve verimli olması eğitim finansmanının doğru kullanılmasını ve eğitim maliyetlerinin düşmesini, eşitliğin ve adaletin sağlanmasını, adalet ve eşitlik eğitime erişimin artmasına, bunların hepsinin yükselmesi eğitim kalitesini, eğitim kalitesinin yükselmesi eğitimin ekonomiye ve demokrasiye olumlu yansımalarını sağlayacaktır. İşte o zaman OECD ortalamalarını sağlayan yolun açılması sağlanmış olacaktır. Ulusal çalışmalarda eğitim yönetiminde yerleşme ile ilgili olumsuz olarak görülen ulusal bütünlük, kalıcı politika belirleyememe, baskı grupları, karar katılımın yaratacağı olumsuzluklar, eğitim finansmanının doğru kullanılmaması ve yerel yöneticilerin yönetim kapasiteleri ile nitelikli personel bulamama oldukça yoğun işlenmiştir (Panagoret, Panagoret, & Coporan, 2014; Özgen, 2011; Atasayar, 2005; Topaloğlu, 2012; Geçit, 2008). Uluslararası çalışmaların sadece iki tanesinde bu konu işlenmiştir. Buda ülkemizin siyasal, kültürel ve etnik yapısı ile ilgili olduğu söylenebilir.

Shah (2010) tüm kararların bir merkezden ya da bir kişi tarafından verilmesi birine avantaj sağlarken başkalarına dezavantaj sağladığını belirtmektedir. Burada

çıkar gruplarının karar vericiler üzerinde yaptığı etki sonucun tek taraflı olmasını sağlayacaktır. Bir grup eğitim imkanlarında yararlanırken başka grupların ihmaline sebep olacaktır. Bu durum eğitim kalitesini, finansmanını, eğitimin ülke ekonomisine olumsuz etkilerini arttıracaktır. Özgen (2011) ve Atasayar (2005) karar alma süreçlerine katılımın yüksek olması yerel yönetimlerin güçlenmesine ve daha nitelikli hizmetler vermesine imkân vereceğini belirtmektedirler.

Ulusal ve uluslararası çalışmalarda belirtilen olumlu ve olumsuz yönler herhangi bir tematik alana ayrılmamıştır. Oysaki Bilgin (2014) özellikle nitel çalışmalarda kodlama ve kategorilere ayırma olmazsa olmaz şartlar olarak belirtmişti (s.11-13).

Bu bilimsel veriye bakılarak çalışmada hem kategorilere ayırma hem de kod yöntemi kullanılmıştır.

Bilgiç (2009), Görmez (2005) ve Gershberg, Gonzalez & Meade (2012) yerel yönetimlerin yapı ve işleyişini finansman, yerel yöneticilerin yönetim kapasitesi, personel işleri, kaynak kullanımı, sürdürülebilirlik, kalıcı politika belirleme, iş yükü, denetim, güç kullanma, kamu hizmetinin en yakın kamusal örgütlerce sunulması açılarından incelemektedir. Bu potansiyellere göre yönetsel açılardan oluşturacakları olumlu ve olumsuz yönetsel iş ve işlemleri değerlendirmek gerekmektedir. Oluşturulan tematik alanların belirtilen bu yaklaşıma uygun olduğu görülmektedir. Üç tematik alan yerelden yönetimin yukarıda belirtilen iş ve işlemleri kapsadığı görülmektedir.

Ulusal ve uluslararası çalışmalarda belirtilen olumsuz yönlerin birçoğu Türkiye Cumhuriyeti kalkınma planları ve milli eğitim şuralarında uygulanması gereken ve uygulandığında eğitim yönetim sistemini olumlu etkileyecek tavsiye kararı olarak belirtilmektedir. Buna örnek olarak (Tablo 32) en çok kullanılan ve frekans sıralaması olarak 3.sırada yer alan Yönetim Kapasitesini geliştirme ile ilgili madde 9. Kalkınma planında “Millî Eğitim Bakanlığı merkez teşkilatında hizmet esasına dayalı bir yapılanmaya gidilecek, kurumsal kapasite güçlendirilecek, taşra teşkilatlarına ve eğitim kurumlarına yetki ve sorumluluk devredilmesi sağlanacaktır” tavsiye kararı olarak belirtilmiştir (9.Kalkınma Planı, 2017: 87).

Eğitim yönetiminde yerleşme ile ilgili yazılan raporlarda eğitim yönetim sisteminin yerleşmesine yönelik olumlu yönler dikkat çekilmektedir. Olumsuz olarak tablo 32’de gösterilen birçok maddeye yönelik olarak olumlu tavsiyelerde bulunmaktadır. Ancak bu tavsiyeler bugüne kadar yerine getirilememiştir.

“... yerel demokrasiyi güçlendirici, yerel toplulukça denetlenen, etkili katılımın sağlandığı, saydam, kaynaklar ve özellikle öz kaynaklar açısından güçlü, kendi yerel toplumu ile ilgili kararları kendi organları aracılığı ile alıp kendi birimleri aracılığı ile uygulayabilen, merkezi yönetimden destek ve nesnel koşullarda yardım alan, genel yönetim sistemi ile yönetimin birliği ilkesi ve planlama disiplini içerisinde bütünleşen, yönetsel etkililiği ve verimliliği gerçekleştiren, bir yerel yönetim kurumu niteliklerine sahip olması öngörülmektedir” (Todaie, 1991: 87).

Eğitim yönetim sisteminde yerelleşme ile ilgili bilimsel çalışmalarda yerelleşmenin olumlu ve olumsuz yönleri pek karşılaştırılmamıştır. Bir karşılaştırma yapmak gerekirse; Eğitim yönetim sisteminde yerelleşme ile ilgili alanda yazılmış bilimsel çalışmalarda geçen kodlar karşılaştırıldığında olumlu yönlerin 451 olumsuz yönlerin 186 frekansa karşılık geldiği görülmektedir. Olumlu yönler olumsuz yönlere göre daha baskındır denilebilir.

Türkiye’deki bilimsel çalışmalarda ulusal birlik ön plana çıkarken uluslararası kaynaklarda bu durum pek dile getirilmemektedir. Uluslararası kaynaklar kültürel etkileşimin eğitimin kalitesine etki ettiğini ön plana çıkarırken ulusal kaynaklarda bu konu pek işlenmemiştir. Bu da eğitimde yerelleşmenin ülkeden ülkeye farklı sorunlara odaklandığını göstermektedir.

Brezilya, Şili, Bolivya, vb. orta ve güney Amerika ülkeleri, Çin, Güney Kore, Pakistan ve Rusya gibi Asya ülkeleri ve Romanya ve Polonya gibi Avrupa ülkeleri eğitim yönetiminde yerelleşmeye giderken DeBoer (2012) ABD (Amerika Birleşik Devletleri)’nin merkezileşmeye doğru bir yönelim içinde olduğunu belirtmektedir (s. 512-513). Amerika’nın okul üzerindeki yerel kontrol için emsal olmasına rağmen, ulusal politika yapıcılar eğitim yönetişiminde iki önemli yol bularak (yargı sistemi ve şartlı finansman) eğitim yönetimini merkeze doğru kaydırmaya başlamışlardır. ABD’de merkezileşmeye doğru bir eğilim devam etmektedir. Burada eğitim yönetiminde yerelleşmenin bir çelişkisi de ortaya çıkmaktadır. İstisnai bir durumdur. Yıllarca yerelleşmeden yana tavır belirleyip önemli bir dünya ülkesi olan ABD’nin merkezileşmeye kayma eğiliminde olması düşündürücüdür. Ülke içindeki siyasal yapıların gücü kendisinde toplama arzusundan da kaynaklanıyor olabilir. Yapılan çalışmalar genel olarak değerlendirildiğinde eğitim yönetim sisteminde yerelleşme ile ilgili olumlu sonuçların oldukça çok olduğu görülmektedir (Tablo 32). Olumsuzlukların (Tablo 33) çoğu siyasal çıkarlardan kaynaklanmaktadır. Farklı etnik

grupların yaşadığı toplumlarda yerel unsurlara ulusal hükümetin ya da daha yoğun bulunan etnik grupların baskın milliyetçilik duygularından kaynaklı olumsuz görüşler söz konusudur. Oysaki birçok araştırmamanın sonucu eğitim yönetiminde yerelleşmenin idari, mali ve yarattığı etki yönünden birçok faydalar sağlanacağı yönündedir. Dünya bankası desteği ile birçok ülkede eğitimde yerelleşme ile ilgili çalışmalar yapılmakta ve birçok ülke bundan yarar görmektedir. Bu çalışmayla eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesi ile ilgili bilimsel çalışmalardaki olumlu ve olumsuz yönler derlenip, temalara ayrılarak bütünsel bir bakış açısıyla incelenme olanağı sunulmuştur. Eğitim yönetim boyutu tek başına ele alınmıştır.

Araştırmanın 3. Alt problemi (Yerel Yöneticiler ile Yüz Yüze Görüşme)

Soru 1- Yerelleşme nedir, neden önemlidir? sorusuna verilen cevaplar.

“Yerelleşme hizmetin hızlı, verimli, yerinde ve en iyi şekilde sunulmasıdır. Halkın kendisini en küçük yerleşim birimlerinde yönetmesidir. Yerelleşme, yapılacak iş ve işlemlerin yerel yöneticiler tarafından yapılmasıdır. Yerelleşme halka sunulan hizmetlerin yerelden yönetilmesidir. Bize göre yerelleşme halkın kendi geleceği hakkında karar verme anlayışıdır. Yerelleşme demokratikleşmenin en temel birimidir. Bence yerelleşme demokrasiden yana olmaktır.” şeklindedir. Bu tanımlamalar Todai (1990), Görmez (2005) ve Göymen’in (2014) yaptıkları çalışmalardaki yerelleşme tanımıyla paralellik göstermektedir. Yerel yöneticilerin yerelleşme konusundaki bilgileri yerelleşme tanımıyla tutarlılık gösterdiği söylenebilir.

Soru 2- Yerel yönetimlerin “yönetim yapısı olarak” avantaj ve dezavantajları nelerdir?. Hızlı karar verme, az bürokrasi, yerinde çözüm, ihtiyaçların yerinde tespiti ve yerel çözüm, yetkililere hızlı ulaşım, hesap vermeye açık olma yerel yönetimlerin yönetsel avantajı olarak görülebilir. Avantaj olarak az bürokrasi, karara katılım yüksekliği, sorunları hızlı çözme olanakları, daha şeffaf olma, hesap verebilirlik olarak sıralanabilir. Sorunlarını kısa sürece çözmektedirler. Bürokrasi yerelde azdır. Bütçe daha ekonomik kullanılır. Herkese kısa sürede hizmet götürülür. Yerel yönetimlerde sorunların tespiti kolaydır. Çözüm üretmek halkla iç içe olduğu için daha kolaydır. Bürokrasi çok azdır. Karar almak kolaydır. Kararların uygulanması kısa zaman alır. Daha kapsayıcıdır. Bütçeyi daha gerçekçi kullanıyor. Bu soruya verilen cevaplardaki kavramlar ile Bucak (2000), Falcão (2015) ve Papadopoulou & Yirci ‘nin (2013)) yaptıkları çalışmada belirttikleri;

gelişim, değişim, yenileşme, sorumluluk, erişim, insan hakları, rekabet, fırsat eşitliği, uygulama esnekliği, şeffaflık, uyum, temsil, demokrasinin gelişimi gibi kavramlarla benzerlik gösterdiği söylenebilir. Yerel yöneticiler eğitimin yönetiminde yerleşmenin sağlanması durumunda yönetim yapısı olarak fazla bir uyumsuzluk yaşayacakları görülmekte hatta eğitim yönetiminde mevcut merkezi yapıdan daha etkili ve verimli olabilecekleri söylenebilir.

Soru 3- Yerel yönetimler hangi alanlarda faaliyet göstermektedir?

Faaliyet alanları ile ilgili bütçe kaynağı nereden sağlanmaktadır?. Şehir planlaması, imar, mezarlık ve defin işlemleri, sağlık (hasta nakil (şeker, böbrek, kanser vb.) araçları), evde bakım hizmetleri, su temini, gıda denetimi, temizlik, kültür, sanat, katı atık, yol yapımı, sosyal ve kültürel etkinlikler, Pazar alanlarının yapımı, son yıllarda okulöncesi eğitim yatırımları vb. başlıca hizmet alanlarıdır. Bütçe kaynağımız daha çok İller Bankası gelirlerinden oluşmaktadır. Emlak vergisi, bina yapım ve onay işlemleri, kira gelirleri, çok az da olsa bağışlar başlıca finansman kaynaklarımızdır. Belediyelerin bütçeleri İller Bankası, emlak vergileri, kiralalar vb. oluşmaktadır. Çeşitli hizmet satışlarından oluşmaktadır. Burada faaliyet alanları ve bütçe ile ilgili verilen bilgiler 5216 sayılı Büyükşehir Belediyeleri Kanununa göre tanımlanan faaliyet ve bütçe kalemleri ile tam olarak uyumaktadır (<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5216.pdf>). Belediye yöneticileri yaptıkları iş ile ilgili yeterli bilgiye sahiptirler denebilir. Belediyelerin daha şeffaf ve hesap verebilir bir yönetimine sahip oldukları için faaliyet ve bütçe bilgileri de herkes tarafından kavrandığı görülmektedir. Bu durum eğitim yönetimini üstlendiklerinde eğitim paydaşlarının görev ve bütçe kaynaklarını açıkça tarif edebileceklerine işaretir.

Soru 4- Eğitim yönetim sistemi sizlere devredilirse; a.Kendinizi eğitim yönetim sistemini yönetebilecek yeterlilikte buluyor musunuz? b.Eğitim yönetim sistemi için İnsan kaynaklarını oluşturabilir misiniz? c. Eğitim yönetim sistemi için altyapı oluşturabilir misiniz? d. Eğitim yönetim sistemi için finans kaynakları oluşturabilir misiniz? Sorularına. Yeterlilik konusunda, 4 katılımcı evet, 1 kararsız ve 3 yönetemez şeklinde görüş belirtmişler. Yönetemez diyen katılımcılar eğitim yönetiminin valiliklere devredilmesini isteyen katılımcılardır. Burada çoğunluk belediyelerin eğitim yönetimini üstlenebilecekleri yönündedir. Katılımcılarda belli bir plan çerçevesinde yapılacak bir geçişle oluşan olumsuzluğun

ortadan kaldırılabilmesi görüşü de hakimdir. İnsan kaynakları oluşturma konusunda, 7 katılımcı evet derken bir katılımcı hayır yanıtı vermiştir. Bu konuda belediyelerin kendilerini hazır hissettikleri görülmektedir. Süreç içinde işlerin daha olumlu olacağı görüşü hakimdir. Alt yapı oluşturma konusunda, 6 Katılımcı, mevcut altyapının belediyelere devredilmesi ve eğitim için kabul edilebilir bir bütçe verilmesi durumunda altyapı ile ilgili hiçbir sorunun olmayacağını belirtirken, 1 katılımcı kesinlikle belediyelerin altyapıyı siyasi nedenlerden dolayı oluşturamayacağını, bir katılımcı da altyapı sorununun hemen çözülemeyeceğini ve zaman içinde düzeleceğini belirtmişlerdir. Finans kaynakları oluşturma konusunda, katılımcıların çoğu merkezi yönetimin oluşturacağı bütçe desteği ile finans kaynaklarının geliştirilebileceğini, yerel yapının katkısı ve ailelerin katılımı ile sistemin daha iyi bir şekilde yürüyeceğini belirtirken, bir katılımcı da mevcut durumda yeni finans kaynağı oluşturamayacağını ve devlet eğitim için ek bütçe verse dahi belediyelerin bu bütçeyi amacına uygun olarak kullanmayacağını belirtmektedir. Olumlu görüşler çoğunluktadır ve ek bütçe verilmesi durumunda belediyelerin kaynakları daha da geliştirerek eğitimi yönetebileceği sonucuna varılabilir. Bu soru çerçevesinde genel olarak belediye yöneticilerinin eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesi konusunda kabul edilebilir bir iyimserlik içinde oldukları söylenebilir. Görmüş (2014) yaptığı çalışmada eğitim hizmetlerini Büyükşehir Belediyeleri tarafından başarılı bir şekilde uygulandığını, eğitim yönetimi için hazır “Eğitim daire Başkanlığı ya da Sosyal ve Kültürel Hizmetler Başkanlıklarının bulunduğu ve bu bölümlerin eğitim hizmetlerine olumlu katkıda bulduklarını belirtmektedir. Bu durum eğitimde yönetimde yerleşme olmadığı halde belediyelerin eğitime katkı vererek çalışmalar yaptığını bir kanıt olarak gösterilebilir. Aslında belediyeler bir yerde eğitim yönetimini üstlenmeye hazırdır diyebiliriz.

Soru 5- Eğitim yönetiminde yerleşmesinin ülkemize ne gibi yararları olur? a. Toplumsal gelişim yönünden, b. Ekonomik kazanımlar yönünden, c. Yönetimsel kazanımlar yönünden, d. Eğitimsel kazanımlar yönünden.

Toplumsal kazanım konusunda katılımcıların çoğu belediyelerin toplumsal katılımı arttıracığını, hesap sorma mekanizmasını oluşturarak denetim sağlayacağını, birlikte yönetim esasını geliştirerek devleti birlikte yönetme becerisini geliştireceğini, belediyeler arasında bir hizmet yarışı ortamını geliştirip yönetime halk katılımını arttıracığını bu durumun toplumun demokrasi anlayışında gelişim sağlayacağını ve

eğitimin kalitesini arttıracaklarını ve dolayısıyla toplumsal gelişime katkı sunacağını belirtirken bir katılımcı bu durumun topluma zarar vereceğini, şurada bile büyük sorunların olduğunu ve belediyelere devredilmesinde eğitimin daha kötüye gideceğini ve nihayetinde toplumunda bundan kötü etkileneceğini belirtmiştir. Genel görüş eğitimin belediyelere devredilmesinin toplumu ihtiyaçları konusunda daha da geliştireceği ve gelişen yerel toplumun ülkenin toplumsal yapısını da olumlu etkiler yaratacağı yönündedir. Ekonomik kazanım konusunda katılımcıların çoğu eğitim bütçelerinin daha etkili ve verimli kullanılacağı, kaynakların yerinde çözümlerini sağlayarak sorunların kısa vadede çözüleceğine, halkın eğitim ekonomik katkılarının çoğalacağını bu durumun eğitim kalitesinin artmasına sebep olacağını ve nitelikli insan gücü sağlayarak iş çevrelerine ve dolayısıyla ülke ekonomisine de katkı sağlayacağı yönündedir. Ancak bir katılımcı eğitimin belediyeleri devredilmesinin eğitimi batıracağını ve dolayısıyla ekonomiye de olumsuz etki edeceğini ve bugünleri bile arar duruma düşüleceğini belirtmiştir. Genel eğilim olumlu yöndedir. Yönetimsel kazanım konusunda daha az bürokrasi ve daha katılımlı bir yönetim anlayışı ile birlikte hizmetin gereği olarak toplumla iç içe olan belediye yöneticilerinin oluşabilecek olası başarısızlıklardan hesap verebilir olmak için liyakat sahibi yöneticilerin göreve getirileceği ve eğitimin kalitesini arttırıcı olanaklar sunacağı görüşü katılımcıların ortak görüşüdür. Ancak bir katılımcı belediyelerdeki siyasi yapılanmalardan dolayı mevcut başarılı birçok yöneticinin görevden alınacağını ve kendi yandaşlarını atayacağını ve sistemi iyice bozacaklarını belirtmektedir. Genel görüş eğitim yönetimin yerel yönetimlere devri ile eğitim yönetiminde olumlu değişimlerin olacağı yönündedir. Eğitimsel kazanım konusunda genel görüş eğitimin yerel yönetimlere devredilmesi durumunda eğitim kalitesinde artış olacağı, sorunların daha kısa zamanda çözüleceği yönündedir. Yine bir katılımcı eğitimin yerel yönetimlere devri ile birlikte eğitimin her yönüyle geriye gideceği yönündedir. Ancak genel görüş eğitimin kalitesinin artacağı yönündedir. Bu sorulara verilen cevaplarda kullandıkları kavramlarla eğitimde yerelleşmenin olumlu yönlerini çalışmalarında dile getiren Panagoret, Panagoret & Coporan (2014: 50), Winardi (2017: 79), Dolgachev (2017: 94), Yildiz (2016: 27), Shah (2010: 284,285), Adubra (2003: 7), Taşar (2009), Karataş (2012: 155), Adubra (2003), Gershberg, González & Meade (2012), Venkataraman & Keno, (2015: 165), Tekdere(2013), Rauf ve diğerleri (2017), Şişman & Turan (2003), Jeong, Lee & Cho (2017), Usluel

(1995, s.11) ve Türkoğlu'nun (2004) kullandıkları kavramlar arasında bir benzerlikler olduğu görülmektedir. Eğitim yönetiminde yerleşmenin olumlu ve olumsuz yönlerinin yeniden düzenlendiği yukarıdaki çalışma arasında bir paralellik olduğu görülmektedir. Belediye başkan ve belediye meclis üyelerinin bu konuda yeterli bilgi ve donanımına sahip oldukları söylenebilir.

Soru -6 Eğitim yönetiminde yerleşmesinin ülkemize ne gibi olumsuzlukları olur? a. Toplumsal gelişim yönünden, b. Ekonomik kazanımlar yönünden, c. Yönetimsel kazanımlar yönünden, d. Eğitimsel kazanımlar yönünden. Toplumsal gelişim yönünden; bazı belediye başkanlarının aşırı politize tutumları toplumsal gerginliklere ve çeşitli kutuplaşmaları sebep olacağı ve bu durumun toplumda bir huzursuzluk yaratacağı çoğu katılımcının ortak görüşüdür. Ancak iki katılımcı eğitimin belediyelere devrinin hiçbir olumsuzluk yaratmayacağını belirtmektedirler. Genel görüş politik tutumların topluma zarar verebileceği yönündedir. Ekonomik kazanımlar yönünden; katılımcılar bazı belediye başkanlarının kendi politik çıkarları yönünde bütçe harcamaları yapmasının, eğitim bütçesini olumsuz yönde etkileyeceğini, kaynakların yerinde kullanılmamasının ülke ekonomisine zarar vereceğini dile getirmişlerdir. Yönetimsel kazanımlar yönünden; katılımcıları ortak görüşü liyakate dikkat edilmemesi, siyasi görüşe göre yönetici atamaları ya da ideolojik davranışlar sergileyen yöneticilere taviz verilmesi durumunda eğitim yönetimini zayıflatacağını ve dolayısıyla eğiti kalitesini düşüreceğini belirtmektedirler. Eğitimsel kazanımlar yönünden; tüm katılımcılar ideolojik baskı, siyasallaşmış yöneticiler, siyasi güçlerini kullanarak öğretmen, çalışan veya halkı baskı altına alma çabaları eğitim kalitesine olumsuz yansımalarının olacağını belirtmektedir. Bu sorulara verilen cevaplarda kullandıkları kavramlarla eğitimde yerleşmenin olumsuz yönlerini çalışmalarında dile getiren Panagoret, Panagoret & Coporan (2014: 50), Winardi (2017: 79), Dolgachev (2017: 94), Yıldız (2016: 27), Shah (2010: 284,285), Adubra (2003: 7), Taşar (2009), Korkmaz (2010), Adubra (2003), Gershberg, González & Meade (2012), Venkataraman & Keno, (2015: 165), Tekdere(2013), Rauf ve diğerleri (2017), Şişman & Turan (2003), Jeong, Lee & Cho (2017), Usluel (1995, s.11) ve Türkoğlu'nun (2004) kullandıkları kavramlar arasında bir benzerlikler olduğu görülmektedir. Eğitim yönetiminde yerleşmenin olumlu ve olumsuz yönlerinin yeniden düzenlendiği yukarıdaki çalışma arasında bir paralellik olduğu

görülmektedir. Belediye başkan ve belediye meclis üyelerinin bu konuda duyarlı oldukları söylenebilir. Endişeler genellikle aynıdır. Ancak özellikle Türkiye'deki çalışmalara bahsedilen ulusal birliği bozar (Papadopoulou & Yirci, 2013; Usluel, 1995; Türkoğlu, 2004) endişesi ve yerel yöneticilerin tecrübesizliği (Özgen, 2011; Geçit, 2008) bu çalışmada belediye yöneticileri tarafından doğrudan dile getirilmemiştir.

Soru 7- Eğitim yönetimi yerle devredilirse yerel yönetimler için nasıl bir eğitim yönetim modeli önerirsiniz?. Katılımcıların çoğunluğu (6 kişi) katılımcı bir yönetim anlayışının olduğu yerel yönetim kurulları, eğitim konseyleri, denetim kurulları vb. özerk yapılar ve 2 katılımcı da mevcut durumun olduğu gibi bırakılarak eğitim yönetiminin valiliklere devredilmesini önermektedirler. Belediye yöneticilerinin tercihleri ile okul yönetici ve öğretmenlerine uygulanan model geliştirme anketindeki tercihler arasında bir paralellik olduğu görülmektedir (Tablo 85). Yerel yöneticiler, eğitim yöneticileri ve öğretmenlerin eğitim yönetiminde yerleşme konusunda kurul/komisyonlarla eğitimin yönetilme isteği Türkiye'de demokratik yönetim anlayışının istendiğine dair bir kanıt olarak gösterilebilir.

Soru 8- Sizce eğitim yönetimi yerelde hangi kuruma devredilmelidir?. Eğitim yönetim sisteminin belediyelere devredilmesi gerektiğini 5 katılımcı, valiliklere devredilmesi gerektiğini 2 katılımcı önerirken bir katılımcının da valilik ve belediye dışında eğitimcilerden oluşan bir kurula devredilmesini önermektedir. Belediyelere devredilmesini isteyenlerin gerekçelerini; daha az bürokrasi, yerinde ve hızlı sorun çözümü, hesap verebilirliğin daha kolay olması, dış baskının belediyelerde daha azdır şeklinde sıralamaktadırlar. Valiliklere devredilmesini isteyenler; daha iyi yönetirler, siyasetin daha az olduğunu ve daha tecrübeli olduklarını gerekçe göstermektedirler. Uzmanlardan oluşan bir kurula devredilmesini isteyen katılımcı, eğitimin bağımsız olması ve herkesin ortak çıkarları doğrultusunda yönetilmesi gerektiğini belirtmektedir. Eğitim yöneticileri ve öğretmenlerle yapılan ankette eğitim yönetim sisteminin kimlere devredilmesi gerektiği konusundaki soruya öğretmen ve yöneticileri tercihi ile belediye yöneticilerinin tercihinin uyuşmadığı görülmektedir (Tablo 84). Belediye yöneticileri daha çok belediyeler yönünde tercih ederken öğretmenlerin valilik ve kurul/komisyonlar yönünde tercih ettikleri görülmektedir. Burada eğitim yöneticileri ve öğretmenlerin belediye

yönetimlerine karşı olumsuz bir algı gösterdikleri söylenebilir. Belediyeler ve eğitim paydaşları arasında daha çok iş birliği yapılması bu algıyı ortadan kaldıracaktır.

Soru 9- Son olarak; eğitim yönetim sistemi yarın size devredilecek dense buna hazır mısınız? Doğru ve amaca uygun yönetebilir misiniz? Eğitim kalitesini merkezi yönetimden daha yukarılara taşıyabilir misiniz? Nasıl?.

Katılımcılardan 5 tanesi eğitim yönetimini devralmaya hazır olduklarını belirtirken 1 tanesi belli bir süreç çerçevesinde eğitim yönetiminin devralınabileceğini belirtmektedir. İki katılımcı hazır olmadıklarını belirtmektedir. 5 Katılımcı doğru ve amaca uygun yönetebileceklerini düşünürken 2 katılımcı zaman içinde düzeleceğini 1 katılımcı ise belediyelerin eğitim yönetimini amacına uygun olarak yönetemeyeceğini düşünmektedir. Yine 5 katılımcı mevcut sistemden daha iyi olabileceğini dile getirirken, 2 katılımcı bazı yasal tedbirlerin alınması durumunda mevcut durumdan daha iyiye gidebileceğini, 1 katılımcı daha kötü olacağını düşünmektedir. Belediye yöneticilerinin çoğunluğu çeşitli desteklerle eğitim yönetimini yürütebilecek yeterlilikte olduklarını belirtmektedirler. Onlara bu şansı vermek bir değişim ve dönüşümün fitilini ateşleyebilir.

Araştırmanın 4. Alt problemi (Yerel Eğitim Yönetim Modeli)

Eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesi eğitimin belediyelere devri ile olmasına gerek yoktur. Valiliklere, özel idarelere devredilerek veya kalkınma ajansları gibi yeni birimler kurularak da yerelleşme olabilir. Örneğin İl Eğitim Komisyonları gibi. Bu komisyonların çalışma usul ve esasları kanunla belirlenerek eğitim yönetim sistemi yerelleştirilebilir.

Çalışmada karma yöntem araştırmalarının keşfedici ardışık deseni kullanılmıştır. Karma yöntem bir sorunun nitel ya da nicel araştırma yöntemlerinin tek başına çözüm getiremediği ya da yetersiz kaldığı durumlarda kullanılmaktadır (Creswell, 2019). Keşfedici ardışık desen de önce nitel verilerin toplandığı, daha sonra geliştirilen bir ölçme aracı ile nicel verilerin toplandığı, nitel verilerin tamamı ya da bir kısma ile nicel ölçme aracına altyapı oluşturduğu, nicel ve nitel bulguların yorumlanarak sonuçların keşfedildiği sistematik bir araştırma desendir (Creswell, 2017). Karma yöntem kullanıldığı için nitel örneklem olarak amaçlı örnekleme, nicel örneklem olarak seçkisiz sistematik örnekleme yöntemi seçilmiştir (Creswell, (2019). Yıldırım & Şimşek (2013) bu durumu karma araştırma yöntemlerinin doğasına ve amaçlı örneklemin istenilen veri ve sonuçlara kolay ulaşma, Büyüköztürk ve

diğerleri (2014) seçkisiz sistematik örneklemin de örneklemin evreni temsilinin gücünün yükselmesine bağlamaktadır (s. 85). Verileri birleştirme, araştırmanın tartışma bölümünde sunulmuş ve tartışılmıştır. Yazarlar, verilerin toplanması, tablo ve formların oluşturulması, yorumlanması ve sonuçlandırılmasında yöneticilik ve akademik deneyimlerini de katmışlardır (Creswell, 2017, pp. 20,21). Verilerin analizi, geçerliliği güvenilirliği, araştırma bulgularının yansızlığı, nitel ve nicel verilerin birbirini destekler nitelikte olması karma yöntem araştırma yönteminin seçilmesine haklı bir gerekçe oluşturmuştur.

Sürdürülebilir kalkınma, özellikle doğa ve ekonomiye bağlı insan davranışları ve alışkanlıklarında büyük ve radikal değişiklikler gerektiren, eğitimin gelişimi, bilimsel doğruyu teşvik ve küresel toplumu harekete geçirmeye odaklanan tüm değişikliklerle ilgili bir eğitimsel yanıt oluşturur. Eğitim, tüm bu küresel krizi yönetmenin bir yolu olarak görülmektedir, çünkü eğitimle verilen bilimsel bilgi tek çıkar yoldur (Engjellushe, 2013). Hesap verebilirlik, demokratik davranmak, katılımcılığa teşvik etmek ve sürdürülebilir kalkınma ilkeleri iyi yönetişimin oluşmasını sağlayan kavramlardır ve bu kavramlar eğitimle sağlanır (Engjellushe, 2013). İyi yönetişimin temel ilkeleri insan haklarına saygı, politik açıklık, katılım, hoşgörü, idari ve bürokratik kapasite ve verimlilik (Work, 2002, s. 4,5). İyi yönetim ademi merkeziyetçilik ve insani gelişme süreçlerinin bir ürünüdür. Dolayısıyla eğitim yönetimindeki ademi merkeziyetçilik ve iyi yönetim iç içe kavramlardır ve sürdürülebilir kalkınmayla birlikte değerlendirilmelidir. Eğitim nitelikli deneyimler üzerine inşa edilerek gelişir (Dewey, 2014, s. 32). Her deneyim içinde bulunan çevre imkânları doğrultusundadır. Deneyimi yerel olanaklar oluşturmaktadır. Bu nedenle eğitim sisteminin katılımlı yerel dinamiklerle yürütülmesi eğitimde istenilen niteliklerin kazandırılmasını kolaylaştıracaktır. Gobby & Niesche'nin de (2019, s. 588) belirttiği gibi eğitim yönetiminde iyi yönetim, yatay ve devlet dışı ilişkiler, paydaşlar ve ortak ağ yönetişimi ile yönetim organları, kurullar ve konseyler gibi yerel mekanizmalar yoluyla çalışmalıdır. Yönetim kurulları birçok deneyimin birleştiği ve tartışıldığı yapılardır. Yerelin tüm deneyimlerini içinde barındırır. Bu nedenle eğitim yönetiminin yerel yapılanmalarla güçlendirilmesi gerekir. Tablo 60 öğretmen ve yöneticilerin içlerinde birikmiş olan deneyimlerinin bir yansıması gibidir. Çoğunluk yerelden yönetimi tercih etmiştir.

Yerel Eğitim Kurulları eğitim paydaşlarından (Öğretmen, Öğrenci, Veli, Üniversite, Sendika, Sivil Toplum Örgütü Temsilcileri ve Yerel Yönetim Temsilcileri) oluşmalıdır. Yönetim Kurulları dışında çeşitli alt kurullar oluşturularak katılımı arttıracak bir sistem oluşturulmalıdır. İnsanlar, tek bir yöneticinin kesin kontrolü altında çalışmayı değil, birbiri ile çelişen isteklerin olduğu bir ortamda iş yapmayı öğrenmelidirler (Hammer & Stanton, 1998). Bu da iyi yönetişimin uygulandığı bir yönetim yapısıyla gerçekleştirilebilir. Öğretmen ve yöneticilerin Tablo 86, 87, 88, 89 ve 90'a göre verdikleri cevaplar yönetim kurullarında çeşitliliğe verilen önemi göstermektedir.

Göymen (2000: 13) Türkiye'deki yönetim yapısı, reform veya yeniden yapılanma kavramları sürekli gündemde olduğu halde değişmediğini, Osmanlı döneminden kalma merkeziyetçi, topluma tepeden bakıcı mantıkta direnirken, sivil toplum kuruluşlarının kendi kurumlarını güçlendirecek yeni bir toplumsal iş bölümü talebiyle ortaya çıktığını, yerel yönetimlerin yeni alternatif yapılar ve çeşitli aktörlerle ortaklıklar kurarak yönetişim yapıları oluşturmaya çalıştıklarını belirtmektedir. Sivil toplum ve yerel yönetimlerin oluşturdukları mekanizma aslında yönetişimin bir ilk ayak diretmeleri olarak görülebilir. Bu gelişmeler yönetişim kavramını mevcut yönetim mantığından ve amacından bağımsız olarak Türkiye'de yeni bir içerik ve dinamik kazanmıştır (Göymen, 2000, s. 13). Özel okulların kurulmasıyla bu yönetişim anlayışı yavaş yavaş eğitim yönetim yapısına girmeye başlamıştır. Öğretmen ve yöneticiler oluşan bu eğitim yönetim yapısıyla sık sık karşılaşmakta ve deneyimlemektedir. Bu nedenle birlikte yönetim ile ilgili soruların bütün sorulara olumlu cevap vermektedirler.

Tablo 86, 87, 89, 90, 91'e göre yönetim kurullarının farklı kurum, kuruluş, kişi ve sivil toplum örgütlerinin katılımından oluşması gerektiği öğretmen ve yöneticilerin tercihlerinden anlaşılmaktadır. Pechersky (2016, s. 89), Gobby & Niesche (2019, s. 592) ve García-Sánchez, Rodríguez-Domínguez & Frías-Aceituno (2015, s. 683) yaptıkları çalışmalarda katılımlı yönetişimin ana teması olan yönetim kurullarında çeşitliliğin olması alınan kararların daha sağlıklı olmasına katkı verdiğini belirtmektedir. Burada öğretmen ve yöneticiler yaptıkları tercihler ile alanda yapılan bilimsel çalışmaların örtüştüğü görülmektedir.

Öğretmen ve yöneticilerin tercih ettikleri eğitim birimlerinin yönetim kurulu üye sayıları 5 ile 20 arasında değişmektedir. Fernández-Fernández (1999, s. 245)

yaptığı çalışmada bu sayının 5 ile 15 arasında olmasının ideal olduğunu vurgulamıştır. Tercihe göre bu sayı ideal olan sayılara çekilebilir. Yine Pechersky (2016, s. 91), Bozec (2005, s. 1926), Chen, Li & Shapiro (2011, s. 121) ve Bayramoğlu'na (2005, s. 264) göre yönetim kurullarında dış üye bulunması kurulların dış sektörlerle olan bağlantısını güçlendirdiğini, olaylara farklı açılardan yaklaşarak alınan kararların uygunluğuna önemli katkılar vereceğini belirtmektedirler. Tablo 86, 87, 90, 91'de oluşturulan yönetim kurulu tercih listesinde kurum dışı kişi ya da kuruluşlara yer verilmiş, öğretmen ve yöneticilerin bu kişi ya da kuruluşları tercih ettiği görülmüştür.

Pechersky (2016, s. 99), García-Sánchez, Rodríguez-Domínguez & Frías-Aceituno (2015), Anderson, Melanson & Maly (2007, s. 781), Drymiotis (2008, s. 30), Fernández-Fernández (1999, s. 247), Bozec (2005, s. 1922), Chen, Li & Shapiro (2011, s. 123), Gobby & Niesche (2019, s. 586) yaptıkları çalışmada Kurulların izleme fonksiyonu, sağlam finansal tabloların korunması ve kurum ve kuruluşların çıkarlarının korunması için önemli bir konu olduğunu belirtmektedir. Tablo 6'da belirtilen ülkelerin tamamında kurullardan bağımsız olarak eğitim yönetiminde ayrıca izleme ve denetleme kurullarının oluşturulduğu görülmektedir. Yine öğretmen ve yöneticilerin Tablo 86, 87, 88 kurullarda denetmenlerin, Tablo 90'da kurullar dışında bir izleme denetleme kurulunun da oluşmasının gerekliliğini yaptıkları tercihlerle göstermektedir. Bu durum öğretmen ve yöneticilerin yerel kurullarla yönetilmenin oluşturulma gerekliliklerinin farkında olduklarını göstermektedir.

Pechersky (2016, s. 99) küreselleşme ve deregülasyonu içeren günümüz koşullarında başarılı bir şekilde rekabet edebilmek için neredeyse yeni bir yönetim ve örgütsel çerçeve, kalite ve değerlere yönelik yeni bir kurum felsefesi gerektiğini, belki de bu kültürel özellikler, kurum ve kuruluşlara gelecekte hayatta kalabilmek için gereken yenilikçilik esnekliğini ve kapasitesini sağlayacağını belirtmektedir. Küreselleşme yeni ekonomik fırsatlar açarken ve yeni zorluklar, organizasyonel davranışların doğasında bulunan zayıflıklarla bağlantılı yeni tehditleri de ortaya çıkarmakta ve bunlar yeni duruma uyum sağlamak için çok fazla çalışma gerektirmektedir. Burada belirtilen model ile bu fırsatları yakalamak, istenilen gelişmişlik seviyesine ulaşmak ya da zorlukların üstesinden gelmek kolaylaşacaktır.

Eğitim ile kalkınma arasında çok sıkı bir ilişki söz konusu olup, bu ilişki toplumsal barışa, uygarlığın gelişmesine ve ekonomik kalkınmanın sağlanmasına

önemli katkılar vermektedir (Altınışik & Peker, 2012, s. 12). Bu katkılar uzun vadeli bir yatırımlar sonucu elde edilir ve aynı zamanda getirisi en yüksek yatırım alanlarından biridir (Gümüş & Şişman, 2014, s. 16,17). Eğitim alanına yapılan yatırımlarla oluşturulan yönetim yapıları istenilen başarı ve refahı sağlamaktadır. Bu yapı hem PISA sınavlarında hem de OECD kişi başı gayri safi yurtiçi milli hâsıllarında OECD ortalamalarının üstüne çıkmasına sebep olmuştur (Tablo 5 ve 6). PISA yalnızca akademik başarı değil aynı zamanda ekonomik ve demokratik gelişmişlik için de bir ön gösterge işlevi görmektedir. Dolayısıyla Türkiye dünyada hedeflediği toplumsal refah düzeyini yakalamak ve orta gelir tuzağını aşmak için genç nüfusunu şimdiye kadar olduğundan çok daha iyi seviyede eğitmek zorundadır (Şirin & Vatanartıran, 2014, s.60). Bunu başarmak için de eğitim yönetim sisteminin veriye dayalı olarak gözden geçirilmesi ve bu veriler ışığında reformlar yapılması zorunludur (Şirin & Vatanartıran, 2014, s. 60). İlk reform olarak Chen, Li & Shapiro'nun (2011) belirttiği gibi OECD'nin kurumsal yönetim ilkelerinin benimsenmesi gerekir (s. 116). Tablo 84 ve 85'e bakıldığında araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilerin de yönetim ilkelerine uyan bir eğitim yönetim modeli istedikleri görülmektedir. Araştırma verileri yerel eğitim yönetim kurullarının eğitim paydaşlarınca benimsendiği ve bu alan ile ilgili yeterli bir alt bilince sahip oldukları söylenebilir.

Şahin (2003) eğitim sisteminde etkililiği sağlamanın gerekliliğini, öğrencilerin iyi bir insan ve çağın gerektirdiği bilgi ve beceriye sahip olmalarını sağlamak için köklü sistem değişikliğine gereksinimin olduğunu ve eğitim sisteminde merkezîyetçilikten ademi merkezîyetçiliğe geçmenin bu noktada atılacak temel adımlardan biri olduğunu, belirtmektedir (s. 582). Şimşek (1997) Türk Milli Eğitim sisteminin ulusal olma kaygısıyla katı, merkezîyetçi, bürokratik, hiyerarşik düşünme ve eylemde bulunma yetisini yitirmiş devasa bir organizmaya dönüştüğünü belirtmekte ve bu anlamda Şahin de (2003) merkezîyetçi olan ve toplumun gereksinimlerine yanıt veremeyen Milli Eğitim Sisteminin yapı ve işleyişinin değiştirilmesi gerektiğini vurgulamaktadır (s. 583). Yine Onural (2005) yaptığı çalışmada merkezi idarenin dikey örgütlenmesi ve aşırı bürokratik iş ve işlemlerin yöneticileri olumsuz olarak etkilediğini bunun giderilmesi için örgüt yapısında değişikliğe gidilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Milli eğitim sisteminin çağın koşullara uymak ve içinde bulunduğu olumsuz koşullardan kurtulmak için köklü

değişime gereksinimi vardır. Bu çalışma bu gereksinime uyan bir model sunmaktadır. Dikey örgütlenme yerine yatay örgütlenme, merkezileşme yerine ademi merkezilik ve tek adam yerine birlikte yönetimi önermektedir. Öğretmen ve yöneticilerin çoğunluğu bu gereksinimlere cevap veren modele yüksek oranda katılmışlardır (Tablo 60, 84, 85).

Sezen (2003) Anayasanın 123. Maddesi Türk kamu yönetim yapılanmasında merkezi yönetim kuruluşları ve yerinden yönetim kuruluşları olmak üzere iki tür örgütlenmeden söz etmektedir (s. 139). Bu durum eğitim yönetim sisteminde yerelleşme, kurul veya kuruluşların oluşmasında yasal bir engelin olmadığı göstermektedir. Eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesi önünde anayasal bir engel yoktur.

BÖLÜM VI

Sonuç ve Öneriler

Bu bölümde bulgu ve tartışmalardan elde edilen sonuç ve öneriler araştırmanın alt problemlerinin sırasına göre yazılmıştır.

Sonuçlar

Araştırmanın 1. Alt problemi (Ölçek Geliştirme)

1. Bu kadar bilimsel çalışma ve yasal düzenlemeler de vurgulanmasına rağmen eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesi ile ilgili somut adımların atılmaması düşündürücüdür. Eğitimdeki sorunların çözümünü farklı alanlarda aramaya gerek yoktur. Ortak akıl (yukarıdaki tüm çalışma sonuçları) sorunun kaynağını göstermektedir. Eğitim yönetim sistemi yerleştirilerek bu günkü eğitimsel sorunların hemen hemen tümüne daha kolay çözümler üretilebilecektir.

2. “Bilim evrensel olduğu halde, problemin sezilmesi, tanımlanması ve araştırılmak üzere seçilmesi yereldir. Yani kişiye ve içinde bulunduğu şartlara göre değişir.” (Karasar, 2014, s. 58). Yerleşmiş bir eğitim yönetim sisteminin aldığı kararlar bilimsel ve evrenseldir. İçinde bulunduğu şartlar için en doğru karardır.

3. Tarama modeli çalışma esaslarına göre yapılan bu araştırma öncelikle ölçek aracı soru maddelerinin hazırlanmasını ele almıştır. İlgili literatür tüm yönleri ile analiz edilerek eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesi ile ilgili derinlemesine incelenmiş ve kodlama yöntemi ile örneklem grubundaki literatürde geçen yerelleşme, yönetim, eğitimde yerelleşme, eğitim yönetiminde yerelleşme, yerel yönetimlerin işleyişi, yerelden yönetim, yerelleşme ile eğitim, sosyal, ekonomik, kültürel yaşam alanlarında sağlanacak yararlar belirlenmiştir. Elde edilen kodlardan yola çıkılarak yerelden yönetimin, yerel yönetimlerin ve yerelleşmenin sağlayacağı yararlar ile ilgili 36 ölçek soru maddesi oluşturulmuştur.

4. Oluşturulan aday ölçek soruları açımlayıcı faktör analizi uygulanarak “Yerelden yönetim algısı, Yerel Yönetimlerin Eğitim Yönetim Sistemini Yönetebilme Algısı, Yerelleşmenin Ekonomi, Eğitim, Yönetim ve Toplumsal Yaşama Katkıları Algısı” başlıkları altında üç faktör altında toplanmıştır. Eğitim yöneticileri, politika geliştiriciler ve akademisyenlerin çalışmalarında kullanması için eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesi ile ilgili güvenilir ve geçerli 5’li Likert tipi Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşmesi Ölçeği geliştirilmiştir.

5. Model ölçüm referans uyumlarına bakıldığında ölçeğin iyi uyum üzerinde bir uyum gösterdiği görülmektedir. Ölçek, belirlenen faktörleri belirlenen alt maddeler ile iyi üzeri uyum göstererek istenen algıları ölçebilecek yapıdadır. Ölçek bilimsel alanda eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesi algısını ölçebilecek yeterliliktedir. Güvenirlik ve geçerliliği test edilen ve yüksek derecede olumlu istatistiksel verilerle onaylanan Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşmesine İlişkin Ölçeğin alanda yeni yaklaşımların ortaya çıkmasını sağlayarak eğitim yönetimi literatürüne olumlu katkılar sunacağı düşünülmektedir.

6. Yapılan Anova sonuçlarına göre değişkenler arasında “Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşmesine İlişkin Ölçeğinin algılanmasında genel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Anova testine göre ölçek madde ve faktörlerinin tüm değişkenler için aynı anlamı ifade ettiği söylenebilir.

7. T-Testi sonuçlarına göre değişkenler arasında anlamlı bir farklılık olduğu, bu anlamlı farklılığın özellikle tercih seçeneğinde eğitim yönetiminde yerleşme yönünde olduğu görülmektedir. Eğitim yönetim sisteminin yerleşmesinden yana bir algı oluşmuştur (Tablo 60).

8. Araştırmada farklı öğretim kademlerinde görev yapan eğitimcilerin yerleştirme algıları benzer çıkmıştır. Farklı öğretim kademlerinden pilot okulların ve bölgelerin seçilerek eğitim yönetim sisteminin yerleştirilmesine yönelik uygulamaların denenmesi gerekmektedir. Böylelikle yerleştirmenin hangi öğretim kademesinde ne kadar etkili olduğuna ve ne gibi sorunlar yaşandığına ilişkin sonuçlara ulaşılabilir. İlerleyen uygulamalarda ise sözü edilen pilot çalışmaların sonuçları temel alınabilir ve eğitim politikaları şekillendirilebilir.

9. Alanda yapılan çalışmalarda kullanılan veri toplama araçlarının çoğunluğu anket niteliğindedir ve daha çok eğitim hizmetlerinin yerleşme boyutunda katılımcı görüşlerinin alınması ile ilgilidir. Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşmesi Ölçeği alanda yapılan yeni bir çalışmadır. Yönetimsel boyut ile ilgilidir. Yeni yaklaşımların ortaya çıkmasını sağlayarak, akademik çalışma yapan tüm kesimlere, eğitim yöneticilerine ve eğitim literatürüne olumlu katkılar sunacaktır. Eğitim yönetimi alanında yapılacak çalışmalara bilimsel bir ölçek olarak bütünsellik katacaktır.

10. Bu ölçek eğitim yönetim sisteminin yerleşmesi çabalarında ileride oluşabilecek sorunların tespiti, önlenmesi, olası zorlukların aşılması ve eğitim

paydaşları içinde yerleşme ile ilgili oluşan yanlış algıların ortadan kaldırılması için önemli bir katkı sunacaktır. Bu nedenle eğitimde oluşan yönetsel sorunların aşılmasında bilimsel bir araç olarak kullanılacaktır.

11. Adana ili Seyhan ilçesi Türkiye'nin birçok yerinden göç alan metropol bir şehirdir. Öğretmen ve yöneticiler de bu kozmopolit yapının içinde siyasi görüşlerine uygun sendikalara üye olarak mesleki yaşamlarını sürdürmektedirler. En çok üyesi bulunan 3 büyük sendikaya üye öğretmen ve yöneticilerin dağılımı homojendir. Ölçek uygulamalarının tüm sendikalara üye öğretmen ve yöneticilerin büyük bir çoğunluğunu kapsadığı (%87) bundan dolayı ölçeğin genellenebilirliği açısından pozitif yön olarak kabul edilebilir.

12. Eğitim yönetim sistemi yerele devredilmeli ve bakanlık merkez teşkilatı uygulayıcı konumundan denetleyici ve değerlendirici konuma getirilmelidir. Genel eğitim perspektifini çizip uygulamayı yerel yönetimlere devretmelidir.

13. Yerel yönetimleri eğitim yönettim sistemi konusunda genel bir eğitimden geçirmeli ve lokal uygulamalarla eğitim yönetiminin yerelleştirilmesi sistematik olarak sağlanmalıdır. Sistem sağlam yasal bir çerçeveye oturtularak uygulamaya geçilmelidir.

Araştırmanın 2. Alt problemi (Yerleşmenin Olumlu ve Olumsuz Yönleri)

1. Bu çalışmanın sonuçları ile eğitim yönetim sisteminin yerleşmesindeki olumlu ve olumsuz yönlerin güncellenmesi, çözüm için ne gibi yolların izlenmesi gerektiğinin ifade edilmesi umulmaktadır. Örneğin eğitim finansmanı için yerel katkılar, eğitim kalitesi, yönetici seçme ve yetiştirme, ulusal birliğin sağlanması, ortak amaçlar için birliktelik, halkın yönetime katılımının sağlanarak eğitimin içselleştirilmesi ve sahiplenilmesi, toplumsal otokontrol, rekabet ve işbirliği, eğitime erişim, ortak kültürel değerlerin sahiplenilmesi, bölgesel farklılıkların giderilmesi, temsil, demokrasi, insan hakları, az bürokrasi ... gibi temel değerlerin sorun olduğu eğitim yönetim sistemlerinde, yerleşme ile çözüm getirilebileceği bilimsel çalışmalarla ortaya konmuşken bu sorunlara göz yummak gelecek açısından endişe yaratmaktadır. Tüm bu sorunların çözümü için oluşturulan ortak görüşlerin tavsiye ettiği eğitim yönetim sisteminin yerleşmesine ivedilikle geçilmesi gerekmektedir.

2. Eğitim yönetim sisteminin yerleşmesi 3 tema altında toplanmış ve bu temaların idari, mali ve yarattığı etki (sosyal, ekonomik, yönetsel ve eğitimsel

başarılar) oluşmaktadır. Bu tematik yaklaşımlar konu bütünlüğü ve ileride yapılacak çalışmaların sistematikliğini oluşturmak açısından önemli bir kazanımdır.

3. Eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesi ile ilgili hem olumlu hem de olumsuz olarak görülen sonuçlarda frekans ağırlığı olumlu görüşlerden yanadır (Tablo 32). Olumsuz görüşler (Tablo 33) küçük bir kesimin taşıdığı içsel kaygılardan kaynaklanmaktadır.

4. Eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesinin olumlu ve olumsuz yönlerinde geçen kavramların çoğunun aynı olduğu, hatta olumsuz kavramların tamamının olumlu yönde geçen kavramların içinde de geçtiği görülmektedir. Frekans dağılımlarından da anlaşılacağı üzere olumlu olarak görülen bir kavramın frekansının, olumsuz olarak görülen bir kavramdan daha yüksek olduğu görülmektedir. Örneğin bürokrasi azalır diyenlerin frekansı 15 iken artar diyenlerin frekansı üçtür (Tablo 32-33).

5. Özellikle Türkiye'deki tezlerde geçen olumlu ve olumsuz yönler birbirinin kopyası niteliğinde olmuştur. Olumlu ve olumsuz yönler tek madde altında toplanarak anlaşılması güç uzun cümleler oluşturulmuştur. Olumlu ve olumsuz yönler kategorize edilmemiş ve yönetim, uygulama ve teorik yapıya ilişkin görüşler iç içe girmiştir. Bu çalışma ile sadece eğitim yönetimi boyutu ayrıştırılarak yazılmıştır.

6. Ulusal bütünlüğü bahane ederek eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesini engellemeye çalışanlar aslında ülkenin geleceğini tehlikeye attıklarının farkında değiller. Özellikle ülkemizin güneyindeki ve doğusundaki etnik yapıyı bahane edip eğitime sekte vurmaktadırlar. Fransa, Amerika, Rusya, İsveç, İsviçre, Belçika, Hollanda, Danimarka daha birçok Avrupa ülkesi kendi içlerinde oldukça farklı etnik gruplara sahiptirler ve eğitim yönetim sistemleri yıllar önce yerelleştirmelerine rağmen hiçbir bölünme yaşamamışlardır. Oluşturdukları sağlam denetim mekanizmaları, yasal düzenlemeler ve halklarına duydukları güven onları daha da bütünleştirmiştir. Şimdi daha sağlam ekonomik ve sosyal bütünlüğe sahiptirler. Ulusal bütünlüğü bahane edenler sosyal ve siyasal rant peşinde koşanlardır. Asıl çıkar grupları bunlardır ve yıllardan beri çıkarları uğruna eğitimi olumsuz yönde etkilemişlerdir.

7. Eğitim yönetim sisteminde yerleşmenin önündeki engellerden biri olarak yerel yöneticilere güvensizlik olarak gösterilmektedir. Güven duyulmayan bu

yerel yöneticiler çeşitli şekillerde (siyasi güç, eğitim, bir konuda üstün başarı vb.) merkezi yönetimin yeni bir üyesi olarak atandıklarında ya da siyasi olarak seçimle işbaşına geldiğinde güvenilir hale gelebilmektedir. Sonuçta yerel yöneticiler bir şekilde merkezi yönetici olabilmekte ya da merkezi yönetimden biri yerelde yönetici olabilmektedir. Ya her iki kesime de güven olacak ya da her ikisine de güven olmayacak. Sonuçta herkes bir şekilde hizmet edecektir. Kişilere görev verilmeden bu yargıya varmak gerçekçi değildir. Yerel yöneticiler hizmette kusur ettiklerinde yerel halk tarafından bir şekilde cezalandırılıp görevden uzaklaştırılacaklardır. Tıpkı merkezi yönetimde görev yapan yöneticilerin yeri geldiğinde görevden uzaklaştırılabildiği gibi...

8. “Bilim evrensel olduğu halde, problemin sezilmesi, tanımlanması ve araştırılmak üzere seçilmesi yereldir” (Karasar, 2014: 58). Yerelleşmiş bir eğitim yönetim sisteminin aldığı kararlar bilimsel ve evrenseldir. İçinde bulunduğu şartlar için en doğru karardır.

Araştırmanın 3. Alt problemi (Yüz Yüze Görüşme)

1. Bir belediye başkanı ve 7 belediye meclis üyesi ile yapılan yüz yüze görüşmelerde belediye yöneticilerinin yerelleşmenin içeriği bakımından oldukça yeterli düzeyde oldukları, kendilerini eğitim yönetimini üstlenecek yeterlilikte bulduklarını dile getirmişlerdir. Kendilerine bu fırsat verildiğinde bundan kaçınmayacaklarını ve mevcut durumdan daha iyi konuma getireceklerini belirtmektedir. Daha önce yapılan çalışmalarda belediyelerin eğitimi yönetmekte kendileri hakkında düşünülen olumsuzlukları pek ciddiye almadıkları görülmektedir.

2. Belediyelerin eğitimi yönetimini toplumsal, ekonomik, yönetsel ve eğitsel açıdan bazı zorluklar ve endişeler taşımalarına rağmen çok rahat yönetebileceklerini dile getirmişlerdir. Daha önceki çalışmalarda yönetsel yetersizlikleri ve ulusal bütünlüğü dile getirmelerine rağmen bu çalışmada bu durum hiç dile getirilmemiştir. Ancak bütçe imkanlarında biraz zorluklar olduğunu dile getirmekte ve bunun giderilmesi durumunda işlerinin hiç de zor olmadığını dile getirmişlerdir. Oluşabilecek olumsuzlukların da zamanla ortadan kalkacağını belirtmişlerdir. Ancak bir geçiş sürecinin işlerini daha da kolaylaştıracağını vurgulamaktadırlar.

3. Eğitim yönetimin nasıl olması gerektiği konusunda eğitim yöneticileri ve öğretmenler ile aynı ortak görüşü dile getirmişler ve kurul/komisyonlarla eğitimi

yöneteceklerini belirtmişlerdir. Eğitimin gelişimi için bunu özellikle vurgulamışlardır. Eğitim yönetimi konusunun katılımcı bir yapı ile daha başarılı olabileceğini vurgulamışlardır.

4. Belediye yöneticilerinin yerelleşme, eğitim yönetimi, planlaması, bütçesi vb. konularda bu bilgi seviyesine erişimi oldukça önemlidir. Belediyelere eğitim yönetiminin devri konusunun zamanı gelmiştir. Artık onlara güvenmeli ve Türk Eğitim sistemi için yeni bir yapılanmaya geçilmelidir. Merkeziyetçi yapının oluşturduğu bürokratik hantal yapıdan katılımcı yönetim anlayışına geçmek gerekir. Buna anayasal bir engel de yoktur (Anayasa Madde:123 ve 127). OECD ülkelerinin kabul ettiği yönetim anlayışını benimseyip yeni bir yapısal reforma ihtiyacımız vardır.

Araştırmanın 4. Alt problemi (Yerel Eğitim Yönetim Modeli)

1. Yönetişim teorileri son birkaç on yılda devletin rolünü kısıtlama ve kamu hizmetlerinin sunumunda demokratik ideallerin teşvik edilmesi vaadiyle öne çıkmıştır ve bunlar yönetim organları, kurullar ve konseyler gibi yerel mekanizmalar yoluyla çalışır (Villadsen & Dean, 2012, s. 401).

2. Eğitim kurumlarının yönetim kurulları ile yönetilmesi toplumların kendilerini daha güçlü hissetmelerini, deneyimlerinin birikimli hale gelmesini, aldıkları kararların sonuçlarından sorumlu olma duygusunun gelişmesini, eğitimin ekonomiye katacağı artıları yerelden oluşturmaya ve yerelin ülke kalkınmasında sorumluluklar almasına katkı sunacaktır.

3. Bu çalışmanın sonuçları ile sürdürülebilir bir yönetim anlayışı oluşturmak için ne gibi yolların izlenmesi gerektiğinin ifade edilmesi umulmaktadır. Örneğin Sürdürülebilir eğitim için yerel eğitim programları ve sürdürülebilir yönetim eğitimlerinin yenedünya düzeni ve yeni teknolojilere göre yeniden düzenlenmesi, eğitim finansmanı için yerel katkılar, eğitim kalitesi, yönetici seçme ve yetiştirme, ulusal birliğin sağlanması, ortak amaçlar için birliktelik, halkın yönetime katılımının sağlanarak eğitimin içselleştirilmesi ve sahiplenilmesi, toplumsal otokontrol, rekabet ve işbirliği, eğitime erişim, ortak kültürel değerlerin sahiplenilmesi, bölgesel farklılıkların giderilmesi, temsil, demokrasi, insan hakları, az bürokrasi ... gibi temel değerlerin sorun olduğu eğitim yönetim sistemlerinde, iyi yönetim ve eğitim yönetiminde yerelleşme ile çözüm getirilebileceği bilimsel çalışmalarla ortaya konmuşken bu sorunlara göz yummak gelecek açısından endişe yaratmaktadır. Tüm

bu sorunların çözümü için oluşturulan ortak görüşlerin tavsiye ettiği eğitim yönetim sisteminin iyi yönetim ve yerelleşmesine ivedilikle geçilmesi gerekmektedir.

4. Eğitim bir bakanın, genel müdürün, valinin, il milli eğitim müdürünün ya da okul müdürünün tek başına karar vererek yönetilip yönlendirilemeyeceği kadar önemli bir olgudur. Gelecek nesillerin doğru ve bilinçli yetiştirilmesi, kişilerin tek başına verdiği kararlarla mümkün değildir. Bu yapısal bir sorundur ve yapısal sorunlar da isim değiştirilerek çözülemez (Okul müdürlüğü yerine okul lideri demek gibi...). Eğitim sistemimiz ile ilgili sorunların çözümü için teknik sorunlardan çok yapısal sorunlara el atma zamanı gelmiştir. Eğitim Yönetim sistemimizi daha çağdaş ve demokratik katılımlı bir yapıya kavuşturmamız bir zorunluluk haline gelmiştir. Eğitim kurumlarının Yerel Eğitim Yönetim Kurulları ile yönetilmesi, yapısal sorunları çözecektir.

5. Mevcut tepeden atama ile tek kişiye bırakılan müdürlüklerle yönetim anlayışı hemen terk edilmelidir. Eğitim yönetim sistemi yerelleştirilmeli ve kararlara geniş katılım sağlanmalıdır. Yerelleşme, demokrasinin topluma yaygınlaştırılmasıdır. Eğitim kurumlarının yönetiminin demokratik sistemlerle yönetilmesi ve yerelleşmesi toplumun tüm kesimlerinin demokrasi anlayışına da katkı sunacaktır. Demokrasi ve eğitim arasında sıkı bir ilişki kurularak demokrasinin içselleşmesi de sağlanmış olacaktır. Dolayısıyla eğitime halkın katılımı sağlanacak ve eğitim kalitesini arttıracaktır.

6. Eğitim yönetiminde müdürlük sisteminden vazgeçilmeli ve “Yerel Eğitim Yönetim Kurulları” oluşturulmalıdır. Bu kurullar çeşitli isimler altında toplanabilir. İl Eğitim Konseyi, İl/İlçe Eğitim Danışma ve Denetim Kurulu, Okul Yönetim Kurulu, Okul Öğretmenler Kurulu, Bölge Eğitim Kurulu vb. Kararlar oy çokluğu veya oybirliği esasına göre alınmalıdır. Okullarda alınan kararlar İl Eğitim Kurulunun kararlarına paralellik göstermelidir. Bakanlık uygulamaya esas tüm görev ve sorumlulukları yerel eğitim kurullarına devretmelidir. Sadece üst politika belirleme, izleme, değerlendirme ve denetleme konumunda olmalıdır.

7. GSMH’si OECD ortalaması üzerinde olan ülkelerin hemen hemen hepsinde eğitim yönetim sistemi kurul ve komisyonlardan oluşmaktadır (Tablo 5). Kurul/komisyonlarla yönetilen ülkelerin hepsi PISA sınavlarında OECD ortalamalarının üzerinde puan almışlardır. Eğitimin kalitesi ve ekonomiye katkısı oldukça yüksektir. Türkiye’nin de böyle bir yapılanmaya gitmesi kaçınılmazdır. Tek

karar verici yerine çoğulcu bir karar verme mekanizması eğitim kalitesini ve eğitimin katma değerini yükseltecektir.

8. Ulusal kalkınma yerel kalkınma ile başlar. Eğitim yönetiminde merkezi yönetimden vazgeçilip yerelden yönetime geçilmelidir. Thomas Jefferson'ın dediği gibi "Yönetimin tek güvenilir emanetçisi bizzat halkın kendisidir". Eğitim yönetim sistemi iyi yönetişim ilkelerine göre yönetilmeli ve yerel yönetimlere devredilmelidir.

Öneriler

Bu çalışma eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesi ve demokratik bir eğitim yönetim sisteminin oluşması için yeni bir tartışma zemini hazırlayacaktır. Yazarlar ve politikacılar gelecekte yapacakları çalışmalarda bu çalışmanın hem ölçeğinden hem modelinden hem de eğitim yönetiminin yerelleşmesinin olumlu ve olumsuz sonuçlarının bütünsel olarak sunulmasından faydalanabilecekleri düşünülmektedir. Hem ölçeğin hem de modelin geliştirilmesi için yeni çalışma ortamları yaratacağı düşünülmektedir. Modelin ve ölçeğin uygulanabilirliğini test edilerek yeni çıkarımlarda bulunabileceklerdir. Örneğin modelin iç işleyişi, yeni eklemeler, model ile ilgili uygulama yönergeleri hazırlama olanakları olabilecektir. Ölçeği diğer eğitim paydaşları üzerinde kullanarak yeni sonuçlar elde edebileceklerdir. Bütünsel olarak sunulan eğitim yönetiminde yerelleşmenin olumlu ve olumsuz yönleri ile ilgili yeni nitel ve nicel çalışma olanakları oluşturabilme imkanları oluşabilecektir. Son olarak alanda yerel demokratik bir eğitim yönetim modelinin tartışılmasına olanak sunmuş olacaktır. Yeni bakış açılarılarının gelişmesine katkı sunacağı umulmaktadır.

Araştırmanın 1. Alt problemi (Ölçek Geliştirme)

1. Bu çalışma kapsamında geliştirilen Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşmesine İlişkin Ölçeğin Türkiye genelinde tüm eğitim paydaşları için eğitim yönetiminin yerelleşme algısını belirlemede etkili bir veri toplama aracı olarak kullanılabilmesi düşünülmekte ve önerilmektedir. Ayrıca geliştirilen bu ölçeğin diğer illerdeki eğitim paydaşları ile tekrarlı ölçümler yapılarak geçerliliği ve güvenilirliğinin test edilmesi önerilmektedir.

2. Türkiye'de eğitim imkanları ve altyapısı iyi olan bir bölgede pilot uygulama yapılarak eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesi sağlanmalı ve sonuçları izlenerek uygulanmalıdır. Elde edilecek sonuçlara göre düzenlemeler yapılarak eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesine yönelik kararlar verilmelidir. Pilot uygulama yapılmadan karar vermek doğru olmayabilir.

Araştırmanın 2. Alt problemi (Yerelleşmenin Olumlu ve Olumsuz Yönleri).

1. Eğitim yönetim sisteminde yerleşme ile ilgili bir bölgede pilot uygulama yapılarak sonuçları ölçülebilir. Eğitim ve ülke kalkınmasına nasıl bir katkı verdiği değerlendirilerek genelleme yapılabilir ya da yeni stratejiler geliştirilebilir.

Araştırmanın 3. Alt problemi (Yüz Yüze Görüşme).

1. Artık belediyelere güvenilmeli ve altyapısı iyi olan bir ilde pilot uygulama yapılarak eğitim yönetim sisteminin belediyeye devredilmesi sağlanmalı ve sonuçları izlenerek birkaç yıl uygulanmalıdır. Elde edilecek sonuçlara göre düzenlemeler yapılarak eğitim yönetim sisteminin yerleşmesine yönelik kararlar verilmelidir. Pilot uygulama yapılmadan karar vermek doğru olmayacaktır.

Araştırmanın 4. Alt problemi (Yerel Eğitim Yönetim Modeli)

1. Mevcut yapı içinde herhangi bir ilde (ya da illerde) alan uzmanları gözetiminde birkaç yıl model olarak önerilen yapı ile pilot uygulama yapılabilir. Pilot uygulamada elde edilen sonuçlar değerlendirilerek aksayan yönler düzeltilir ve tekrar pilot uygulamalara devam edilir. Sonuçların olumlu ya da olumsuz olmasına göre sistem değişikliğine gidilebilir. Önerilen bu yönetim şekli Türk Eğitim Yönetim Sistemi için tabuların kırıldığı, eğitimde önemli gelişim ve dönüşümlerin yaşanacağı ve eğitimin önündeki engellerin bertaraf edildiği bir yapı olacağı düşünülmektedir.

2. Elde edilen bulgu ve sonuçlara göre Türkiye için aşağıda belirtilen model önerilebilir. İçinde bulunulan duruma göre modelde değişiklikler yapılarak pilot uygulamalar yapılabilir.

3. Model Önerisi;

Merkez Teşkilatı.

Tablo 92

Teşkilat Yapısı

Bakan	
Özel Kalem Ofisi	
Bakan Yardımcısı (İletişim ve Teknoloji)	Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Ofisi
Bakan Yardımcısı (İnsan Kaynakları)	Bilgi İşlem Ofisi
	Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği
	İnsan Kaynakları Ofisi

Bakan Yardımcısı (Ekonomi ve Yatırım)	Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Ofisi İnşaat ve Emlak Ofisi Destek Hizmetleri Ofisi
Bakan Yardımcısı (Eğitim Politikaları)	Hayat Boyu Öğrenme Ofisi Strateji Geliştirme Ofisi Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı Yükseköğretim ve Yurtdışı Eğitim Ofisi Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Ofisi
Bakan Yardımcısı (Eğitim Programları ve Öğretim)	Din Öğretim Ofisi Meslekî ve Teknik Eğitim Ofisi Ortaöğretim Ofisi Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Ofisi Özel Öğretim Kurumları Ofisi Temel Eğitim Ofisi
Bakan Yardımcısı (Mevzuat ve Denetim)	Hukuk Hizmetleri Ofisi İç Denetim Birimi Ofisi Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Ofisi
Yüksek Öğretim Kurulu (Özerk)	Bakan ve Üniversite temsilcilerinden kurulu özerk bir yapı olacaktır. İş ve işleyiş kurul kara verecektir.
Denetim Kurulu Başkanlığı	Okulöncesi, temel eğitim, orta öğretim, mesleki eğitim ve Yüksek öğretim alanlarının rehberlik ve denetimi için mali, inşaat, eğitim programları, öğretmen eğitimi, mevzuat, yönetim bilimi, planlama, iletişim ve teknoloji, insan kaynakları yönetimi vb. alanlarda özel olarak eğitilmiş denetmenlerden oluşacaktır. Denetimleri bakanlık adına yapacaktır.

Merkez teşkilatı izleme, değerlendirme, denetleme, ulusal eğitim politikaları belirleme, yatırım politikaları, genel ve bölgesel bütçe hazırlama, ulusal öğretmen eğitimi, yüksek öğretim genel politikaları gibi alanlarda faaliyet gösterecektir. İl/Bölge eğitim politikalarına mali ve teknik destek verecektir. 5 Yıllık planlar ve yıllık eylem planları hazırlayacak, bu hazırlıkları hükümet sistemindeki tüm bakanlık temsilcilerinin de katıldığı Milli Eğitim kurulu aracılığıyla yapacaktır. Tüm eğitim paydaşları ile birlikte katılımcı, şeffaf, adil, gelişim yönelimli, bilimsel ilkelere dayalı politikalar gerçekleştirilecektir. Bakan ve 6 bakan yardımcısı ile birlikte oluşan teşkilat yapısı ile yönetim gerçekleştirilecektir. Bakan yardımcılarında il eğitim kurul/komisyonlarına paralel olarak mevzuat çerçevesinde görev ve yetkiler verilecektir. Bakan yardımcılarının sorumlu olduğu birimler izleme, değerlendirme, denetleme gibi alanlarda faaliyet gösterecektir.

Milli Eğitim Üst Kurulu

- Adalet Bakanlığı Temsilcisi
- Çalışma, Sosyal Hizmetler ve Aile Bakanlığı Temsilcisi
- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Temsilcisi
- Dışişleri Bakanlığı Temsilcisi
- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Temsilcisi
- Gençlik ve Spor Bakanlığı Temsilcisi
- Hazine ve Maliye Bakanlığı Temsilcisi
- İçişleri Bakanlığı Temsilcisi
- Kültür ve Turizm Bakanlığı Temsilcisi
- Millî Eğitim Bakanlığı Temsilcileri (Bakan ve 5 kişi)
- Sağlık Bakanlığı Temsilcisi
- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Temsilcisi
- Tarım ve Orman Bakanlığı Temsilcisi
- Ticaret Bakanlığı Temsilcisi
- Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Temsilcisi
- Siyasi Parti Temsilcileri (Mecliste grubu bulunan partilerden 1'er kişi)
- Sivil Toplum Örgütü Temsilcisi (Eğitim Dernek ve Vakıfları)
- 7 Bölge Eğitim Temsilcisi (Her Bölgeden 1 Kişi)
- 4 Büyük Sendika Temsilcisi

- Diyanet İşleri Başkanlığı Temsilcisi
- YÖK Temsilcisi (Eğitim Fakültelerinden 5 Kişi)

Milli Eğitim Üst Kurulu ülke eğitim politikalarını belirleyen kurul olacaktır. Eğitim ile ilgili planlamaların taslak metinleri bu kurul tarafından oluşturulacak ve hazırlanacak planların son şekline karar vererek onaylayacaktır. 2 yılda bir toplanacaktır. Gerekli görülen durumlarda bakanın isteği ya da kurul üyelerinin herhangi birinin isteği ile farklı zaman aralıklarında da toplanabilecektir. Kurulun onay vermediği hiçbir uygulama gerçekleştirilmeyecektir. Karar için toplantıda bulunan üyelerin yarısının bir fazlası ($\frac{1}{2} + 1$) dikkate alınacaktır.

b.Taşra Teşkilatı

Öğretmen ve yöneticilerin çoğunluğu (%80) oluşturulacak eğitim modelinin belediye ve valilik dışında bir kurul/komisyon tarafından yönetilmesi gerektiğini özellikle vurgulamışlardır. İzleme, değerlendirme ve denetim faaliyetinin Valilik/Belediye tarafından yapılması tavsiyesinde bulunmuşlardır. Bunun için Valilik/Belediye başkanlığı bünyesinde Vali/Belediye Başkanına doğrudan bağlı bir denetim ve değerlendirme biriminin kurulmasının gerekliliğini önemle vurgulamışlardır.

İl/İlçe Eğitim Kurulu/Komisyonu

- Vali/Kaymakam
- Belediye Başkan
- İl/İlçe Eğitim Kurulu Başkanı
- Rektör/Yüksekokul Temsilcisi
- Eğitim Fakültesi Dekanı
- Eğitim Denetmenleri
- Mahalli (özel) İdareler Müdürü
- Bir ilkokul öğretmeni
- Muhtarlar Temsilcisi
- Meslek odalarından bir temsilci
- Seçilen bir eğitim derneği temsilcisi
- En çok üyesi olan 3 sendikadan 3 temsilci
- Bir anaokulu müdürü
- Bir İlkokul müdürü

- Bir ortaokul müdürü
- Bir lise müdürü
- Bir meslek lisesi müdürü
- Bir anaokulu öğretmeni,
- Bir ortaokul öğretmeni
- Bir lise öğretmeni
- Bir meslek lisesi öğretmeni
- Üç veli
- İl Öğrenci Temsilcisi Üç öğrenci (ortaokul, meslek lisesi ve diğer lise)

Eğitim Denetim Kurulu

- Valilik Temsilcisi
- Belediye Temsilcisi
- Okul Müdürleri
- Eğitim Denetmenleri/Maarif Müfettişleri
- Veli
- Kurul/Komisyon Temsilcileri
- Sendika temsilcileri
- Öğretmenler

Üniversiteler (Özerk): Kendi yönetsel yapısını yine kurul ve komisyonlarla kendi içinde yapacaktır.

İl/İlçe Eğitim Başkanlığı

- Eğitim Başkanı
- Şube Müdürü (İletişim ve Teknoloji)
- Şube Müdürü (İnsan Kaynakları)
- Şube Müdürü (Ekonomi ve Yatırım)
- Şube Müdürü (Eğitim Politikaları)
- Şube Müdürü (Eğitim Programları ve Öğretim)
- Şube Müdürü (Mevzuat ve Denetim)
- Özel Kalem Ofisi

Yetki, Görev ve Sorumluluklar

- Seçmeli dersleri ve içeriklerini belirleme
- Bina donanım ihtiyaçlarının alımı

- Eğitim materyalleri ihtiyaçlarının giderilmesi
- Mesleki nitelikteki eğitim öğretim programları ve içerikleri
- Personelin hizmetiçi eğitimi
- İldeki bina ve tesislerin yapım ve onarımı (planlama ve bütçeleme)
- Özel Eğitim ve Rehberlik
- Gelir – Gider planlaması
- Okul kurum yöneticilerini atama
- Ölçme ve değerlendirme
- Okul açma ve kapatma
- Belirlenen eğitim öğretim içeriklerine göre ders kitapları hazırlama
- Bilgi İşlem Kurulu
- Her kademe ve türdeki eğitim programları içeriklerini belirleme
- Personelin il çapında dağıtımı (nakil vb.)
- Belirlenen eğitim öğretim içeriklerine göre ders kitapları yayımlama
- Her kademe ve türdeki eğitim programları politikaları
- Denetim ve değerlendirme (Mali, idari, eğitim-öğretim ve personel denetimi)
- Personel giderleri (Maaş, tedavi, yardım, ek ödeme, yolluk vb.)
- İl/İlçe Kurul ve Yöneticilerini atama
- Personel kadrosu oluşturma ve personel alımı

Mesleki Eğitim kurul/Komisyonu

- Vali/Kaymakam
- Belediye Başkan
- İl/İlçe Milli Eğitim Müdürü
- Eğitim Denetmenleri/Maarif Müfettişleri
- İlgili Fakülte veya Yüksekokul temsilcisi
- Kamu Kurum Müdürlük Temsilcileri
- Halk Eğitim Müdürü
- En çok üyesi olan 3 sendikadan 3 temsilci
- Küçük/Organize Sanayi temsilcileri
- Esnaf Odaları Temsilcisi
- Meslek odalarından bir temsilci
- Bir meslek lisesi müdürü

- Bir lise müdürü
- Bir ortaokul müdürü
- Bir meslek lisesi öğretmeni
- Bir lise öğretmeni
- Bir ortaokul öğretmeni
- Seçilen bir eğitim derneği temsilcisi
- İl Öğrenci Temsilcisi (ortaokul, meslek lisesi ve diğer lise)

Okul Kurul / Komisyon Başkanı

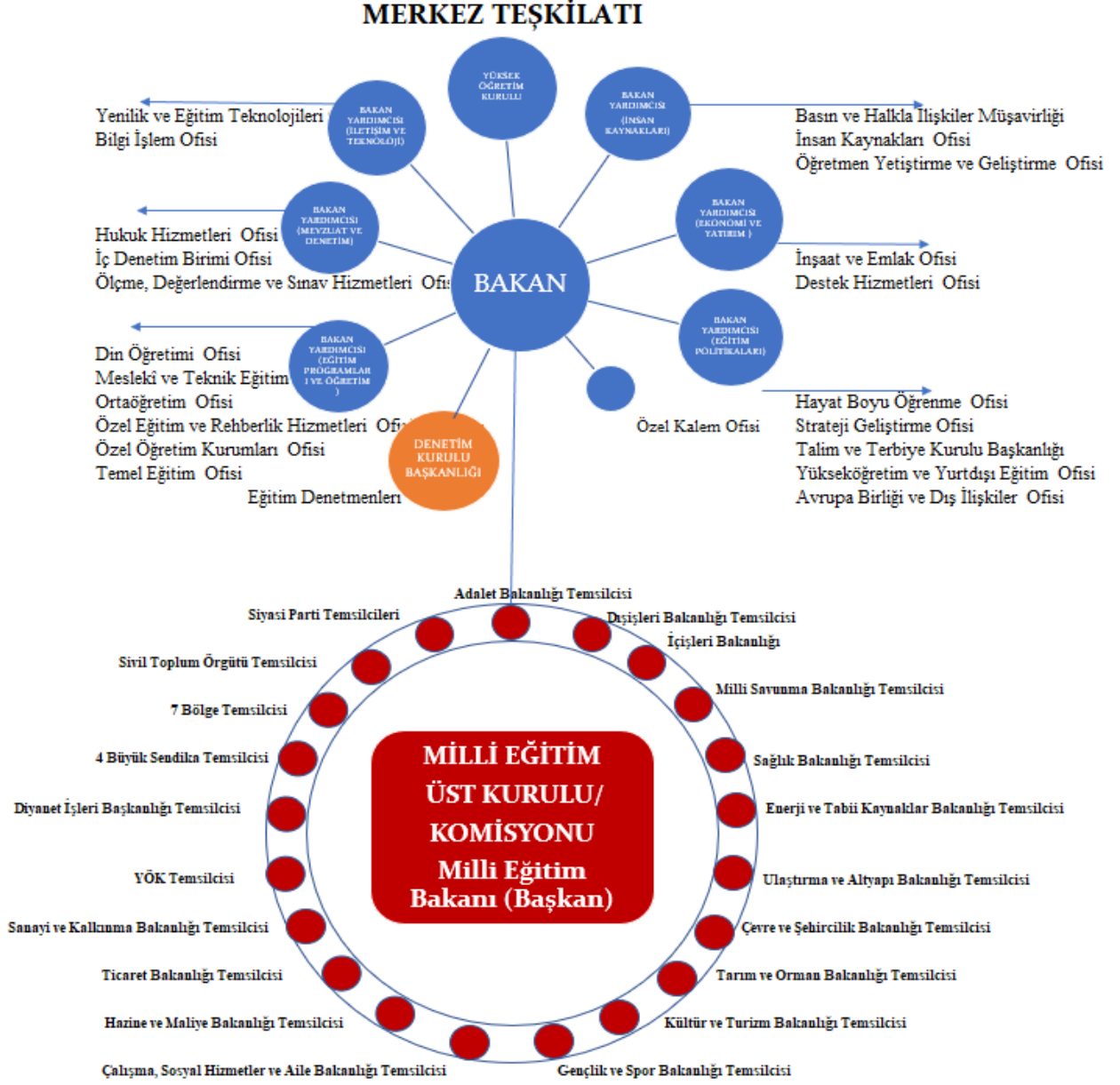
- Üç Öğretmen
- İki Veli
- Bir Öğrenci
- STK/Sendika temsilcileri
- Muhtar

Bölge Temsilciliği Kontenjanı için Milli Eğitim Kurulu Üyesini öğretmen/yöneticiler içinden seçer. Kurullar için belirlenen sayılar tahminidir. Duruma ve nüfus yoğunluğuna göre çeşitli değişiklikler gösterebilir. Ayrıca bölgelerin ekonomik, sosyal ve kültürel yapılarına göre kurul çeşitliliğini farklı kişi ve kuruluşlardan oluşturabilir.

Anket, Yüz yüze Görüşme ve Çeşitli Ülke Modellerinin İncelenmesiyle Elde Edilen Model ve Şeması.

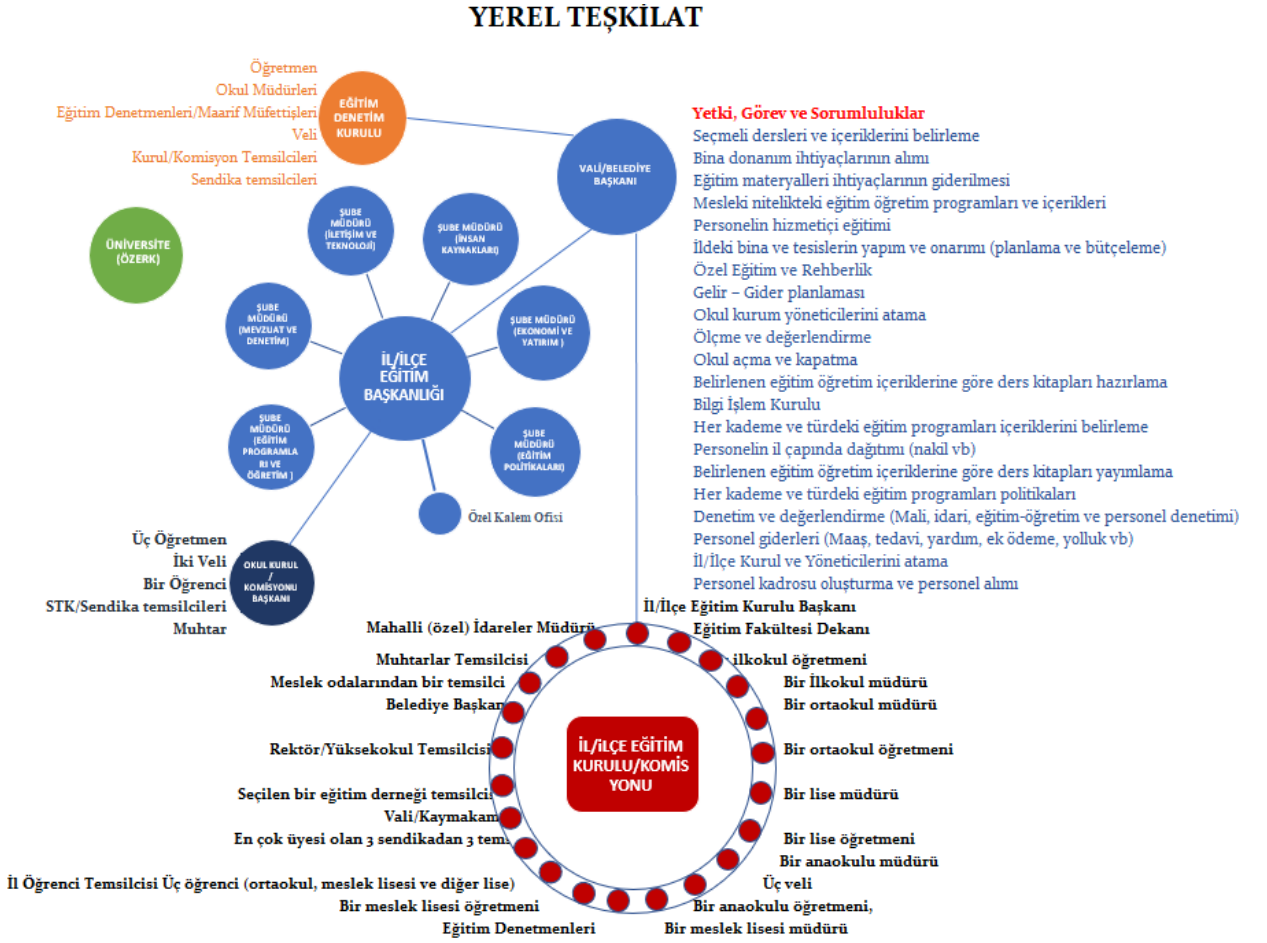
Şekil 23

MEB Merkez Teşkilatı Modeli

Şekil 24

MEB Yerel Teşkilat Modeli

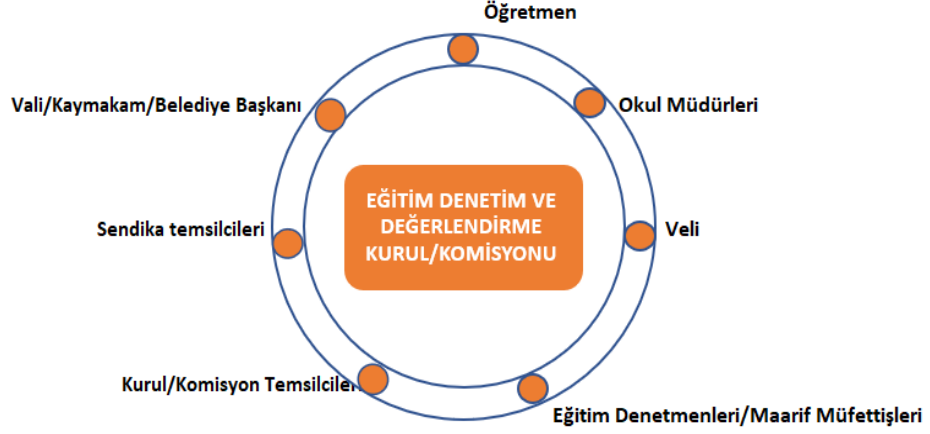

Şekil 25

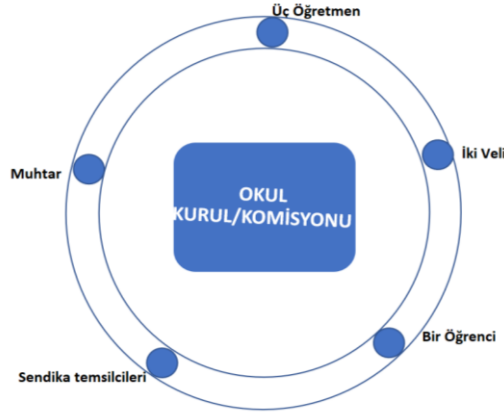
Yerel Mesleki Ortaöğretim Kurulu/Komisyonu Modeli

Şekil 26

Yerel Eğitim Denetim ve Değerlendirme Kurulu/Komisyonu Modeli

Şekil 27

MEB Okul Kurulu/Komisyonu Modeli***İleride Yapılacak Araştırmalara Yönelik Öneriler***

1. Bu çalışmadan sonraki araştırmalarda, farklı bir örneklem grubu kullanılarak doğrulayıcı faktör analizi uygulanması önerilebilir. Örneğin, velilerin katılımı da sağlanarak örneklem grubu daha da güçlendirilebilir.
2. Farklı illerde kullanılarak elde edilen sonuçların karşılaştırılması ve iller arasındaki yerelleşme algısının analizi gibi çalışmalar yazar için önerilebilir.
3. Ölçek içeriğine uygun hazırlanacak nitel bir çalışma ile ölçek ve nitel çalışma arasındaki ilişkiyi içeren karma yöntem araştırmaları yapılması yazarlara önerilir.

4. Bu nitel araştırmanın bulgularından hareketle daha genellenebilir sonuçların elde edilmesi için nicel çalışmalar yürütülmelidir. Çünkü eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesinin olumlu ve olumsuz görüşlerin Türkiye genelinde eğitim paydaşları tarafından nasıl algılandığını değerlendirmek önemlidir. Farklı kesimlerin (veli, öğrenci, öğretmen ve yöneticilerin) görüşleri alınarak mevcut duruma ilişkin nesnel bulgulara ulaşılmalıdır.

5. Araştırmacılar için yerel eğitim yönetim modelinin iç işleyişi, yönetim kurullarına alınacak katılımcıları nitelikleri, yönetim kurullarının iç tüzüğü vb. konularda araştırmalar yapmaları önerilir.

6. Çalışmadan elde edilen sonuçlara göre politikacılar için gerekli yasal düzenlemelerin yapılmasının dikkate alınması önerilir.

Kaynaklar

- Açıkalın, A. (2014). *Okul Yöneticiliği*. Ankara: Pegem.
- Ada, S., & Baysal, N. (2015). *Dünden Bugüne Türk Eğitim Sistemi ve Yapısı*. Ankara: Pegem Akademi.
- Adubra, K. E. (2003). Education decentralization in Togo: The roles of regional education directors. . *The Pennsylvania State University*, s. A Thesis in Educational Administration,132.
- Aksu Çam, Ç. (2012). Yerelleşme, Yerel İktidar ve Yerel Demokrasi. *Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Anabilim Dalı Mahalli İdareler ve Yerinden Yönetim Bilim Dalı*. Doktora Tezi.
- Altınışik, İ., & Peker, H. S. (2012). Eğitimin Ekonomik Kalkınmaya Etkisi. *Sosyoteknik Sosyal ve Teknik Araştırmalar Dergisi*(4), 1-13
<http://sosyoteknik.selcuk.edu.tr/sustad/article/view/23/21>.
- Anderson, D., Melanson, S., & Maly, J. (2007). The Evolution of Corporate Governance: power redistribution brings boards to life. *Corporate Governance: An International Review*, 15(5), 780-797.
- Arslan, Y. (2013). Yerel Yönetimler ve Eğitim Hizmetleri İlişkisi. *İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü Mahalli İdareler ve Yerinden Yönetim*. Yüksek Lisans Tezi.
- Atasayar, H. H. (2005). Millî Eğitim Bakanlığı Taşra Örgütü Yöneticilerinin Yerelleşme Konusundaki Görüşleri. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalı*. Yüksek Lisans Tezi.
- Aydın, M. (1991) *Eğitim Yönetimi*. Ankara. Hatipoğlu Yayınları.
- Ayrangöl, Z., & Tekdere, M. (2016). Yerelleşme teorisinin analizi ve ekonomik parametreler üzerindeki rasyonalitesi. *İktisat Politikası Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 55-83.
- Bakır, K. (2014). *Demokratik Eğitim (John Dewey'in eğitim felsefesi üzerine)*. Ankara: Pegem Akademi.
- Bakioğlu, A. (2014). *Karşılaştırmalı Eğitim Yönetimi PISA'da Başarılı Ülkelerin Eğitim Sistemleri*. Ankara: Nobel.
- Balçı, A. (2010). *Açıklamalı Eğitim Yönetimi Terimleri Sözlüğü*. Akara: Pegem.

- Balcı, A. (2013). *Karşılaştırmalı Eğitim Sistemleri 4. Baskı*. Ankara: Pegem Akademi.
- Ball, S. J. (2007). *Education PLC: Understanding private sector participation in public sector education*. Oxon: Routledge.
- Bardhan, P., & Mookherjee, D. (2006). Decentralisation and accountability in infrastructure delivery in developing countries. *The Economic Journal*, 116(508), 101-127.
- Bayramoğlu, S. (2005). Yönetişim Zihniyeti: Türkiye’de Üst Kurullar ve Siyasal İktidarın Dönüşümü. *Akdeniz İİBF Dergisi*, (10), 264-273.
- Baysal, T. (2017). Neo-Liberalizm Tartışmaları Çerçevesinde Kamu Yönetiminin Dönüşümü: Türkiye Pratiği. *Kafkas Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 8 (15), 171-195.
- Bilgiç, V. K. (2009). *Değişik yönleriyle yerelleşme*. Ankara: Seçkin.
- Bilgin, N. (2014). *Sosyal Bilimlerde İçerik Analizi*. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Bonnet, G. (2002). Reflections in a critical eye: On the pitfalls of international assessment. *Assessment in Education: Principles, Policy & Practice*, 9(3), 387-399.
- Bordean, O., Borza, A., & Maier, V. (2011). The involvement of boards in strategy implementation. *Review of International Comparative Management*, 12(5), 986-992.
- Bozan, M. (2002). Merkezîyetçi Yönetimden Yerinden Yönetime Geçişte Alternatif Yaklaşımlar (Millî Eğitim Bakanlığı Örneği). *İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Kamu Yönetimi Ana Bilim Dalı*. Doktora Tezi.
- Bozec, R. (2005). Boards of directors, market discipline and firm performance. *Journal of Business Finance & Accounting*, 32(9-10), 1921-1960.
- Bucak, E. B. (2000). *Eğitimde Yerelleşme*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Bulut, T. (2013). *Kent Konseyleri*. Bursa: Ekin Basın Yayın Dağıtım.
- Buran, H. (2009). Siyasal rejim Sınıflamalarının Yeniden Gözden Geçirilmesi Üzerine. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 14(1), 69-97.
- Büyüköztürk, Ş. (2002). Faktör Analizi: Temel Kavramlar ve Ölçek Geliştirmede Kullanımı. *Kuram ve Uygulamalarda Eğitim Yönetimi*(32), 470-483.

- Büyüköztürk, Ş. (2005). Anket geliştirme. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(2), 133-151.
- Büyüköztürk, Ş. (2007). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem A.
- Büyüköztürk, Ş. (2014). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Büyüköztürk, Ş. (2014). *Veri Analizi El Kitabı (Genişletilmiş geçirilmiş yirminci baskı)*. Ankara: Pegem Akademi.
- Büyüköztürk, Ş. (2017, 21 12). *Anket Geliştirme*. www.bingol.edu.tr:
<http://www.bingol.edu.tr/media/226164/sayt-bolum13-anket-gelistirme.pdf>
adresinden alındı
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2014). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Chen, V., Li, J., & Shapiro, D. (2011). Are OECD-prescribed “good corporate governance practices” really good in an emerging economy? *Asia Pacific Journal of Management*, 28(1), 115-138.
- Creswell, J. W. (2012). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches (4th ed.)*. United States: Pearson Education.
- Creswell, J.W. (2017). *Araştırma deseni*. Ankara: Eğiten Kitap.
- Creswell, J. W. (2019). *Karma Yöntem araştırmalarına Giriş*. Ankara: Pegem Akademi.
- Çalık, M., & Sözbilir, M. (2014). İçerik analizinin parametreleri. *Eğitim ve Bilim*, 39(173), 430-453.
- Çağlar, M., & Reis, O. (2007). *Eğitimde paradigmat dönüşümler sürecinde çağdaş ve küryerel eğitim planlaması*. Ankara: Pegem A Yayıncılık
- Çelebi, N., Güner, H., Kaya, G. T., & Korumaz, M. (2014). Neoliberal Eğitim Politikaları ve Eğitimde Fırsat Eşitliği Bağlamında Uluslararası Sınavların (Pisa, Tıms ve Pırls) Analizi. *Tarih Kültür ve Sanat Araştırmaları Dergisi*, 33-75.
doi:DOI: 10.7596/taksad.v3i3.329
- Çelik, H. E., & Yılmaz, V. (2016). *LISREL 9.1 İle Yapısal Eşitlik Modellemesi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Çelik, V. (1995). Küreselleşme Sürecinde Avrupa'da Eğitim Yönetimi. *Eğitim Yönetimi*(4),
- Çokluk, Ö., Şekercioğlu, G., & Büyüköztürk, Ş. (2014). *Sosyal Bilimler İçin Çok Değişkenli İstatistik SPSS ve LISREL Uygulamaları*. Ankara, Pegem Akademi.

- DeBoer, J. (2012). Centralization and decentralization in American education policy. *Peabody Journal of Education*, 87(4), 510-513.
- Denzin, N., & Lincoln, Y. (2005). *Handbook of qualitative research (3rd ed.)*. Thousand Oaks, CA: SAGE.
- DeVellis, R. F. (2014). *Ölçek Geliştirme Kuram ve Uygulamalar*. (T. TOTAN, Dü.) Ankara: Nobel.
- Dewey, J. (2014). *Deneyim ve eğitim*. Ankara: ODTÜ yayıncılık.
- Dolgachev, N. (2017). Education Decentralization Reform in Bulgaria and the Involvement of the World Bank. *University of Maryland, Baltimore County*, s. ProQuest Dissertations and Theses, 327.
- Drucker, P. F., & Maciariello, J. A. (2012). *Yönetim*. (İ. GÜLFİDAN, Çev.) İstanbul: Optimist.
- Drymiotes, G. (2008). Managerial influencing of boards of directors. . *Journal of Management Accounting Research*, 20(s1), 19-45.
- Duman, A. (1998). Yerinden Yönetim Mi, Yoksa Yerelleşme Mi? *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 4(4), 467-483.
<http://www.kuey.net/index.php/kuey/article/view/657> adresinden alındı
- Duman, A. (2014). Eğitimin Yerinden Yönetimi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 467-483.
- Engjellushe, E. (2013). Education for sustainable development. . *European journal of sustainable development*, 2(4), 227-227.
- Erdoğan, İ. (2014). *Eğitim ve Okul Yönetimi*. İstanbul: Alfa.
- Erginer, A. (2012). *Eylül*. *Avrupa Birliği eğitim sistemleri*. Ankara: Pegem akademi.
- Erkorkmaz, Ü., Etikan, İ., Demir, O., Özdamar, K., & Sanisoğlu, S. Y. (2011). Doğrulayıcı Faktör Analizi ve Uyum İndeksleri. *XIII. Ulusal Biyoistatistik Kongresi* (s. 210-223). Ankara: Türkiye Klinikleri J Med Sci 2013;33(1):210-23.
doi:doi: 10.5336/medsci.2011-26747
- Fabrigar, L. R., Wegener, D. T., MacCallum, R. C., & Strahan, E. J. (1999). Evaluating the use of exploratory factor analysis in psychological research. *Psychological methods*, 4(3), 272.
- Falcão, M. S. (2015). The Decentralization of Education at Paranaguá County Brazil (1985–2011). *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 174, 3975-3982.

- Falleti, T. G. (2001). Federalism and Decentralization of Education in Argentina. Unintended Consequences of Decentralization of Expenditures in a Federal Country.
- Fernández-Fernández, J. L. (1999). Ethics and the board of directors in Spain: the Olivencia code of good governance. *Journal of Business Ethics*, 22(3), 233-247.
- Florestal, K., & Cooper, R. (1997). *Directions in Development Decentralization of Education*. 03 03, 2018 tarihinde WORLDBANK: http://siteresources.worldbank.org/EDUCATION/Resources/278200-1099079877269/547664-1099080000281/Decent_ed_legal_issues_EN97.pdf adresinden alındı
- Forster, N. (1994). The analysis of company documentation. Qualitative methods in organizational research: a practical guide. *London: Sage*, 147-66.
- García-Sánchez, I. M., Rodríguez-Domínguez, L., & Frías-Aceituno, J. V. (2015). Board of directors and ethics codes in different corporate governance systems. *Journal of Business Ethics*, 131(3), 681-698.
- Geçit, Y. (2008). Eğitimde Yerinden Yönetim Yaklaşımı. *Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Yönetimi ve Denetimi Anabilim Dalı*. Yüksek Lisans Tezi.
- Gershberg, A. I. (2005). *Towards an education decentralization strategy for Turkey: Guideposts from international experience*. Washington: World Bank.
- Gewirtz, S. (2002). *The managerial school*. London: Routledge.
- Gobby, B., & Niesche, R. (2019). Community empowerment? School autonomy, school boards and depoliticising governance. *The Australian Educational Researcher*, 46(3), 565-582.
- Görmez, K. (2000). Demokratikleşme Açısından Merkezi Yerel Yönetim İlişkileri. *Gazi Ün. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 81-88.
- Görmez, K. (2005). *Küreselleşme ve Yerelleşme*. Ankara: Odak Yayın ve Dağıtım.
- Görmüş, H. (2014). Küreselleşme İle Birlikte Değişen Yerel Yönetim Anlayışı ve Eğitime Yansımaları: İstanbul Büyükşehir Belediyesi Örneği. *İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı Mahalli İdareler Ve Yerinden Yönetim Bilim Dalı*. Yüksek Lisans Tezi.

- Göymen, K. (2000). Türkiye’de Yerel Yönetimler ve Yönetişim: Gereksinmeler, Önermeler, Yönelimler. *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi*, C. 9, Sayı: 2.
- Göymen, K. (2014). *Katılımcı Yerel Yönetim*. İstanbul: Kolokedon.
- Gulbenkian Komisyonu. (2014). *Gulbenkian Komisyonu Sosyal Bilimleri Açın Sosyal Bilimlerin Yeniden Yapılanması Üzerine Rapor*. İstanbul: Metis Yayınları.
- Gülcan, M. G. (2010). *Avrupa birliği ve eğitim*. Ankara: Pegem akademi.
- Gülşen, C. (2005). Türkiye’de Eğitim Hizmetlerinin Yerinden Yönetimi. *Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalı*. Doktora Tezi.
- Gümüş, E., & Şişman, M. (2014). *Eğitim Ekonomisi ve Planlaması*. Ankara: Pegem Akademi.
- Güneyli, A., & Akıntuğ, Y. (2012). Kitap kavramına ilişkin zihinsel imgeler (Yakın Doğu Üniversitesi örneği). *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, 12(3), 1769-1790.
- Hammer, M., & Stanton, S. A. (1998). *Değişim Mühendisliği Devrimi, Ne Yapmalı, Ne Yapmamalı Çev. (S. Gül, Çev.)* İstanbul: Sabah Kitapları.
- Hanson, M. E. (1997). *Educational Decentralization: Issues and Challenges*. 03 03, 2008 tarihinde https://www.researchgate.net/publication/44832286_Educational_Decentralization_Issues_and_Challenges adresinden alındı
- Hodgkinson, C. (2008). *Yön etim felsefesi*. İstanbul: Beta.
- Hazman, G. G.& Küçükilhan, M. (2018). Eğitim Hizmetlerinde Yerelleşme Sorunsalı: Yerel İdareciler ve Merkezi Yönetim Yetkilileri Açısından Ampirik Bir Değerlendirme. *Journal of Economics & Administrative Sciences/Afyon Kocatepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 2018, 20.1. <http://www.kalkinma.gov.tr/Pages/KalkinmaPlanlari.aspx>. (2017, 12 29). *Kalkınma Planları*. Kalkınma Bakanlığı: <http://www.kalkinma.gov.tr/Pages/KalkinmaPlanlari.aspx> adresinden alındı
- <http://www.kalkinma.gov.tr/Pages/KalkinmaPlanlari.aspx>. (2017, 12 29). <http://www.kalkinma.gov.tr>. Kalkınma Bakanlığı: <http://www.kalkinma.gov.tr/Pages/KalkinmaPlanlari.aspx> adresinden alındı

- <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tarama.jsp>. (2017, 12 12). Yüksek Öğretim Kurulu: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tarama.jsp> adresinden alındı
- <https://ttkb.meb.gov.tr/www/milli-egitim-suralari/dosya/12>. (2017, 12 29). *Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı*. Milli Eğitim Bakanlığı: <https://ttkb.meb.gov.tr/www/milli-egitim-suralari/dosya/12> adresinden alındı
- <https://ttkb.meb.gov.tr/www/milli-egitim-suralari/dosya/12>. (tarih yok). *MEB*. 03 03, 2018 tarihinde <https://ttkb.meb.gov.tr/www/milli-egitim-suralari/dosya/12> adresinden alındı
- <https://www.tbmm.gov.tr/kanunlar/k5227.html>. (2018, 01 23). <https://www.tbmm.gov.tr/kanunlar/k5227.html>. 01 23, 2018 tarihinde <https://www.tbmm.gov.tr/kanunlar/k5227.html> adresinden alındı
- Hurst, P. (1985). Decentralization: Panacea or red herring. *John Lauglo & Martin McLean, The control of education. University of London Institute of Education.*
- İlhan, M., & Çetin, B. (2014). LISREL ve AMOS Programları Kullanılarak Gerçekleştirilen Yapısal Eşitlik Modeli (YEM) Analizlerine İlişkin Sonuçların Karşılaştırılması. *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi*, 5(2), 26-42.
- İlmoğlu, İ. (2014). Eğitimin Yerelleşmesi Aracılığıyla Yerel Birimlerin Türk Eğitim Sistemine Etkileri. *Bahçeşehir Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü*. Yüksek Lisans Tezi.
- İslamoğlu, H. (2011). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri*. İstanbul: Beta.
- Jeong, D. W., Lee, H. J., ve Cho, S. K. (2017). Education decentralization, school resources, and student outcomes in Korea. *International Journal of Educational Development*, 53, 12-27.
- Kalkınma Bakanlığı. (2017, 12 29). <http://www.kalkinma.gov.tr/Pages/KalkinmaPlanlari.aspx>. Kalkınma Bakanlığı. adresinden alındı
- Kang, S. (2020). Should Unified Korea Choose Fiscal Decentralization for Education? Testing the Decentralization Theory on Education Finance with Cross-country Analysis for Korean Unification. *Current Issues in Comparative Education (CICE)*, 22(1).

- Karacan, M. K., Aydın, C., & Tan, M. (2017). Eğitim Sistemine Yönelik Bir Reform Çalışması: Kamu Yönetimi Temel Kanunu Çerçevesinde Eğitim Yönetimi. *Mevzuat Dergisi*(112), 1-8.
- Karagöz, Y. (2016). *SPSS ve AMOS 23 Uygulamalı İstatistiksel Analizler*. Ankara: Nobel.
- Karasar, N. (2014). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın.
- Karasu, K. (2013). *Kamu Yönetimi Ülke İncelemeleri*. Ankara: İmge Kitabevi.
- Karataş, İ. H. (2012). Türk Eğitim Sisteminde Toplumsal Katılımı Sağlamak İçin Bir Model Önerisi: Yerel Eğitim Şûraları. *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 151-166.
- Karataş, S., Başyayla, Y. E., Taş, A., & Topçu, B. (2017). Okul Yöneticilerinin Eğitimle İlgili Kararlara Katılmada Karar Mercileri ve Yerinden Yönetim Anlayışına İlişkin Görüşleri. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 73-94.
- Kaya Raporu. (1992). *Yerel Yönetimler Araştırma Grubu Raporu*. Ankara: TODAİE Yayın.
- Kaya, M. (2008). Okul Merkezli Yönetim Sistemine İlişkin Öğretmen Görüşleri. *Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bölümü*.
- Kaynak, Ö. (2014). Okul Yöneticilerinin ve Öğretmenlerin Eğitimde Yerelleşmeye İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi (Gaziantep Şehitkâmil İlçesi Örneği). *Zirve Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*. Yüksek Lisans Tezi.
- Keskin, N. E. (2004). Eğitimde Reform. *Mülkiye*(245), 125-148
<http://dergipark.gov.tr/mulkiye/issue/245/965>.
- Keskin, N. E. (2008). Dünya Bankası ve Eğitimde Yerelleşme Kamu Okullarında İşletmecilik. *Küreselleşme ve Demokratikleşme Uluslararası Sempozyumu Bildiri Kitabı* (s. 617-624). Antalya: Akdeniz Üniversitesi __Bf Yayını.
- Kıran, H. (2001). Milli Eğitim Bakanlığı Taşra Örgütü Yöneticilerinin Eğitimde Yerinden Yönetime İlişkin Tutumları. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*(9), 1-9
<http://dergipark.ulakbim.gov.tr/pauefd/article/viewFile/5000056367/5000053575>
- .
- Korkmaz, N. (2010). Ortaöğretim Kurumları Müdürlerinin Eğitimin Yerinden Yönetimine İlişkin Görüşleri. *Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü*

- Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalı*. Yüksek Lisans Tezi.
- Köksal, K. (1997). Türkiye’de Eğitim Hizmetlerinin Yerelleşmesi. *Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*. Doktora Tezi.
- Kurt, T. (2006). Eğitim Yönetiminde Yerelleşme Eğilimi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 61-72.
- Lawshe, C. H. (1975). A quantitative approach to content validity. *Personnel Psychology*(28), 563-575.
- Leblebici, D., Kurban, A., & Sadioğlu, U. (2012). Türk Yönetim Sisteminde Bağımsız Düzenleyici Kurullar Üzerine Kuramsal Tartışmalar. *Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 30(2), 81-109.
- Leung, YHJ (2004). Ademi merkeziet politikası: Hong Kong'daki okul yönetimi reformu üzerine bir vaka çalışması. İçinde *merkezileştirme ve yerinden* (s. 21-38). Springer, Dordrecht.
- Li, T. (2017). Financial decentralization and geographical stratification of access to higher education in China: the case of Shanghai. *Chinese Sociological Review*, 49(3), 212-238.
- Lunenburg, F. C., & Ornstein, A. C. (2013). *Eğitim yönetimi*. Nobel Akademik Yayıncılık.
- McGinn, N., & Welsh, T. (1999). Decentralization of education: why, when, what and how?.
- McKeown, R., Hopkins, C. A., Rizi, R., & Chrystalbridge, M. (2002). *Education for sustainable development toolkit*. Knoxville: Energy, Environment and Resources Center: University of Tennessee.
- MEB 15.Şura Kararları. (tarih yok). *15.Şura Kararları*. 12 20, 2017 tarihinde <https://ttkb.meb.gov.tr>:
https://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_09/29165401_15_sura.pdf adresinden alındı
- MEB Pısa Raporları. (http://pisa.meb.gov.tr/?page_id=22).
http://pisa.meb.gov.tr/?page_id=22. 09 10, 2016 tarihinde http://pisa.meb.gov.tr/?page_id=22. adresinden alındı
- MEB. (1973, 06 24). 1739 Sayılı Milli Eğitim temel kanunu. *RESMİ GAZETE*, 12(14574).

- MEB. (2017, 12 20). *10.Şura Kararları*. <http://www.meb.gov.tr/>:
<http://www.meb.gov.tr/10-mill-egitim-srasi-sona-erdi/haber/7594/tr> adresinden alındı
- MEB. (2017, 12 20). *12.Şura Kararları*. <https://ttkb.meb.gov.tr/>:
https://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_09/29165200_12_sura.pdf adresinden alındı
- MEB. (2017, 12 20). *16.Şura Kararları*. <https://ttkb.meb.gov.tr/>:
https://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_09/29165401_16_sura.pdf adresinden alındı
- MEB. (2017, 12 20). *17.Şura Kararları*. <https://ttkb.meb.gov.tr/>:
https://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_09/29165401_17_sura.pdf adresinden alındı
- MEB. (2017, 12 20). *19.Şura Kararları*. <http://www.meb.gov.tr/>:
<http://www.meb.gov.tr/19-mill-egitim-srasi-sona-erdi/haber/7594/tr> adresinden alındı
- Mihçioğlu, C. (1985). Yönetimde insan ilişkileri. *Ankara: Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Ders Notları*.
- Miles, M. B., ve Huberman, A. M. (1994). Qualitative data analysis: An expanded sourcebook. *sage*.
- Mwinjuma, J. S., Hamzah, A., ve Basri, R. (2015). A review of characteristics and experiences of decentralization of education. *International Journal of Education and Literacy Studies*, 3 (1), 34-41.
- Oates, W. E. (1972). Fiscal federalism. *Books*.
- Oates, W. (1999). An essay on fiscal federalism. *J. Econ. Lit.*, 37 (3), 1120-1149.
- Oates, W. (2005). Toward a second-generation theory of fiscal federalism. *Int. Tax Public Finance* , 12 (4), 349–373.
- Odabaş, H., Tekdere, M., & Aktepe, E. (2016). Eğitim Hizmetlerinin Yerelleşmesinin Muhtemel Etkileri: Türkiye’de Uygulanabilirliği. *Econworld 2016@Barcelona*. Barcelona.
- OECD. 1992. *Decentralisation for Educational Building Management: The Impact of Recent Reforms*.
- OECD. 1999. OECD principles of corporate governance. European Corporate Governance Institute (ECGI) database,

- OECD gayrisafi milli hâsıla ülke verileri.* (2016, 09 10). <http://www.oecd.org/> : <http://www.oecd.org/> adresinden alındı
- OECD. (2004). The OECD principles of corporate governance. *Contaduría y Administración*, (216).
- OECD. (2018). *Education Policy Outlook 2018: Putting Student Learning at the Centre*. Paris: OECD Publishing. doi:<http://dx.doi.org/10.1787/9789264301528-en>
- OECD.* (2020). 03 18, 20 tarihinde <https://data.oecd.org/gdp/gross-domestic-product-gdp.htm> 18/03/2020 adresinden alındı
- Okur, F., & Çakıcı, A. B. (2007). Küreselleşme Sürecinde Yerelleşme ve Yerel Demokrasi. *Akademik Bakış*(11), 1-12
<http://akademikbakis.org/eskisite/sayi11/makale/fatmaokur.pdf>.
- Onural, H. (2005). Üst düzey eğitim yöneticilerinin eğitim yönetimi alanındaki yeterlik sorunu ve nedenleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 11(1), 69-85.
- Ortiz, E. (2006). The impact of education decentralization on education output: a cross country study. *Georgia State University. ProQuest Dissertations and Theses*, s. 163.
- Ökmen, M. (2005). Küresel Sistem, Demokratikleşme-Yerelleşme Dinamikleri ve Yerel Demokrasi. *Odak Yayını*, 21-66.
- Ökmen, M., Baştan, S., & Yılmaz, A. (2004). Kamu Yönetiminde Yeni Yaklaşımlar ve Bir Yönetişim Faktörü Olarak Yerel Yönetimler. *Kamu Yönetimi*, 23-80.
- Ölmez, Ö., & Tonbul, Y. (2011). Eğitim Yönetiminin Yerelleşmesi Sürecinde Bir Uygulama: Eğitim Bölgeleri Danışma Kurulları. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*(21), 153-179.
- Ömür, Y. E. (2017). Eğitimde Neoliberal Yerelleşme ve Eleştirisi Kurulları. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1, 10-25.
<http://dergipark.gov.tr/trkefd/issue/27304/287417> adresinden alındı
- Öz, Y. (2013). Eğitim Paydaşlarının Türk Eğitim Sisteminin Yerelleşme Süreci Hakkında Görüşlerine İlişkin Bir Araştırma. *Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı*. Yüksek Lisans Tezi.

- Özdamar, K. (2016). *Eğitim, Sağlık ve Davranış Bilimlerinde Ölçek ve Test Geliştirme Yapısal Eşitlik Modellemesi*. Eskişehir: Nisan Kitabevi.
- Özgen, V. (2011). Eğitim Hizmetlerinde Yerelleşme ve Hizmet Kalitesi. *Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Anabilim Dalı*. Yüksek Lisans Tezi.
- Öztürk, S., & Çoltu, S. (2016). Eğitimin Kalkınmaya Etkisi Üzerine Bir Değerlendirmesi. *Balkan Sosyal Bilimler Dergisi*, 681-694.
- Panagoret, D. M., Panagoret, A. A., & Coporan, C. (2014). The Impact of the Educational Management on the Educational Process Quality in the Context of School Education Decentralization. *Valahian Journal of Economic Studies*, 5(2).
- Papadopoulou, V., ve Yirci, R. (2013). Rethinking decentralization in education in terms of administrative problems. *Educational Process: International Journal*, 2(1),1.
- Pechersky, A. (2016). Diversity in board of directors: Review of diversity as a factor to enhance board performance. *Studia Commercialia Bratislavensia*, 9(33), 88-101.
- Peker, Ö. (1995). Eğitimin Yerelleşmesi ya da Özerkleşmesi. *Amme İdaresi Dergisi*(3), 31-43.
- PISA. (2018). 03 18, 2020 tarihinde 2018 raporu http://pisa.meb.gov.tr/wp-content/uploads/2020/01/PISA_2018_Turkiye_On_Raporu.pdf adresinden alındı
- Pollitt, C. (2005). Decentralization. In *The Oxford handbook of public management*.
- Popescu, A. C. (2013). Headteachers and the decentralisation of public education in post-communist Romania. *University of Manchester*, s. ProQuest Dissertations and Theses,368.
- Rauf, A., Khan, A. A., Ali, S., Qureshi, G. Y., Ahmad, D., ve Anwar, N. (2017). Fiscal decentralization and delivery of public services: evidence from education sector in Pakistan. *Studies in Business and Economics*, 12(1), 174-184.
- Rondinelli, D. A. (1981). Government decentralization in comparative perspective: theory and practice in developing countries. *International review of administrative sciences*, 47(2), 133-145.

- Rose, N. (1999). *Powers of freedom: Reframing political thought*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Sağlam, A. Ç., Tomul, E., Polat, S., Aslan, G., Yıldırım, B., Özgan, H., . . . Türkmez, N. (2013). *Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi*. (A. Ç. SAĞLAM, Dü.) Ankara: Maya Akademi Yayın.
- Salinas, P. (2014). The effect of decentralization on educational outcomes: real autonomy matters. *Documents de Treball de l'IEB*, 2014/25.
- Schumacker, R. E., & Lomax, R. G. (1996). A beginner's guide to structural equation modeling. Erlbaum. *Mahwah, NJ*.
- Shah, J. I. (2010). Centralisation versus Decentralisation in Education. *Dialogue*, (1819-6462), 5(3).
- Seghezzo, L. (2009). The five dimensions of sustainability. . *Environmental politics*, 18(4), 539-556.
- Sezen, S. (2003). Türk Kamu Yönetiminde Kurullar. *TODAİE Yayını*.
- Sivrekli, E. (2001). Yerelleşme ve Yerel Demokrasi. *Türk İdare Dergisi*, 121-133.
- Stevenson, W. B., & Radin, R. F. (2015). The minds of the board of directors: the effects of formal position and informal networks among board members on influence and decision making. *Journal of Management & Governance*, 19(2), 421-460.
- Şahin, S. (2003). Okul merkezli yönetim uygulamaları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 9(4), 582-605.
- Şimşek, H. (1997). *21. Yüzyılın Esiğinde Paradigmalar Savaşı Kaostaki Türkiye*. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Şirin, S., & Vatanartıran, S. (2014). PISA 2012 Değerlendirmesi: Türkiye İçin Veriye Dayalı Eğitim Reformu Önerileri. *TUSİAD yayınları*.
- Şişman, M., & Turan, S. (2003). Eğitimde Yerelleşme ve Demokratikleşme Çabaları Teorik Bir Çözümleme. *Kuram Ve Uygulamalarda Eğitim Yönetimi*(34), 300-315.
- Şişman, M., Güleş, H., & Dönmez, A. (2010). Demokratik Bir Okul Kültürü İçin Yeterlilikler Çerçevesi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 167-182.
- T.C. Anayasası :<http://www.mevzuat.gov.tr>. (2018, 03 03).
- <http://www.mevzuat.gov.tr>:

- <http://www.mevzuat.gov.tr/Metin1.aspx?MevzuatKod=1.5.2709&MevzuatIliski=0&sourceXmlSearch=&Tur=1&Tertip=5&No=2709> adresinden alındı
- Tabachnick, B. G., & Fidel, L. S. (2015). *Çok Değişkenli İstatistiklerin Kullanımı*. (M. BALOĞLU, Dü.) Ankara: Nobel.
- Taşar, H. H. (2009). Merkeziyetçi Yönetim Yapısının Kamu Okulları Üzerinde Bıraktığı Olumsuz Etkiler. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*(2), 109-119.
- Taşçı, H. (2008). Yerel Yöneticiler ve Okul Yöneticilerinin Eğitimde Yerelleşmeye İlişkin Kendilerini Hazır Görme Durumları. *Çanakkale On sekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalı*. Yüksek Lisans Tezi.
- Tatık, R. Ş. (2013). Okul Merkezli Yönetime İlişkin Öğretmen Görüşleri Üzerine Nitel Bir Araştırma. *Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalı*. Yüksek Lisans Tezi.
- TDK. (2019, 01 02). *Türk Dil Kurumu*. TDK <https://sozluk.gov.tr/>. adresinden alındı
- Tekdere, M. (2013). Eğitim Hizmetlerinin Yerelleşmesinin Ekonomik, Sosyal Ve Siyasal Boyutları: Türkiye’de Uygulanabilirliği. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Maliye Anabilim Dalı*. Yüksek Lisans Tezi.
- Todaie. (1966, 09 22). *Merkezi Hükümet Teşkilatı Araştırma Projesi (MEHTAP)*. 01 02, 2018 tarihinde http://www.todaie.edu.tr/resimler/ekler/bdfe5e3cddec94c_ek.pdf adresinden alındı
- Todaie. (1991). *Kamu Yönetimi Araştırma Projesi (KAYA)*. http://www.todaie.edu.tr/resimler/ekler/185a8f8def383a8_ek.pdf adresinden alındı
- Todaie. (1992). Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü. *TODAİE*.
- Toksöz, F. (2013). *Avrupa Birliği ve Türkiye’de yerel yönetim*. 09 10, 2016 tarihinde <http://projects.sklinternational.se/tuselog/files/2013/07/Avrupa-Birligi-ve-Turkiyede-Yerel-Yonetim1.pdf>. adresinden alındı
- Topaloğlu, H. (2012). Türkiye’deki Eğitim Sendikaları Genel Merkez Yöneticilerinin Eğitimin Yerelleşmesi İle İlgili. *On dokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimler*

- Enstitüsü Eğitim Yönetimi Teftişi Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı*. Yüksek Lisans Tezi.
- Tunçer, P. (2012). Küreselleşme-Yerelleşme ve Türkiye'de Yerel Demokrasinin Geliştirilmesi. *Türk İdare Dergisi*(475), 131-146.
- Turan, S., Yücel, C., Karataş, E., & Demirhan, G. (2010). Okul Müdürlerinin Yerinden Yönetim Hakkındaki Görüşleri. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1-18.
- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı*. (2018, 01 23). <https://www.tbmm.gov.tr:https://www.tbmm.gov.tr/kanunlar/k5227.html> adresinden alındı
- Türkoğlu, R. (2018, 01 07). *Eğitimde Yerelleşme Sorununa Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı ve Yerel Yönetim Yasa Tasarısının Getirdiği Çözümler Konusunda Yerel Yöneticilerin Görüşleri*. <https://www.pegem.net:https://www.pegem.net/akademi/3-8247-Egitimde-Yerellesme-Sorununa-Kamu-Yonetimi-Temel-Kanunu-Tasarisi-ve-Yerel-Yonetim-Yasa-Tasarisinin-Getirdigi-Cozumler-Konusunda-Yerel-Yoneticilerin-Gorusleri.aspx> adresinden alındı
- Tüsiad. (1990). *Türkiye'de Eğitim Sorunlar ve Yapısal Uyum Önerileri*. 01 02, 2018 tarihinde http://tusiad.org/tr/yayinlar/raporlar/item/download/7716_c117d698632bdccf98774153df923714 adresinden alındı
- Usluel, Y. K. (1995). Millî Eğitim Bakanlığı Merkez Örgütü Yöneticilerinin Yerelleşme Konusundaki Görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*. Doktora Tezi.
- Uzun, F. (2015). Türkiye’de Yerel Yönetimlerin Eğitim Harcamalarındaki Rolü ve Etkileri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi*. Doktora Tezi.
- Uygun, F. (2007). *Federal Devlet*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.
- Villadsen, K., & Dean, M. (2012). State-Phobia, Civil Society, and a Certain Vitalism. *Constellations: an international journal of critical and democratic theory*, , 19(3), 401-420. doi:<https://doi.org/10.1111/cons.12006>
- Venkataraman, M., ve Keno, E. (2015). Decentralization and primary education service delivery: an assessment of two woredas in the Oromo nationality

- zone. *Amhara National Regional State, Ethiopia. African and Asian Studies*, 14(3), 165-188.
- WCED. (1987). *Our Common Future: report of the World commission on environment and development*. Oxford: Oxford University Press. 01 01, 2019 tarihinde <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/5987our-common-future.pdf> adresinden alındı
- Winardi, W. (2017). Decentralization of Education in Indonesia—A Study on Education Development Gaps in the Provincial Areas. *International Education Studies*, 10. 79. 10.5539. doi:10.5539 / ies.v10n7p79
- Winkler, D. R., & Gershberg, A. I. (2000). Education decentralization in Latin America: The effects on the quality of schooling. *The World Bank, Washington DC*.
- Work, R. (2002). Overview of decentralization worldwide: a stepping stone to improved governance and human development. *Philippine Journal of Public Administration*, Vol. XLVI, Nos. 1- 4.
- Wu, Y. C., Huang, S., Kuo, L., & Wu, W. H. (2010). Management education for sustainability: A web-based content analysis. *Academy of Management Learning & Education*, 9(3), 520-531.
- Yağcı, E. (1988). Demokrasi ve Eğitim. *Eğitim ve Bilim Dergisi*(107), 15-22.
- Yapıcı, M. (2017, 11 17). *Eğitimli Birey Demokratik Birey İlişkisi*. [Http://Www.Universite-Toplum.Org](http://Www.Universite-Toplum.Org): [Http://Www.Universite-Toplum.Org/Text.Php3?İd=19917/11/2017](http://Www.Universite-Toplum.Org/Text.Php3?İd=19917/11/2017) adresinden alındı
- Yavuz, Y. (2001). Lise Yöneticilerinin Ye Öğretmenlerinin Okulda Yerinden Yönetim ve Merkezden Yönetim Yaklaşımlarına İlişkin Görüşlerinin Karar Verme Sürecine Etkileri. *Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı (Eğitim Yönetimi ve Denetimi Programı)*. Doktora Tezi.
- Yazıcıoğlu, Y., & Erdoğan, S. (2004). *Spss uygulamalı bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, M. C. (2010). Türkiye ve Avrupa Birliği Ülkelerinin Eğitim Sistemlerinin Yönetim Yapısı. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 18(2), 567-586.

- Yılmaz, T., & Sarpkaya, R. (2016). *Eğitim Ekonomisi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Yildiz, S. O. (2016). Questioning the scholarly discussion around decentralization in Turkish education system. *International Journal of Educational Administration and Policy Studies*, 8(4), 27-32.
- Yolcu, H. (2010). Neo-Liberal Dönüşümün Yaşandığı Ülkelerde Yerelleşme ve Okul Özerkliği Uygulamaları. *Zkü Sosyal Bilimler Dergisi*(2), 253–273.
- Yuliani, E. L. (2004). Decentralization, deconcentration and devolution: What do they mean. In *Interlaken Workshop on decentralization* (pp. 27-30). Interlaken, Switzerland: Center for International Forestry Research.
- Yurdugül, H. (2005). Ölçek Geliştirme Çalışmalarında Kapsam Geçerlilik İndekslerinin Kullanılması. *XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi*. Denizli: Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi.
- Zajda, J. (2006). *Decentralisation and Privatisation in Education: The Role of The State*. 03 03, 2018 tarihinde <https://limchheng.files.wordpress.com/2008/11/decentralisation-and-privatisation-in-education1.pdf> adresinden alındı
- <https://tr.wikipedia.org/wiki/Federasyon> (2016). 08 11, 2016 tarihinde adresinden alındı
- <https://siyasetakademisi.wordpress.com/category/devlet-yonetimi/devlet-yonetim-sistemleri/> (2017). 12 30, 2017 tarihinde adresinden alındı
- <http://www.migm.gov.tr/belediyelermahalliidareler> (2018). 07 15, 2018 tarihinde adresinden alındı
- <http://www.migm.gov.tr/birliklermahalliidare> (2018). 07 15, 2018 tarihinde adresinden alındı
- <http://www.migm.gov.tr/ioimahalliidareler> (2018). 07 15, 2018 tarihinde adresinden alındı
- <http://www.migm.gov.tr/koylermahalliidare> (2018). 07 15, 2018 tarihinde adresinden alındı
- <http://www.resmigazete.gov.tr/main.aspx?home=http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2018/07/20180716.htm&main=http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2018/07/20180716.htm> (2018). 07 15, 2018 tarihinde adresinden alındı
- <https://www.gmka.gov.tr/kalkinma-ajansi-nedir-gorevleri-nelerdir> (2018). 07 15, 2018 tarihinde adresinden alındı

<https://www.ntv.com.tr/galeri/turkiye/cumhurbaskanligi-hukümet-sistemini-ilk-kabinesi-iste-yeni-bakanlar-kurulu,9jiWKpLHKEKJiRGL06Xdsw/DEFrd4ytdU6Q3-TqGYJQag> (2018). 10 07, 2018 tarihinde adresinden alındı

<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5216.pdf> 28/04/2020 tarihinde adresinden alınmıştır.

1739 Sayılı Milli Eğitim temel kanunu. (1973, 06 24). *RESMİ GAZETE*, 12(14574).

5.Kalkınma Planı . (2017, 12 20). *Kalkınma Bakanlığı*. <http://www.kalkinma.gov.tr:>
<http://www.kalkinma.gov.tr/Lists/Kalknma%20Planlar/Attachments/5/plan5.pdf>
adresinden alındı

6.Kalkınma Planı. (1990-1994). *Kalkınma Bakanlığı*. 25 12, 2017 tarihinde
<http://www.kalkinma.gov.tr:>
<http://www.kalkinma.gov.tr/Lists/Kalknma%20Planlar/Attachments/4/plan6.pdf>
adresinden alındı

7.Kalkınma Planı . (2017, 12 20). *Kalkınma Bakanlığı*. <http://www.kalkinma.gov.tr:>
<http://www.kalkinma.gov.tr/Lists/Kalknma%20Planlar/Attachments/3/plan7.pdf>
adresinden alındı

8.Kalkınma Planı . (2017, 12 20). *Kalkınma Bakanlığı*. <http://www.kalkinma.gov.tr:>
<http://www.kalkinma.gov.tr/Lists/Kalknma%20Planlar/Attachments/2/plan8.pdf>
adresinden alındı

9.Kalkınma Planı . (2017, 12 20). *Kalkınma Bakanlığı*. <http://www.kalkinma.gov.tr:>
<http://www.kalkinma.gov.tr/Lists/Kalknma%20Planlar/Attachments/1/plan9.pdf>
adresinden alındı

Ekler

Ek 1: Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşme Algısı Ölçeği

Ek 2: Görüşme Formu Örneği

Ek 3: Uzman Değerlendirme Formu

Ek 4: Literatür Taraması Veri Toplama Aracı

Ek 5: Kalkınma Planları ve Şura Kararları Veri Toplama Formu

Ek 6: Yerel Eğitim Yönetim Sistemi Anket Örneği (Model için)

Ek 7: Etik Kurulu Kararı

Ek 8: Anket Onay Yazısı

Ek 9: Özgeçmiş

EK 10: Orijinallik Raporu

EK: 1 Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşmesi Ölçeği

Sayın Katılımcı,

“Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşme Ölçeği” adlı bu çalışmanın amacı, Okul/Kurum Yöneticileri ve öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşmesinin uygulanabilirlik derecesi için bir ölçek geliştirmektir. Bu ölçek sık sık dile getirilen eğitim yönetim sisteminde yerelleşme ile ilgili çalışmalara kaynak oluşturacaktır. Akademik amaçla hazırlanmış olan bu çalışmaya katkıda bulunmayı kabul ettiğiniz ve zaman ayırdığınız için teşekkür ederim. Sorulara, samimi ve objektif olarak cevap vermeniz, araştırma bulgularının geçerli olması için gereklidir. Lütfen işaretlenmemiş iade bırakmayınız ve her iade için bir seçenek işaretleyiniz. Katkılarınız için teşekkür eder saygılarımı sunarım.

Suphi TURHAN

Yakındoğu Ün. Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Eğitim Yönetimi, Denetimi, Ekonomisi ve Planlaması Bölümü

Doktora Öğrencisi

BÖLÜM 1 KİŞİSEL BİLGİLER

Bu bölümde, sizinle ilgili bazı kişisel bilgiler yer almaktadır. Size uygun seçeneğin içine (X) işareti koyarak cevaplamanız beklenmektedir.

1.	Cinsiyetiniz	☐ Kadın	☐ Erkek			
2.	Medeni Durumunuz	☐ Evli	☐ Bekâr			
3.	Yaşınız	☐ 20-25	☐ 26-30	☐ 31-35	☐ 36-40	☐ 41 ve üstü
4.	Kıdeminiz	☐ 1-5	☐ 6-10	☐ 11-15	☐ 16-20	☐ 21 ve yukarı
5.	Öğrenim Durumunuz	☐ Ön Lisans	☐ Lisans	☐ Yüksek Lisans ve üstü		
6.	Ankete Katılım Unvanınız: Öğretmen	☐ Yönetici	☐			
7.	Çalıştığınız Kurum	☐ Anaokulu	☐ İlkokul	☐ Ortaokul		
		☐ Lise	☐ İl/İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü			
8.	Tercihinize bırakılırsa hangi yönetim sistemiyle çalışmak istersiniz? :	☐ Yerelden Yönetim	☐ Merkezden Yönetim			

		Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
BÖLÜM 2 Yerelden Yönetim Algısı						
9.	Yerelden yönetim; yapısal ve ekonomik işlevleri etkili ve verimli bir şekilde yerine getirir.	5	4	3	2	1
10.	Yerelden yönetim; Yönetimde çözüm odaklı ve gelişim yönelimlidir.	5	4	3	2	1
11.	Yerelden yönetim; Halkın yönetime katılımını kolaylaştırır.	5	4	3	2	1
12.	Yerelden yönetim; Hızlı karar verme ve karar alma mekanizmalarına sahiptir.	5	4	3	2	1
13.	Yerelden yönetim; Değişime ve yenileşmeye açıktır.	5	4	3	2	1
14.	Yerelden yönetim; Bürokratik iş ve işlemleri azaltır.	5	4	3	2	1
15.	Yerelden yönetim; Yönetimde çok yönlü bir iletişime sahiptir.	5	4	3	2	1
BÖLÜM 3 Yerel Yönetimlerin Eğitim Yönetimi Kapasitesi Algısı						
16.	Yerel yönetimler Eğitim Yönetim Sisteminin yönetim boyutu için demokratik bir ortam oluşturabilir.	5	4	3	2	1
17.	Yerel yönetimler Eğitim Yönetim Sistemini yönetebilecek fiziki altyapıyı oluşturabilir.	5	4	3	2	1
18.	Yerel yönetimler eğitim yönetim sistemini yönetebilecek insan kaynaklarını oluşturabilir.	5	4	3	2	1
19.	Yerel yönetimler eğitim yönetim sistemini yönetebilecek finansman kaynaklarını oluşturabilir.	5	4	3	2	1
20.	Yerel yönetimler eğitim yönetim sistemini etkili ve işlevsel yönetebilir.	5	4	3	2	1
BÖLÜM 4 Yerelleşmenin Ekonomi, Eğitim, Yönetim ve Sosyal Yaşama Katkıları Algısı						
21.	Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; MEB'in iş yükünü azaltır, daha gerçekçi ve etkili eğitim politikaları oluşturmasını sağlar.	5	4	3	2	1

22.	Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Yerel örgütlerin daha güçlenmesini sağlayarak MEB'in gerçekleştiremediği görevleri daha etkili bir şekilde gerçekleştirir.	5	4	3	2	1
23.	Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Bölgeler ve iller arasındaki rekabeti arttırarak eğitimin kalitesini arttırır.	5	4	3	2	1
24.	Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Eğitim yöneticilerinin yerelden seçilmesini sağlayarak sorunların önceliklendirilmesini ve çözümünü kolaylaştırır.	5	4	3	2	1
25.	Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Halkın eğitime daha çok maddi kaynak aktarmasını sağlayarak eğitim yatırımlarını arttırır.	5	4	3	2	1
26.	Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Yerel yönetimlere dinamizm (hareketlilik) getirir.	5	4	3	2	1
27.	Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Eğitime aktarılan bütçelerin yerinde kullanılmasını sağlar.	5	4	3	2	1
28.	Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Yönetici atamalarının yerelden olmasını sağlayarak daha adil bir hale getirir.	5	4	3	2	1
29.	Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Bölge ve ülke ekonomisini olumlu etkiler.	5	4	3	2	1
30.	Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Eğitim – ekonomi arasındaki doğrusal ilişkinin daha etkili ve etkin olmasını sağlar.	5	4	3	2	1
31.	Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Bürokrasiyi ve kırtasiyeciliği azaltır.	5	4	3	2	1
32.	Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; İller ya da bölgeler arasındaki eğitsel geri kalmışlığı azaltır.	5	4	3	2	1
33.	Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; İlin ya da bölgenin eğitim önceliklerinin belirlenmesini kolaylaştırır.	5	4	3	2	1
34.	Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Yerel dinamiklerin eğitime yönelmesini sağlar.	5	4	3	2	1
35.	Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Yönetişim ve katılımıcılığı geliştirir.	5	4	3	2	1
36.	Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Hesap verebilirliği ve şeffaflığı geliştirir.	5	4	3	2	1

37.	Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Halkın eğitimi daha çok sahiplenmesini ve eğitime destek vermesini sağlar.	5	4	3	2	1
38.	Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Toplumun denetimini arttırarak, eğitimin kalitesini arttırır.	5	4	3	2	1
39.	Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Eğitime hizmette rekabeti arttırır.	5	4	3	2	1
40.	Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Halkın karar alma süreçlerine katılımını sağlayarak tek adamın verdiği kararların ortadan kalkmasını sağlar.	5	4	3	2	1
41.	Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Demokratik eğitimin benimsenmesini sağlar.	5	4	3	2	1
42.	Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Eğitimde fırsat eşitliğini sağlar.	5	4	3	2	1
43.	Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Bulunulan çevrenin ihtiyaçlarına göre eğitim programının biçimlendirilmesini sağlar.	5	4	3	2	1
44.	Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşmesi; Yönetici ve öğretmenlerin daha aktif olmasını sağlar.	5	4	3	2	1

EK: 2 Görüşme Formu ve Ekleri**KİŞİSEL BİLGİLER**

1. Cinsiyetiniz	☐ Kadın ☐ Erkek
2. Yaşınız	☐ 20-25 ☐ 26-30 ☐ 31-35 ☐ 36-40 ☐ 41 ve üstü
3. Bu Görevdeki Kıdeminiz	☐ 1-5 ☐ 6-10 ☐ 11-15 ☐ 16-20 ☐ 21 ve yukarı
4. Öğrenim Durumunuz	☐ İlköğretim ☐ Lise ☐ Ön Lisans ☐ Lisans ☐ Yüksek Lisans ve üstü
5. Önceki Mesleğiniz	☐ Esnaf ☐ İşletme Sahibi ☐ Devlet Memuru ☐ İşçi ☐ Emekli ☐ Serbest Meslek ☐ Diğer
6. Görüşmeye Katılım Unvanınız:	☐ Belediye Başkanı ☐ Belediye Meclis Üyesi
7. Çalıştığınız Kurum	☐ Büyükşehir Belediyesi ☐ İlçe Belediyesi ☐ İl Genel Meclisi ☐ Yerelden Yönetim
8. Tercihinize bırakılırsa hangi yönetim sistemiyle çalışmak istersiniz?	☐ Merkezden Yönetim ☐ Yerelden Yönetim
9. Siyasi Partiniz

GÖRÜŞME SORULARI

1. Sizce Yerelleşme nedir? Önemli midir? Neden?
2. Yerel yönetimlerin “yönetim yapısı olarak” avantaj ve dezavantajları nelerdir? (Yeniliğe ve değişime açık olma, hızlı karar verme, bürokratik iş ve işlemlerin hızı, bütçe yönetimi, yönetim hiyerarşisi ve iletişim, sorun tespiti ve çözüm bulma stratejileri... vb.)

3. Yerel yönetimler hangi alanlarda faaliyet göstermektedir? Faaliyet alanları ile ilgili bütçe kaynağı nereden sağlanmaktadır?
4. Eğitim yönetim sistemi sizlere devredilirse;
 - 4.1. Kendinizi eğitim yönetim sistemini yönetebilecek yeterlilikte buluyor musunuz? Biraz açabilir misiniz?
 - 4.2. Eğitim yönetim sistemi için İnsan kaynaklarını oluşturabilir misiniz? Nasıl?
 - 4.3. Eğitim yönetim sistemi için altyapı oluşturabilir misiniz? Nasıl?
 - 4.4. Eğitim yönetim sistemi için insan kaynakları oluşturabilir misiniz? Nasıl?
5. Eğitim yönetiminde yerelleşmesinin ülkemize ne gibi yararları olur?
 - 5.1. Toplumsal gelişim yönünden
 - 5.2. Ekonomik kazanımlar yönünden
 - 5.3. Yönetimsel kazanımlar yönünden
 - 5.4. Eğitimsel kazanımlar yönünden
6. Eğitim yönetiminde yerelleşmesinin ülkemize ne gibi olumsuzlukları olur?
 - 6.1. Toplumsal gelişim yönünden;
 - 6.2. Ekonomik kazanımlar yönünden;
 - 6.3. Yönetimsel kazanımlar yönünden;
 - 6.4. Eğitimsel kazanımlar yönünden;

7. Eğitim yönetimi yerele devredilirse yerel yönetimler için nasıl bir eğitim yönetim modeli önerirsiniz?
8. Sizce eğitim yönetimi yerelde hangi kuruma devredilmelidir? Neden?
9. Son olarak; eğitim yönetim sistemi yarın size devredilecek dense buna hazır mısınız? Doğru ve amaca uygun yönetebilir misiniz? Eğitim kalitesini merkezi yönetimden daha yukarılara taşıyabilir misiniz? Nasıl?

GÖRÜŞME YAZILI İZİN FORMU

Sayın Başkan/Meclis Üyesi,

Bu araştırmaya gösterdiğiniz ilgi için öncelikle teşekkür ederim. Bu mektubun amacı sizi araştırma sürecinden haberdar etmek ve buna bağlı olarak katılmanızla ilgili izin almaktır. Yakındoğu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi, Denetimi, Ekonomisi ve Planlaması Doktora Programı öğrencisiyim. Yerel yöneticilerin eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesine ilişkin görüşleri ve beklentileri ile ilgili bir araştırma yapmayı planlıyorum. Araştırma sonucunu hem tezimde hem de hazırlayacağım makalemde kullanacağım. Bu bağlamda alan yazından oluşturduğum nitel soruları sizlere sorarak resmi olmayan bir görüşme yapmayı planlıyorum. Araştırma sonuçlarının analizinde görüşülen kişilerin ismi, unvanı ya da kurumları kullanılmadığını belirtmek isterim. Tüm değerlendirmeler yerel yöneticiler adı altında yapılacaktır. Araştırmaya katıldığınız takdirde sonuçları bildiren yazılı bir rapor size sunulacaktır.

Sonuç olarak bu mektubu okuduğunuz ve araştırmaya katılıp katılmama konusunu düşünmek için zaman ayırdığınız için tekrar teşekkür ederim. Araştırma hakkında başka sorularınız varsa yanıtlamaktan memnun olacağımı bildirir saygılarımı sunarım.

Suphi TURHAN

Yakın Doğu Üniversitesi Eğitim Bilimleri

Doktora Öğrencisi

Ben yukarıdaki **açıklamaları okudum ve anladım**. Araştırmaya gönüllü olarak katıldığımı bildiririm.

Ad Soyadı:

Tarih:

İmza

İletişim: 0532 396 36 16 – suphiturhan@gmail.com

Bugün, saat Yerel yöneticilerin eğitim yönetim sisteminin yerelleşmesine ilişkin görüşleri ve beklentileri almak üzere belediye binasında bulunmaktayım. Sizin için sakıncası yoksa görüşmenin ses kaydını almak istiyorum. Ses kaydı hem görüşme süresini kısaltacak hem de yazıya dönüştürmemi kolaylaştıracaktır. Ses kaydı olmasını istemiyorsanız not olarak görüşmeye devam edeceğim. Karar sizin. Bu konudaki paylaşımlarınız ve tecrübelerinizin aktarımı için şimdiden çok teşekkür ederim.

Sorularıma geçmeden önce bize kısaca kendinizden bahseder misiniz?

Şimdi izin verirseniz sorularıma geçmek istiyorum.

EK: 3 Ölçek Soruları Uzman Değerlendirme Formu

<p>Sayın yetkili,</p> <p>Aşağıda görüşlerinize sunulan ölçek adayı maddeler yönetici ve öğretmenlerin “Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşmesi algısını ölçmeyi amaçlamaktadır. Sizden istenilen, her bir maddeyi, “amacına uygunluk” yani “Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşmesi” durumlarına göre nicellendirmenizdir.</p> <p>Eğer madde, belirtilen özelliği net olarak ölçmeye aday bir madde ise “Gerekli”, madde konuya kapsamında ama düzenlenmesi ya da değiştirilmesi gerekiyorsa “Yararlı ancak yetersiz”, madde belirtilen özelliği temsil etmiyor ise “Gereksiz” seçeneklerin işaretleyiniz.</p> <p>Katkılarınızdan dolayı teşekkür ederim.</p>				
		Uzman Görüşü		
		Derecelendirmesi		
Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşmesine İlişkin Ölçülecek Faktörler ve Buna İlişkin Sorular		Madde gerekli	Madde yararlı ancak yeterli değil	Madde gereksiz
Sıra No:	BÖLÜM 1 KİŞİSEL BİLGİLER			
1.	Cinsiyetiniz	☐ Kadın ☐ Erkek		
2.	Medeni Durumunuz	☐ Evli ☐ Bekâr		
3.	Yaşınız	☐ 20-25 ☐ 26-30 ☐ 31-35 ☐ 36-40 ☐ 41 ve üstü		
4.	Kıdeminiz	☐ 1-5 ☐ 6-10 ☐ 11-15 ☐ 16-20 ☐ 21 ve yukarı		
5.	Öğrenim Durumunuz	☐ Ön Lisans ☐ Lisans ☐ Yüksek Lisans ve üstü		

6.	Ankete Katılım Unvanınız: Öğretmen	☐ Yönetici		☐ Öğretmen				
7.	Çalıştığınız Kurum	☐ Anaokulu		☐ İlkokul				
		☐ Ortaokul		☐ Lise				
8.	Tercihinize bırakılırsa hangi yönetim sistemiyle çalışmak istersiniz? :	☐ Yerelden Yönetim		☐ Merkezden Yönetim				
Sıra No:	5'li Likert tipi derecelendirme	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum		
1.								
2.								
3.								
4.								

EK: 4 Literatür Taraması Veri Toplama Aracı

S.NO	1	Tez Adı			Yazar Adı
YÖNTEM					
ARAŞTIRMANIN AMACI					
NİCEL					
NİTEL					
KONU VE ALT KONULAR					
ALT KONULAR		OLUMLU BULGULAR	OLUMSUZ BULGULAR		
1. Yerelden Yönetim Algısı					
2. Yerel Yönetimlerin Eğitimi Yönetebilme Kapasitesi					
3. Yerelden Yönetimin Sosyal Hayata (Demokratikleşme vb.) katkısı					
4. Yerelden Yönetimin Ekonomik Hayata katkısı					
5. Yerelden Yönetimin Eğitim Yönetimine katkısı					
6. Yerelden Yönetimin Eğitim Kalitesine katkısı					
SONUÇLAR					
ÖNERİLER					
YASAL DAYANAKLAR					

EK: 5 Şura ve Kalkınma Planları Veri Toplama Aracı

KALKINMA PLANLARI / ŞURA KARARLARI	ALT KONULAR	BULGULAR OLUMLU OLUMSUZ	
.... Kalkınma Planı	Yerelden Yönetim		
	Yerel Yönetimlerin Eğitim Yönetimi Kapasitesi		
	Yerelden Yönetimin Sosyal Hayata (Demokratikleşme vb.) katkısı		
	Yerelden Yönetimin Ekonomik Hayata katkısı		
	Yerelden Yönetimin Eğitim Yönetimine katkısı		
	Yerelden Yönetimin Eğitim Kalitesine katkısı		

EK: 6 Yerel Eğitim Yönetim Sistemi (Kurul Ve Komisyonlar) Anketi

Sayın Katılımcı,

“Yerel Eğitim Yönetim Sistemi Anket” adlı bu çalışmanın amacı, Okul/Kurum Yöneticileri ve öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşmesinin uygulanmasında hangi unsurların yerele devredilmesi ve yerelde oluşturulacak kurul ve komisyonların tespiti için geliştirilmiş bir ankettir. Bu ölçek sık sık dile getirilen eğitim yönetim sisteminde yerelleşme ve yönetim şekilleri ile ilgili çalışmalara kaynak oluşturacaktır. Akademik amaçla hazırlanmış olan bu çalışmaya katkıda bulunmayı kabul ettiğiniz ve zaman ayırdığınız için teşekkür ederim. Sorulara, samimi ve objektif olarak cevap vermeniz, araştırma bulgularının geçerli olması için gereklidir. Lütfen işaretlenmemiş iade bırakmayınız ve her iade için bir seçenek işaretleyiniz.

Katkılarınız için teşekkür eder saygılarımı sunarım.

Suphi TURHAN

Yakındoğu Ün. Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Eğitim Yönetimi, Denetimi, Ekonomisi ve Planlaması Bölümü

Doktora Öğrencisi

BÖLÜM 1 KİŞİSEL BİLGİLER

Bu bölümde, sizinle ilgili bazı kişisel bilgiler yer almaktadır. Size uygun seçeneğin içine

(X) işareti koyarak cevaplamanız beklenmektedir.

1	Cinsiyetiniz	☐ Kadın ☐ Erkek
2	Medeni Durumunuz	☐ Evli ☐ Bekâr
3	Yaşınız	☐ 20-25 ☐ 26-30 ☐ 31-35 ☐ 36-40 ☐ 41 ve üstü
4	Kıdeminiz	☐ 1-5 ☐ 6-10 ☐ 11-15 ☐ 16-20 ☐ 21 ve yukarı
5	Öğrenim Durumunuz	☐ Ön Lisans ☐ Lisans ☐ Yüksek Lisans ve üstü
6	Ankete Katılım Unvanınız: Öğretmen	☐ Yönetici ☐

7	Çalıştığınız Kurum	() Anaokulu Ortaokul İl/İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü	() İlkokul () Lise	() ()
8	Tercihinize bırakılırsa hangi yönetim sistemiyle çalışmak istersiniz?	() Yerelden Yönetim () Merkezden Yönetim		
BÖLÜM 2 ANKET SORULARI				
9	Eğitim Yönetim Sisteminin yerelleşme rolü aşağıdakilerden hangisinde bulunmalı. (Birsen fazla işaretleme yapabilirsiniz)			
	İl Eğitim Kurul/Komisyonlarında			
	Valiliklerde			
	Belediyelerde			
	Mahalli (Özel) İdarelerde			
	Kalkınma Ajanslarında			
	Diğer			
10	Sizce Yerelde Eğitim Nasıl Yönetilmelidir?			
	Seçimle gelen Kurul/Komisyonlarla			
	Müdürlüklerle (Mevcut Şekli İle)			
	Valiliklerle			
	Diğer			
11	İl Milli Eğitim Kurul/Komisyonunda Kimler Bulunmalı? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.)			
	İl Milli Eğitim Müdürü			
	Eğitim Fakültesi Dekanı			
	Bir ilkokul öğretmeni			
	Bir İlkokul müdürü			
	Bir ortaokul müdürü			
	Bir ortaokul öğretmeni			
	Bir lise müdürü			
	Bir lise öğretmeni			
	Bir anaokulu müdürü			

	Üç veli	
	Bir anaokulu öğretmeni,	
	Bir meslek lisesi müdürü	
	Bir meslek lisesi öğretmeni	
	Eğitim Denetmenleri	
	İl Öğrenci Temsilcisi Üç öğrenci (ortaokul- meslek lisesi ve diğer lise) (Birsen fazla işaretleme yapabilirsiniz)	
	En çok üyesi olan 3 sendikadan 3 temsilci	
	Vali	
	Seçilen bir eğitim derneği temsilcisi	
	Belediye Başkan	
	Rektör	
	Meslek odalarından bir temsilci	
	Muhtarlar Temsilcisi	
	Mahalli (özel) İdareler Müdürü	
	Diğer	
12	İlçe Milli Eğitim Kurul/Komisyonunda Kimler Bulunmalı? (Birsen fazla işaretleme yapabilirsiniz)	
	İlçe Milli Eğitim Müdürü	
	Bir İlkokul müdürü	
	Bir ortaokul öğretmeni	
	Bir lise öğretmeni	
	Bir lise müdürü	
	Bir ortaokul müdürü	
	Bir anaokulu öğretmeni	
	Bir anaokulu müdürü	
	Bir ilkokul öğretmeni	
	Üç veli	
	Bir meslek lisesi müdürü	
	Varsa Fakülte veya Yüksekokul temsilcisi	
	En çok üyesi olan 3 sendikadan 3 temsilci	

	Eğitim Denetmenleri/Maarif M¼fettiřleri	
	İlçe Öğrenci Temsilcisi Üç öğrenci (ortaokul- meslek lisesi ve diğer lise)	
	Bir meslek lisesi öğretmeni	
	Kaymakam	
	Seçilen bir eğitim derneği temsilcisi	
	Belediye Başkan	
	Meslek odalarından bir temsilci	
	Muhtarlar Temsilcisi	
	Diğer	
13	Mesleki Ortaöğretim Kurul/Komisyonunda Kimler Bulunmalı? (Birsen fazla işaretleme yapabilirsiniz)	
	İl/İlçe Milli Eğitim Müdürü	
	İlgili Fakülte veya Yüksekokul temsilcisi	
	Bir meslek lisesi müdürü	
	Bir meslek lisesi öğretmeni	
	Bir lise müdürü	
	İl/İlçe Öğrenci Temsilcisi Üç öğrenci (ortaokul- meslek lisesi ve diğer lise)	
	Bir ortaokul müdürü	
	Bir ortaokul öğretmeni	
	Üç veli	
	Halk Eğitim Müdürü	
	Eğitim Denetmenleri/Maarif M¼fettiřleri	
	Bir lise öğretmeni	
	En çok üyesi olan 3 sendikadan 3 temsilci	
	Seçilen bir eğitim derneği temsilcisi	
	Meslek odalarından bir temsilci	
	Küçük/Organize Sanayi temsilcileri	
	Vali/Kaymakam	
	Esnaf Odaları Temsilcisi	

	Belediye Başkan	
	Kamu Kurum Müdürlük Temsilcileri	
	Sanayi ve Ticaret Odası Temsilcileri	
	Muhtar Temsilcisi	
	Diğer	
14	Sizce okul /kurul/komisyonunda kimler bulunmalı? (Birsen fazla işaretleme yapabilirsiniz)	
	Üç Öğretmen	
	İki Veli	
	Bir Öğrenci	
	Sendika temsilcileri	
	Muhtar	
	Diğer	
15	Sizce Eğitim Denetim ve Değerlendirme komisyonlarında kimler bulunmalı? (Birsen fazla işaretleme yapabilirsiniz)	
	Öğretmen	
	Okul Müdürleri	
	Eğitim Denetmenleri/Maarif Müfettişleri	
	Veli	
	Kurul/Komisyon Temsilcileri	
	Sendika temsilcileri	
	Sivil Toplum Örgütleri	
	Belediye Başkanları	
	Vali/Kaymakam	
	Oda Temsilcileri	
	Muhtar	
	Diğer	
16	Sizce merkezi yönetim hangi görevlerini yerel eğitim birimlerine devretmelidir? (Birsen fazla işaretleme yapabilirsiniz)	
	Bina ve tesislerin bakım ve onarımı	
	Seçmeli dersleri ve içeriklerini belirleme	

Bina donanım ihtiyaçlarının alımı	
Eğitim materyalleri ihtiyaçlarının giderilmesi	
Mesleki nitelikteki eğitim öğretim programları ve içerikleri	
Personelin hizmetiçi eğitimi	
İldeki bina ve tesislerin yapım ve onarımı (planlama ve bütçeleme)	
Özel Eğitim ve Rehberlik	
Gelir – Gider planlaması	
Okul kurum yöneticilerini atama	
Ölçme ve değerlendirme	
Okul açma ve kapatma	
Belirlenen eğitim öğretim içeriklerine göre ders kitapları hazırlama	
Bilgi İşlem Kurulu	
Her kademe ve türdeki eğitim programları içeriklerini belirleme	
Personelin il çapında dağıtımı (nakil vb.)	
Belirlenen eğitim öğretim içeriklerine göre ders kitapları yayımlama	
Her kademe ve türdeki eğitim programları politikaları	
Denetim ve değerlendirme (Mali- idari- eğitim-öğretim ve personel denetimi)	
Personel giderleri (Maaş- tedavi- yardım- ek ödeme- yolluk vb.)	
İl/İlçe Kurul ve Yöneticilerini atama	
Personel kadrosu oluşturma ve personel alımı	
Genel Amaç ve Politikaları saptama	
Kanunların uygulanmasına uygun usul ve esaslar belirleme	
Yönetmelik ve yönergeler çıkarma	
Hukuk Kurulu	
Diğer	

EK: 7 Etik Kurulu Kararı

20.04.2017

Sayın Suphi Turhan

Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'na yapmış olduğunuz YDÜ/EB/2017/6 proje numaralı ve "**Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşmesine İlişkin Görüşlerin Değerlendirilmesi**" başlıklı proje önerisi kurulumuzca değerlendirilmiş olup, etik olarak uygun bulunmuştur. Bu yazı ile birlikte, başvuru formunuzda belirttiğiniz bilgilerin dışına çıkmamak suretiyle araştırmaya başlayabilirsiniz.

Yardımcı Doçent Doktor Direnç Kanol

Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu Raportörü

Not: Eğer bir kuruma resmi bir kabul yazısı sunmak istiyorsanız, Yakın Doğu Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'na bu yazı ile başvurup, kurulun başkanının imzasını taşıyan resmi bir yazı temin edebilirsiniz.

EK: 8 Anket Onay Yazısı

T.C.
SEYHAN KAYMAKAMLIĞI
İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü-113680

Sayı : 71071857-605.01-E.9573908
Konu: Suphi TURHAN'ın Anket İzni.

21.06.2017

..... MÜDÜRLÜĞÜNE
SEYHAN

Yakındoğu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Yönetimi, Denetimi, Ekonomisi ve Planlaması Ana Bilim Dalı doktora öğrencisi Suphi TURHAN'ın "*Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşmesi ve Türkiye İçin Bir Model Önerisi*" başlıklı doktora tez çalışması kapsamında ekli listede isimleri bulunan ilçemiz okullarda Anket uygulamak isteği ile ilgili ilgi ,Müdürlük Makamı'nın 12.05.2017 tarihli ve 98258552-20-E.6871648 sayılı olur örneği, İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün 29/05/2017 tarihli ve 7804295 sayılı yazısı ekinde gelmiş olup ilişikte gönderilmiştir.

Söz konusu yukarıda ismi belirtilen kişiye ait anket çalışmasının sağlıklı sonuçlara bilmesi için 2016-2017 eğitim- öğretim yılında, ivedilikle 30.06.2017 tarihine kadar <http://goo.gl/forms/y3HMpKfe7O6F1fuE2> link adresinden elektronik ortamda giriş yapılarak eğitim öğretim aksatılmadan tüm öğretmen ve idarecilerin bu anket uygulamasına gereken hassasiyetin gösterilerek katılımın sağlanması hususunda;

Gereğini rica ederim.

İzzettin AYDIN
Müdür

EKLER:

Eki:1-Yazı Örneği.

2-Müdürlük Makam Olur Örneği

DAĞITIM:

Gereği:1-Tüm Resmi Okul Müdürlüklerine.

Türkocacı Mah. Debboy Cad. Seyhan Kaymakamlığı
Elektronik Ağ: www.seyhan.meb.gov.tr
e-posta: seyhan01@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: İbrahim YILDIZ
Tel: (0 322) 359 84 72-75
Faks: (0 322) 359 86 94

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 7ec5-352f-3e8b-92ab-af2e kodu ile teyit edilebilir.

EK: 9 Özgeçmiş**Adınız- Soyadı** : Suphi TURHAN**Halen Görev Yaptığı İl/İlçe** : Adana / Seyhan**Branşınız** : İlköğretim Matematik Öğretmenliği**Telefon numarası:** : 0 532 396 36 16**e-mail adresi:** : suphiturhan@gmail.com**Mezun Olduğu Okullar (Yüksek Öğrenim Düzeyinde):**

- 1.Trakya Üniversitesi Edirne Eğitim Yüksek Okulu Sınıf Öğretmenliği 1987
- 2.Anadolu Üniversitesi AÖF İlköğretim Matematik Öğretmenliği 2002
3. Ahmet Yesevi Ün. Tarih ve Eğitim Fakültesi “Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bölümü” Yüksek Lisans. 2013

İş Deneyimi:

1. 1988 – 1989 Kahramanmaraş Sınıf Öğretmenliği
2. 1989 - 2001 Adıyaman Müdür Yetkili Öğretmenlik
3. 1994 – 1998 MEB Unicef Temel Eğitimi Yaygınlaştırma Projesi uygulama okulu çalışmaları
4. 2001 – 2002 Adıyaman Sınıf Öğretmenliği
5. 2002-2007 MEB-AB Temel Eğitime Destek Projesi Proje Yönetim Birimi Üyeliği
6. 2005-2007 Haydi Kızlar Okula Projesi İl Danışmanlığı
7. 2006-2008 Orta Öğretim Projesi Proje Birimi Üyesi
8. 2008 – 2010 Adıyaman Valiliği Sosyal Destek projeleri (SODES) Proje Uzmanı
9. 2005 – 2011 Adıyaman Milli Eğitim Müdürlüğü AR-GE Birimi Koordinatörü,
10. Adıyaman 2003-2016 Okul Müdürlüğü
11. 2007 – 2011 İl Milli Eğitim Müdürlüğü TKY ve Stratejik Planlama Üst Kurul Üyeliği
12. TKY İl Öz değerlendirme Değerlendiricisi, Bilgisayar Formatörlüğü, Aktif Öğrenme Formatörlüğü,
13. Stratejik Planlama Formatörlüğü, TKY Formatörlüğü, Proje Danışmanı, Yetiştirici sınıf uygulamaları Formatörlüğü, İlköğretim Kurum Standartları

Formatörlüğü, Bilişim Teknolojileri Rehber Öğretmenliği Formatörlüğü,
Kitap inceleme değerlendirme komisyon üyeliği

Bilimsel Çalışmalar

1. Sivil Toplum Diyalogunun Geliştirilmesi Kentler Belediyeler Hibe Programı kapsamında yürütülen “Bütün Emek Sorunsuz Nesil İçin (B.E.S.N.İ)” Projesi Kapsamında Belediyeler için “İyi Örnekler Kitabı”
2. MEB – UNICEF Haydi Kızlar Okula Projesi Veri Tabanı Programı.
3. Genç İstihdamı Hibe Programı İstihdam Araştırma saha çalışması anket ve raporu.
4. Okulöncesi Eğitim önündeki engeller saha çalışması anket ve raporu.
5. International Conference on Best Practices and Innovations in Education (INOVED 2015) **Bidiri** (“Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşmesi”) (26-28 Ekim 2015 – İzmir).
6. International Management Research Congress (INMAR) 2015 (Hacettepe University /Ankara/Turkey Mach 19-20, 2016). **Bidiri** (Eğitim yönetim sistemlerinin yerelleşmesine kent konseyleri modelinin uyarlanması).
7. International Management Research Congress (INMAR) 2015 (Hacettepe University /Ankara/Turkey Mach 19-20, 2016). **Bidiri** (Eğitim Kurumlarının Müdürlükler Yerine Yerel Yönetim Kurulları İle Yönetilmesi).
8. International Management Research Congress (INMAR) 2015 (Hacettepe University /Ankara/Turkey Mach 19-20, 2016). **Bidiri** (Okullara Öğretim Kalitesini Arttırmada Bir Faktör Olarak Kadrolu Bir Öğretim Lideri Atama).
9. II. Uluslararası Multidisipliner Çalışmaları Kongresi'ne (MULTİCONGRESS ADANA) 4-5 Mayıs 2018 "Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşme Algısı Ölçeği" **bidiri** sunumu.
10. II. Uluslararası Multidisipliner Çalışmaları Kongresi'ne (MULTİCONGRESS ADANA) 4-5 Mayıs 2018 " Eğitim Yönetim Sisteminin Yerelleşmesi ile ilgili bilimsel çalışmaların içerik analizi: Türkiye Örneği" **bidiri** sunumu.
11. Uluslararası Bilim ve Eğitim Kongresi. 23-25 Mart 2018 Afyonkarahisar. “Temel Eğitim Okul Öncesi Eğitimi Öğretmen Adaylarının “Kendi”, “Çocuk” ve Okul Öncesi Eğitimi Programı Hakkındaki Görüşlerinin Lisans Eğitimi Sürecindeki Değişimi” **bidiri** sunumu.

12. Uluslararası Multidisipliner Akademik çalışmalar Sempozyumu (ISMAS).
02-04 Şubat 2018 Kemer/Türkiye” Temel Eğitim Öğretmen Adaylarının
Öteki “İyi Öğretmen” ve Özne Olarak “İyi Öğretmen” Algısının Öğretmenlik
Mesleği Genel Yeterlilikler Çerçevesinde Değerlendirilmesi” **bildiri.**

Yayımlanmış Makale

1. Polat, H., Ünişen, A., & Turhan, S.(2018). Evaluation of primary education pre-service teachers’perceptions of “good teacher” as others and as subjects within the frame of general qualifications of teaching profession. *International Journal of Education Technology and Scientific Researches*. Vol: 4/ 9.
2. Turhan, S. & Güneyli, A. (2020). Content Analysis of Scientific Studies on Decentralization in Education and Educational Administration. *Revista Argentina de Clínica Psicológica*, Vol. XXIX, No: 5, 332-349 DOI: 10.24205/03276716.2020.1034

EK 10: Orijinallik Raporu

Doktora Tez

ORIJINALLIK RAPORU

%**9**

BENZERLIK ENDEKSİ

%**8**

İNTERNET
KAYNAKLARI

%**4**

YAYINLAR

%**5**

ÖĞRENCİ ÖDEVLERİ

BİRİNCİL KAYNAKLAR

1	documents.tips İnternet Kaynağı	% 1
2	adudspace.adu.edu.tr:8080 İnternet Kaynağı	% 1
3	slideplayer.biz.tr İnternet Kaynağı	<% 1
4	acikarsiv.ankara.edu.tr İnternet Kaynağı	<% 1
5	toad.halileksi.net İnternet Kaynağı	<% 1
6	www.pegem.net İnternet Kaynağı	<% 1
7	Submitted to Istanbul Aydın University Öğrenci Ödevi	<% 1
8	repository.ipb.ac.id İnternet Kaynağı	<% 1
9	doczz.com.br İnternet Kaynağı	<% 1